实用缅甸语语法

အသုံးချမြန်မာသဒ္ဒါ

◉ 曲永恩 著

辽宁民族出版社

责任编辑：金成奎
封面设计：李京华

ISBN 7-80644-372-X
9 787806 443729 >

ISBN 7-80644-372-X
H·9 定价：20.00 元

实用缅甸语语法

အသုံးချမြန်မာသဒ္ဒါ

曲 永 恩 著

辽宁民族出版社

图书在版编目(CIP)数据

实用缅甸语语法 / 曲永恩著. —沈阳：辽宁民族出版社，2000. 1

ISBN 7-80644-372-X

Ⅰ. 实… Ⅱ. 曲… Ⅲ. 缅语－语法
Ⅳ. H421. 4

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2000)第 20608 号

辽宁民族出版社出版发行

(沈阳市和平区十一纬路 25 号　邮政编码 110003)

东北印刷厂印刷

字数：260 千字　开本：850×1168　1/32　印张：14⅛

2000 年 1 月第 1 版　　2000 年 2 月第 1 次印刷

责任编辑：金成奎　　责任校对：郭　冬

封面设计：李京华

印数：1－500　　定价：20.00 元

前　言

《实用缅甸语语法》一书是为我国缅甸语专业学生提供的语法教材，目的是使初学者较为系统地掌握现代缅甸语中的一些语法现象的使用方法和技巧，也可供具有一定缅甸语基础的学习者和担任缅甸语教学的教师作参考。

笔者于 1987 年为我院缅甸语专业本科学生编写了缅甸语句法教材，在此基础上，根据长期的缅甸语教学实践，把平时积累的语言素材和资料加以汇集和整理，并参阅了缅甸出版的一些语法著作，结合中国学生学习缅甸语的特点，于 1991 年编写了《实用缅甸语语法》作为本院缅甸语专业的语法教程，每章后面配有一定数量的练习题，供学习者自我检查使用。本书经过几年的教学使用后，借此出版的机会，作了进一步地修改和补充。

本语法书是一部实用性的语法教材，主要是使初学者系统地掌握缅甸语中的一些语法现象的使用方法，不担负阐述语言学理论的任务。因此，对一些语言现象只说明其意义和用法，不在语言理论上作过多阐述。本书是供中国读者使用的，有些语言现象对缅甸人来说不成什么问题，但对中国人来说可能成为难点。因此，根据缅甸语的语言规律和中国读者的特点，本书在内容编排上有所侧重。例如数量词、语气助词、成分助词等部分篇幅相对

扩大，例句也相对增多等等。为了读者使用方便，书后附有词语索引，以备读者查阅。

缅甸是我国的友好邻邦，缅甸语是汉藏语系藏缅语族中的一种重要的语言，其历史悠久。但是，由于种种原因，无论是在国内缅语界还是在缅甸，对缅甸语的研究都尚未深入开展，对缅甸语的语法体系、词和句子的分类等看法不尽相同。笔者由于水平所限，本书中提出的一些看法，难免有失偏颇，欢迎并恳请读者不吝指教。

本书在编写过程中，部分吸收了中外学者的研究成果；我院缅甸语教研室的尹湘玲教授阅读了全书并提出了许多有益的建议；解放军外国语学院训练部和亚非语系的领导为本书的问世作了大量的工作，给予了热诚的支持和资助。在此，向他们表示衷心的感谢。

编者

1999 年 5 月 20 日

目　录

绪　论

(နိဒါန်း)

1. 引言

缅甸位于中南半岛西部，北部和东北部与我国的西藏自治区和云南省接壤。中缅两国是山水相连的亲密邻邦，两国人民自古以来就和睦相处，友好使者络绎不绝，经济文化交流频繁。为了促进两国人民的交流，我国人民早就注意了对缅甸语的学习和研究，并且成立了专门的机构进行学习和翻译工作。早在明代就设立了“四夷馆”于南京，专门培养翻译人才，其中缅甸馆成立于永乐5年（公元1407年）。到了清代，“四夷馆”改名为“四译馆”，并编撰了用汉字为缅甸语词注音的汉缅词汇对照表，成为我国第一部缅汉辞书。1948年，缅甸独立后，与我国在外交、文化、经贸等方面的往来更加频繁，中缅两国人民的相互交往得到了进一步发展。客观形势的发展需要我们不断地对缅甸的社会、经济、文化等方面进行研究。要研究缅甸，就要学习缅甸语，借助于语言这个工具，更好地促进两国人民的交往。

缅甸是一个由多民族组成的国家，缅甸语是缅族使用的语言。独立后，缅甸政府把缅甸语定为正式的官方使用语言，成为缅甸联邦各民族之间通用的语言。缅甸语历史悠久，从目前缅甸考古资料证明，有文字记载的历史已有900余年，应该说，缅甸语在这之前就早已存在了。

缅甸语属于汉藏语系藏缅语族缅语支的语言，在长期的历史发展中，逐步形成了自己的一套独有的语言规律。正确地掌握这些规律，就能更好地指导我们进行语言实践。

缅甸语和汉语均为藏缅语系中的语言，两种语言之间有不少相似之点。然而，由于它们分属于不同的语族，其语言结构和语法规则多有差异。因此，对一个缅甸语初学者来说，必须注意两种语言之间的异同，并将其提高到理性的高度去认识，才能准确地把握缅甸语的语言规律。当然，这些规律性的东西并不是很容易掌握的，往往要经过由实践到认识，由认识到实践这样多次的反复。因此，在学习中，要把语言理论和语言实践结合起来，相互推动，逐步加深对缅甸语语言规律的认识和掌握，以便更好地学好缅甸语。

2. 缅甸语和文字的特点

各种语言和文字都有自己的民族特点，缅甸语和文字也是具有很多民族特点的。缅文文字是由印度古文字的婆罗米文字发展而来的，是一种拼音文字，字母形体独特，由一些圆圈组成，元音是由符号来表示的，有前加符号，上加符号，下加符号和后加符号。

2.1 缅甸语是一种有声调的语言

缅甸语共有四种不同的声调，而没有重音。这四种声调分别

是高降调(သက်သံ)、低平调(သံပြေ)、高平调(နိမ့်သံ)、短促调(သံပြတ်)。一组词中，虽然发音相同，但由于声调不同，表示的意义也就不同。例如：ကကာကား这一组音中，က 是“跳舞、套车”的意思，ကာ 是“阻拦、隔开”的意思，ကား是“张开、吹嘘”的意思。ကုကူကူး这一组音中，ကု 是“医治、治疗”的意思，ကူ 是“帮助、帮忙”的意思，ကူး是“过渡、抄写”的意思。

缅甸语的音素中多以单音节为主，一个字相当于一个音节，表达一种意思。缅甸语中的基本词大部分是一个音节表示一种意思。例如：

缅 语	汉 语
လူ	人
စား	吃
ကောင်း	好
နီ	红
ရေ	水

2.2 缅甸语是一种量词较丰富的语言

缅甸语中的量词特点是数量和种类多、语义区分细。例如指人的量词有ယောက်ဦးပါး等，ယောက် 用于普通人的量词， ဦး用于有地位、有名望的人的量词，ပါး用于僧侣、王、佛等的量词。数词一般不能单独限制名词和动词，而必须与量词一起来充当名词和动词的限制语。这是在英语等一些印欧语系的语言中所没有的，与汉语极为相似，但词序与汉语又有很大区别。缅甸语中表示物

量的数量词置于被修饰的名词后面，表示动量的数量词置于被说明的动词前面。例如："一个人"必须说成"လူတစ်ယောက်"而不能说成"လူတစ်"或"တစ်လူ"；三头牛必须说成"နွားသုံးကောင်"，而不能说成"နွားသုံး"或"သုံးနွား"；"吃三次"必须说成"သုံးကြိမ်စားသည်"而不能说成"သုံးစားသည်"。数词、量词的顺序随数字的变化而变化。例如："三本书"要说成"စာအုပ်သုံးအုပ်"，"三十本书"则要说成"စာအုပ်အအုပ်သုံးဆယ်"。

2.3 缅甸语句子的基本语序

缅甸语句子的成分有主语、谓语、宾语、主语补语、宾语补语、状语等。其基本语序是主语+宾语+谓语，修饰语一般是放在中心语的前面。例如：

ကျွန်တော်သတင်းစာဖတ်နေသည်။

我在看报。

အလုပ်သမားများကအဆောက်အအုံကိုဆောက်လုပ်နေကြသည်။

工人们正在建造房屋。

缅甸语句子中的谓语总是在句子的最末尾，但其它成分的位置比较灵活，有时可以根据需要调换位置。例如："学生在教室里用铅笔做作业。"这个句子，缅甸语中可以有以下几种说法。

ကျောင်းသားများကစာသင်ခန်းထဲတွင်ခဲတံဖြင့်လေ့ကျင့်ခန်းကိုလုပ်ကြသည်။

ကျောင်းသားများကလေ့ကျင့်ခန်းကိုစာသင်ခန်းထဲတွင်ခဲတံဖြင့်လုပ်ကြသည်။

စာသင်ခန်းထဲတွင်လေ့ကျင့်ခန်းကိုကျောင်းသားများကခဲတံဖြင့်လုပ်ကြသည်။

စာသင်ခန်းထဲတွင်ကျောင်းသားများကခဲတံဖြင့်လေ့ကျင့်ခန်းကိုလုပ်ကြသည်။

စာသင်ခန်းထဲတွင်ကျောင်းသားများကလေ့ကျင့်ခန်းကိုခဲတံဖြင့်လုပ်ကြသည်။

လေ့ကျင့်ခန်းကိုကျောင်းသားများကစာသင်ခန်းထဲတွင်ခဲတံဖြင့်လုပ်ကြသည်။

လေ့ကျင့်ခန်းကိုစာသင်ခန်းထဲတွင်ကျောင်းသားများကခဲတံဖြင့်လုပ်ကြသည်။

从上面我们可以看出，缅甸语句子的语序不像汉语那样严格，除谓语在句子的后面外，在不影响意思表达的情况下，其它成分可以根据需要调换位置。

2.4 句子成分的表示方法

缅甸语的词或词组在句子中充当主语、宾语、状语、谓语等各种成分时，一般都在其后面黏附上一个助词，我们称其为“成分助词”，缅甸语称为“ဝိဘတ်”。例如：

မောင်ဘာကမောင်အေးကိုလာခေါ်ပါသည်။

貌巴来叫貌埃。

上面句子中的“က”是主语成分助词，“ကို”是宾语成分助词，“သည်”是谓语成分助词。缅甸语的各类成分助词数量较多，语义区分细。例如：主语成分助词就有 က၊သည်၊ဟာ 等等；က 一般

用于表示主语发出某种动作，သည် 表示主语的性质和身份，用于书面语体，而ဟာ 与 သည် 用法相同，但用于口语体中。

2.5 缅甸语的语体

现代缅甸语分为口语体(နှုတ်ပြောစကား)和书面语体(စာစကား)。口语体和书面语体有较大的差别，在语音和用词上均有不同，尤其是在一些助词和连词的使用上，有两套不同形式的词，形成了口语体和书面语体的差别，例如：“貌貌虽然学习努力，但没有获得优等成绩。”这个句子，口语体要说成“မောင်မောင်ကစာကြိုးစားပေမဲ့ဂုဏ်ထူးမရထူး။”，而书面语体则要写成“မောင်မောင်ကစာကြိုးစားသော်လည်းဂုဏ်ထူးမရချေ။”。口语体用于说话或文章中的对白，书面语体用于写文章。

思考与练习

1. 举例说明缅甸语的特点有哪些？
2. 缅甸语的语序与汉语有什么不同？
3. 缅甸语的词在句子中的作用是靠什么来表示的？

第1章 词的构成

(စကားလုံးဖွဲ့စည်းပုံ)

1.1 概述

话是一句一句说的，而句子是由一个一个的词构成的。词在句子中随便地加以排列组合是不能正确地表达意思的，必须遵照一定的规律将词组织起来，才能成为人们传达信息、交流思想的工具。例如："ကျွန်တော်"၊"ဖတ်"၊"သတင်းစာ"၊"သည်" 这四个词，如果排列成"ကျွန်တော်သတင်းစာဖတ်သည်။"（我看报），就能表达一个完整的意思。如果排列成"ကျွန်တော်ဖတ်သတင်းစာသည်။"或"သတင်းစာဖတ်ကျွန်တော်သည်။"等，就不能表达意思，因为它不符合缅甸语用词造句的规律，这些规律就是缅甸语语法。如果我们自觉地掌握这些规律，就会帮助我们学好缅甸语。

一个词可能由几个含有意思的单位组织而成的，例如："တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား"（大学生）是由"တက္ကသိုလ်"（大学）和"ကျောင်းသား"（学生）组成的，"ကားလမ်း"（公路）是由"ကား"（汽车）和"လမ်း"（路）组成的。语言中出现的词不能任意更换其成分，同时也不能任意挪动它的位置。例如："တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား"这个词，如果把"တက္ကသိုလ်"换成"အထက်တန်း"就变成了"အထက်တန်းကျောင်းသား"（高中生），又如："တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား"这个词不能说成"ကျောင်းသားတက္ကသိုလ်"等等，可见

词的构成是有一定规则的。缅甸语中，有些词有种种变化，这些变化形式表达了语法上的一定意义。例如："လုပ်（做、干）这个词，如果需要它充当名词，就要变成"အလုပ်"或"လုပ်ခြင်း等等。汉语中的词就没有这种变化，"工作"一词不论充当名词还是充当动词都是一样的。词法研究的是词的构成和变化的规则。

人们平时说话总是用一句一句的话互相交谈。一句话可能只包含一个词。例如：

သား။ ။ထမင်းချက်မလားအမေ။

儿子：妈妈，做饭吗？

အမေ။ ။အေး

妈妈：嗯。

"အေး"这句话中只包含了一个词。可是，在一定的语言环境中却表达了一个完整的意思，因而不同于未经组织的单词。一句话也可能包含几个词，这些词也必须按一定规则加以组合，才能成为句子。把词组成句子的规则就是句法。

缅甸语与其它语言一样，语法中的任何成分都是内容和形式的统一体。语法形式的内容是语法意义，语法意义是靠语法形式来表达的。例如："ကျွန်တော်သွားမည်။""လူများသည်"都是用主语位于谓语之前的语法形式来表示主谓关系这种语法意义；"ထမင်းကိုစားသည်။""စာရေးသည်။"都是用宾语位于谓语之前的语法形式来表示宾动关系这种语法意义。现代缅甸语除了用语序来表达语法意义外，最为突出的是用辅助词来表达语法意义。

1.2 词的构成

1.2.1 什么是词

词是一种语言建筑单位，也就是在造句的时候能够自由运用的最小单位。所谓自由运用是说它可以作为一个独立的最小的语言建筑材料单位，或单独地或与其它建筑材料单位结合起来，组成各种语句。例如：“လူမျိုး”（民族、种族）是一个词，它可以和别的词组成“လူမျိုးခြား”（外国人、外族人）“လူမျိုးရေး”（民族问题），“မြန်မာနိုင်ငံသည်လူမျိုး၅၀ကျော်ရှိသောနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။”（缅甸是一个有 50 多个民族的国家。）等词和句。လူမျိုး这个词是由 လူ 和 မျိုး 两个音节构成的，每个音节都有固定的语调。

词除了有一定的语音外，必须具备一定的意义，表明客观现实中的某一事物、性质、特征、行为或关系等。例如：“တောင်”的意义是“山”，“ရေ”的意义是“水”，“တာဝန်”的意义是“任务”等，这些词都有一个完整的意义。即使有几个构成成分构成的词，它的意义也是完整的，不可分割的，不是它的几个构成成分的意义的简单总和。例如：“တောက်တဲ့”（蛤蚧）“ဝေဖန်”（批评）等词如果分割成“တောက်”“တဲ့”“ဝေ”“ဖန်”等之后，分割出来的东西就是没有任何意义的音节，不能自由运用。像“တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား”“ဓိုးသဘော”等一类词是可以分割开来，并且分割出来的各个构成成分都可以和其它词结合起来造成新词。其实这一类词也是不能分割的，如果分割开来后，它们的意义完整性就被破坏了。因此，它只能作为一个完整单位和其它词发生

关系。

综上所述，词是最小的，能自由运用的，意义和形式固定化了的造句单位。

1.2.2 缅甸语中的词和词素

词素是语言中最小的包含有意义的单位，词素必须是包含有意义的，例如：“သတိ”（注意、神智）中的“သ”和“တိ”都不包含意义，都不是词素：“ဝ”和“တိ”合起来才包含有意义，“သတိ”才是词素。如果一个词素还能自由运用，它也就是词了。例如：“နွား”（牛）“လူ”（人）等，它既是词素，也是词。词素还必须是最小的包含有意义的单位，它不可能被分割成几个包含意义的单位。例如：“ကော်မတီ”（委员会）不可能被分割成三个包含意义的单位。

缅甸语中的词素可以根据它们的作用分为两大类：一类是独立词素，它的意义是词的词汇意义的基本组成部分，单独可以成词；另一类是辅助词素，它是依附于独立词素的词素，它的意义不是词的词汇意义的基本组成部分。

1.独立词素

(1)表示人和动物名称的词。例如：

လူ	人
ကျွဲ	水牛
ဆရာ	老师

（2）表示无生命物名称的词。例如：

အိမ်	房子
ကျောင်း	寺庙、学校
ထမင်း	饭
နာရီ	钟表

(3)表示抽象事物名称的词。例如：

စိတ်	心、精神
ပညာ	知识、学问
ဒုက္ခ	灾难、苦难

(4)表示动作行为的词。例如：

သွား	去
လာ	来
စား	吃
ကစား	玩

(5)表示感受的词。例如：

မုန်း	恨
ချစ်	爱
သနား	可怜
ပျော်	愉快

(6)表示事物性质的词。例如：

ဖြူ	白色的
နီ	红色的
ပူ	热

လိမ္မာ　　　乖

2. 辅助词素

(1)只包含语法意义的词素。例如："အလုပ်""တစောင်း""တရကြမ်း""ကောင်းမှု"中的အ၊တ၊တရ၊မှု等词素，它只能依附于独立词素而存在，只有语法意义，没有词汇意义。

(2)只包含附加性的词汇意义的词素。例如："ဝေါဝေါ""ကိစ္စဝိစ္စ""သွက်လက်"中的ဝေါ၊ဝိစ္စ၊လက် 等词素，含有附加性的词汇意义，只能对独立性词素起补充作用，不能单独存在。

1.2.3 词的构成

缅甸语词的构成有三种：一种是由一个独立词素构成的词，一种是由两个或两个以上的独立词素构成的词，一种是由独立词素和辅助词素构成的词。由一个词素构成的词我们称它为单纯词，由两个或两个以上的词素构成的词称它为合成词。

1. 单纯词

单纯词分为单音节词、多音节词和音译外来词。

(1)单音节词

由一个音节构成的词。例如：

လူ	人
ကျောင်း	学校、寺庙
သွား	去、牙
လာ	来
လုပ်	做、干

ဖြူ	白色的
နီ	红色的

(2)多音节词

由两个以上的音节构成的词。例如：

ဆရာ	老师
ထမင်း	饭
ပုတီး	佛珠
ကစား	玩、游戏
တပည့်	徒弟、弟子、学生

(3)音译外来词

ဖောင်တိန်	钢笔
ဖလင်	胶卷
ဘော်လီဘော	排球
ကက်ဆက်	盒式录音机
စပရင်	弹簧
ကီလိုမီတာ	公里
ကင်မရာ	照相机
ကော်မတီ	委员会
ချန်ပီယန်	冠军
ဂါဝန်	裙子
ဆိုတာ	苏打
ဆွယ်တာ	毛线衫

တင်ဒါ　　　　　　　　　　投标

2. 合成词

缅甸语中单纯词毕竟不能包括所有的词，更多的词是合成词，例如：ခဲတံ၊စာသင်ခန်း၊လုပ်ကိုင်၊ကစားကွင်း၊စာအုပ် 等等。这些词，与单纯词是不一样的，如စာသင်ခန်း(教室)是စာကိုသင်ကြား လေ့လာသောအခန်း的意思。因此，合成词是由两个以上的独立词素或由独立词素与辅助词素按一定的语法规则构成的词。从结构上看，合成词构成的方式有多种多样，主要有以下几种类型：

(1)合成式

A. 并列关系。由意义相当、相近、相关或相反的词素并列组合而成的词。

名词+名词	合成词	汉语
တော+ရွာ	တောရွာ	农村、乡村
မြို့မိ+မြို့ဖ	မြို့မိမြို့ဖ	城镇父老
မြို့+ရွာ	မြို့ရွာ	城乡

动词+动词	合成词	汉语
တိုး+တက်	တိုးတက်	发展、进步
သွား+လာ	သွားလာ	来往
ပြော+ဆို	ပြောဆို	讲、说
ရောင်း+ဝယ်	ရောင်းဝယ်	买卖、做生意

形容词+形容词	合成词	汉语
လေး+နက်	လေးနက်	郑重、强调
ပိ+ပြား	ပိပြား	扁平、宁静
အေး+ချမ်း	အေးချမ်း	太平、安定

B. 偏正关系。其中一个词素修饰、限制另一个词素。

名词+名词	合成词	汉语
ဈေး+နှုန်း	ဈေးနှုန်း	价格
ရေ+ခွက်	ရေခွက်	水杯、水碗
ကား+လမ်း	ကားလမ်း	公路
ခဲ+တံ	ခဲတံ	铅笔

名词+名词+名词	合成词	汉语
ကုန်+ဈေး+နှုန်း	ကုန်ဈေးနှုန်း	物价
စစ်+မြေ+ပြင်	စစ်မြေပြင်	战场
ဆီ+မီး+တိုင်	ဆီမီးတိုင်	火把、火炬

动词+名词	合成词	汉语
လွယ်+အိတ်	လွယ်အိတ်	挎包
ထိုင်+ခုံ	ထိုင်ခုံ	凳子
ဖယ်+စာ	ဖတ်စာ	教科书

名词+形容词	合成词	汉语

လူ+ငယ်	လူငယ်	青年
ရေ+မွှေး	ရေမွှေး	香水
ပိတ်+ဖြူ	ပိတ်ဖြူ	白布

形容词+形容词	合成词	汉语
ဖြူ+စင်	ဖြူစင်	纯洁
ဖြောင့်+စင်း	ဖြောင့်စင်း	挺直的
နီ+စွတ်	နီစွတ်	红的、红色的

名词+动词+形容词	合成词	汉语
ဆံ+ရစ်+ဝိုင်း	ဆံရစ်ဝိုင်း	挽一圈的发形
လက်+သုယ်+စုံ	လက်သုတ်စုံ	各种佐料拌制的食品
လက်+လုပ်+ချဉ်	လယ်လုပ်ချဉ်	酸菜、酸鱼虾

名词+形容词+动词	合成词	汉语
ဆေး+ပြင်း+လိပ်	ဆေးပြင်းလိပ်	雪茄烟
မုန့်+စိမ်း+ပေါင်း	မုန့်စိမ်းပေါင်း	蒸棕糖糕

C. 宾动关系。后一个词素表示动作行为，前一个词素表示受它的支配或影响。

名词+动词	合成词	汉语
စာ+ရေး	စာရေး	写字

ရေ+ကူး	ရေကူး	游泳
အမြင့်+ခုန်	အမြင့်ခုန်	跳高

D. 主谓关系。后一个词素表示行为、性质或状态，前一个词素是后一个词素陈述的对象。

名词+动词	合成词	汉语
အသက်+ထွက်	အသက်ထွက်	断气
ချောင်း+ဆိုး	ချောင်းဆိုး	咳嗽
အား+တက်	အားတက်	兴奋

名词+形容词	合成词	汉语
ကိစ္စ+ချော	ကိစ္စချော	万事大吉、呜呼哀哉
စိတ်+တို	စိတ်တို	性急、脾气坏
ရုပ်+ချော	ရုပ်ချော	漂亮

E. 补充关系。前一个词素补充说明后一个词素或后一个词素补充说明前一个词素。

形容词+形容词	合成词	汉语
ဖြူ+ဖွေး	ဖြူဖွေး	雪白
နီ+မြန်း	နီမြန်း	红艳艳的

动词+形容词	合成词	汉语
မြှင့်+တင်	မြှင့်တင်	提高

ရှင်း+လင်း　　ရှင်းလင်း　　清楚、解释

ရေး+သား　　ရေးသား　　写、写作

⑵附加式。缅甸语中的动词、形容词等加上前缀、中缀或后缀构成新词，这种新词多为名词或副词。

A. 加前缀 အ 或加前缀和中缀 အ

အ+ကောင်း	အကောင်း	好
အ+လှ	အလှ	美
အ+ပြော	အပြော	说
အ+က	အက	舞蹈
အ+လုပ်	အလုပ်	工作
အ+စ+အ+ဆုံး	အစအဆုံး	始终
အ+နိုင်+အ+မာ	အနိုင်အမာ	坚固
အ+စုံ+အ+လင်	အစုံအလင်	齐全
အ+ကူ+အ+ညီ	အကူအညီ	帮助

注：缅甸语中有相当多的词本身就带有 အ，如 အမျိုး၊အသံ၊အရိုး 等等，这些词中的 အ 不是由构词法加上的。

B. 加前缀 တ 或加前缀和中缀 တ

单音节词加前缀 တ

တ+စောင်း	တစောင်း	侧卧着、斜着
တ+ဝ	တဝ	饱饱地、痛快地
တ+ရေး	တရေး	一觉、片刻时间

单音节词重叠后加前缀 တ

တ+ကဲကဲ	တကဲကဲ	跃跃欲试
တ+ပြုံးပြုံး	တပြုံးပြုံး	笑嘻嘻
တ+မျှားမျှား	တမျှားမျှား	垂涎三尺

双音节词加前缀和中缀 တ

တ+ရင်း+တ+နှီး	တရင်းတနှီး	亲密地
တ+လေး+တ+စား	တလေးတစား	敬重地
တ+ပင်+တ+ပန်း	တပင်တပန်း	辛苦地

C. 双音节词加中缀 တ

ဝိုး+တ+ဝါး	ဝိုးတဝါး	含糊、模糊
တိတ်+တ+ဆိတ်	တိတ်တဆိတ်	悄悄地、不动声色

D. 双音节词加前缀 အ 和中缀 တ

အ+ပတိ+တ+ကုတ်	အပတိတကုတ်	艰难困苦、努力地
အ+ရော+တ+ဝင်	အရောတဝင်	亲密无间地
အ+မြတ်+တ+နိုး	အမြတ်တနိုး	珍视地
အ+ပန်း+တ+ကြီး	အပန်းတကြီး	艰难地

E. 双音节词加前缀和中缀 မ

မ+ဆုတ်+မ+နစ်	မဆုတ်မနစ်	不屈不挠
မ+ကုန်+မ+ခန်း	မကုန်မခန်း	无穷无尽
မ+ဟုတ်+မ+မှန်	မဟုတ်မမှန်	荒谬

F. 双音节词加前缀 အ 和中缀 မ

အ+ဆက်+မ+ပြတ်	အဆက်မပြတ်	连续不断地
အ+လျှော့+မ+ပေး	အလျှော့မပေး	不妥协地

အ+ငမ်း+မ+ရ	အငမ်းမရ	迫不及待地

G. 单音节词重叠后加前缀 မ 和中缀 တ

မ+ယုံ+တ+ယုံ	မယုံတယုံ	半信半疑
မ+တတ်+တ+တတ်	မတတ်တတတ်	似懂非懂
မ+နိုင်+တ+နိုင်	မနိုင်တနိုင်	吃力地

H. 双音节词加前缀和中缀 က

က+ချွတ်+က+ချော်	ကချွတ်ကချော်	错误地
က+တုန့်+က+ယင်	ကတုန့်ကယင်	哆哆嗦嗦
က+မန်း+က+တန်း	ကမန်းကတန်း	慌里慌张

I. 双音节词加前缀和中缀 ပ

ပ+ရမ်း+ပ+တာ	ပရမ်းပတာ	混乱不堪
ပ+လုံး+ပ+ထွေး	ပလုံးပထွေး	含糊不清
ပ+လီ+ပ+လာ	ပလီပလာ	娓娓动听

J. 单音节词重叠后加前缀 ခပ်

ခပ်+ဝဝ	ခပ်ဝဝ	稍胖
ခပ်+များများ	ခပ်များများ	略多
ခပ်+ကောင်းကောင်း	ခပ်ကောင်းကောင်း	稍好

K. 单音节词重叠后，在后面加上两个辅音ရ，并使ရ上的元音与前面词上的元音相同，或者是在单音节词后面加上两个辅音ရ，并使最后一个ရ上的元音与前面词上的元音相同。

တွဲတွဲ+ရွဲရွဲ	တွဲတွဲရွဲရွဲ	垂挂着、一串串的
တွဲ+ရရွဲ	တွဲရရွဲ	

စီစီ+ရီရီ　　စီစီရီရီ　　成排、成堆

စီ+ရရီ　　စီရရီ

L. 动词、形容词加后缀 စွာ

ကောင်း+စွာ　　ကောင်းစွာ　　好好地

လွန်+စွာ　　လွန်စွာ　　过分地

ရှင်းလင်း+စွာ　　ရှင်းလင်းစွာ　　清楚地

M. 动词、形容词加后缀 ခြင်း၊ချက်၊မှု၊ရေး၊ရာ၊စရာ၊ဖွက်၊ဖွယ်ရာ

လုပ်+ခြင်း　　လုပ်ခြင်း　　做

ထင်မြင်+ချက်　　ထင်မြင်ချက်　　意见

ယဉ်ကျေး+မှု　　ယဉ်ကျေးမှု　　文化

ချစ်ကြည်+ရေး　　ချစ်ကြည်ရေး　　友谊

ယုံကြည်+ရာ　　ယုံကြည်ရာ　　信任的

ချစ်+စရာ　　ချစ်စရာ　　可爱的

စား+ဖွယ်　　စားဖွယ်　　吃的

ပျော်+ဖွယ်ရာ　　ပျော်ဖွယ်ရာ　　可玩的

N. 在两个意义相反的词后面分别加上 ချည်

သွား+ချည်+လာ+ချည်　　သွားချည်လာချည်　　来来往往

ထွက်+ချည်+ဝင်+ချည်　　ထွက်ချည်ဝင်ချည်　　出出进进

မှိတ်+ချည်+လင်း+ချည်　　မှိတ်ချည်လင်းချည်　　忽明忽暗

မြုပ်+ချည်+ပေါ်+ချည်　　မြုပ်ချည်ပေါ်ချည်　　时起时伏

(3)重叠式。在缅甸语中，用重叠方式构成的新词也比较多，

重叠后有些词不仅改变了词性，有时意义也发生了变化。重叠的方式一般是遵照 AA 或 AABB 的格式。

A. 形容词重叠

လှပ	လှလှပပ	美丽地
ကောင်း	ကောင်းကောင်း	好好地
မှန်	မှန်မှန်	正确地
ဖြူဖွေး	ဖြူဖြူဖွေးဖွေး	雪白雪白

B. 动词重叠

ရိုသေ	ရိုရိုသေသေ	尊重地
ရင်းနှီး	ရင်းရင်းနှီးနှီး	亲密地

C. 代词重叠

သူငါ	သူသူငါငါ	普通人
ဟိုဒီ	ဟိုဟိုဒီဒီ	到处

D. 量词重叠后加前缀 တ

ယောက်	တယောက်ယောက်	某个（人）
ခု	တခုခု	某个（物品）
လုံး	တလုံးလုံး	某个（圆型物）

(4)简称。缅甸语中有些复杂的名称常常被简化，其作用相当一个词，它的类型有以下几种：

A. 词语缩减法。从全称中抽出几个词素构成简称。例如：

全称	简称	汉语
မြေယာနှင့်ကျေးလက်တိုးတက်ဖွံ့	မြေကျေးရှင်း	土地和农村发展公司

ဖြိုးရေးကော်ပိုရေးရှင်း

အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီ	နစ်နီ	红旗共产党（缅甸）
အလံဖြူကွန်မြူနစ်ပါတီ	နစ်ဖြူ	缅甸共产党
သတင်းစာ၊ဂျာနယ်၊မဂ္ဂဇင်း	စာနယ်ဇင်း	报刊杂志

用上述词语缩减法构成的简称比较少见。

B. 辅音字母简称法。用全称中的几个主要词素的辅音字母构成简称。例如：

全称	简称	汉语
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားညီညွတ်ရေးတပ်ပေါင်းစု	yrnw	缅甸联邦民族团结阵线
ခြေလျင်တပ်ရင်း	ခလရ	步兵营
လယ်ယာနှင့်လုပ်ငန်းပေါင်းစုံသမဝါယမအသင်း	လလသသ	农业及各行业合作社
ပြည်ထောင်စုလူငယ်အဖွဲ့	ပဓလ	联邦青年协会

C. 英文字母简称法。用名称的英文词中的每个词开头的字母构成简称。例如：

全称	简称	汉语
ကရင်လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်	ကေအိုင်အေ (K.I.A)	克伦独立军
မြန်မာအသင်းချုပ်ကြီး	ဂျီစီဘီအေ (G.C.B.A)	缅甸人民团体总会
ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီး	အာရ်ဂျီအိတ်ချ်	仰光大医院

(R.G.H)

D. 标数概括简称法. 用数字概括事物的几个特点构成的简称. 例如:

全称	简称	汉语
သတ္ထန္တရကပ် ရောဂန္တရကပ် ဒုဗ္ဘိက္ခန္တရကပ်	ကပ်ကြီးသုံးပါး	三灾（包括：刀兵灾、疾疫灾、饥馑灾）
ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာ နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာ	သစ္စာလေးပါး	四圣啼（包括：苦谛、集谛、灭谛、道谛）

在标数概括简称法中，如果缅文中的每个词的第一个字母相同时，常采用这个字母加数字来表示。例如：အသုံးလုံးကျေသင်တန်း（扫盲班），အသုံးလုံး的内容是：အရေး၊အဖတ်၊အတွက်။

1.3 词的分类

词类是词的语法分类, 即词在语言结构中表现出来的类别。语言中的词从不同的角度，有不同的分类。我们这里所说的词类主要是依据词的语法功能，词在句子中与别的词搭配能力来划分

的，不能只凭词的意义来划分，词的意义只能当作词类区别的参考。

缅甸语言学家从不同的角度，对词有不同的分类。我们依据缅甸语词的语法功能，把缅甸语词分为以下几类：

1. 名词　　နာမ်
2. 代词　　နာမ်စား
3. 数量词　　သင်္ချာနှင့်မျိုးပြ
4. 形容词　　နာမဝိသေသန
5. 动词　　ကြိယာ
6. 副词　　ကြိယာဝိသေသန
7. 成分助词　　ဝိဘတ်
8. 连词　　သမ္ဗန္ဓ
9. 助动词　　ကြိယာထောက်
10. 助词　　ပစ္စည်း
11. 感叹词　　အာမေဍိတ်

思考与练习

1. 举例说明什么是词？

2. 什么是单纯词？什么是合成词？各分哪几类？

3. 下列合成词是由哪些词构成的？

ပန်းအိုး၊　ပန်းကန်ပြား၊　ရေချွေး၊　လက်ဆွဲအိတ်၊　ရေငုပ်သင်္ဘော၊

လမ်းကြိတ်စက်၊ ခေါင်းအုံး၊ စာအုပ်သစ်၊ ဖယောင်းတိုင်၊ ပြဲပွဲ၊ ထွေးခံ၊ ထမင်းစားပွဲ၊ မြေပဲလှော်၊ စာခြောက်ရုပ်။

4. 按照下列要求填空并注明汉语意思。

(1)名词+名词=名词

၁။သတင်း+ ________________ = ________________

၂။ ________________ +ဆိုင်= ________________

၃။ ________________ +ရထား= ________________

(2)动词+动词=名词

၁။ပြုတ်+ ________________ = ________________

၂။ ________________ +ချက်= ________________

၃။ပေါက်+ ________________ = ________________

(3)名词+动词=名词

၁။လက်+ ________________ = ________________

၂။ဦး+ ________________ = ________________

(4)名词+动词+名词=名词

၁။လက်+ ______________ + ____________ = ____________

၂။ရေ+ ________________ +ကန်= ________________

(5)名词+形容词=名词

၁။လူ+ ________________ = ________________

၂။ ________________ +သစ်= ________________

5. 合成词有哪几种构成方式？每种举出两个例子。

6. 下列词是由哪种构词方式构成的？

ရန်သူ၊ နေအိမ်၊ ထူးချွန်၊ နည်းပြ၊ ရုပ်မြင်သံကြားစက်၊ ဘက်စ်ကား၊ ဘဏ်တိုက်၊ ပန်းကန်လုံး။

7. 缅甸语词有几类？说出每类词的缅语名称。

8. 缅甸语中词素分哪几类？

9. 缅甸语中词素构成词有哪几种方式？

第2章 名词

(နာမ်)

名词是表示人或事物名称的词。缅语名词包括有生命和无生命、有形和无性事物名称的词。缅甸语为 သက်ရှိ၊ သက်မဲ့၊ ဖြစ်ရှိ၊ ဖြစ်မဲ့တို့၏အမည်ကိုနာမ်ဟုခေါ်သည်။例如：

မောင်လှ	貌拉
ကျောင်းသား	学生、男学生
လူ	人
တိရစ္ဆာန်	动物
စာအုပ်	书
စားပွဲ	桌子
သတ္တိ	胆量、性能
အမုန်း	恨、怨恨
အချစ်	爱
ခွန်အား	力气、体力
ယခု	现在
ရန်ကုန်	仰光
အရှေ့	东方、东面
အထဲ	里面

2.1 名词的分类

缅甸语中名词从其意义上可分四类:

专有名词	တစ်ဦးဆိုင်နာမ်
普通名词	အများဆိုင်နာမ်၊ဝေါဟာရနာမ်
抽象名词	စိတ္တဇနာမ်
集体名词	အစုပြနာမ်၊သမူဟနာမ်

2.1.1 专有名词

专有名词指某个人、某一事物、地名等专有的名称。缅甸语为 တစ်ဦး၊ တစ်ယောက်၊ တစ်ခု အတွက် သီးခြားမှည့်ခေါ်ထားသောအမည်ကို တစ်ဦးဆိုင်နာမ်ဟုခေါ်သည်။例如:

အောင်ဆန်း	昂山
မအေးချို	玛埃秋
မောင်တင်ထွန်း	貌丁吞
ဧရာဝတီ	伊洛瓦底江
ငပလီ	额布里
ကန်တော်ကြီး	大湖
ရွှေတိဂုံ	瑞德宫大金塔
မန္တလေး	曼德勒

2.1.2 普通名词

普通名词指某一类人或事物的名称。缅甸语为 အများနှင့်ဆိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်၊သတ္တဝါ၊အရာဝတ္ထုတို့၏အမည်ကိုအများဆိုင်နာမ်ဟုခေါ်သည်။ 例如:

လူ　　人

ရှင်ဘုရင်　　皇帝

ဆရာဝန်　　医生

မြို့　　城市

အိမ်　　房子

ကျောင်း　　学校

ဆိုင်　　商店

ကြောင်　　猫

ခွေး　　狗

ကျား　　老虎

2.1.3 抽象名词

抽象名词是指表示性质、状态、动作以及其它无形事物的名称的词。缅甸语为 ဒြပ်မရှိ၊ ကိုင်တွယ်စမ်းသပ်၍မရ၊ မြင်လည်းမမြင်နိုင်၊ စိတ်ဖြင့်သာတွေးတောသိနိုင်သောနာမ်ကိုစိတ္တဇနာမ်ဟုခေါ်သည်။例如：

မေတ္တာ　　情意

စေတနာ　　善意

ဇွဲ　　毅力

သတ္တိ　　胆量

အောင်မြင်ခြင်း　　胜利

ဝမ်းသာခြင်း　　欢喜

ချစ်ခြင်း　　爱

抽象名词有以下几种：

1. 表示事物性质的。例如：

အနီ	红色
အမာ	硬物
အမည်း	黑色

2. 表示动作的。例如：

ရယ်ခြင်း	笑
အပြေး	跑
ရောင်းဝယ်ရေး	买卖

3. 表示时间抽象概念的。例如：

နာရီ	小时
ရက်နေ့	日期
အနာဂတ်	将来
ပစ္စုပ္ပန်	现代
ယခု	现在

4. 表示无形事物名称的。例如：

အင်အား	力量
အတွေးအခေါ်	思想

5. 表示方位的抽象概念的。例如：

ရှေ့	前面
အထဲ	里面
ဘက်	左
ညာ	右

2.1.4 集体名词

集体名词是指两个以上同一类事物的统称的词。缅甸语为အစုအပေါင်းအသင်းအဖွဲ့၏အမည်ကိုအစုပြနာမ်ဟုခေါ်သည်။例如：

တပ်မတော်	军队
ပရိသတ်	观众、听众
လူထု	群众

2.2 名词的构成

缅甸语中名词从结构上可以分为以下四类。

单纯名词	ပင်ကိုနာမ်
合成名词	ပေါင်းစပ်နာမ်
转化名词	ဖွဲ့စည်းနာမ်
外来名词	မွေးစားနာမ်

2.2.1 单纯名词

不需要附加任何成分，也不是由几个词素构成的，而本身可以独立成为名词。例如：

လူ	人
ခွေး	狗
ကြက်	鸡
လ	月亮
နေ	太阳

ရေ	水
အင်္ကျီ	衣服
တောင်	山
ချောင်း	河
မြစ်	江

2.2.2 合成名词

合成名词是由名词与名词、名词与动词、名词与形容词、动词与动词等组合而成的。

1. 名词加名词，前面的名词修饰后面的名词。例如：

နွား+လှည်း	နွားလှည်း	牛车
ဆေး+ရုံ	ဆေးရုံ	医院
ပညာ+ဝန်	ပညာဝန်	督学
ရေ+အိုး	ရေအိုး	水缸、水罐
ရွှေ+ဖလား	ရွှေဖလား	金杯、金钵

名词加名词，前面的名词修饰后面的名词，以这种方式构成的词很多，下面再举几个常用的词与前面的名词构成新词的方法。

(1)名词加ရည်

ရည် 是来自 အရည်，是液、汁的意思。例如：

ပျား+ရည်	ပျားရည်	蜂蜜
ဟင်း+ရည်	ဟင်းရည်	菜汁
ထမင်း+ရည်	ထမင်းရည်	米汤

(2)名词加 သား

A. 地名、处所名词加 သား，表示在那里生长、居住过的男人。例如：

တော+သား　　တောသား　　乡下人

မြို့+သား　　မြို့သား　　城里人

အညာ+သား　　အညာသား　　上缅甸人

ရွာ+သား　　ရွာသား　　村民

B. 星期几的名词加 သား，表示是星期几出生的男人。例如：

တနင်္ဂနွေနေ့+သား　　တနင်္ဂနွေနေ့သား　　星期天出生的男人

ဗုဒ္ဓဟူးနေ့+သား　　ဗုဒ္ဓဟူးနေ့သား　　星期三出生的男人

အင်္ဂါနေ့+သား　　အင်္ဂါနေ့သား　　星期二出生的男人

C. 年龄加 သား，表示某年龄的男人。例如：

ဆယ်နှစ်+သား　　ဆယ်နှစ်သား　　十岁的男孩

ဆယ်သုံးနှစ်+သား　　ဆယ်သုံးနှစ်သား　　十三岁的男孩

D. 集体名词加 သား，表示某集体、团体的成员。例如：

အသင်း+သား　　အသင်းသား　　会员、队员

လူ+သား　　လူသား　　人类

တပ်မတော်+သား　　တပ်မတော်သား　　军人

E. 物质名词加 သား，表示某种质料。例如：

သစ်+သား　　သစ်သား　　木材

ရွှေ+သား　　ရွှေသား　　金块

F. 动物名词加 သား，表示某种肉。例如：

ကြက်+သား　　ကြက်သား　　鸡肉

ဝက်+သား	ဝက်သား	猪肉
ဘဲ+သား	ဘဲသား	鸭肉

(3)名词加 အပင်

အပင် 是树的意思，与草木名词连用时省去 အ。例如：

ထန်း+အပင်	ထန်းပင်	棕榈树
ခနိ+အပင်	ခနိပင်	聂帕榈树
အုန်း+အပင်	အုန်းပင်	椰子树
မြက်+အပင်	မြက်ပင်	草

(4)名词加 အရွက်

အရွက် 是叶子的意思，与花草树木以及某些片状物名词连用时省去 အ。例如：

သစ်+အရွက်	သစ်ရွက်	树叶
ဆေး+အရွက်	ဆေးရွက်	烟叶
တံခါး+အရွက်	တံခါးရွက်	门板
စာ+အရွက်	စာရွက်	纸张

(5)名词加 အသီး

အသီး是果实的意思，与名词连用时省去 အ。例如：

ဖရဲ+အသီး	ဖရဲသီး	西瓜
သရက်+အသီး	သရက်သီး	芒果
နာနတ်+အသီး	နာနတ်သီး	菠萝
လက်+အသီး	လက်သီး	拳头
မီး+အသီး	မီးသီး	灯泡

(6)名词加 အစ

အစ 是碎片、碎屑的意思，与名词连用时省去 အ。例如：

ကြိုး+အစ	ကြိုးစ	绳头
ပိတ်+အစ	ပိတ်စ	布块
စက္ကူ+အစ	စက္ကူစ	纸屑
ချည်+အစ	ချည်စ	线头
ဖဲ+အစ	ဖဲစ	缎子块
ငွေ+အစ	ငွေစ	碎银子

(7)名词加 ဆရာ

ဆရာ 是指有某种特长的人、专家，也用来表示对某种行业人的尊称。例如：

ပန်းချီ+ဆရာ	ပန်းချီဆရာ	画家
စာရေး+ဆရာ	စာရေးဆရာ	作家
သတင်းစာ+ဆရာ	သတင်းစာဆရာ	新闻工作者
ဗေဒင်+ဆရာ	ဗေဒင်ဆရာ	占卜师

(8)名词加 မှူး

မှူး 是指掌管者、首长、官员的意思，例如：

တံခါး+မှူး	တံခါးမှူး	守门官
ဆက်သွယ်ရေး+မှူး	ဆက်သွယ်ရေးမှူး	联络官
ညွှန်ကြားရေး+မှူး	ညွှန်ကြားရေးမှူး	司长
ဌာန+မှူး	ဌာနမှူး	主任、部门负责人

(9)名词加 ဝန်

ဝန် 是指职员、官员的意思。例如：

ရေ+ဝန်	ရေဝန်	港务局长
အကောက်+ဝန်	အကောက်ဝန်	税务局长
အတွင်း+ဝန်	အတွင်းဝန်	国务秘书

⑽名词加 အထည်

အထည် 是指金属、砖石、纺织品等，构成新词时省去 အ。例如：

ရွှေ+အထည်	ရွှေထည်	金器
ငွေ+အထည်	ငွေထည်	银器
သံ+အထည်	သံထည်	铁器
ကျောက်+အထည်	ကျောက်ထည်	石器
ယွန်း+အထည်	ယွန်းထည်	漆器

⑾名词加 အပွင့်

အပွင့် 是指花或类似花的东西，构成新词时省去 အ。例如：

ပန်း+အပွင့်	ပန်းပွင့်	花朵
ကြာ+အပွင့်	ကြာပွင့်	莲花
နှင်း+အပွင့်	နှင်းပွင့်	雪花

⑿名词加 သမား

သမား是表示某种职务的人。例如：

အလုပ်+သမား	အလုပ်သမား	工人
လယ်+သမား	လယ်သမား	农民
လက်+သမား	လက်သမား	木匠

(13)名词加 အသည်

အသည် 是指靠经商或某种手艺谋生的人，构成新词时省去 အ。例如：

ကုန်+အသည်　　ကုန်သည်　　商人

ဈေး+အသည်　　ဈေးသည်　　小摊贩

ရေ+အသည်　　ရေသည်　　卖水者

(14)名词加 အရှင်

အရှင် 是指某物的主人的意思，构成新词时省去 အ。例如：

အိမ်+အရှင်　　အိမ်ရှင်　　主人

မြေ+အရှင်　　မြေရှင်　　地主

ပစ္စည်း+အရှင်　　ပစ္စည်းရှင်　　物主

(15)名词加 အသံ

အသံ 是指某种声音的意思，构成新词时省去 t。例如：

သေနတ်+အသံ　　သေနတ်သံ　　枪声

လေ+အသံ　　လေသံ　　风声

အမြောက်+အသံ　　အမြောက်သံ　　炮声

2. 名词加名词，后面的名词修饰前面的名词。例如：

ငှက်+ဆင်　　ငှက်ဆင်　　其嘴似象鼻的鸟

မုန့်+သေတ္တာ　　မုန့်သေတ္တာ　　桶装饼干

ကြောင်+နံ့သာ　　ကြောင်နံ့သာ　　麝香猫

3. 名词与名词并列。例加：

လင်+မယား　　လင်မယား　　夫妻

သား+သမီး	သားသမီး	子女
ကျောင်းသူ+ကျောင်းသား	ကျောင်းသူကျောင်းသား	学生

有时两个名词构成新词后，其意义比原来更广。例如：

မောင်+နှမ	မောင်နှမ	兄弟姐妹
အိုး+ခွက်	အိုးခွက်	锅碗瓢盆
မူးစေ့+မက်စေ့	မူးစေ့မတ်စေ့	零钱

4. 名词加动词。例如：

ထမင်း+ချက်	ထမင်းချက်	厨师
စာရင်း+စစ်	စာရင်းစစ်	查帐员
ခေါင်း+ပေါင်း	ခေါင်းပေါင်း	缅甸礼帽
လမ်း+ပြ	လမ်းပြ	向导
အရာ+ရှိ	အရာရှိ	官员
စကား+ပြန်	စကားပြန်	翻译

5. 动词加名词。例如：

ကစား+ကွင်း	ကစားကွင်း	运动场
ခပ်+တက်	ခပ်တက်	橹
ပြိုင်+မြင်း	ပြိုင်မြင်း	赛马
နေ+အိမ်	နေအိမ်	住宅
ထိုး+ဆေး	ထိုးဆေး	针剂
အိပ်+ရာ	အိပ်ရာ	床铺
နှင်+တံ	နှင်တံ	赶牲畜的棍子

6. 名词加形容词。例如：

လူ+ကြီး　　လူကြီး　　大人、首长

သူ+ကြီး　　သူကြီး　　村长

လူ+ဝ　　လူဝ　　胖子

ရေ+နွေး　　ရေနွေး　　开水

ကုန်+ချော　　ကုန်ချော　　成品

လူ+အ　　လူအ　　笨蛋

7. 名词加动词或形容词，再加名词。例如：

မင်+နီ+အိုး　　မင်နီအိုး　　红墨水瓶

ရေ+ကူး+ကန်　　ရေကူးကန်　　游泳池

လက်+ဆွဲ+အိတ်　　လက်ဆွဲအိတ်　　手提包

လက်+တွန်း+လှည်း　　လက်တွန်းလှည်း　　手推车

ဝမ်း+နှုတ်+ဆေး　　ဝမ်းနှုတ်ဆေး　　泻药

လက်+နှိပ်+စက်　　လက်နှိပ်စက်　　打字机

8. 动词加动词。例如：

ကြော်+ချက်　　ကြော်ချက်　　炒菜

ကြော်+ငြာ　　ကြော်ငြာ　　广告

စား+ကြွင်း　　စားကြွင်း　　剩食

ပေါက်+လူး　　ပေါက်လူး　　锄头

2.2.3 转化名词

在缅甸语中，动词、形容词加上前缀、中缀或后缀构成名词，这种词运用很广，其类型有以下几种。

1. 单音节动词、形容词加前缀 အ 构成名词。例如：

အ+က　　အက　　舞蹈

အ+လုပ်　　အလုပ်　　工作

အ+ဖွဲ့　　အဖွဲ့　　团体、组织

အ+ကောင်း　　အကောင်း　　好的

အ+လှ　　အလှ　　美、美丽

2. 双音节动词、形容词加前缀和中缀 အ 构成名词。例如：

အ+စ+အ+ဆုံး　　အစအဆုံး　　始终

အ+ကူ+အ+ညီ　　အကူအညီ　　帮助

အ+စစ်+အ+မှန်　　အစစ်အမှန်　　真的

3. 动词、形容词加后缀ခြင်း构成名词。例如：

တိုက်ခိုက်+ခြင်း　　တိုက်ခိုက်ခြင်း　　战斗

ဖျက်ဆီး+ခြင်း　　ဖျက်ဆီးခြင်း　　破坏

လေ့လာ+ခြင်း　　လေ့လာခြင်း　　学习、研究

ချမ်းသာ+ခြင်း　　ချမ်းသာခြင်း　　幸福

4. 动词加后缀 ချက် 构成名词。例如：

မျှော်လင့်+ချက်　　မျှော်လင့်ချက်　　希望

ညွှန်ကြား+ချက်　　ညွှန်ကြားချက်　　指导

ဝေဖန်+ချက်　　ဝေဖန်ချက်　　批评

5. 动词、形容词加后缀 မှု 构成名词。例如：

အုပ်စိုး+မှု　　အုပ်စိုးမှု　　统治

ယဉ်ကျေး+မှု　　ယဉ်ကျေးမှု　　文化

ကြီးကြပ်+မှု　　ကြီးကြပ်မှု　　监督

ကောင်း+မှု	ကောင်းမှု	善事

6. 动词加后缀ရေး构成名词。例如：

သွေးစည်း+ရေး	သွေးစည်းရေး	团结
ဆက်သွယ်+ရေး	ဆက်သွယ်ရေး	通信、联络
ငြိမ်းချမ်း+ရေး	ငြိမ်းချမ်းရေး	和平

7. 动词加后缀ပုံ 构成名词。；例如：

ဖော်ပြ+ပုံ	ဖော်ပြပုံ	表达形式
ကစား+ပုံ	ကစားပုံ	玩的方式
ရေး+ပုံ	ရေးပုံ	写的姿式

单音节的动词重叠后，在中间加ပုံ，并在后面加နည်း，或者是两个不同音节的动词中间和后面分别加ပုံ 构成名词。例如：

လုပ်+ပုံ+လုပ်+နည်း	လုပ်ပုံလုပ်နည်း	做法
ပြော+ပုံ+ပြော+နည်း	ပြောပုံပြောနည်း	说法
လုပ်+ပုံ+ကိုင်+ပုံ	လုပ်ပုံကိုင်ပုံ	做法
ပြော+ပုံ+ဆို+ပုံ	ပြောပုံဆိုပုံ	说法

8. 动词、形容词加后缀ရာ 构成名词。例如：

နှစ်သက်+ရာ	နှစ်သယ်ရာ	喜欢的
ယုံကြည်+ရာ	ယုံကြည်ရာ	信任的
ခက်ခဲ+ရာ	ခက်ခဲရာ	困难的

9. 动词加后缀စရာ 构成名词。例如：

ချစ်+စရာ	ချစ်စရာ	可爱的
လုပ်+စရာ	လုပ်စရာ	可干的事

စား+စရာ	စားစရာ	可吃的东西
ဝမ်းနည်း+စရာ	ဝမ်းနည်းစရာ	遗憾的事、难过的事

10. 动词加后缀 ဖွယ်၊ဖွယ်ရာ၊စဖွယ် 构成名词。例如：

ကြည့်+ဖွယ်	ကြည့်ဖွယ်	可看的东西
စား+ဖွယ်ရာ	စားဖွယ်ရာ	可吃的东西
ချစ်+စဖွယ်	ချစ်စဖွယ်	可爱的
သောက်+စဖွယ်	သောက်စဖွယ်	可喝的

11. 缅甸语中有些动词通过变音后成为名词，变音规律一般是辅音字母由清辅音变为浊辅音，但书写不变。例如：

ခေါင်းဆောင်	读成	ဂေါင်းဇောင်	领袖、领导人
ချိတ်	读成	ဂျိတ်	钩子
တံခါးစောင့်	读成	ဒဂါးစောင့်	门卫
ထမင်းချက်	读成	ထမင်းဂျက်	炊事员

2.2.4 外来名词

缅甸语中，从其它语言借用来的名词数量很多，用以丰富本民族的语言。外来名词从其数量来看一般可分为三大类：一是来源于巴利语的；二是来源于英语的；三是来源于其它语言的。

1. 来源于巴利语的名词

这类词在缅甸语中数量比较多，它的应用范围也较广。从其形式上看又可分为以下几类：

(1)直接借用的。例如：

ဥက္ကဋ္ဌ	主席、首领

ဥတု　　　　气候

ဥပဒေ　　　　法律

အဓမ္မ　　　　蛮横的习气或行为

ကန္တာရ　　　　荒漠、深山老林

ပညာ　　　　学问、知识

（2）源出于巴利语，后经变化成了缅语词（缅甸语称为ပါဠိပျက်）。例如：

စိတ်＿＿＿＿＿စိတ္တ　　　　心

အဓိပ္ပာယ်＿＿＿＿＿အဓိပ္ပာယ　　　　意义

အန္တရာယ်＿＿＿＿＿အန္တရာယ　　　　危险

သဏ္ဌာန်＿＿＿＿＿သဏ္ဌာန　　　　形式

ဥဒါဟရုဏ်＿＿＿＿＿ဥဒါဟရဏ　　　　例子

ဇနပုဒ်＿＿＿＿＿ဇနပဒ　　　　小村庄

(3)由意义相同的缅甸语词和巴利语词混合而成的。例如：

စိတ်နှလုံး　　　　心

အနှစ်သာရ　　　　本质、实质

ပုံသဏ္ဌာန်　　　　形式、样式

(4)由意义不同的缅甸语词和巴利语词混合而成的。例如：

ဗေဒင်ဆရာ　　　　占卜先生、占星家、相命先生

ဥပုသ်နေ့　　　　斋戒日

အဓမ္မမှု　　　　不法暴行

2. 来源于英语的名词

由于缅甸长期沦为英国的殖民地，英语词大量进入缅甸语中，特别是在法律、政府机关、海关、银行、科学技术等方面借用英语词特别多。在借用英语词中，又分为直接借用和英缅词混合两种。

(1)直接借用英语的词。例如：

ကရိန်း	起重机
ကာတွန်း	漫画
ကီလိုမီတာ	公里
ကုမ္ပဏီ	公司
ပါတီ	政党
ကင်မရာ	照相机
ကာဗွန်	碳
ခရူဇာ	巡洋舰
စီးကရက်	香烟
ဆော်ဒါ	苏打、苏打水
ဇစ်	拉链
တက္ကစီ	出租车、的士
ဘဏ်	银行

(2)英缅混合词。例如：

အယ်ဒီတာအဖွဲ့	编辑部
ရှပ်အင်္ကျီ	衬衫

ကွန်မြူနစ်ဝါဒ　　共产主义

3. 借用其它语言的词

(1)借用汉语的词。例如：

သမ္ဗန်　　舢舨

တူ　　筷子

အီကြာကွေး　　油条

ကျန်ပဆိုင်　　咸菜

(2)借用掸族语的词。例如：

စော်ဘွား　　土司

ကျမိုင်း　　土司的继承人

(3)借用马来语的词。例如：

သာဂူ　　西米

(4)借用阿拉伯语的词。例如：

ကပ္ပလီ　　黑人

ကတ္တီပါ　　丝绒

အရက်　　酒

(5)借用孟语的词。例如：

ကုလားတက်　　木鱼

ကန်တော့　　叩头

(6)借用藏语的词。例如：

ကဆုန်　　缅历二月

တန်ဆောင်　　油灯

缅甸语的词中从其它语言借用来的很多，上面仅举其中几种。

2.3 名词的数

名词分为单数(တစ်ခုကိန်း၊ဧကဝုစ်ကိန်း)和复数(အများကိန်း၊ဗဟုဝုစ်ကိန်း)两种形式。缅甸语中的名词复数是在它的后面加上表示复数的助词构成的。

2.3.1 单数

名词的单数形式是在原词后面不加表示数的助词。例如：

လူကလေးသီချင်းဆိုသည်။

孩子唱歌。

ဆရာသည်စာအုပ်ကိုကိုင်ထားသည်။

老师拿着书。

မောင်လှခဲတံကိုဝယ်လာခဲ့တယ်။

貌拉买来了铅笔。

上面句子中的 လူကလေး၊သီချင်း၊ဆရာ၊စာအုပ်၊မောင်လှ၊ခဲတံ 都是名词的单数。

2.3.2 复数

名词的复数是在单数形式后面加上表示复数的助词ကို့၊များ၊တွေ 等构成。例如：

ကလေးကို့သည်သီချင်းတွေကိုဆိုကြသည်။

孩子们唱歌。

ကျောင်းသားတွေဟာသတင်းစာတွေကိုဖတ်ကြတယ်။

学生们看报。

ဆရာတို့သည်တပည့်တို့ကိုချစ်ကြ၏။

老师们爱学生。

2.3.3 表示名词复数的助词 တို့ 与 များ(တွေ)的区别

1.တို့ 表示整数，များ(တွေ)表示不定数。例如：

အလုပ်သမားတို့သည်စက်ရုံသို့မလာကြချေ။

工人们不来工厂。

（表示工人们都不来工厂）

အလုပ်သမားများသည်စက်ရုံသို့မလာကြချေ။

工人们不来工厂。

（表示一部分工人不来，而不是全部不来）

2.တို့ 不能用于非生物名词，များ(တွေ)可用于生物和非生物名词。例如：

အလုပ်သမားတို့	အလုပ်သမားများ
ကလေးတို့	ကလေးများ
ကြက်တို့	ကြက်များ
ငါးတို့	ငါးများ
	သတင်းစာများ
	စာအုပ်များ

3.တို့ 表示“以……为首的一伙人”。例如：

မောင်ဘကိုတို့ကဘောလုံးကစားနေကြသည်။

貌巴他们在打排球。

အမေတို့ကအိမ်ကိုပြန်သွားကြသည်။

妈妈他们回家去了。

ဝန်ကြီးတို့ကအစည်းအဝေးလုပ်နေကြသည်။

部长们正在开会。

在上述例句中，不能理解为有许多个貌巴、妈妈和部长。如果把 တို့ 换成 များ(တွေ)，则变成了许多个貌巴、妈妈和部长了。

2.4 名词的性

缅甸语不象巴利语、印地语、俄语等语言那样，在语法范畴上分为阴性、阳性、通性和中性，缅甸语在语法范畴上是不分性的，只是按客观事物的实际情况，分为男女、雌雄、牝牡等。缅甸语的名词中表示人和动物的性是有一定规律的，为了叙述方便，这里借用了阴性、阳性、通性、中性的名称，但不是语法范畴上的性，只是指人和动物性上的分类。

阴性	ဣတ္ထိလိင်	指女、雌、牝
阳性	ပုလ္လိင်	指男、雄、牡
通性	ဥဘလိင်	指无阴、阳性区别的名词
中性	နပုတ္ထိင်	阴、阳性都可用的名词

2.4.1 用于人的

1. 用不同的词表示不同的性别。例如：

阳性		阴性	
ယောက်ျား	男人	မိန်းမ	女人
ဘကြီး	伯父、姨夫	ကြီးတော်	伯母、姨母
ဦးရီး	姑父、舅父	အရီးကြီး	姑母、舅母
လင်	丈夫	မယား	妻子
သား	儿子	သမီး	女儿
ဖေဖေ	父	မေမေ	母

2. 改变词的前一部分表示不同的性。例如：

阳性		阴性	
ယောက်ျား (က)လေး	男孩	မိန်း(မ)ကလေး	女孩
အဖိုးကြီး	老头	အမယ်ကြီး	老太婆
ကောင်ကလေး	小男孩	ကောင်မ(က)လေး	小女孩

3. 改变词的后一部分表示不同的性。例如：

阳性		阴性	
ဇာတ်သမား	男演员	ဇာတ်သမ	女演员
ကျောင်းသား	男学生	ကျောင်းသူ	女学生
အဘ	父	အမိ	母
အဘိုး	祖父	အဘွား	祖母

4. 在阳性名词后面加 မ 表示阴性。例如：

阳性　　　　阴性

တူ	侄子、外甥	တူမ	侄女、外甥女
ညီ	弟弟	ညီမ	妹妹
ဈေးသည်	小摊贩	ဈေးသည်မ	女摊贩

5. 在通性名词前面或后面加 ယောကျ်ား၊မိန်းမ 表示不同性别。例如：

通性		阳性	阴性
အစေခံ	佣人	အစေခံယောကျ်ား	အစေခံမိန်းမ
		ယောကျ်ားအစေခံ	မိန်းမအစေခံ
မြေး	孙子、外孙子	မြေးယောကျ်ား	မြေးမိန်းမ
အမွေခံ	遗产继承人	အမွေခံယောကျ်ား	အမွေခံမိန်းမ
		ယောကျ်ားအမွေခံ	မိန်းမအမေခံ
အိုးသူကြီး	厨师	ယောကျ်ားအိုးသူကြီး	မိန်းမအိုးတူကြီး

6. 名词后面加上 သား 或 သူ 表示不同的性别。例如：

阳性		阴性	
ရွာသား	男村民	ရွာသူ	女村民
အိမ်သား	丈夫	အိမ်သူ	妻子
အညာသား	男性上缅甸人	အညာသူ	女性上缅甸人
ပဲခူးသား	男性勃固人	ပဲခူးသူ	女性勃固人

7. 通性名词后面加上 ကတော် 表示有地位、有名望、有官职者

的的夫人。例如：

阳性		阴性	
ဆရာ	老师	ဆရာကတော်	师母
ဝန်ကြီး	部长	ဝန်ကြီးကတော်	部长夫人
သမတ	总统	သမတကတော်	总统夫人
ကျောင်းအုပ်	校长	ကျောင်းအုပ်ကတော်	校长夫人
ပါမောက္ခ	教授	ပါမောက္ခကတော်	教授夫人
ဆရာဝန်	大夫	ဆရာဝန်ကတော်	大夫太太

8. 某些通性名词也兼阳性名词，后面加上 မ 表示阴性。例如：

通性		阳性		阴性	
ဆရာ	老师	ဆရာ	男老师	ဆရာမ	女老师
သခင်	主人	သခင်	男主人	သခင်မ	女主人
ဆရာဝန်	医生	ဆရာဝန်	男医生	ဆရာဝန်မ	女医生

2.4.2 用于动物的

1. 把 ထီး 和 မ 分别附加在表示动物的通性名词后面，表示雌雄、牡牝。例如：

通性		阳性		阴性	
ခွေး	狗	ခွေးထီး	公狗	ခွေးမ	母狗
ဝက်	猪	ဝက်ထီး	公猪	ဝက်မ	母猪
နွား	牛	နွားထီး	公牛	နွားမ	母牛
ဆိတ်	羊	ဆိတ်ကင်း	公羊	ဆိတ်မ	母羊

ဆင်	象	ဆင်ထီး	公象	ဆင်မ	母象

2. 将ဖို和မ附加在表示动物的通性名词后面，表示雌雄、牡牝，例如：

通性		阳性		阴性	
ဒေါင်း	孔雀	ဒေါင်းဖို	雄孔雀	ဒေါင်းမ	雌孔雀
မြွေ	蛇	မြွေဖို	雄蛇	မြွေမ	雌蛇
ငန်း	鹅	ငန်းဖို	公鹅	ငန်းမ	母鹅
ဒရယ်	鹿	ဒရယ်ဖို	雄鹿	ဒရယ်မ	雌鹿

3. 将ဖ和မ附加在表示动物通性的名词后面，表示雌雄、牡牝。例如：

通性		阳性		阴性	
ကြက်	鸡	ကြက်ဖ	公鸡	ကြက်မ	母鸡
ရှဉ့်	雉	ရစ်ဖ	雄雉	ရစ်မ	雌雉

4. 一些特殊形式的表示方法。例如：

နွားသိုး	公牛（没有阉割的公牛）
မြင်းသိုး	牡马（没有阉割的公马）
နွားပြီး	阉牛（犍牛）

2.5 名词的特性和作用

2.5.1 名词的特性

1. 能受数量词修饰。例如：

လူသုံးယောက်　　三个人

ကြက်တစ်ကောင်　　一只鸡

ခဲတံလေးချောင်း　　四枝铅笔

စက္ကူနှစ်ရွက်　　二张纸

在书面语中，数量词后面加上 သော 后，可以放在名词前面。例如：

တစ်ယောက်သောသူ　　一个人

သုံးပါးသောဘုန်းကြီး　　三位僧侣

2. 能受动词、形容词修饰。动词、形容词放在名词前面时，要加 သော 和 သည့်。形容词放在名词后面时，不需要加助词，但一般多为单音节形容词。例如：

လှပသောအင်္ကျီ　　漂亮的衣服

ဖတ်နေသည့်စာအုပ်　　正在看的书

စက္ကူကောင်း　　好纸

မင်နီ　　红墨水

ဒေါင်းဖြူ　　白孔雀

3. 动名词前面可带副词状语或宾语等。例如：

အဆောတလျင်လုပ်ခြင်း　　紧张地干

အရေးတကြီးကြေညာချက်　　紧急声明

အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း　　召开会议

လူသတ်မှု　　杀人案

2.5.2 名词的作用

1. 充当主语。例如：

ဆရာလာမည်။

老师要来。

မောင်ဘကျောင်းတက်သည်။

貌巴上学。

2. 充当宾语。例如：

ရုပ်ရှင်ကိုကြည့်နေ၏။

在看电影。

သတင်းစာဖတ်နေသည်။

在看报纸。

3. 充当间接宾语。例如：

ကျောင်းသားများအားလက်ဆောင်ပေးလိုက်သည်။

送给学生礼物。

ဘုန်းကြီးများအားဆွမ်းလှူပေး၏။

向僧侣们布斋。

4. 充当定语。例如：

ကုလားထိုင်ခြေလေးချောင်းပျက်သွားကုန်သည်။

椅子的四条腿都坏了。

စာအုပ်စင်ပေါ်တွင်စာအုပ်အများကြီးရှိသည်။

书架上有许多书。

5. 与某些助词结合充当状语。例如：

ကြိုးစားမှုကြောင့်တိုးတက်လာသည်။

由于努力而进步。（表示原因）

သစ်ပင်ကိုဓားဖြင့်ခုတ်ဖြတ်သည်။

用刀砍树。（表示方式、手段）

ရန်ကုန်မြို့မှမန္တလေးမြို့သို့သွားသည်။

从仰光去曼得勒。（表示方向）

စာသင်ခန်းတွင်စာဖတ်သည်။

在教室看书。（表示处所）

၇နာရီမိနစ်၂၀မှာမနက်စာစားကြသည်။

七点二十分吃早饭。（表示时间）

6. 充当主语补语。例如：

မောင်တင်တွန်းသည်ကျောင်းသားဖြစ်သည်။

貌丁吞是学生。

ဦးဗဟန်သည်စာရေးဆရာဖြစ်သည်။

吴巴汉是作家。

7. 充当宾语补语。例如：

သူ့ကိုကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်ရွေးချယ်တင်မြှောက်ကြသည်။

大家选他当代表。

ဦးမောင်မောင်ကိုဝန်ကြီးအဖြစ်ခန့်ထားကိုက်သည်။

任命吴貌貌当部长。

8. 充当呼语。例如：

သူငယ်ချင်းရေမောင်တိန်သုံးပါရစေနော်။

朋友，请让我用一下你的钢笔。

思考与练习

1. 举例说明什么叫名词？缅甸语中的名词从意义上分几类？每类举出 5 个词。

2. 指出下列句子中的名词。

   ၁။မောင်ကျော်ဝင်းသည်စာရေးတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။

   ၂။ကျောင်းသားများသည်၆နာရီမှာအိပ်ရာမှထ၍၈နာရီမှာစာသင်ခန်းသို့သွားကြသည်။

   ၃။အမျိုး၊ဘာသာ၊စာပေ၊ယဉ်ကျေးမှုတို့ကိုချစ်မြတ်နိုးရမည်။

   ၄။မိဘတို့ကိုသားသမီးတို့ကရိုသေလေးစားသင့်သည်။

3. 在下列句子中填入适当的名词。

   ၁။__________သည်__________မှ__________သို့သွားသည်။

   ၂။__________သည်__________သို့__________၌အချိန်မှန်မှန်ရောက်ရှိလာကြသည်။

   ၃။__________ကင်းစင်၍__________သာသောညများတွင်__________တစ်ခွင်လုံးသာယာနေတတ်သည်။

   ၄။__________ရာသီ၌ထူထဲသော__________များကိုဂရုတစိုက်ဝတ်ဆင်ကြရသည်။

4. 下列句子中斜体部分的名词是哪类名词？

   ၁။*ရွှေတိဂုံဘုရား*သည်*မြန်မာပြည်*၌ထင်ရှားသော*စေတီ*တစ်ဆူဖြစ်သည်။

၂။ဤတပ်မှူးသည်လက်ရုံးရှည်၊နှလုံးရှည်နှင့်ပြည့်စုံသောစစ်သူကြီးတစ်ဦးဖြစ်သည်။

၃။ဟိုက်ဒရိုဂျင်သည်လေထက်ပေါ့သောအငွေ့တစ်မျိုးဖြစ်သည်။

၄။ဟိမဝန္တာတောင်သည်ကမ္ဘာ့ပေါ်၌အမြင့်ဆုံးတောင်ဖြစ်သည်။

၅။မျှားရှည်သည်ခွန်အားကိုဖြည့်စေသည်။

၆။ချွဲရှိကအောင်မြင်သည်။

၇။ညီညွတ်ခြင်းသည်အင်အားဖြစ်သည်။

၈။ဆရာကြီး ဦးဘသည်ကျောင်းကောင်စီ၏ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်။

၉။ပန်းပွင့်များသည်ပုံအမျိုးမျိုး၊အရွယ်အမျိုးမျိုး၊အရောင်အမျိုးမျိုးကွဲပြားကြသည်။

၁၀။ခွန်အားဗလကောင်းသောရဲသားတစ်ယောက်ကသူခိုးကိုလိုက်ဖမ်းနေသည်။

၁၁။မြန်မာစကားတွင်ခေတ်ကာလအလျောက်ရောဝင်နေသောဝိုင်ယာလက်၊ မြူနီစပယ်၊ ကော်မတီ၊ ကုမ္ပဏီ၊ မော်တော်ကား၊ မေဒေးစသည့်များစွာသော အင်္ဂလိပ်စာလုံးတို့၏အသံ၊ အသုံး၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့ကိုပိုင်ပိုင်နင်းနင်းသိရှိနိုင်သည်။

၁၂။ကျွန်ုပ်တို့၏တတိယတန်းတွင်ကျောင်းသား၁၅ယောက်သာရှိသည်။

၁၃။မခင်မြသည်ဈေးသို့သွားသည်။

၁၄။ပုသိမ်သဘော်သည်ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းသို့နံနက်၅နာရီ၌ဆိုက်ကပ်သည်။

၁၅။လူတို့သည်စားဝတ်နေရေးအတွက်အလုပ်ကိုကြိုးကြိုးပမ်းပမ်းဆောင်ရွက်ကြသည်။

၁၆။ဦးလေးသည်ကွင်းထဲကကောက်ရိုးများကိုလှည်းပေါ်သို့တင်၍ရွာသို့ပြန်

လာသည်။

5. 缅甸语中的名词的性是指什么讲的？

6. 指出下列名词的性。

ကျောင်းဒကာ၊ အညာသား၊ စစ်သူကြီး၊ သူနာပြုဆရာမ၊ မင်းသမီး၊ မင်အိုး၊ အဘိုး၊ ယောကျ်ား၊ နွား၊ ကလေး၊ ညီမ၊ ဦးကြီး။

7. 找出下列阴、阳性相对应的名词。

အလှူဒကာ　　　　မုဆိုးမ
မင်းသား　　　　အဘွား
မုဆိုးဖို　　　　အမေ
အဘိုး　　　　မိန်းမ
အဖေ　　　　အလှူအမ
ယောကျ်ား　　　　မင်းသမီး
လူဗိုလ်　　　　ဆိတ်မ
ဦးလေး　　　　နွားမ
နွားထီး　　　　မြင်းမ
မြင်းထီး　　　　အပျို
ဆိတ်ထီး　　　　ဒေါ်လေး

8. 下列名词在结构上属于哪一类？把相同类的名词列在一起。

ကောင်းကင်၊ လှခြင်း၊ ပျော်စရာ၊ လောဘ၊ ဒါရိုက်တာ၊ ဒုက္ခ၊ အောက်ဆီဂျင်၊ သောက်ရေအိုး၊ အမြန်ရထား၊ မီးသွေး၊ ကျောက်မီးသွေး၊ ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း၊ ပညာ၊ ဒေါသ၊ ပိုမျှစ်ခြင်း၊ ဆောင်ရွက်ချက်၊ သာယာရေး၊ စည်းလုံးရေး၊ စံစားမှု။

9. 缅甸语中的名词的数有几种？每种各举五个例子。

10. 表示名词数的助词有哪些？它们有什么区别？

11. 举例说明缅甸语的名词有什么特性和作用？

第 3 章 代词

（နာမ်စား）

代词是用来代替事物名称的词。缅甸语为 နာမ်ပုဒ်အစားသုံးရသောပုဒ်ကိုနာမ်စားဟုခေါ်သည်။例如：

ကျွန်တော်	我
ခင်ဗျား	你
သူ	他
ဒီ	这
ဘာ	什么

3.1 代词的分类

缅甸语的代词可分以下三类：

人称代词	ပုဂ္ဂလနာမ်စား
指示代词	အညွှန်းနာမ်စား
疑问代词	အမေးနာမ်စား

3.1.1 人称代词

人称代词是用来代替人的名称的代词。在长期的历史发展中，缅甸人相互称呼时，逐步形成了一套习惯，如男女、长幼、上级下级、僧侣信徒等之间自称和称呼对方时，所用的代词各不相同，尊称和鄙称时使用的词也不相同。应特别注意。

1. 自称

（1）代词ငါ

一般为长辈对下辈、亲密的同辈之间或讲话不客气粗野时的自称用词，男女均可用。例如：

မင်းစားပါ၊ငါမစားဘူး။

你吃吧，我不吃。

မောင်မင်းအောင်ကိုငါဈေးထဲမှာတွေ့လိုက်တယ်။

我在市场里看见了貌敏昂。

(2)代词ကျွန်တော်

平辈和相互不熟悉者之间表示礼貌或下辈对长辈讲话时，男子的自称用词。例如：

ကိုတင်အောင်၊ကျွန်တော်မြို့ထဲကိုသွားမယ်၊ခင်ဗျားလိုက်မလား။

哥丁昂！我要进城，你去吗？

ကျွန်တော်ဖျားနေလို့အိမ်ပြန်ခွင့်ပြုပါဆရာ။

老师，我病了，请允许我回家去吧。

(3)代词ကျွန်မ

女子自称时用，与ကျွန်တော် 相对应，用法相同。例如：

ကိစ္စရှိလို့ကျွန်မမသွားတော့ဘူး၊ရှင်သွားပါ။

我有事，不去了，你去吧。

ကျွန်မဝတ္ထုဖတ်နေတယ်၊ရုပ်ရှင်မကြည့်ပါဘူး။

我在看小说，不看电影。

(4)代词ကျွန်ုပ် ၊အကျွန်ုပ် ၊အကျွန်

男女均可用，表示谦称。例如：

ကျွန်ုပ်သွားပါ့မယ်။

我一定去。

ကျွန်ုပ်အားသနားတော်မူပါ။

可怜可怜我吧！

အကျွန်ုပ်တစ်ယောက်တည်းလာပါမည်။

我要一个人来。

(5)代词 ကျွန်တော်မျိုး၊ကျွန်တော်မျိုးမ

对君王、法官等讲话时，男子用 ကျွန်တော်မျိုး，女子用 ကျွန်တော်မျိုးမ。例如：

ကျွန်တော်မျိုးကိုချမ်းသာပေးပါ။

请饶恕我吧！

ကျွန်တော်မျိုးမကိုပေးသနားတော်မူပါ။

请赐给奴婢。

(6)代词 ကျုပ်

其用法与 ကျွန်ုပ် 相同，男女均可用。例如：

ကျုပ်အခုပဲလုပ်မယ်၊စိတ်ချပါ။

我现在就干，放心吧。

(7)代词 ကိုယ်

平辈之间或熟人之间讲话时用。例如：

မင်းဒီလိုပြောပေမဲ့ကိုယ်မယုံဘူး။

你虽然这么说，我却不相信。

(8)代词 တပည့်တော်၊တပည့်တော်မ

僧侣之间、尼姑之间讲话时地位低者自称或普通人对僧侣讲话时的自称用词，男性用 တပည့်တော်，女性用 တပည့်တော်မ。例如：

အရှင်ဘုရားအားတပည့်တော်(တပည့်တော်မ)မေးလျှောက်လိုပါသည်။

弟子想请问大师。

2. 对称

(1)代词 မင်း၊မယ်မင်း

对亲密者、下辈、下级讲话指对方时用，မင်း男女均可用，မယ်မင်း限男对女或女对女使用。例如：

မင်းအခုလာစမ်းပါ။

你现在来！

မယ်မင်းအတွက်စာအုပ်ပါလာတယ်။

我给你带书来了。

မင်းကိုဆုငွေကျပ်၅၀ချီးမြှင့်ပေးမည်။

我要奖给你 50 缅元。

(2)代词 ခင်ဗျား

男性对平辈、长辈或不熟悉的人讲话时使用，语气比较客气。例如：

ခင်ဗျားထမင်းစားပြီးပြီလား။

你吃饭了吗？

ခင်ဗျားနက်ဖြန်လာမလား။

你明天来吗？

(3)代词ရှင်

女性讲话指对方时用，其用法与 ခင်ဗျား 相同。例如：

ကိုထွန်းအောင်ရှင်ဘယ်သွားမလို့လဲ။

哥吞昂，你去哪儿？

ရှင်ရုပ်ရှင်ကိုကြည့်မလား။

你看电影吗？

(4)代词 သင်

不分男女、长幼均可使用。例如：

သင်သည်ဤအလုပ်ကိုလုပ်မည်လော။

你干这事吗？

သင့်အိမ်မှာငါမနေချေ။

我不住在你家。

有时也用 အသင်，用法与 သင် 相同。例如：

အသင်ကိုသာဂရုစိုက်၍မနေအားကြပေ။

我们没有工夫只关心你一个人。

(5)代词 နင်

对下辈、亲密者或讲话粗鲁时使用。例如：

နင်နက်ဖြန်လာမလား။

你明天来吗？

နင်နှင့်ငါနှင့်တူသလော။

你和我能一样吗？

(6)代词 ကိုရင်

男性之间亲密的称呼对方或妻子称丈夫时使用。例如：

ကိုရင်၊ထမင်းသွားစားကြရအောင်။

伙计，吃饭去啦！

(7)代词 ညည်း

女子对平辈、下辈讲话时或男性对女性的昵称使用，表示亲密或不客气的语气。例如：

ညည်းစက်ဘီးနဲ့သွားပေတော့။

你骑着自行车去吧！

ညည်းလည်းတစ်ဖန်သစ္စာဆိုဦးလော့။

你再发一次誓吧！

(8)代词 မောင်၊မောင်ရင်၊အမောင်

年长者对男青年讲话时使用，表示亲切。例如：

မောင်လာခဲ့ကွယ်။

你过来呀！

မောင်ရင်အသက်ဘယ်လောက်ရှိပြီလဲ။

你多大年纪了？

အမောင်စားပါကွယ်။

你吃吧！

(9)代词 တော်

女性对熟悉的平辈讲话时使用，表示亲切。例如：

ကိုဗဟိန်း၊တော်မသိဘူးလား။

哥巴翰，你不知道吗？

3. 他称

(1)代词 သူ

不分男女长幼均可以使用。例如：

သူနားထောင်နေသည်။

他在听。

သူအိပ်ခန်းထဲမှာဝတ္ထုဖတ်နေတယ်၊သွားခေါ်လိုက်ပါ။

他在寝室里看小说，去叫他吧！

(2)代词 သူမ

这个代词缅甸语中原来是没有的，近代才出现，专用于称呼女性的。例如：

သူမကဤလုံချည်ကိုဝယ်လိုက်တယ်။

她把这条筒裙买下了。

သူမကလာမှာမဟုတ်ဘူး၊ခင်ဗျားတို့သွားနှင့်ပါ။

她是不会来了，你们先走吧！

(3)代词 သင်း

对所指的对象轻蔑、仇恨时用。例如：

ဒီကောင်သိပ်ရိုက်တယ်၊သင်းကိုသတိထားနော်။

这个家伙很野蛮，你要小心他点啊！

4. 反身代词

反身代词有以下几种表示形式：

(1)代词加 ဘာသာ

人称代词重叠后中间加 ဘာသာ，表示自动产生的动作。在读音上，其前面的人称代词的最后一个音节是低平调时，要读成高

降调。例如：

ကျွန်တော့်ဘာသာကျွန်တော်သွားမည်၊ကူညီဖို့မလိုပါဘူး။

我自己去，不需要帮助。

ဒီအလုပ်လိုမင်းဘာသာမင်းလုပ်ပါ။

这件事你自己干吧！

သူ့ဘာသာသူပြုစုစောင့်ရှောက်တတ်တယ်၊စိတ်ချပါ။

他自己会照顾自己，你放心吧！

မိမိဘာသာမိမိရေးရမည်။

必须自己写。

(2)代词加 ကိုယ်ကို

人称代词重叠后，中间加上 ကိုယ်လို，表示自己发出的动作后，结果返回来影响自己，在读音上，其前面的人称代词的最后一个音节是低平调时，要读成高降调。例如：

နင့်လိုယ်ကိုနင်ဟုတ်လှပြီဟုထင်သလော။

你认为自己了不起啦？

(3)代词 ကိုယ့်ဟာကိုယ်

表示自己的意思。例如：

မင်းကိုယ့်ဟာကိုယ်သွားပါ၊ငါမအားဘူး။

你自己去吧，我没工夫。

5. 人称代词的复数

人称代词的复数是在人称代词的后面加上 လို့，例如：ငါတို့（我们），မင်းတို့၊ခင်ဗျားတို့（你们），သူတို့（他们）等，တို့ 单独用

时，表示“我们”“咱们”的意思。例如：

ကျွန်တော်တို့မြို့ထဲသို့သွားကြမည်။

我们要进城去。

မင်းတို့လာကြပါ။ငါတို့စောင့်ကြမယ်။

你们来吧，我们等你们。

ဒါတို့မြေ၊ဒါတို့မြေ။

这是我们的国家，这是我们的土地。

6.用身份名词、名字代替人称代词

人们生活在群体之中，在相互关系上，总会有亲疏远近，在态度上，总会有谦傲卑亢。因此，人们在语言交际中，除了使用人称代词之外，还会根据不同的情况使用身分名词、名字等自指，他指或指第三者。在现代缅甸语中，使用身分名词、名字来代替人称代词被广泛使用。缅甸语中称为နာမ်စားတု。

按照缅甸人的习惯，在相互交谈中应尽量避免使用“你”、“我”等称呼，否则显得关系生疏或不礼貌。在使用身分名词、名字代替人称代词时，常见的有以下几种：

(1)在亲属之间，说话人往往不用人称代词自称、他称或指第三者，而用表示亲属关系的称谓词、名字等代替人称代词，借以加重相互之间的亲昵、尊敬的语气。不仅如此，在非亲属之间，也常用一些表示亲属关系的称谓词代替人称代词。例如：

မေမေတို့ကိုသမီးချစ်ပါတယ်၊ခွဲလည်းမခွဲချင်ပါဘူး။

女儿（我）爱你们呀妈妈，也不想离开你们。

ကိုတင်ထွန်းကဘယ်ဌာနကလဲ။

哥丁吞（你）是哪个单位的。

ဆရာမ။ ။သားနာမည်ကဘယ်လိုခေါ်လဲ။

ကလေး။ ။သားနာမည်ကမင်းမင်း။

教师：你叫什么名字？

小孩：我叫敏敏。

(2)一些有西方文化思想的缅甸人或是某些学过英语的缅甸人，常用一些英语中的称谓名词代替人称代词。例如：

သမီး။ ။မာမီ။

အမေ။ ။အင်း ....ဘာလဲသမီး။

သမီး။ ။ဧည့်ခန်းမှာအန်တီမေရောက်နေတယ်။

အမေ။ ။အေးအေး ....မာမီလာခဲ့မယ်လို့ပြောလိုက်။

女儿：妈米！

妈妈：嗯，什么事？

女儿：梅阿姨在客厅里呀！

妈妈：好，好，你说我就来！

(3)根据人们的社会地位或职务，选用适当的职务名称代替人称代词。例如：

ဆရာတို့အားကြတယ်မဟုတ်လား။

你们有工夫，是吧？

ဒီနေ့ရုံးတက်နောက်ကျတဲ့မသင်းသင်းဝေဆရာ့ဆီကိုလာစမ်းကွာ။

今天上班迟到的玛丁丁威到我这儿来！

အရှင်မင်းကြီး၊အရှင်မင်းကြီး၏ဆင်တော်ကိုဖြူစင်ရန်မှာခဲယဉ်းမည်မ ဟုတ်။

陛下，要把陛下的大象洗干净是不难的。

(4)年轻夫妻之间说话时，妻子常用“အစ်ကို”“မောင်”称呼丈夫，用自己的名字自称；丈夫常用“အစ်ကို”自称，用名字称呼妻子。例如：

ခနိုး။ ။အစ်ကိုမြို့ထဲကိုသွားမယ်ဆိုရင်လှလှလိုက်မယ်။

လင်း။ ။လှလှနေမကောင်းလို့မလိုက်ပါနဲ့နော်။

妻子：你进城我也跟你去。

丈夫：你身体不好，就别去啦。

3.1.2 指示代词

指示代词是用以区别人或事物，或者代替已叙述过的人或事物的词。缅甸语中常用的指示代词有以下几种：

1. 代词 ဤ(ဒီ)၊ထို(ဟို)

ဤ 是近指代词，口语体中用ဒီ，含有“这”的意思。ထို 是远指代词，口语体中用ဟို，含有“那”的意思。例如：

ဤသည်အထက်အမိန့်ဖြစ်သည်။

这是上级的命令。

ဒီစာအုပ်ဟာဝတ္ထုဖြစ်တယ်၊ဟိုစာအုပ်ဟာကဗျာဖြစ်တယ်။

这本书是小说，那本书是诗歌。

ရွှေတိဂုံဘုရားသို့ရောက်ပြီးနောက်၊ထိုမှတစ်ဆင့်တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်သို့သွားမည်။

到瑞德宫大金塔后，从那里再去动物园。

ဟိုဟာဘယ်သူ့ခဲတံလဲ။

那是谁的铅笔？

2. 代词 ဒါ

ဒါ 等于ဒီဟာ，书面语体中用 ဤသည်。ဒါ 后面不能再加所指的东西的名称。例如：

ဒါရေဒီယိုဖြစ်တယ်။

这是收音机。

ဒီဟာရေဒီဟိုဖြစ်တယ်။

这是收音机。

在口语体中，有时为了加强语气，在ဒီ၊ဒါ၊ဟို 的前面加上 အဲ 或 ဟော 起强调作用。但是，အဲဒီ 有时与ဒီ 意思一样，有时则不一样。例如：

ဒီနေရာမှာသစ်ပင်အများကြီးရှိတယ်။

这地方有很多树。

အဲဒီနေရာမှာသစ်ပင်အများကြီးရှိတယ်။

这地方有很多树。

အဲဒီလူဟာကျွန်တော့်အစ်ကိုပဲ။

这个人就是我哥哥。

上面句子中的 အဲဒီ 与ဒီ 的意思相同，只是语气强。

အဲဒီနှစ်မှာပဲစပါးအထွက်ကောင်းတယ်။

这一年稻谷收成好。

ဒီနှစ်မှာစပါးအထွက်ကောင်း၏။

今年稻谷收成好。

上面句子中的 အဲဒီနှစ် 与ဒီနှစ် 意思不同。

3. 代词ယင်း၊၎င်း

用于指代前面已经叙述过的事物，含有“那”“该”等意思，用于书面语体。例如：

မြန်မာနိုင်ငံတွင်သယံဇာတပစ္စည်းပေါကြွယ်ဝလှ၏၊ယင်းသည်နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရာဝယ်အလွန်အသုံးဝင်ပါသည်။

缅甸自然资源丰富，这对国家经济发展非常有用。

မြို့ထဲတွင်ပန်းခြံတစ်ခုရှိသည်၊၎င်းသို့နေ့တိုင်းလာရောက်လည်ပတ်အပန်းဖြေသူအများကြီးရှိသည်။

城内有一座公园，每天来这里游玩休息的人很多。

4. 代词 ထို၊ဤ 后面加 ကဲ့သို့၊မျှ，口语体中则在ဒီ၊ဟို 后面加လောက်၊သို，表示范围、程度、方式等。例如：

ဤမျှကောင်းသည့်ရုပ်ရှင်ကိုကြည့်တိုက်၏။

这么好的电影值得看。

ဤမျှမကသေးပေ။

不只这些。

ဒီလောက်လှတဲ့ပန်းမျိုးတစ်ခါမှမတွေ့ဖူးဘူး။

这么好的花一次也没看见过。

ဤကဲ့သို့လုပ်လျှင်မတော်ချေ။

这样干不合适。

ဒီလိုရေးရင်မမှန်ဘူး။

这样写不对。

လိုက်ကဲ့သို့လုပ်လျှင်နည်းလမ်းကျသည်။

那样干有道理。

ဟိုလိုပြောရင်မှန်သလား၊ဒီလိုပြောရင်မှန်သလားဆိုတာမသိဘူး။

不知道那样说对还是这样说对。

ထိုမျှလောက်ပြောလျှင်နားလည်ပြီထင်၏။

我认为说那么多你该明白了。

3.1.3 疑问代词

缅甸语中常用的疑问代词有 ဘာ၊ ဘယ်၊ အဘယ်၊ မည်၊ မည်သည်၊ မည်သည့် 等。这些代词单独或与其它词结合可以代替不知道的人或事物。

1. 问人

问人时，用 ဘယ်၊ အဘယ်၊မည် 加 သူ 或加上表示人、职务的名词，也可以在 မည်သည့် 后面加上表示人、职务的名词。例如：

ဘယ်သူလာမလဲ။

谁要来？

မည်သူလုပ်မည်နည်း။

谁要干？

ကုတင်ပေါ်၌အိပ်နေသည့်လူသည်အဘယ်သူနည်း။

床上睡觉的人是谁？

စာသင်ခန်းသို့လာသည့်လူသည်အဘယ်ဆရာနည်း။

来教室的人是哪位老师?

မည်သည့်လူကကျွန်တော်နှင့်အလူရေသွားကူးမည်နည်း။

哪个人要和我一起去游泳?

2. 问事物

问事物时，用 ဘယ်၊ ဘာ၊ အဘယ်၊ မည်သည် 或在这些词后面加上表示事物名称的词。例如：

ဒါဘာလဲ။

这是什么?

ဤသည်အဘယ်နည်း။

这是什么?

ဦးခင်လင်းသည်မည်သည့်ကိုလုပ်နေသနည်း။

吴钦林在干什么?

ဒါဘာစာအုပ်လဲ။

这是什么书?

ခင်ဗျားမည်သည့်အလုပ်ကိုလုပ်ချင်သနည်း။

你想做什么工作?

3. 问处所

问处所时，用 ဘယ်က၊ ဘယ်ကို၊ ဘယ်မှာ 或在 ဘယ်(အဘယ်၊ မည်သည့်)后面加上表示处所的名词。

(1)代词 ဘယ်က

ဘယ်က 含有“从哪儿”的意思，是ဘယ်နေရာက 的省略形式。书面语体中用 မည်သည့်နေရာမှ 等。例如：

ဘယ်ကလာသလဲ။

从哪儿来的？

မည်သည့်နေရာမှလာသနည်း။

从哪儿来的？

ဘယ်မြို့ကလာတာလဲ။

是从哪座城市来的？

(2)代词 ဘယ်ကို

ဘယ်ကို 含有“去哪儿”的意思，是 ဘယ်နေရာကို 的省略形式。书面语体中用 မည်သည့်နေရာသို့ 等。例如：

ဘယ်ကိုသွားမလဲ။

要去哪儿？

မည်သည့်နေရာသို့သွားမည်နည်း။

要去哪儿？

ဘယ်အခန်းကိုသွားမည်နည်း။

要去哪间屋子？

(3)代词 ဘယ်မှာ

ဘယ်မှာ 含有“在哪儿”的意思，是 ဘယ်နေရာမှာ 的省略形式。书面语体中用 မည်သည့်နေရာမှာ(တွင်၌)等。例如：

ဘယ်မှာနေသလဲ။

住在哪儿？

မည်သည့်ကစားကွင်းမှာဘောလုံးကန်မည်နည်း။

在哪座运动场踢足球？

မည်သည့်နေရာတွင်စာကျက်မည်နည်း။

要在哪儿复习功课?

4. 问时间

问时间时，用 ဘယ်တုန်းက၊ ဘယ်တော့ 或 ဘက် 后面加上时间名词来表示。

(1)代词 ဘယ်တုန်းက

ဘယ်တုန်းက 含有“什么时候”的意思，用于问过去时。书面语体中用 မည်သည့်အချိန်က 等。例如：

ခင်ဗျားဘယ်တုန်းကပြန်လာတာလဲ။

你什么时候回来的?

မည်သည့်အချိန်ကကျောင်းဖွင့်ခဲ့သနည်း။

什么时候开学的?

(2)代词 ဘက်တော့

ဘက်တော့ 含有“什么时候”的意思，用于问将来时。书面语体中用 မည်သည့်အချိန်မှာ(တွင်၊၌)等。例如：

ရန်ကုန်မြို့ကိုဘက်တော့သွားမလဲ။

什么时候去仰光?

မည်သည့်အချိန်မှာကျောင်းသွားတက်မည်နည်း။

什么时候去上学?

5. 问数量

问数量时，使用 ဘယ်နှစ် 表示，ဘယ်နှစ် 含有“几”的意思，其后面要带量词。例如：

အခန်းထဲမှာလူဘယ်နှစ်ယောက်ရှိသလဲ။

屋子里有几个人？

မြို့ထဲသို့ကျောင်းသားဘယ်နှစ်ယောက်သွားကြမည်နည်း။

有几个学生要进城去？

ဘယ်နှစ်ရက်ရှိသေးသလဲ။

还有几天？

စာအုပ်ဘယ်နှစ်အုပ်ဝယ်ချင်သနည်း။

你想买几本书？

6. 问原因

问原因时，在 ဘာ၊အဘယ် 后面加 ကြောင့် 来表示，ဘာကြောင့်၊အဘယ်ကြောင့် 含有“为什么”的意思。例如：

ဘာကြောင့်ဒီလိုရေးသလဲ။

为什么这样写？

အဘယ်ကြောင့်မသွားသနည်း။

为什么不去？

7. 问方式

问方式时，用 ဘယ်လို၊မည်သို့၊မည်ကဲ့သို့ 来表示，含有“怎么样”的意思 。例如：

စတိုးဆိုင်သို့မည်ကဲ့သို့သွားရမည်နည်း။

怎么去百货商店？

ဘယ်လိုလုပ်ရင်မှန်သလဲ။

怎么干才对？

8. 问程度

问程度时，用 ဘယ်လောက်၊မည်မျှ 来表示，含有“多么”的意思。例如：

ဒီတောင်ဟာဘယ်လောက်မြင့်သလဲ။

这座山多么高？

ဤရေတွင်းသည်မည်မျှနက်သနည်း။

这眼井多么深？

3.2 代词的特性和作用

3.2.1 疑问代词在句子中表示疑问语气时，必须与句尾的疑问语气助词 လဲ၊သလဲ၊မလဲ(书面语体中用 သနည်း၊မည်နည်း)结合使用才能成立例如：

စာတိုက်ဘယ်နေရာမှာရှိသလဲ။

邮局在什么地方？

စာကြည့်တိုက်ကိုဘယ်သူသွားမလဲ။

谁去图书馆？

ကိုတင်မောင်ဘာရေးနေသလဲ။

哥丁貌在写什么？

မည်သည့်နည်းဖြင့်လုပ်ရမည်နည်း။

必须用什么方法做？

မည်သည့်နေရာသို့သွားခဲ့သနည်း။

去哪儿了？

3.2.2 疑问代词后面加မှ（书面语体中加မျှ），表示强调的语气。在句子中使用时，谓语一般用否定式。例如：

ဘယ်သူမှမသွားချင်ဘူး။

谁也不想去。

အခန်းထဲမှာဘာမှမရှိဘူး။

屋子里什么也没有。

စားပွဲပေါ်၌မည်သည့်ပစ္စည်းမျှမရှိချေ။

桌子上什么东西也没有。

3.2.3 疑问代词后面加 မဆို，表示“不管……都……”的意思。例如：

ဝမည်သူမဆိုသွားရမည်။

不管谁都要去。

မည်သည်ကိုမဆိုအကိုရှိလျှင်ယူနိုင်ပါသည်။

无论什么，需要就可以拿。

ဤအခန်းရှိစာအုပ်များကိုမည်သည်မဆိုဖတ်နိုင်ပါသည်။

这个屋子的书哪一本都可以看。

3.2.4 指示代词ဟို(ထို)与ဒီ(ဤ)重叠后连用，不表示近指或远指，而是表示包括一切的意思。例如：

ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ကားရုံးခန်းကိုလာပြီးဟိုဟိုဒီဒီကြည့်သည်။

局长到办公室来到处看。

ဤကလေးကလူကြီးကိုတွေ့ကိုင်းထိုထိုဤဤမေးတတ်သည်။

这个小孩每看到大人就会问这问那。

3.2.5 代词 သူ 不仅用来指代人，还可以用来指代牲畜等。例如：

အောင်နက်သည်သူ၏သခင်အပေါ်သစ္စာရှိသောခွေးတစ်ကောင်ဖြစ်သည်။

昂奈是一只忠于它的主人的狗。

ဤမြင်းသည်သူ့သခင်အမိန့်ကိုအလွန်နာခံတက်သည်။

这匹马非常听它主人的命令。

3.2.6 指示代词、疑问代词 ဤ၊ကို၊ဘယ်၊ဘာ၊ယင်း၊၎င်း等可以修饰后面的名词，起形容词的作用。例如：

ဤခဲတံသည်ဘက်သူ၏ခဲတံဖြစ်သနည်း။

这支铅笔是谁的？

ကိုအိမ်သို့သွားလျှင်သတိဝီရိယထားရှိရမည်။

去那所房子要当心。

ဦးမောင်မောင်ဟာ ဘယ်မြို့ကပြန်လာတာလဲ။

吴貌貌是从哪座城市来的？

ဦးထင်လင်းကစာအုပ်တစ်အုပ်ဝက်လာသည်၎င်းစာအုပ်ကိုကျွန်တော်အားလက်ဆောင်အဖြစ်ပေးလိုက်၏။

吴廷林买来一本书，他把那本书作为礼物送给了我。

思考与练习

1. 什么叫代词？

2. 代词有哪几种？每种举出五个例子。

3. 在下列句子中，分别用适当的代词填空。

   ၁။________အပြင်ခဏသွားပါရစေဆရာမဟု မောင်ခိုင်က ခွင့်တောင်းသည်။

   ၂။လာမဲ့တနင်္ဂနွေနေ့မှာ________ရုပ်ရှင် သွားကြည့်ချင်တယ်၊________အမေကို ပြောပါလား________တို့ အတူတူသွား ကြည့်ကြရအောင်ဟု မောင်မြင့်ကမောင်ဖြူကိုအဖေါ်စပ်သည်။

   ၃။အရှင်ဘုရားအား________မေးလျှောက်လိုပါသည်။

   ၄။ကျွန်တော်ပြောသည့်အတိုင်း________လုပ်သင့်သည်။

   ၅။ဒီတစ်ကြိမ်လိုက်မသွားနိုင်ရင်နောက်တစ်ကြိမ်ကိုက်ဖြစ်အောင်လိုက်နော်၊________ပျော်ပျော်ပါးပါးသွားကြရအောင်ဟုမမြကမကြည်ကိုပြောသည်။

4. 下面句子中的代词如果用错，请用适当的代词加以改正。

   ၁။မောင်ချမ်းသာနှင့်မောင်အေးသည်သူငယ်ချင်းများဖြစ်သည်။ ခင်ဗျားတို့ကျောင်းမှန်မှန်တက်ကြသည်။

   ၂။ရှင်ကျောင်းသွားတော့မည်ဟုမောင်ဘကပြောသည်။

   ၃။မင်းကို့ရုပ်ရှင်ကိုသွားကြည့်ရအောင်ဟုရွှေစင်ကမဝိုင်းတိုပြောသည်။

   ၅။ကျွန်တော်၏မောင်လေးသည်အလွန်စာကြိုးစားသူဖြစ်သည်။

   ၆။ကျွန်ုပ်သည်တူကြီးမိဘစကားနားထောင်တဲ့သူဖြစ်သည်ဟုမနိုင်ကပြောသည်။

5. 就下面句子中斜体部分用适当的代词进行提问，并用缅文进行回答。

၁။မင်းတို့စာမေးပွဲအောင်ချင်ရင်စာကြိုးစားကြဟု*ဆရာက*ကျောင်းသားများကိုဆုံးမလိုက်သည်။

၂။ဤအိမ်ရှိလူများသည်*အပြင်သို့*သွားကြကုန်သည်။

၃။သူကျန်းကျန်းမာမာရှိတဲ့အကြောင်းအရင်းက*ဤသို့ကဲ့သို့*ဖြစ်သည်။

၄။အမေကဈေးမှ*ငါးတစ်ကောင်*ဝယ်ခဲ့သည်။

၅။ဆရာက*မောင်မင်းနိုင်*နဲ့စကားပြောသည်။

၆။ဤစာအုပ်သည်*မခင်အေး၏*စာအုပ်ဖြစ်သည်။

၇။*အဖေသို့*ကဘုရားကိုသွားဖူးကြသည်။

6. 举例说明疑问代词有哪几种？

第 4 章 数量词

(သင်္ချာနှင့်မျိုးပြ)

数量词是数词和量词的统称。数词是表示事物数目的词；量词是表示人、事物或动作的单位的词。在句子中，数词与量词常常结合起来使用。因此，我们把数词和量词放在一起，统称为数量词。

4.1 数词

数词是表示事物数目多少的词。缅甸语为အရေအတွက်ပြသောစကားလုံးကိုသင်္ချာစကားလုံးဟုခေါ်သည်။例如：

缅语	汉语
၁	一
၂	二
၃	三
၅	五
၁၄	十四

缅甸语中的数词分为以下六种：

基数词	မူလကိန်း
序数词	အစဉ်ပြကိန်း
分数词	အပိုင်းပြကိန်း
小数词	ဒသမကိန်း
倍数词	ဆတိုးကိန်း

概数词	ခန့်မှန်းခြေကိန်း

4.1.1 基数词

基数词是表示事物数目多少的词。缅甸语中的基数词是十进制的。

1. 十以内的数字

阿拉伯数字	缅文数字	缅文读音
0	၀	သုန္ညာ
1	၁	တစ်
2	၂	နှစ်
3	၃	သုံး
4	၄	လေး
5	၅	ငါး
6	၆	ခြောက်
7	၇	ခုနစ်
8	၈	ရှစ်
9	၉	ကိုး

上面是数词中的基本数字，它可以再与 ဆယ်（十）ရာ（百）ထောင်（千）သောင်း（万）သိန်း（十万）သန်း（百万）ကုဋေ（千万）组合成任何数。

2. 十一以上的数字

阿拉伯数字	缅文数字	缅语读音
10	၁၀	ဆယ်

11	၁၁	ဆယ့်တစ်၊တဆယ်နဲ့တစ်
12	၁၂	ဆယ့်နှစ်၊တဆယ်နဲ့နှစ်
13	၁၃	ဆယ့်သုံး၊တဆယ်နဲ့သုံး
14	၁၄	ဆယ့်လေး၊တဆယ်နဲ့လေး
15	၁၅	ဆယ့်ငါး၊တဆယ်နဲ့ငါး
16	၁၆	ဆယ့်ခြောက်၊တဆယ်နဲ့ ခြောက်
17	၁၇	ဆယ့်ခွန်၊ဆယ့်ခွန်နှစ်၊ တဆယ်နဲ့ခွန်
18	၁၈	ဆယ့်ရှစ်၊တဆယ်နဲ့ရှစ်
19	၁၉	ဆယ့်ကိုး၊တဆယ်နဲ့ကိုး
20	၂၀	နှဆယ်
21	၂၁	နှဆယ့်တစ်၊နှဆယ်နဲ့တစ်
30	၃၀	သုံးဆယ်
40	၄၀	လေးဆယ်
50	၅၀	ငါးဆယ်
60	၆၀	ခြောက်ဆယ်
70	၇၀	ခွန်နှဆယ်
80	၈၀	ရှစ်ဆယ်
90	၉၀	ကိုးဆယ်
100	၁၀၀	တရာ
101	၁၀၁	တရာနဲ့တစ်

110	၁၁၀	တရာ့တဆယ်
111	၁၁၁	တရာ့တဆယ့်တစ်
200	၂၀၀	နှစ်ရာ
1000	၁၀၀၀	တထောင်
10000	၁၀၀၀၀	တသောင်း
100000	၁၀၀၀၀၀	တသိန်း
1000000	၁၀၀၀၀၀၀	တသန်း
10000000	၁၀၀၀၀၀၀၀	တကုဋေ၊ဆယ်သန်း
100000000	၁၀၀၀၀၀၀၀၀	ဆယ်ကုဋေ၊သန်းတရာ

3. 基数词的读音

(1)基数词 တစ်

တစ် 单独读时，读 တစ်。当 တစ် 在十位数、百位数等数位上或后面有量词时，读 တစ် 的轻声。例如：

တစ်ရာ	တရာ
တစ်သောင်း	တသောင်း
တစ်ထောင်	တထောင်
တစ်လုံး	တလုံး
တစ်ခု	တခု
တစ်ယောက်	တယောက်

(2)基数词 နှစ်

နှစ် 单独读时，读 နှစ်。当 နှစ် 在十位数、百位数等数位上或后面有量词时，读 နှစ် 的轻声。例如：

နှစ်ရာ	နှရာ
နှစ်သိန်း	နှသိန်း
နှစ်သန်း	နှသန်း
နှစ်ယောက်	နှယောက်
နှစ်ချောင်း	နှချောင်း

(3)基数词 ခုနစ်

ခုနစ် 单独读时，读 ခွန်နှစ်。在十位数、百位数、千位数等数位上时，读 ခွန်နှ，在十位数以上的数字的个位上时，读 ခွန် 或 ခွန်နှစ်，与量词一同使用时，读 ခွန်နှ。例如：

၇	ခွန်နှစ်
၇၀၀	ခွန်နှရာ
၂၇	နှဆယ့်ခွန်၊နှဆယ့်ခွန်နှစ်
၇အုပ်	ခွန်နှအုပ်

(4)在十位、百位、千位、万位等数位的数字是低平调时，要读成高降调（充当尾数的十、百、千、万等位数的数字除外）。例如：

၁၃	ဆယ့်သုံး
၂၄	နှဆယ့်လေး
၂၃၄	နှရာ့သုံးဆယ့်လေး
၁၃၀၀၀	တသောင်းသုံးထောင်
၂၀၃	နှရာနဲ့သုံး
၂၃၀၀၀	နှသောင်းသုံးထောင်

၂၀၀၃ နှစ်ထောင်နှဲ့သုံး

(5)年分的读法

读年份时，应按个、十、百、千的读法去读，不能象汉语那样只把个、十、百、千的数位上的数字读出。例如：

1969 年缅甸语应读成 တစ်ထောင့်ကိုးရာ့ခြောက်ဆယ့်ကိုးခုနှစ်，而不能读作 တစ်ကိုးခြောက်ကိုးခုနှစ်。但是，有时把千位上的 တစ် 省略，读作 ထောင့်ကိုးရာ့ခြောက်ဆယ့်ကိုးခုနှစ်。

(6)在缅甸语中，当数字是十万(သိန်း)、百万(သန်း)以上的数时，可以以十万、百万为单位计数。例如：

၅၇၀၀၀၀၀ 可以读成 ၅၇သိန်း

၁၆၀၀၀၀၀၀ 可以读成 ၁၆သန်း

(7)在缅甸语中，没有"亿"的固定数字，一亿要说成 ဆယ်ကုဋေ 或说成 သန်း(ပေါင်း)တရာ，后一种说法更为常用。例如：

(8)တိတိ 表示一个数不多不少，含有"整整"的意思。例如：

လူ၅၀တိတိ	整 50 个人
ဆီ၁၀ပိဿာတိတိ	整 10 缅斤油
၃ကျပ်တိတိ	3 缅元整
၈ရက်တိတိ	8 天整

4.1.2 序数词

序数词是表示先后次序的词。缅甸语中表示次序的有以下几种：

1. 从第一到第十，习惯上是借用巴利文词来表达的。

ပထမ	第一
ဒုတိယ	第二
တတိယ	第三
စတုတ္ထ	第四
ပဉ္စမ	第五
ဆဋ္ဌမ	第六
သတ္တမ	第七
အဋ္ဌမ	第八
နဝမ	第九
ဒသမ	第十

2. 第十一以上的序数的表达是用数量词加 မြောက် 来表示，也可以在 မြောက် 的后面加 သော。例如：

၄၇စီးမြောက်မော်တော်ကား	第四十七辆汽车
၁၅ရက်မြောက်နေ့	第十五天
၁၁ကောင်မြောက်သောနွား	第十一头牛
၄၅နှစ်မြောက်လွတ်လပ်ရေးနေ့	第四十五周年独立日
၁၃ကြိမ်မြောက်ပြိုင်ပွဲ	第十三次比赛

当二十以上的数并且末位是零时，量词要提前，并要加 အ。例加：

အကြိမ် ၂၀မြောက်အစည်းအဝေး	第二十次会议
အကြိမ်၁၀၀မြောက်သောသတိပေးခြင်း	第一百次警告

第一至第十的序数词也可以用 မြောက် 来表示。例如：

၃ရက်မြောက်နေ့၊၃ရက်မြောက်သောနေ့ 第三天

在 ပထမ၊ဒုတိယ....后面也可以加 မြောက်。例如：

ပထမမြောက်သောစုပေါင်းရှင်ပြုပွဲ　　第一次集体剃度盛会

3. 在 အခန်း၊အတွဲ၊အပိုဒ်၊အမှတ်၊နံပါတ်၊ပုဒ်မ 等词的后面加上数词表示序数。例如：

သင်ခန်းစာ(၄)	第四课
အခန်း(၁၁)	第十一章、第十一间（房间）
အတွဲ(၇)	第七卷、第七节（火车车厢）
အပိုဒ်(၆)	第六段
အမှတ်(၈)တပ်မတော်	八路军、第八军
နံပါတ်(၁)ရန်သူ	头号敌人
ပုဒ်မ(၄)	（法律的）第四条（项）

4. 表示有几个兄弟、儿女时，如果数量较多时，用序数来表示。例如：

နဝမညီလေး	九弟
ပဥ္စမသား	第五个儿子

如果有三个哥哥或三个儿子等，就不用序数表示。例如：

အစ်ကိုကြီး	大哥
အစ်ကိုလတ်	二哥
အစ်ကိုငယ်	三哥、小哥哥

သမီးကြီး	大女儿
သမီးလတ်	二女儿
သမီးထွေး	三女儿、小女儿

5. 缅甸语中月份、星期的表示法。

在缅甸语中，月份、星期不是用数词或序数词来表示的，而是各自有固定的词。

缅历月份名称	汉语
တန်ခူးလ	一月
ကဆုန်လ	二月
နယုန်လ	三月
ဝါဆိုလ	四月
ဝါခေါင်လ	五月
တော်သလင်းလ	六月
သီတင်းကျွတ်လ	七月
တန်ဆောင်မုန်းလ	八月
နတ်တော်လ	九月
ပြာသိုလ	十月
တပို့တွဲလ	十一月
တပေါင်းလ	十二月

公历月份名称	汉语
ဇန်နဝါရီလ	一月

ဖေဖော်ဝါရီလ	二月
မတ်လ	三月
ဧပြီလ	四月
မေလ	五月
ဇွန်လ	六月
ဇူလိုင်လ	七月
ဩဂုတ်လ	八月
စက်တင်ဘာလ	九月
အောက်တိုဘာလ	十月
နိုဝင်ဘာလ	十一月
ဒီဇင်ဘာလ	十二月

星期名称	汉语
တနင်္ဂနွေနေ့	星期日
တနင်္လာနေ့	星期一
အင်္ဂါနေ့	星期二
ဗုဒ္ဓဟူးနေ့	星期三
ကြာသပတေးနေ့	星期四
သောကြာနေ့	星期五
စနေနေ့	星期六

4.1.3 分数

1. 百分数

缅甸语中，“百分之……”是用ရာနိုင်နှုန်း加基数词来表示的，它可以放在基数词的前面，也可以放在基数词的后面。例如：

ရာနိုင်နှုန်း၅၀　　　　百分之五十

၅၀ရာနိုင်နှုန်း　　　　百分之五十

“百分之百”缅文是用ရာနှုန်းပြည့် 或ရာနိုင်နှုန်းအပြည့် 来表示。

在缅文中，百分号也可以用%来表示。例如：

၇၀%读作 ခုနစ်ဆယ်ရာနိုင်နှုန်း或ရာနိုင်နှုန်းခုနစ်ဆယ်

၆၄%读作 ခြောက်ဆယ့်လေးရာနိုင်နှုန်း或ရာနိုင်နှုန်းခြောက်ဆယ့်လေး

2. 分数

表示几分之几时，缅甸语中的用法是不固定的，要看叙述的对象而用相应的词，如ပုံ၊ ပိုင်း၊ ချိုး等，分母在前，分子在ပုံ၊ ပိုင်း၊ ချိုး重叠的中间。

(1) ပုံ

ပုံ 原为“份”、“堆”的意思，在分数词中用在表示地盘和物体的大小分量等。例如：

ဤဒေသ၏၁၀ပုံ၁ပုံသည်အဆောက်အအုံတွေဆောက်ထား၏။

这个地区的十分之一盖了房子。

ဤပစ္စည်းကို၅ပုံ၃ပုံယူသွားပါ။

请把这些东西的五分之三拿走吧。

(2) ပိုင်း

ပိုင်း原为“部分”的意思，在分数中，用在表示数学中的分数或物体的部分等。例如：

၅ပိုင်း၃ပိုင်းမှ၅ပိုင်း၂ပိုင်းနုတ်လိုက်လျှင်ဘယ်လောက်ကျန်ရှိသလဲ။

五分之三减去五分之二剩多少?

ဒီတုတ်ကို၄ပိုင်း၁ပိုင်းခုတ်ဖြတ်လိုက်တယ်။

把这根棍子砍掉了四分之一。

(3) ချိုး

ချိုး原为"份"的意思，在分数中用来表示比例。例如:

ဤအရက်ထဲတွင်ရေ၅ချိုး၁ချိုးပါသည်။

这酒中有五分之一的水。

ဂျုံမှုန့်ထဲမှာဂျုံဖွဲ၁၀ချိုး၂ချိုးရှိတယ်။

面粉里有十分之二的麸子。

(4) ဝက်၊ခွဲ

ဝက်၊ခွဲ 在缅甸语中都是表示"一半"的意思，但用法不同，ဝက် 的前面不能再带有一个以上的整数，只能单独使用，而 ခွဲ 的前面必须带有整数，不能单独使用。例如:

ထမင်းတစ်ဝက် 不能说成 ထမင်းတစ်ခွဲ

၃နာရီခွဲ 不能说成 ၃နာရီဝက်

4.1.4 小数词

缅甸语中的小数点是用ဒသမ 来表示的。例如:

၁၄ဒသမ၅	14.5
၇ဒသမ၃	7.3

除了用ဒသမ 表示外，书写时也用"."来表示，读时仍读作ဒသမ。例如:

၇.၆ 读作 ခုနစ်ဒသမခြောက်

၀.၅၄ 读作 သုညဒသမငါးလေး

小数点后面的数字的读法是把每个位数上的数字读出，不读成 သုညဒသမငါးဆယ့်လေး。

4.1.5 倍数

倍数是由基数词加名词 ဆ 构成的。例如：

လွန်ခဲ့သော၁၀နှစ်တွင်လူ၃ဆတိုးလာသည်။

过去的十年间，人增加了三倍。

ဤနှစ်မှာစီးပွားရေး၂ဆတိုးလာ၏။

今年经济增长了二倍。

4.1.6 概数词

概数是表示大概数目的词。缅甸语中表示的方法较多，就其常用的介绍如下：

1. 所指的事物多少不确切，只是作估计时用 ခန့်၊လောက်（含有“大约”、“大概”）၊နီးနီး၊နီးပါး（含有“近”“将近”）၊ဝန်းကျင်（含有“左右”）。例如：

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား၄၀လောက်မန္တလေးကိုသွားကြမည်။

仰光的大学生大约有 40 人要去曼德勒。

ကော်ဖီမှုန့်ထုပ်သည်၁၀အောင်စခန့်လေး၏။

一包咖啡大约 10 盎司重。

ခန်းမဆောင်တွင်လူ၁၀၀၀နီးနီးရှိမည်ထင်သည်။

我想礼堂里有近 1000 人

ဤလူမှာအသက်၆၀ဝန်းကျင်ရှိသည်။

这个人有 60 岁左右年纪。

ရေတစ်ပုံးနီးပါးရှိသည်။

有近一桶水。

2. 用相邻的两个基数词连用表示概数。

缅甸语中连用的数字与汉语不同，缅语中一般连用的数字有၃–၄၊၃–၄–၅၊၄–၅၊၄–၅–၆ 这几个，其它如၁–၂၊၂–၃ 等不能连用，如果要连用，必须在两个数字后面分别加上量词，后面一般加ခန့်၊လောက်。缅甸语中没有与汉语中“几”字相对应的词，往往只能根据具体情况，选用上面所列出的数字的其中之一。例如：

မိုးလေဝသခန့်မှန်းခြေအရ၃–၄–၅ရက်အတွင်းမိုးရွာမည်မဟုတ်။

根据气象预报，在三五天内不会下雨。

ဒီအလုပ်ကိုပြီးအောင်လုပ်ရင်လူ၄–၅–၆ယောက်လိုသေးတယ်။

要干完这项工作还需要五六个人。

စက္ကူ၊၄–၅ရွက်ယူခဲ့။

拿四五张纸来！

စာအုပ်၂အုပ်၃အုပ်လောက်ယူသွားပါ။

拿走两三本书吧！

အစည်းအဝေးကိုလူ၃–၄ရာလောက်တက်ရောက်ကြမည်။

大约三四百人要参加会议。

3. ပိုင်း

ပိုင်း原义为“部分”的意思，放在လ၊ရက် 等名词后面，表示不

太长的时间。例如：

လပိုင်း	几个月
ရက်ပိုင်း	几天
နာရီပိုင်း	几个小时
မိနစ်ပိုင်း	几分钟
စက္ကန့်ပိုင်း	几秒钟

4. 表示不确切的数量或全部等的一些用法。

(1)表示"一些"、"一点""很多"时，用 အချို့၊ တချို့၊ အနည်းငယ်၊ အမြောက်အမြား၊ အများကြီး 等。例如：

ကျောင်းသားအချို့သည်စာမေးပွဲအောင်၏။

一些学生考试及格。

လူတချို့မလာသေးဘူး။

有一些人还没来。

ရေအနည်းငယ်ပေးပါ။

请给点水。

ကျွန်တော်ပျားရည်နည်းနည်းဝယ်ခဲ့တယ်။

我买了一点点蜂蜜。

ဒေါ်တင်တင်ဝင်းကဆီအနည်းငယ်ဝယ်ချင်၏။

杜丁丁温想买点油。

လူအမြောက်အမြားသေကြေလွန်လေသည်။

死了很多人。

ပိုက်ဆံအများကြီးပေးလိုက်သည်။

给了许多钱。

(2)表示“全部”、“所有的”时，用 အားလုံး၊ အပေါင်းတို့၊ ခပ်သိမ်းတို့၊ လုံး၊ စလုံး၊ တ....လုံး၊ အလုံးစုံ၊ တကာ 等。例如：

ထန်းလျက်၅ပိဿာလုံးဝယ်ထားလိုက်တယ်။

5 缅斤棕榈糖都买下了。

သား၃ယောက်စလုံးကျောင်းနေလုန်ပြီ။

三个儿子都上学了。

မောင်လှသည်တစ်မနက်လုံးစာရေးနေသည်။

貌拉一个早上都在写字。

ဒီကျောင်းသားသည်တစ်ပတ်လုံးလုံးဖျားနေသည်။

这个学生整整一周都在生病。

တစ်ရွာလုံးရှိလူများသည်ဘုရားပွဲသို့သွားကြ၏။

全村的人都去庙会了。

ကျောင်းသားအားလုံးကြိုးစားကြသည်။

所有学生都努力学习。

လူခပ်သိမ်းလို့အလွန်ပျော်ရွှင်ကြ၏။

所有的人都很愉快。

လူအပေါင်းတို့သမ္မတကိုကြိုဆိုကြသည်။

所有的人都欢迎总统。

ဤကိစ္စကိုလူတကာသိသည်။

这件事所有的人都知道。

ဒီပန်းမျိုးကိုနေရာတကာတွေ့နိုင်ပါတယ်။

这种花到处可见。

ဆရာထံသို့တပည့်အလုံးစုံတို့လာကြသည်။

所有的弟子都到老师这儿来了。

(3)表示“多一点”、“少一点”时，用 ကျော်၊ ကျော်ကျော်၊ လျော့လျော့ 。例如：

ယနေ့ကျောင်းသား၄၀ကျော်ကျောင်းတက်၏။

今天有４０多个学生上学。

သူငွေ၄၀ကျော်ကျော်ပါလာသည်။

他带来了４０多缅元。

အစည်းအဝေးသည်၂နာရီလျော့လျော့ကြာ၏။

会议开了不到两小时。

စာအုပ်တစ်အုပ်လျှင်ငွေ၃ကျပ်လျော့လျော့ကုန်ကျသည်။

一本书花了不到三缅元。

(4)本意嫌少，不直接说少，而用反话说多，缅甸语中用 ကြီးများ၊ ကြီးများတောင် 。例如：

တစ်အိမ်ထောင်အတွက်ဆီ၂၀ကျပ်သားကြီးများရောင်းပေးသည်။

每户卖给２０大缅两油。

သူဌေးဦးဘက၅ကျပ်ကြီးများတောင်လှူလိုက်၏။

富翁吴巴捐了５缅元大钱。

တစ်ကျပ်ဖိုးကြီးများတောင်စားလိုက်သလား။

才吃了一块大钱的东西啊！

4.2 量词

表示人、事物或行为单位的词叫量词。缅甸语为 သက်ရှိသက်မဲ့တို့ကိုရေတွက်ရာ၌ကိန်းဂဏန်းနောက်မှကပ်၍ဖော်ပြရသောအရာဝတ္ထု ၏ပုံပန်းဒြပ်သဘောစသည်တို့ကို ဖော်ပြသည့်စကားလုံးကိုမျိုးပြစကားလုံး ဟုခေါ်သည်။

量词可以分为物量词和动量词。

4.2.1 物量词

物量词是表示人或事物单位的量词。可分为以下几种：

1. 度量衡

度量衡在缅甸随着时代的变化有所改变，这里只介绍一些现代常用的度量衡制。

(1)长度单位

<u>缅制长度单位</u>

缅语名称	汉语名称	等值
လက်သစ်	累地（一指节长）	၁/၈မိုက်
မိုက်	迈（一拳加一拇指长）	၈လက်သစ်
ထွာ	柞（张开拇指和中指的长度）	၁၂လက်သစ်
တောင်	肘尺（从肘到中指尖的长度）	၂၄လက်သစ်
လံ	庹	၄တောင်
တာ	达	၇တောင်
တိုင်	待	၁၀၀၀တာ
ယူဇနာ	友支那	၆၄၀၀တာ

<u>英制长度单位</u>

缅语名称	汉语名称	等值
လက်မ	英寸	၁/၆မိုက်
ပေ	英尺	၂မိုက်
ကိုက်	码	၂တောင်
မိုင်	英里	၃၅၂၀တောင်

<u>公制长度单位</u>

မီလီမီတာ(မမ)	毫米
စင်တီမီတာ	厘米
မီတာ	米
ကီလိုမီတာ	公里

(2)重量单位

<u>缅制重量单位</u>

缅语名称	汉语名称	等值	与市制等值
ရွေးကလေး	四分之一安		
ရွေးကြီး	半安	၂ရွေးကလေး	3 厘 3 毫 3
ပဲ	安	၂ရွေးကြီး	
မူး	二安	၂ပဲ	
မတ်	四分之一铢	၂မူး	
ကျပ်	铢、缅钱	၄မတ်	3.2931 钱
တစ်ဆယ်သား	十缅钱		

အဝက်သား	八分之一缅斤	၁/၈ပိဿာ	
အစိတ်သား	四分之一缅斤	၁/၄ပိဿာ	
ငါးဆယ်သား	半缅斤	၁/၂ပိဿာ	
ပိဿာ	缅斤	၁၀၀ကျပ်	3.2931 斤
ခွက်တစ်ဆယ်	十缅斤	၁၀ပိဿာ	
ဆွဲဝက်	十二缅斤半	၁၂ပိဿာခွဲ	
ခွက်အစိတ်	二十五缅斤	၂၅ပိဿာ	
ခွက်ငါးဆယ်	五十缅斤	၅၀ပိဿာ	
ခွက်တစ်ရာ	一百缅斤	၁၀၀ပိဿာ	

称金、银的单位

ငွေဒင်္ဂါး၁ပြား = အလေးချိန်ဖိုး၁ပဲ(၁၁ပဲ)

ရွှေ၁ကျပ်သား = ဒင်္ဂါးချိန်၁၁ပဲသား

ရွှေ၅မူးသား = ဒင်္ဂါးချိန်၅ပဲ၂ရွေးကြီး

ရွှေ၁မတ်သား = ဒင်္ဂါးချိန်၂ပဲ၃ရွေးကြီး

ရွှေ၁မူးသား = ဒင်္ဂါးချိန်၁ပဲရွေးကြီး၁၊ရွေးလေး၁

ရွှေ၁ပဲသား =ဒင်္ဂါးချိန်၂ရွေးကြီး၊ရွေးလေး၁လုံး၁ခြမ်း

称宝石的单位

၂၀စိဗွာ = (၁)ရတီ

၁၀စိဗွာ = ရတီ(၅)မူး

၁၅စိဗွာ = ရတီ(၁)မတ်

(၆၄)ရတီ = (၁)မတ်

(၁)ရတီ = ရွှေချိန်အလေး(၁)လုံး(၁)ခြမ်း

(၆)ရတီ=ရွှေချိန်(၁)ပဲသား

说明：(၁)ရတီ 等于九分之八克。

缅甸人除用缅制重量单位外，还用英制重量单位“အောင်စ”（盎司）၊“ပေါင်”（磅）၊“တန်”（吨）。一缅斤等于 3.63 磅，一英吨等于 622 缅斤。有时也用公制ဂရမ်（克）၊ကီလိုဂရမ်（千克）的。

(3)容量单位

缅甸常用的容量单位分为固体和液体两种容量单位。

固体容量单位

缅语名称	汉语名称	等值	与市制等值
နို့ဆီဘူး或 လမယ်	缅合	၁ / ၁၂၈တင်း	3.196 合
စလယ်	两缅合	၂လမယ်	
ခွက်	四缅合	၂စလယ်	
ပြည်	缅升	၂ခွက်	2.557 升
စရွတ်	两缅升	၂ပြည်	
စိယ်	四分之一缅斗	၄ပြည်	
ခွဲ	半缅斗	၂စိတ်	
တင်း	缅斗、箩	၁၆ပြည်	4.0914 斗
အိတ်	袋	၃တင်း၂ပြည်၁စလယ်	

说明：一缅斗稻谷等于 46 磅，一缅斗大米等于 75 磅。

液体容量单位

အာတာ	二分之一瓶
ပုလင်း	一瓶
ဂါလန်	六瓶、一加伦
ဒီပါကလေး	三十二加伦
ဒီပါကြီး	四十四加伦

(4)面积单位

土地面积用ဧက（英亩）。

其它面积用စတုရန်း加上数词和长度单位。例如：

စတုရန်း၄မိုင်	四平方英里
စတုရန်းပေ၄၀	四十平方英尺
စတုရန်း၆မီတာ	六平方米

2. 货币

缅甸货币随着时代的变化面变化。独立后的货币面值有ပြား（缅分）和ကျပ်（缅元）等，တစ်ကျပ်等于ပြား(၁၀၀)。现行货币面值有以下几种：

၁ကျပ်	一缅元
၁၀ကျပ်	十缅元
၁၅ကျပ်	十五缅元
၄၅ကျပ်	四十五缅元
၉၀ကျပ်	九十缅元
၂၀၀ကျပ်	二百缅元
၅၀၀ကျပ်	五百缅元

3. 时间

(1)缅甸现用的计时单位以国际计时单位为计时单位。

စက္ကန့်	秒
မိနစ်	分
၁၅မိနစ်（或 မတ်）	刻
နာရီ	小时
ရက်	天
လ	月
နှစ်	年
ရာစုနှစ်	世纪

(2)缅甸除用国际计时单位外，在农村还有其它的计时方法。

<u>敲钟计时</u>

တစ်ချက်တီး	上午九时
နှစ်ချက်တီး	中午十二时
သုံးချက်တီး	下午三时
လေးချက်တီး	下午六时

<u>用自然现象计时</u>

ကြက်ဦးတွန်ချိန်	上午二时
ကြက်နီပေါ်ချိန်	黎明时刻
အရုဏ်တက်ချိန်	天亮时刻
လူမျိုလှည့်ချိန်	黄昏时刻
သူငယ်အိပ်ဆိက်ချိန်	晚八至九时左右

4. 其它一些计量单位

မြင်းကောင်ရေအား（马力）等于 ၅၅၀ပေပေါင်တစ်စက္ကန့်

ကီလိုဝပ်（千瓦）等于 ဝပ်၁၀၀၀

လေဖိအား（大气压）等于 ၇၆၀မီလီမီတာပြဒါး

ရေကြောင်းမိုင်（海里）等于 ပေ၆၀၀၀

ကယ်လိုရီ（卡路里）等于 ရေ(၁)ကီလိုဂရမ်လို(၁)ဒီဂရီအပူရှိန်တက်

အောင်ပြုလုပ်နိုင်သည့်အပူရှိန်အား

အလင်းနှစ်（光年）等于 တစ်စက္ကန့်လျှင်၁၈၆၂၇၂မိုင်

5. 普通物量词

它是用物体的形状、事物的形象等来计算物体数量的单位词。缅甸语中，这类词数量很多，现择其常用的按缅文字母顺序举例说明如下：

ကောင်——只、头、条、尾

用于动物或死尸的数量单位。例如：

ငါးတစ်ကောင်	一条鱼、一尾鱼
မြွေ၃ကောင်	三条蛇
နွားတစ်ကောင်	一头牛
ကြက်၂ကောင်	二只鸡

ကုံး——串

用于以线、绳子等串起来的物体的数量单位。例如：

ပန်းတစ်ကုံး	一串花
လည်ဆွဲတစ်ကုံး	一串项链

ကြောင်း——行、条等

用于伸开的条形物的数量单位。例如：

စာ၂ကြောင်း　两行字

ရေကြောင်းတစ်ကြောင်း　一条水路

ကွင်း——枚、只

用于环状物的数量单位。例如：

လက်စွပ်တစ်ကွင်း　一枚戒指

လက်ကောက်တစ်ကွင်း　一只手镯

ခု——个、张、件等

用于没有固定形状或难以说清的事物的数量单位。例如：

ကိစ္စတစ်ခု　一件事情

စားပွဲတစ်ခု　一张桌子

ပြက္ခဒိန်တစ်ခု　一本日历

ခိုင်——串、枚等

用于长在一起的枝叶、花果或类似之物的数量单位。例如：

ပန်းတစ်ခိုင်　一枝花

ငှက်ပျောသီးတစ်ခိုင်　一串香蕉

ချောင်း——枝、条、根

用于直而硬的细长物的数量单位。例如：

တုတ်တစ်ချောင်း　一根棍子

ဖောင်တိန်တစ်ချောင်း　一枝钢笔

ချပ်——片、幅、块等

用于扁平物的数量单位。例如：

ဖျာ၃ချပ်　　三张席子

ပန်းချီကားတစ်ချပ်　　一幅画

ခွေ——卷、团

用于卷绕起来的物体的数量单位。例如：

ကြိုးတစ်ခွေ　　一卷绳子

ချည်တစ်ခွေ　　一团线

ခွန်း——句

用于话语的数量单位。例如：

စကားတစ်ခွန်း　　一句话

စီး——辆、匹、头

用于载人或物的车辆、马匹、象等。例如：

နွားလှည်းတစ်စီး　　一辆牛车

ကားတစ်စီး　　一辆汽车

ဆင်တစ်စီး　　一头象

စင်း——把、枝、架等

用于长而直的物体的数量单位，也可用于飞机、车船等交通工具的数量单位。例如：

မြားတစ်စင်း　　一枝箭

ဓားတစ်စင်း　　一把刀

လှေတစ်စင်း　　一条船

လေယာဉ်တစ်စင်း　　一架飞机

စောင်——本、册、封、份等

用于信、报纸、票等物体的数量单位。例如：

စာတစ်စောင်　　一封信

သတင်းစာတစ်စောင်　　一份报纸

ကျမ်းတစ်စောင်　　一册经典

ရုပ်ရှင်လက်မှတ်တစ်စောင်　　一张电影票

စည်း——捆、束、把等

用于聚集在一起的长条物的数量单位。例如：

ထင်းတစ်စည်း　　一捆柴

တူတစ်စည်း　　一把筷子

ပန်းတစ်စည်း　　一束花

စုံ——双、对、套等

用于成双成对的物品的数量单位。例如：

အင်္ကျီတစ်စုံ　　一套衣服

ပန်းအိုးတစ်စုံ　　一对花瓶

ဆူ——尊、座等

用于佛像、佛塔、佛经等的数量单位。例如：

ရုပ်ပွားတော်တစ်ဆူ　　一尊佛像

ဘုရားတစ်ဆူ　　一座佛塔、一尊佛

ကျမ်းတစ်ဆူ　　一部经书

ဆောင်——幢、座

用于建筑物的数量单位。例如：

ကျောင်းဆောင်တစ်ဆောင်　　一幢校舍

ဇရပ်တစ်ဆောင်　　一座亭子

တန်——道、条等

用于道路、旅途等的数量单位。例如：

ရေတစ်တန်　　一条水路

ကုန်းကြောင်းတစ်တန်　　一条陆路

တုံး——块

用于块状物的数量单位。例如：

ဆပ်ပြာတစ်တုံး　　一块肥皂

ကျောက်တုံးတစ်တုံး　　一块石头

ဝက်သားတစ်တုံး　　一块猪肉

တောင့်——粒、条

用于条状物的数量单位。例如：

ကျည်ဆံတစ်တောင့်　　一粒子弹

စီးကရက်တစ်တောင့်　　一条香烟

ပဲသီးတစ်တောင့်　　一根豆角

တွဲ——挂、节

用于火车车厢、嘟噜（水果等）等物体的数量单位。例如：

စပျစ်သီးတစ်တွဲ　　一挂葡萄

လူစီးတွဲတစ်တွဲ　　一节客车车厢

ထည်——件、条

用于服装等的数量单位。例如：

အင်္ကျီတစ်ထည်	一件衣服
လုံချည်တစ်ထည်	一条筒裙
မျက်နှာသစ်ပဝါတစ်ထည်	一条洗脸毛巾

ထပ်——层

用于一层一层叠放在一起的物体的数量单位。例如：

သုံးထပ်တိုက်	三层楼房
အုတ်တစ်ထပ်	一层砖
လေးထပ်ကွမ်းအကယ်ဒမီ	四次获最佳奖

ထုပ်——包、本、出

用于包裹在一起的东西、剧本、戏剧等的数量单位。例如：

အဝတ်တစ်ထုပ်	一包衣服
ထမင်းတစ်ထုပ်	一包饭
ဇာတ်တစ်ထုပ်	一本剧本、一出戏

ပါး——位、条等

用于僧侣、国王、神和抽象事物的数量单位。例如：

ဘုန်းကြီးတစ်ပါး	一位和尚
သုရင်တစ်ပါး	一位国王
သီလဆယ်ပါး	十“戒”
မြို့တော်အင်္ဂါလေးပါး	首都的四种特征

ပင်——棵、株

用于花草树木等植物的数量单位。例如：

သစ်ပင်တစ်ပင်	一棵树

ပန်းပင်တစ်ပင်　　一株花

ပုံ——张、堆

用于照片或不可计量而堆在一起的物体的数量单位。例如：

ဓာတ်ပုံတစ်ပုံ　　一张照片

သဲတစ်ပုံ　　一堆沙子

မီးတစ်ပုံ　　一堆火

ပုဒ်——篇、首

用于文章、诗歌等的数量单位。例如：

ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်　　一篇文章

ကဗျာတစ်ပုဒ်　　一首诗

ပြား——分、块

用于缅币的分币、金银元、木板等片状物的数量单位。例如：

ပိုက်ဆံတစ်ပြား　　一分钱

ငွေဒင်္ဂါးတစ်ပြား　　一块银元

ပျဉ်တစ်ပြား　　一块木板

ပွင့်——朵、颗

နှင်းဆီတစ်ပွင့်　　一朵玫瑰花

ကြယ်တစ်ပွင့်　　一颗星星

ဖီး——把

用于香蕉的数量单位。例如：

ငှက်ပျောသီးတစ်ဖီး　　一把香蕉

မြာ——件、种等

用于抽象的事物的数量单位。例如：

ကောင်းခြင်းငါးဖြာ　　五好（五种好事）

ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ　　身心两方面

ဘက်——只

用于成双物体中的一个的数量单位。例如：

လက်တစ်ဘက်　　一只手

လက်ကောက်တစ်ဘက်　　一只手镯

မျိုး——种、类、样

用于人或事物的种类的数量单位。例如：

လူတစ်မျိုး　　一种人

ငှက်တစ်မျိုး　　一种鸟

မုန့်တစ်မျိုး　　一种糕点

အရောင်တစ်မျိုး　　一种颜色

အတွေးတစ်မျိုး　　一种想法

ယောက်——个

用于普通人的数量单位。例如：

လူတစ်ယောက်　　一个人

ကျောင်းသားတစ်ယောက်　　一个学生

ရံ——双

用于成双的物品的数量单位。例如：

ခြေအိတ်တစ်ရံ　　一双袜子

ဖိနပ်တစ်ရံ　　一双鞋

ရပ်——件、桩、项等

用于风俗习惯、语言、礼节、知识、条文等的数量单位。例如：

ပညာတစ်ရပ်	一门知识
ထုံးတမ်းတစ်ရပ်	一种习惯
မင်္ဂလာကိစ္စတစ်ရပ်	一件喜事
လူတစ်ရပ်မြင့်	一个人高

ရှဉ်း——对

用于配对使用的牲畜的数量单位。例如：

နွားတစ်ရှဉ်း	一对牛

လက်——支、门、把等

用于工具、枪炮、旗子等的数量单位。例如：

ဓားတစ်လက်	一把刀
သေနတ်တစ်လက်	一支枪
အမြောက်တစ်လက်	一门炮
အလံတစ်လက်	一面旗子
ထီးတစ်လက်	一把伞

လုတ်——口

用于吃饭、喝水时的数量单位。例如：

ထမင်းတစ်လုတ်	一口饭
ရေတစ်လုတ်	一口水

လုံး——个、口、只、粒、颗等

用于圆形、球形物体的数量单位。例如：

စာတစ်လုံး	一个字
အိုးတစ်လုံး	一口缸、一口锅
မျက်စိတစ်လုံး	一只眼睛
ဆန်တစ်လုံး	一粒米
ဓာတ်မီးတစ်လုံး	一盏灯
အိမ်တစ်လုံး	一幢房子

လွှာ——片、层

用于薄片状物的数量单位。例如：

စက္ကူတစ်လွှာ	一层纸
တိမ်တစ်လွှာ	一片云

သွက်——条

用于细长狭窄之物的数量单位。例如：

မြစ်တစ်သွယ်	一条河
မီးရထားလမ်းတစ်သွယ်	一条铁路
ရေမြောင်းတစ်သွယ်	一条水沟、一条水渠

အုပ်——本、群等

用于表示群体的动物或书籍等的数量单位。例如：

နွားတစ်အုပ်	一群牛
ငှက်တစ်အုပ်	一群鸟
ဝက်တစ်အုပ်	一群猪
စာအုပ်တစ်အုပ်	一本书

ဦး——位

用于有地位、有名望或比自己年长、表示尊敬的人的数量单位。例如：

လူကြီးလူကောင်းတစ်ဦး	一位绅士
ဝန်ကြီးတစ်ဦး	一位部长
သမ္မတတစ်ဦး	一位总统

4.2.2 动量词

动量词是表示动作和行为单位的量词.缅甸语中的动量词比较简单,有 ခါ,意思是"次"、"回",ခေါက် 意思是"回"、"遍",ကြိမ် 意思是"次",ချက် 意思是"下"、"次"等。例如：

လက်ဖက်ရည်တစ်ခါသောက်သည်။

喝了一次茶。

ဖရဲသီးကိုတစ်ခါစားသည်။

吃了一次西瓜。

ဤရုပ်ရှင်ကို၃ခါကြည့်ဖူးသည်။

这部电影曾看了三回。

ရန်ကုန်မြို့ကိုတစ်ခေါက်သွားခဲ့တယ်။

去过一趟仰光。

တစ်ခေါက်ပြန်ဖတ်ပါ။

请再读一遍。

မောင်ဘဆီကို၃ခေါက်သွားရှာမှတွေ့ရတော့တယ်။

到貌巴那儿去找了三趟才见到他。

သေနတ်တစ်ချက်ပစ်သည်။

打了一枪。

ပါးတစ်ချက်ရိုက်လိုက်သည်။

打了一耳光。

တစ်ချက်ရယ်သည်။

笑了一下。

ရုပ်ရှင်တစ်ကြိမ်ကြည့်ပါ။

请看一次电影。

တစ်ကြိမ်ဖတ်ပြသည်။

请再读一次。

သက်ပြင်းတစ်ချက်ချသည်။

叹了一口气。

4.3 数量词的特性和作用

4.3.1 数量词与名词连用时，当数词是十以下的数或是多位数的个位上的数不是零时，数量词放在名词之后，并且数词在名词与量词之间。当数词是二十以上的数字，并且个位数是零时，量词放在名词与数词之间，并且要在量词前面加 အ（外来词除外）。表示人的量词当数字是两位数以上并且个位是零时，量词可以省略。例如：

မိနစ်၄၀　　　　40 分钟

နာရီ၂၀	20 小时
လူ၅ယောက်	5 个人
နွား၃ကောင်	3 头牛
ကျောင်းသား၁၇၈၉ယောက်	1789 个学生
မြင်းအကောင်၆၀	60 匹马
ဘုန်းကြီးအပါး၄၀	40 位僧人
လူ၁၆၀	160 个人

4.3.2 年、月、日、时、分、秒以及一些物量词本身就清楚地表示其含义时，前面的名词可以省略。例如：

တစ်ခွန်းပြောတယ်။

说一句话。

၂နာရီမှာလာမည်။

二点钟来。

၃ရက်လိုသည်။

需要三天。

၅လကျန်သေးသည်။

还剩下五个月。

၄နှစ်အတွင်းမှာဆက်တိုက်သီးထွက်ကောင်းသည်။

四年内连续丰收。

၁၅မိနစ်တိုသေးတယ်။

还差十五分钟。

၄စက္ကန့်လောက်ရှိသည်။

约有四秒。

4.3.3 数量词加上某些助词后，有加强语气的作用。

1. 加 မှ 起强调作用，含有“一……也……”的意思，一般用于否定句。例如：

မုန့်တစ်ခုမှမစားရသေးဘူး။

一块点心也没吃到。

မန္တလေးကိုတစ်ခေါက်မှမရောက်ဖူးဘူး။

一次也没去过曼德勒。

သူ့ကိုတစ်ခါမှမတွေ့ဖူးပါ။

一次也没见过他。

လူတစ်ယောက်မှမလာဘူး။

一个人也不来。

2. 加 စီ၊ကျ၊ကျစီ 表示“平均”的意思。例如：

ကလေးများကိုမုန့်၃ခုစီပေးလိုက်သည်။

每个孩子给 3 块饼。

တစ်အိမ်ထောင်ကိုဆီ၅ပိဿာစီရောင်းပေး၏။

每户卖给 5 缅斤油。

သားသမီးအားခဲတံ၃ချောင်းစီဝယ်ပေးသည်။

给每个子女买 3 枝铅笔。

ကလေးများအားချိုချဉ်၄လုံးကျဝေပေးသည်။

每个孩子给 4 块糖果。

ကျောင်းသားများတဗလာစာအုပ်၅အုပ်ကျစီရကြသည်။

每个学生得到5本练习本。

3. 加 ကိုးလျှင် 表示“每……”的意思。例如：

တစ်နာရီကို၃မိုင်လျှောက်နိုင်သည်။

一小时走3英里。

လူ၄ယောက်လျှင်ဆပ်ပြာတစ်တောင့်ပေး၏။

每4个人给一条肥皂。

有时在前一个量词后面加 ကိုးလျှင်，在后一个量词的后面加 ကျနှုန်း，表示的意思与上面相同。例如：

ဘတ်စကားများကိုတစ်နာရီလျှင်၃၀မိုင်နှုန်းမောင်း၏။

公共汽车每小时行驶30英里。

လူတစ်ယောက်ကိုနို့ဆီတစ်ဘူးကျဝေပေးသည်။

一个人分给一桶炼乳。

4. 加 ချင်း表示“单独”的意思，例如：

တစ်ဦးချင်းသီချင်းဆိုသည်။

独唱。

4.3.4 基数词 တစ် 放在重叠的量词前面，表示“某一个”的意思。例如：

လူတစ်ယောက်ယောက်လာပါ။

来一个人。（谁来都可以）

ဒီကုလားထိုင်တွေကိုတစ်လုံးလုံးယူသွားပါ။

把这些椅子拿走一把。（任意一把均可以）

တစ်ခုခုတော့ဖြစ်နေပြီ။

发生了某件事情。（不能确定发生了什么事情）

4.3.5 表示物量的数量词主要充当定语修饰限定名词。例如：

ပန်းတစ်စည်း	一束花
မျက်စိတစ်လုံး	一只眼睛
မြစ်တစ်စင်း	一条河
ကြက်၄ကောင်	四只鸡

4.3.6 表示动量的数量词主要充当状语，例如：

သွားကိုတစ်ခါတိုက်သည်။

刷一次牙。

ခေါင်းလောင်း၃ချက်တီးသည်။

敲三下钟。

အစည်းအဝေး၃ကြိမ်ကျင်းပခဲ့သည်။

开过三次会。

思考与练习

1. 举例说明数词有哪几种？

2. 用缅甸语读、写出下面的数字。

3，2，5，7，8，10，20，35，70，85，100，105，170，1000，1302，10000，10500，100000，180000，1000000，50000000，1992 年，2000 年，第一，第七，第十五，75%，100%，15%，

2/3，3/7，5/8，130.5，150.72。

3. 用缅甸语说出缅历和公历十二个月份的名称。

4. 概数有几种表示方法？每种说出三个例子。

5. 熟记一周七天的缅甸语名称。

6. 缅甸常用的长度、重量、容量、面积、货币单位名称是什么？

7. 缅甸人的计时单位有哪些？

8. 用缅语说出下列词组。

5个人，3位僧侣，一群山羊，2头猪，5条鱼，一句话，5辆汽车，两架飞机，一座佛塔，一篇诗歌，5朵花。

第5章 形容词

(နာမဝိသေသန)

表示人或事物的性质、状态的词，称为形容词。缅甸语为 လူနှင့်အရာဝတ္ထုတို့၏ဂုဏ်ရည်နှင့်အခြေအနေပြသောပုဒ်ကိုနာမဝိသေသနဟုခေါ်သည်။

例如：

မောင်သူရသည်လိမ္မာသောကလေးတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။

貌都亚是个乖孩子。

ဤအခန်းသည်အလွန်သန့်ရှင်း၏။

这个房间很干净。

အဓိပ္ပာယ်နက်နဲလှသည်။

意义深远。

အဆောက်အအုံပေါ်၌အလံနီတစ်လက်စိုက်လူထားသည်။

建筑物上面插着一面红旗。

上面句子中的“လိမ္မာ”“သန့်ရှင်း”“နက်နဲ”“နီ”都是说明事物或人的性状的，都是形容词。

缅甸一些语法书中认为，凡是修饰名词的词都是形容词(နာမ်ကိုအထူးပြုသောပုဒ်တို့နာမဝိသေသနဟုခေါ်သည်)。按照这一看法，形容词包括的范围就很广，并且把形容词分为性状形容词(ဂုဏ်ရည်ပြနာမဝိသေသန)、指示形容词(အညွှန်းနာမဝိသေသန)、数量形容词(သင်္ချာနာမဝိသေသန)、疑问形容词(အမေးနာမဝိသေသန)四种。我们认为，指示代词、疑问代词虽然有些方面与形容词相同，例如它

可以修饰名词，但它的主要语法功能与形容词不同，不应划为形容词；数量词主要语法功能是修饰名词的，但在缅甸语中是一类比较特殊的词，这不仅因为其数量多，而且在句子中除能修饰名词之外，还可以充当主语、宾语等。因此，把它单独划为一类词。缅甸还有些语法书中，将形容词划为动词，称为“性状动词”(ဂုဏ်ရည်ပြကြိယာ)。我们认为，形容词虽然有些方面与动词相同，例如在句子中可以充当谓语，可以受副词修饰等等。但是，它的主要功能还是用来修饰说明名词的。因此，还是单独划为一类词为宜。

5.1 形容词的构成

形容词从其结构上可以分为下面三类。

单纯形容词	ပင်ကိုနာမဝိသေသန
合成形容词	ပေါင်းစပ်နာမဝိသေသန
重叠形容词	နှစ်ကြိမ်ထပ်နာမဝိသေသန

5.1.1 单纯形容词

从语法结构上不能再分的形容词为单纯形容词。缅甸语为မြန်မာသဒ္ဒါနည်းဖြင့်ခွဲစိတ်၍လည်းမရ၊ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားခြင်းလည်းမဟုတ်၊ နဂိုမူလအတိုင်းဖြစ်သောနာမဝိသေသနတို့ပင်ကိုနာမဝိသေသနဟုခေါ်သည်။ 单纯形容词又可以分为以下几种。

1. 单音节形容词。例如：

ကောင်း	好
မြင့်	高
အေး	冷、寒冷
ချို	甜
နီ	红
မာ	硬

2. 多音节形容词。例如：

ခမ်းနား	隆重、壮观
ယဉ်ကျေး	文雅、文明
ဝပြော	繁荣、富庶
လိမ္မာ	听话、乖

ကောင်း等词为单音节形容词，不可能再分。ခမ်းနား等词为双音节形容词，如果分为ခမ်း和နား两个词，都失去了原词的意义，所以也是不能再分，并且也不是按构词法构成的形容词。所以，都是单纯形容词。

5.1.2 合成形容词

由名词和形容词、形容词和形容词组合而成的形容词称为合成形容词。缅甸语为 နာမဝိသေသနတစ်ခုအနည်းဆုံးပါဝင်လျက်နာမ်တစ်ခုနှင့်ဖြစ်စေ၊နာမဝိသေသနတစ်ခုနှင့်ဖြစ်စေပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားသောနာမဝိသေသနကိုပေါင်းစပ်နာမဝိသေသနဟုခေါ်သည်။

1. 名词加形容词组合成的形容词

名词+形容词　合成形容词　汉语

ရုပ် + ချော	ရုပ်ချော	美貌、五官端正
သတ္တိ+ပြောင်	သတ္တိပြောင်	英勇、有胆量
စိတ် + တို	စိတ်တို	性急、脾气坏
အား + ငယ်	အားငယ်	自卑、灰心
ပါးစပ်+ ဖွာ	ပါးစပ်ဖွာ	嘴不严、多话

2. 形容词加形容词组合成的形容词

形容词+形容词	合成形容词	汉语
ညံ့ + ဖျင်း	ညံ့ဖျင်း	无能、低劣
ကျယ် +ပြန့်	ကျယ်ပြန့်	宽广、广泛
သေး + သွယ်	သေးသွယ်	细长、苗条
မိုယ် + ရိုင်း	မိုက်ရိုင်း	粗野、野蛮
ကြီး + လေး	ကြီးလေး	沉重、严重
ဖြောင့်+မတ်	ဖြောင့်မတ်	挺直、正直
တည် + ငြိမ်	တည်ငြိမ်	稳定、平静

5.1.3 重叠式形容词

一些形容词特别是一些单音节形容词重叠后，仍可以作形容词，放在名词后面修饰名词。例如：

လယ်ဘက်ရည်ချိုချိုတစ်ခွက်သောက်သည်။

喝一杯甜甜的茶。

ရုပ်ရှင်ကောင်းကောင်းတစ်ခုကိုကြည့်ချင်သည်။

想看一部好电影。

အင်္ကျီဖြူဖြူတစ်ထည်ကိုဝယ်ခဲ့သည်။

买了一件白白的衣服。

5.2 形容词的级

形容词在表示事物的性状时，有三种程度上的差别，这就是一般级，比较级，最高级。各种语言在表示程度上的差别时，有不同的表达形式。缅甸语是靠附加其它成分来表示的。

5.2.1 一般级

缅甸语形容词的一般级(သာမန်အဆင့်)是形容词不加任何附加成分，而用形容词的原型。例如：

ရဲရင့်သောတပ်သား	勇敢的战士
ချွဲပစ်သောအရည်	粘稠的液体
ကောင်းသောဖောင်တိန်	好钢笔
မွှေးသောပန်း	香花

5.2.2 比较级

缅甸语形容词的比较级(သာလွန်အဆင့်)是在形容词的前面加ပို၊ ပိုမို၊ သာ၍၊ သာလွန်၍ 等来表示的，相当于汉语中的“较”“相当”的意思。例如：

သာ၍ရဲရင့်သောတပ်သား	相当勇敢的战士
ပို၍ချွဲပစ်သောအရည်	较粘稠的液件
သာလွန်၍ကောင်းသောဖောင်တိန်	较好的钢笔
ပိုမိုမွှေးသောပန်း	相当香的花

5.2.3 最高级

缅甸语形容词的最高级(အသာလွန်ဆုံးအဆင့်)是把形容词放在 အ …. ဆုံး的形式中间来表示的，相当于汉语中的“最”的意思。形容词的最高级在修饰名词时，口语体中后面不加成分助词 တဲ့，书面语体中可以加 သော，也可以不加 သော。形容词的最高级不能充当谓语。例如：

အရဲရင့်ဆုံးတပ်သား	最勇敢的战士
အချွဲပစ်ဆုံးအရည်	最粘稠的液体
အကောင်းဆုံးဖောင်တိန်	最好的钢笔
အသေးငယ်ဆုံးနာရီ	最小的钟表
အမွှေးဆုံးသောပန်း	最香的花

5.3 形容词的特性和作用

5.3.1 形容词能受程度副词的修饰。例如：

ဤစားပွဲအလွန်ကောင်းသည်။

这桌子相当好。

ဒီပန်းသိပ်လှတယ်။

这花很美。

ဤနန်းတော်သည်များစွာခန့်ညားထယ်ဝါပေသည်။

这座宫殿非常庄严雄伟。

5.3.2 形容词重叠或附加助词能变成副词。例如：

နှိုးသာ	နှိုးသာစွာ
များ	များစွာ
လှပ	လှပစွာ
ဝ	တဝ
ကောင်း	ကောင်းကောင်း
မြန်	မြန်မြန်
ယဉ်ကျေး	ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး

5.3.3 某些形容词加 စွာ 后，仍可以修饰名词。例如：

ချစ်လှစွာသောမိတ်ဆွေများ

亲爱的朋友们

မြောက်မြားစွာသောပရိသတ်များ

许多观众

လူများစွာတို့

许多人

5.3.4 形容词加 မှု၊ အ၊ ခြင်း等可以变成名词(详见构词法)。例如：

အကောင်းယူသွားပါ။

拿好的吧！

ကောင်းမှုပြုသည်။

行善。

ကောင်းခြင်းငါးဖြာ

五好

5.3.5 有些形容词后面加上某些助词后，可以使之比原词所表示的程度减弱。不同的形容词各有自己配搭的助词，有的形容词有一个这样的助词，有的有两个这样的助词。例如：

ညို+စို့စို့	ညိုစို့စို့
ပွ+ယောင်းယောင်း	ပွယောင်းယောင်း
ပုပ်+အဲ့အဲ့	ပုပ်အဲ့အဲ့
ခါး+သက်သက်	ခါးသက်သက်
ချို+မြမြ	ချိုမြမြ
စပ်+ရှိမ်းရှိမ်း	စပ်ရှိမ်းရှိမ်း
ပူ+ရှိန်ရှိန်	ပူရှိန်ရှိန်
ဆိမ့်+အိမ့်အိမ့်	ဆိမ့်အိမ့်အိမ့်
စိမ်း+ဖန့်ဖန့်	စိမ်းဖန့်ဖန့်
ဝါ+ဖန့်ဖန့်	ဝါဖန့်ဖန့်
ပြာ+လဲ့လဲ့	ပြာလဲ့လဲ့
ညို+မှိုင်းမှိုင်း	ညိုမှိုင်းမှိုင်း
နီ+လွှင်လွှင်	နီလွှင်လွှင်
နက်+မှောင်မှောင်	နက်မှောင်မှောင်
အေး+မျက်မျက်၊မြမြ	အေးမျက်မျက်၊အေးမြမြ
သင်း+ပျံ့ပျံ့	သင်းပျံ့ပျံ့
ယဉ်+စစ	ယဉ်စစ
မှည့်+ရွှမ်းရွှမ်း	မှည့်ရွှမ်းရွှမ်း
နို+ထိုင်းထိုင်း	နိုထိုင်းထိုင်း

နှိုင်း+ပျပျ　　နှိုင်းပျပျ

有时，可以在形容词后面加上两个辅音 တ，并且使两个辅音 တ 上的元音与前面形容词上的元音相同。例如 ：

နီ+တီတီ　　နီတီတီ

ပြာ+တာတာ　　ပြာတာတာ

ရှို+တိုတို　　ရှိုတိုတို

အေး+တေးတေး　　အေးတေးတေး

ကောင်း+တောင်းတောင်း　　ကောင်းတောင်းတောင်း

စို+တိုတို　　စိုတိုတို

ယဉ်+တဉ်တဉ်　　ယဉ်တဉ်တဉ်

ကြည်+တည်တည်　　ကြည်တည်တည်

ကြီး+တီးတီး　　ကြီးတီးတီး

စိမ်း+တိမ်းတိမ်း　　စိမ်းတိမ်းတိမ်း

လက်+တက်တက်　　လက်တက်တက်

ယော်+တော်တော်　　ယော်တော်တော်

ဝါ+တာတာ　　ဝါတာတာ

5.3.6 有些形容词后面加上某些助词后，能使之比原词所表示的程度加强，不同的形容词各有自己搭配的助词。有的形容词有一个这样的助词，有的形容词有两个或三个这样的助词。例如：

နီ+တွတ်တွက်၊ရဲရဲ၊တာတာ　　နီတွတ်တွတ်၊နီရဲရဲ ၊နီတာတာ

နက်+ကျုတ်ကျုတ်　　နက်ကျုက်ကျုက်

ဖြူ+ဆွတ်ဆွက်၊ဖွေးဖွေး　　ဖြူဆွက်ဆွတ်၊ဖြူဖွေးဖွေး

ညို+မောင်းမောင်း	ညိုမောင်းမောင်း
ချဉ်+စုတ်စုတ်	ချဉ်စုတ်စုတ်
ချို+ရဲရဲ	ချိုရဲရဲ
ခါး+တောတ်တောတ်	ခါးတောက်တောက်
ဖန်+ရှူးရှူး	ဖန်ရှူးရှူး
ဝါ+ထိန်ထိန်	ဝါတိန်တိန်
ပွ+ယားယား	ပွယားယား
ပုပ်+ဟောင်ဟောင်	ပုပ်ဟောင်ဟောင်
အေး+စတ်စတ်	အေးစက်စက်
မှည့်+ဝင်းဝင်း	မှည့်ဝင်းဝင်း
နွေး+တုန်တုန်	နွေးတုန်တုန်
စို+စိစိ	စိုစိစိ
အို+မင်းမင်း	အိုမင်းမင်း
ပါး+လျလျ	ပါးလျလျ
တုန်+ချည့်ချည့်	တုန်ချည့်ချည့်

5.3.7 形容词可以修饰名词、名词词组、代词。

1. 一般形容词在后面加上成分助词 သော၊တဲ့ 后，放在名词、名词词组、代词的前面修饰名词。例如：

အေးသောရေ	冷水
ပူနွေးသောထမင်း	热乎的饭
ခန့်ညားထည်ဝါသောခန်းမဆောင်ကြီး	庄严雄伟的大礼堂
ထူးချွန်သောကလေး	优秀的孩子

ကောင်းတဲ့စာအုပ်	好书
မွန်မြတ်တဲ့ခေါင်းဆောင်ကြီး	高尚的领导人

2. 形容词可以直接放在名词后面修饰名词。例如：

နီသောအလံ	အလံနီ	红旗
တိုသောခဲတံ	ခဲတံတို	短铅笔
ရိုင်းတဲ့ဆင်	ဆင်ရိုင်း	野象
ယုတ်မာတဲ့လူ	လူယုတ်မာ	恶棍、卑鄙小人
လိမ္မာတဲ့လူ	လူလိမ္မာ	聪明人

3. 某些形容词可以直接放在名词前面修饰名词，这样的形容词多数是从巴利文借用来的。例如：

မဟာဌာန	（大学的）院、系
ထာဝရသူ	久居某地者（指女性）
ထာဝရကိန်း	常数
သာမန်အရပ်သား	普通老百姓、普通居民

5.3.8 形容词可以充当谓语。例如：

ဤအလုပ်လုပ်ရန်ခက်ခဲလှပေသည်။

这项工作极为困难。

ဤပန်းသည်ဖြူ၏၊ထိုပန်းသည်နီ၏။

这花白，那花红。

သူအပြေးမြန်တယ်။

他跑的快。

ပြဿနာရှုပ်ထွေး၏။

问题复杂。

思考与练习

1. 指出下列句子中的形容词。

၁။ဦးပုညသည်ထင်ရှားသောစာဆိုကြီးတစ်ဦးဖြစ်သည်။

၂။လတ်ဆတ်သောအသီးများကိုလူတိုင်းကြိုက်ကြသည်။

၃။ကြက်ဟင်းခါးသီးတွင်ခါးသက်သောအရသာရှိသည်။

၄။လေးလံသောအရာဝတ္ထုများတို့ဝန်ချီစက်ဖြင့်သင်္ဘောပေါ်သို့တင်နေသည်။

၅။သံလွင်မြစ်သည်မြန်မာပြည်ရှိရှည်လျားသောမြစ်ကြီးတစ်ခုဖြစ်သည်။

၆။ရွာ၏ပတ်ဝန်းကျင်တွင်စိမ်းလန်းသောလယ်တွင်းများရှိသည်။

2. 从下面两组词中，选择适当的形容词和名词连接。

ကျယ်လောင်သော	ပုဏ္ဏာ
စိမ်းလန်းသော	အာဇာနည်
သပ္ပာယ်သော	ည
ရဲရင့်သော	မြစ်
နီမြန်းသော	မြတ်ခင်း
ကောက်ကွေးသော	ရန့်
လေးလံသော	စေတီ
ခက်ခဲသော	နှုတ်ခမ်း

ချွေးကြိုင်သော	ဆိုင်းသံ
မှောင်မိုက်သော	ခြင်းတောင်း

3. 举例说明形容词有哪几种构词形式?

4. 说出下列形容词的一般级、比较级、最高级并用每种形式造句。

ခက်ခဲ	ဆိုး
ဝ	လှ
ကြီး	နိမ့်
ပု	ထင်ရှား
မြင့်	ထူးဆန်း

5. 形容词的作用是什么?

6. 举例说明形容词修饰名词时有哪几种形式?

第 6 章 动词

(ကြိယာ)

动词是叙述人和事物的动作、情况、发展变化等的词。动词是组成句子谓语主要的词。缅甸语为ပြုခြင်းကိုဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုဖြစ်စေ၊ ရှိခြင်းကိုဖြစ်စေပြသောပုဒ်ကိုကြိယာဟုခေါ်သည်။例如：

ဦးမြသည်ကျောင်းဆရာဖြစ်သည်။

吴妙是教师。

ဦးမြအတန်းထဲမှာရှိသည်။

吴苗在班上。

ဦးမြသည်သတင်းစာဖတ်နေသည်။

吴苗在看报纸。

上面句子中的 ဖြစ်၊ရှိ၊ဖတ် 是动词。第一句表示判断，第二句表示存在，第三句表示动作。

6.1 动词的分类

根据缅甸语动词的特点，从意义上可以分为行为动词(ပြုခြင်းပြကြိယာ)、存在动词(ရှိခြင်းပြကြိယာ)、判断动词(ဖြစ်ခြင်းပြကြိယာ)三类。

6.1.1 行为动词

行为动词是表示人或事物的动作或行为的词. 这类动词又可以分为不及物动词、及物动词、趋向动词三种。

1. 不及物动词

有一部分动词发出动作后，不涉及别的事物，这种动词叫不及物动词(သုဒ္ဓကြိယာ)，又称为自动词。例如：

ခဲတံကျိုးသွားပြီ။

铅笔断了。

မောင်မြင့်အောင်ငိုနေသည်။

貌敏昂在哭。

တောင်ပြိုသည်။

山崩塌。

ငှက်ပျံနေသည်။

鸟在飞。

上面这些句子中的动词 ကျိုး၊ငို၊ပြို၊ပျံ 都是叙述主语自身的动作和状态的，不涉及另外的事物，不能带宾语。

2. 及物动词

动词发出动作后，常常要支配关涉到别的事物，这种动词叫及物动词(ကာရိုက်ကြိယာ)，又称为他动词。例如：

ညီညီသည်ဘောလုံးကန်သည်။

尼尼踢足球。

အဖေသည်အုန်းသီးကိုခွဲသည်။

爸爸切椰子。

အမေကထမင်းကိုချက်သည်။

妈妈做饭。

上面这些句子中的动词 ကန်၊ ခွဲ၊ ချက် 是叙述主语发出动作后，分别涉及到 ဘောလုံး၊အုန်းသီး၊ထမင်း这些对象，它们是句子的宾语。

及物动词中，有的带有一个宾语，有的带有两个宾语。

(1)带有一个宾语的动词

有的及物动词叙述主语发出的动作只涉及到一个事物，只带一个宾语。例如：

ညီမလေးတီဗွီကြည့်သည်။

小妹妹看电视。

ဦးထွန်းတင်စာရေးနေသည်။

吴吞丁在写字。

မမြင့်မြင့်အောင်ဝတ္ထုဖတ်နေသည်။

玛敏敏昂在看小说。

(2)带双宾语的动词

有的及物动词叙述主语发出的动作支配到两个相关的事物，在句子中所涉及的两个相关的事物都必须说出来，整个句子的意义才完整。例如：

ကျွန်တော်ကသူ့အားမောင်ဘအကြောင်းကိုပြောပြသည်။

我告诉他貌巴的事。

ဆရာကကျွန်တော်တို့အားမြန်မာဘာသာကိုသင်ပေး၏။

老师教我们缅甸语。

မောင်ကျော်မြင့်ကအတန်းပိုင်ဆရာကိုသတင်းစာပေးလိုက်တတ်။

貌觉敏把报纸给班主任。

上面句子中各有两个宾语，其中的 အကြောင်း၊မြန်မာဘာသာ၊သတင်းစာ 是直接宾语(ပကတိကံ)，သူ၊ကျွန်တော်တို့၊အတန်းပိုင်ဆရာ 是间接宾语(ဝိကတိကံ)。

3. 趋向动词

趋向动词发出动作后表示方向，它的前面要带有表示方向的状语，其状语的标志是 သို့(ကို)၊မှ(က)，表示“到……地方”、“从……地方”的意思。例如：

မခင်လေးသည်မြို့ထဲသို့သွားမည်။

玛琴蕾要进城去。

ကျောင်းသားများကစာသင်ခန်းသို့ဝင်လာကြသည်။

学生们走进教室来了。

ကျောင်းသားများကအိပ်ခန်းမှထွက်လာကြသည်။

学生们从寝室出来。

ကျွန်တော်ကရန်ကုန်မှလာသည်။

我从仰光来。

ဦးမြကမန္တလေးမြို့မှတောင်ကြီးမြို့သို့သွားသည်။

吴妙从曼德勒去东枝。

4. 缅甸语中某些及物动词与不及物动词可以相互转换，这类动词的转换一般是有规律的，其规律如下：

(1)将不及物动词的不送气清辅音 က၊စ၊ပ 变成相对应的送气清辅音 ခ၊ဆ၊ဖ 后，变成及物动词。例如：

က　　　　ခ

ကျ	ချ
ကျေ	ချေ
ကျဲ	ချဲ
ကျက်	ချက်
ကျန်	ချန်
ကျုံ့	ချုံ့
ကျိုး	ချိုး
ကြောက်	ချောက်
ကွဲ	ခွဲ
ကွာ	ခွာ
ကြွေ	ခြွေ
ကျွတ်	ချွက်
စ	ဆ
စန့်	ဆန့်
စုတ်	ဆုတ်
ပ	ဖ
ပိ	ဖိ
ပေါ့	ဖော့
ပေါက်	ဖောက်

ပေါ်　　ဖော်

ပြို　　ဖြို

ပျက်　　ဖျက်

ပွင့်　　ဖွင့်

ပြတ်　　ဖြက်

(2)将不及物动词里的辅音字母 င၊ ည၊ န၊ မ၊ ရ၊ လ၊ ဝ 加上送气符号ဟထိုး变成及物动词。例如：

င　　ငှ

ညပ်　　ညှပ်

နိုး　　နှိုး

နစ်　　နှစ်

မြင့်　　မြှင့်

ရွေ့　　ရွှေ့

လန်　　လှန်

လဲ　　လှဲ

လွတ်　　လွှက်

လန့်　　လှန့်

(3)不及物动词加上助动词 စေ 变成及物动词，例如：

ကြွေ　　ကြွေစေ

လွတ်မြောက်　　လွှက်မြောက်စေ

6.1.2 存在动词

表示人或事物存在的动词叫存在动词(ရှိခြင်းပြကြိယာ)。缅甸语

中这类动词只有 ရှိ၊ တည်ရှိ 等几个。例如：

ကန်ထဲ၌ကြာရှိသည်။

池塘中有莲花。

ရန်ကုန်မြို့သည်လှိုင်မြစ်ဝ၌တည်ရှိသည်။

仰光位于莱河河口。

ကျွန်တော်မှာငွေ၅၀၀၀ရှိသည်။

我有 5000 元缅币。

ကျွန်တော်တို့ကျောင်းထဲတွင်ကစားကွင်းကြီးရှိသည်။

我们学校里有个大运动场。

မောင်ဘဟာစာကြည့်တိုက်ထဲမှာရှိတက်။

貌巴在图书馆。

သူသည်အိမ်မှာမရှိချေ။

他不在家。

上面的第三个句子中，有些语法书中认为 ကျွန်တော် 是主语，但从缅甸语句子的结构看，ကျွန်တော်မှာ 是表示地点的状语，ရှိ 是表示 ငွေ၅၀၀၀ 存在的动词。

6.1.3 判断动词

判断动词是表示主语是什么或不是什么的动词(ဖြစ်ခြင်းပြကြိယာ)。在缅甸语中，有 ဖြစ်၊ ဟုတ် 两个词，汉语意思都是"是"，但它们的用法是不同的。

1.表示人或事物的性质、身份时，也就是表示"是……"或"不是……"的时候，"是……"要用 ဖြစ်，"不是……"要用 ဟုတ်

的否定式。例如：

ကျွန်တော်ဟာစစ်သားဖြစ်တယ်။

我是军人。

ကျွန်တော်ဟာစစ်သားမဟုတ်ဘူး။

我不是军人。

ဟိုဟာခဲတံဖြစ်တယ်။

那是铅笔。

ဟိုဟာခဲတံမဟုတ်ဘူး။

那不是铅笔。

ဦးမောင်မောင်ကြီးသည်ကျောင်းဆရာဖြစ်သည်။

吴貌貌枝是教师。

ဦးမောင်မောင်ကြီးသည်ဆရာဝန်မဟုတ်ပါ။

吴貌貌枝不是医生。

2. 在疑问句中，提问“是不是……”时，必须用ဟုတ်，回答上述提问时，也要用ဟုတ်。例如：

ဒါခန်းမဆောင်(ဟုတ်သ)လား။

这是礼堂吗？

ဟုတ်ပါတယ်။

是的。

ဒါခန်းမဆောင်မဟုတ်ဘူး။

这不是礼堂。

ဟိုလူဟာအလုပ်သမား(ဟုတ်သ)လား။

那个人是工人吗？

ဟုတ်ပါတယ်။

是的。

ဟိုလူဟာအလုပ်သမားမဟုတ်ဘူး။

那个人不是工人。

ဒီဟာခဲတံမဟုတ်ဘူးလား။

这不是铅笔吗？

ဟုတ်ပါတယ်။

是的。

မဟုတ်ဘူး။

不是。

在这种类型的句子中，回答“是”或“不是”时用ဟုတ်，如果在回答“是”或“不是”后，需要进一步说明性质、身份时，仍要遵守第一条规则。例如：

ဒီလူဟာဆရာဝန်(ဟုတ်သ)လား။

这个人是医生吗？

ဟုတ်ပါတယ်၊ဒီလူဟာဆရာဝန်ဖြစ်တယ်။

是的，这个人是医生。

မဟုတ်ဘူး၊ဒီလူဟာကျောင်းဆရာဖြစ်တယ်။

不是，这个人是教师。

ဟိုသတင်းစာဟာပြည်သူ့နေ့စဉ်သတင်းစာ(ဟုတ်သ)လား။

那是人民日报吗？

ဟုတ်တယ်၊ဟိုသတင်းစာဟာပြည်သူ့နေ့စဉ်သတင်းစာဖြစ်တယ်။

是的，那是人民日报。

မဟုတ်ဘူး၊ဟိုသတင်းစာဟာလူငယ်သတင်းစာဖြစ်တယ်။

不是，那是青年报。

ဟိုလူဟာမဟာဌာနမှူး(ဟုတ်သ)လား။

那人是系主任吗？

ဟုတ်တယ်၊ဟိုလူဟာမဟာဌာနမှူးဖြစ်တယ်။

是的，那人是系主任。

မဟုတ်ဘူး၊ဟိုလူဟာမဟာဌာနမှူးမဟုတ်ဘူး။

不是，那人不是系主任。

6.2 动词的构成

缅甸语中的动词从其结构上一般可以分为单纯动词和合成动词。

6.2.1 单纯动词

从语法上不能再分的动词称为单纯动词(ပင်ကိုကြိယာ)。这类动词有以下两种。

1. 单音节动词。例如：

အိပ်	睡觉
ထိုင်	坐
သေ	死

စား	吃
က	跳舞
သွား	去

2. 多音节动词

指由两个以上的音节构成的并且不能再分的动词，这种动词如果分开就失去原来动词的意义。例如：

ရှိခိုး	叩头
ပူဇော်	敬献、孝敬
ကန်တော့	拜、对不起
ကစား	玩、游戏
သနား	怜悯、同情
ကဲ့ရဲ့	讥笑、嘲笑
ရိုသေ	尊敬、尊重

6.2.2 合成动词

由动词与动词、形容词与动词、名词与动词、动词与助词组合而成的动词称为合成动词(ပေါင်းစပ်ကြိယာ)。

1. 动词与动词构成合成动词。例如：

动词+动词	合成动词	汉语
ပြော + ဆို	ပြောဆို	讲、说
ခုတ် + ထစ်	ခုတ်ထစ်	砍成段
စား + သောက်	စားသောက်	吃喝
ရောင်း + ဝယ်	ရောင်းဝယ်	做生意

ဟော + ပြော	ဟောပြော	讲、演讲

2. 名词与动词构成合成动词. 例如:

名词+动词	合成动词	汉语
ဆေး + ခြယ်	ဆေးခြယ်	上色、涂漆
ကျောက်+ ထိုး	ကျောက်ထိုး	种牛痘
ရေ + ကူး	ရေကူး	游泳
အပြစ်+ ပေး	အပြစ်ပေး	惩处

3. 形容词与动词构成合成动词。例如:

形容词+动词	合成动词	汉语
နိမ့် + ကျ	နိမ့်ကျ	低劣
မြင့် + တက်	မြင့်တက်	升高

4. 动词与助词构成合成动词。例如:

动词+助词	合成动词	汉语
ပျက် + စီး	ပျက်စီး	损坏、毁坏
မေး + မြန်း	မေးမြန်း	问、询问
မွေး + မြူ	မွေးမြူ	饲养、培养

5. 巴利文名词与缅语动词构成合成动词。例如:

巴利文+动词	合成动词	汉语
အာမ + ခံ	အာမခံ	保证
မေတ္တာ+ ပို့	မေတ္တာပို့	问候、致意
ဒဏ် + ပေး	ဒဏ်ပေး	处罚、判刑
သစ္စာ +စောင့်	သစ္စာစောင့်	忠诚、忠于职守

6.3 动词的数

动词在句子中充当谓语时，如果主语是复数，动词一般也用复数，如果主语是单数，动词则用单数。动词的复数是靠附加助词来表示的。

6.3.1 动词的单数

动词的单数是用动词的本身来表示的。例如：

ဦးကျော်မြင့်သည်ကျောင်းဆရာဖြစ်၏။

吴觉敏是教师。

သူသည်အတန်းထဲမှာရှိသည်။

他在班里。

သူသည်အင်္ဂလိပ်ဘာသာသင်ပြ၏။

他教英语。

6.3.2 动词的复数

动词的复数是在动词的后面加助词 ကြ၊ ကုန်၊ ကြကုန် 表示的

1. 动词的复数助词 ကြ

表示主语分别发出的动作。例如：

မှူးကြီးမတ်ပါအပေါင်းတို့သည်မင်းကြီးနန်းတော်သို့တက်ကြလေ၏။

文武官员上了王宫。

သူတို့သည်ရှစ်နာရီတွင်ကျောင်းသို့သွားကြသည်။

他们八点钟去学校。

2. 动词的复数助词 ကုန်

表示主语一个不剩全部发出的动作。例如：

မိုးတို့သည်မိုးရေကောင်းစွာရသဖြင့်ရှင်သန်ကုန်၏။

雨水充足，稻子长得都很壮实。

ဆေးဝါးတို့သည်သြဇာရှိကုန်၏။

药都有药力。

3. 动词的复数助词 ကြကုန်

表示几个主语一个不剩地分别发出的动作。例如：

ဆရာတို့သည်အိမ်သို့ပြန်ကြကုန်ပြီ။

老师们都回家了。

ကျောင်းသားတို့သည်အုတ်အုတ်ကျက်ကျက်ကြည့်ကြကုန်၏။

学生们都在吵吵嚷嚷地观看。

6.3.3 动词复数助词的省略

1. 主语是复数时，谓语是表示动作的动词一般加表示复数的助词，但有时把主语看成一个整体时，则可以省略助词 ကြ。例如：

သူတို့ဤနေရာသို့ရောက်လာသည်။

他们到这里来。

ကျောင်းသားတို့ကစာဖတ်နေသည်။

学生们在看书。

2. 在一个句子中，当主语是复数并且连续发出几个动作时，只在句子结尾的动词后面加复数助词，前面动词的复数助词一般都省略。例如：

သူတို့သည်စကားပြောလျက်ကစားနေကြသည်။

他们边说边玩。

လယ်သမားတို့ကမိမိစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည့်သစ်သီးဝလံတွေကိုမြို့ထဲသို့ပို့၍ရောင်းချကြလေသည်။

农民把自己生产的水果运到城里销售。

သူတို့သည်နိုင်ငံတော်အလံတိုဦးညွှတ်ကာနေကြထုန်၏။

他们向国旗致敬。

3. 谓语是存在动词和判断动词时，一般省略复数助词。例如：

သူတို့သည်အိပ်ခန်းထဲမှာရှိသည်။

他们在寝室里。

မောင်ဘနှင့်မောင်လှတို့သည်ကျောင်းသားဖြစ်သည်။

貌巴和貌拉是学生。

6.3.4 复数助词的位置

1. 当复数助词是 ကြကုန် 时，助动词ရ၊ ပါ၊ ရပါ၊ လေ၊ ပါလေ၊ ပြန်၊ စေ၊ ချေ၊ ရလေ 等要放在 ကြ 与 ကုန် 之间。例如：

ဤစာအုပ်မျိုးကိုဝယ်ကြရကုန်၏။

必须都买这种书。

ကျန်းမာပကတိရှိကြပါကုန်လော။

都好吗？

သတ္တဝါတို့မှာအကျိုးကျေးဇူးအထူးခံစားကြရပါကုန်၏။

动物都受益。

သွားကြလေကုန်၏။

都去了。

ကြားကြပါလေကုန်၏။

都听到了。

ပစ်ချကြပြန်ကုန်၏။

又都丢下了。

သူတို့ကိုစည်းဝေးကြစေကုန်သည်။

让他们都开会。

ရှုကြချေကုန်၏။

都看。

သစ်ရွက်ကို့သည်ကြွေကျကြရလေကုန်သည်။

树叶都凋落了。

ကလေးတို့ကလိုက်လာကြပေကုန်၏။

孩子们都跟来了。

2. 如果复数助词ကြ 和ကုန် 单用，助动词ရ၊လေ 等则放在ကြ 后面或ကုန် 的前面。例如：

ငွေကိုလှူဒါန်းကြရ၏။

必须都捐钱。

ကျွန်တော်တို့ကလိုက်ရကုန်သည်။

我们必须都跟着去。

အဘယ်သို့သွားလေကုန်သနည်း။

都去哪儿了？

ကျောင်းသားအားလုံးပြန်ကြစေ၏။

让学生都回来。

ကျောင်းသားတို့အားထမင်းကိုစားစေကုန်သည်။

让学生们都吃饭。

3. 动词复数助词 ကြ 与 ကုန် 放在助动词 ခဲ့၊ဖူး后面。例如：

ကျွန်တော်တို့ကမြန်မာဘာသာကိုသင်ခဲ့ကြသည်။

我们学过缅语。

သူတို့ရန်ကုန်သို့ရောက်ဖူးကြသည်။

他们曾到过仰光。

ကျွန်တော်တို့သည်သူ့ကိုတွေ့ခဲ့ကုန်၏။

我们都看到过他。

6.4 动词的特性和作用

6.4.1 动词能受副词修饰。例如：

ချိုချဉ်ကလေးကိုအများကြီးစားတယ်။

吃了很多糖果。

မြန်မြန်ပြေးဟေ့။

喂，快跑！

မောင်ဘဟာစာကိုသိပ်ကြိုးစားတယ်။

貌巴非常努力学习。

သူကရန်သူတို့အလွန်မုန်းတီးကြ၏။

他对敌人非常仇恨。

ခြေမွေးမီးမလောင်လက်မွေးမီးမလောင်နေချင်သောစိတ်ပျောက် အောင်လုပ်ရမည်။

要克服安于养尊处优的思想。

သူသည်စကားပြောဆိုရာ၌ ခြေသိမ်းခေါင်းဖိုက်ဥပမာဥပမေယျနှင့် ပြောတတ်သည်။

他善于运用比喻概括地说明问题。

သင်္ဘောသီးကိုကျွန်တော်သိပ်စားချင်တယ်။

我很想吃木瓜。

6.4.2 缅甸语动词在表示时态等语法范畴时，要靠助词、成分助词、助动词、时间副词等来表达。例如：

လေတိုက်သည်။

刮风。

လေတိုက်နေသည်။

正在刮风。

စားခဲ့သည်။

吃过了。

မနှစ်ကမန္တလေးမြို့ရောက်ခဲ့သည်။

去年去过曼德勒。

နက်ဖြန်ရန်ကုန်မြို့ကိုသွားမယ်။

明天去仰光。

（具体用法请参看句法部分。）

6.4.3 动词重叠、加前缀、中缀或后缀可以变成副词。（请参

看构词法部分）

6.4.4 当句子中一个主语发出几个动作时，动作有先有后，其动词之间可以不加连词，成为连动式。例如：

ဤကလေးကကိုယ့်ဘာသာထမင်းချက်ပြုစားသောက်လေသည်။

这个孩子自己做饭吃。

ဤအလုပ်ကိုစမ်းသပ်လုပ်ကိုင်ပါသည်။

试着干这项工作。

ဒေါ်မြမြကစာကိုထိုင်ရေးပါသည်။

杜苗苗坐着写字。

သူ့ကိုကားနှင့်လာခေါ်ပါသည်။

用车来接他。

အထက်လူကြီးကကျောင်းတွင်းမှာလျှောက်ကြည့်၏။

上级领导在校内到处边走边看。

6.4.5 动词在句子中主要充当谓语。例如：

ကျောင်းသူကျောင်းသားများကစာဖတ်နေကြသည်။

学生们在看书。

သူတို့ကိုထောက်ခံပါသည်။

支持他们。

ကလေးတို့ကစားပွဲတင်တင်းနစ်ကိုကစားနေကြသည်။

孩子们在打乒乓球。

6.4.6 动词可以充当定语修饰名词。例如：

ကစားနေသည့်ကလေးများ

正在玩耍的孩子们

လာမည့်အပတ်

下周

စာဖတ်သည့်ကျောင်းသား

看书的学生

ပြေးတဲ့မော်တော်ကား

奔驰的汽车

စာကျက်နေသည့်ကျောင်းသူကျောင်းသားများ

正在复习的学生们

ပုလင်းမှယိုကျသည့်ဆီ

从瓶子里流出的油

思考与练习

1. 什么是动词？

2. 动词的作用是什么？各举五个例子。

3. 什么是及物动词？什么是不及物动词？举例说明不及物动词变成及物动词有什么规律？

4. 动词有哪几类？

5. 动词的复数有哪几种表示方法？其含义有什么不同？

6. 用适当的动词填空。

၁။ကြိုးစားခြင်းသည်အောင်မြင်ခြင်း၏လမ်းစ ______________ သည်။

၂။အပြစ်ရှိသူသည်ထိုက်တန်သောအပြစ်ဒဏ်ကို __________ ရမည်။

၃။သံချေးသည်သံကို ________________ သည်။

၄။စာဖတ်ခြင်းသည်ပညာဗဟုသုတကို ______________ စေသည်။

၅။ရိုးသားသောစကားကိုလူကိုင်း ____________________ သည်။

7. 下面的动词从结构上看属于哪一类？

လွတ်လပ်၊ ပြို၊ အုပ်ချုပ်၊ညီညွတ်၊ ဟောပြော၊ စုပေါင်း၊ ရေကူး၊ စိတ်နာ၊ ပြုပြင်၊ ကြည့်ရှု၊ စားသောက်၊ ချက်ပြုတ်။

8. 举例说明句子中有助动词ရပါ၊ရပါ၊လေ၊ပါလေ 时，动词的复数助词 ကြ၊ကုန်၊ကြကုန် 的位置。

第 7 章 副词

(ကြိယာဝိသေသန)

对动词、形容词起修饰或限制作用的词叫副词。缅甸语为ကြိယာနှင့်နာမဝိသေသနတို့ကိုအထူးပြုသောပုဒ်ကိုကြိယာဝိသေသန ဟု ခေါ်သည်။ 例如：

မောင်လှဝင်းသည်ကျောင်းသို့မြန်မြန်သွားသည်။

貌拉温快速地向学校走去。

မောင်လှဝင်းသည်ဆရာကိုရိုသေစွာကန်တော့သည်။

貌拉温恭恭敬敬地拜谒老师。

မောင်လှဝင်း၏ဖောင်တိန်သည်အလွန်ကောင်းသည်။

貌拉温的钢笔很好。

上面句子中，မြန်မြန်၊ရိုသေစွာ၊အလွန် 分别修饰、限制动词 သွား၊ကန်တော့ 和形容词 ကောင်း。因此，မြန်မြန်၊အလွန်၊ရိုသေစွာ 为副词。

7.1 副词的分类

缅甸语的副词从其意义上可以分为六种。

时间副词	အချိန်ပြကြိယာဝိသေသန
行为副词	အမူအရာပြကြိယာဝိသေသန
状况副词	အခြေအနေပြကြိယာဝိသေသန
范围副词	ပမာဏပြကြိယာဝိသေသန
疑问副词	အမေးကြိယာဝိသေသန

7.1.1 时间副词

表示时间的副词有：ယခင်က၊ယနေ့၊ယခု၊နောက်နောင်၊မကြာမီ၊ချက်ချင်း၊ခဏချင်း၊ရုတ်တရက်၊အစဉ်၊အမြဲ 等。例如：

အဖေသည်မန္တလေးမြို့သို့နက်ဖြန်သွားမည်။

爸爸明天去曼德勒。

ယခင်ကဆိုခဲ့သည့်အတိုင်းသဘောတူကြသည်။

同意以前所说的。

မန္တလေးမှလာသည့်အမြန်ရထားသည်မကြာမီဆိုက်ရောက်မည်။

从曼德勒来的快车不久将抵达。

ဤကိစ္စကိုယခုပင်ဆောင်ရွက်လိုက်ပါ။

请现在就干这件事。

မီးလောင်လျှင်မီးသတ်အဖွဲ့ကိုချက်ချင်းအကြောင်းကြားပါ။

发生火灾的话，请立即通知消防队。

မောင်တင်ဝင်းသည်အခန်းထဲသို့ရုတ်တရက်ဝင်လာသည်။

貌丁温突然走进房间里来了。

နောက်နောင်ပညာကြိုးစားသင်ကြားပါ။

以后努力学习吧！

ဤရင်နှင့်ဖွယ်ရာအတွေ့အကြုံများတိုကျွန်တော်တို့အစဉ်မှတ်ထားသင့်သည်။

我们应该永远记住这令人痛心的经历。

7.1.2 行为副词

表示行为的副词有：ဒယိမ်းဒယိုင်၊ယုယုယယ၊ တီတီတာတာ၊ ချိုသာစွာ၊ ညီညီညာညာ၊ အလျင်အမြန်၊ကရော်ကမ္ဘတ်၊ တမြုံ့မြုံ့၊ တရိုတသေ 等。例如：

အဘိုးအိုသည်ဒယိမ်းဒယိုင်လျှောက်လာသည်။

老头蹒跚地走来。

မိခင်သည်သားငယ်ကိုယုယုယယထွေးပိုက်သည်။

母亲爱抚地搂抱着孩子。

သူတို့ကနိုင်ငံတော်အလံကိုညီညီညာညာအလေးပြုကြသည်။

他们一齐向国旗敬礼。

လူချစ်လူခင်များလိုလျှင်စကားလိုချိုသာစွာပြောပါ။

要想知交多，说话要和气。

ဘကြီးဖြိုးသည်ကွမ်းကိုတမြုံ့မြုံ့ဝါးစားသည်။

漂大伯抿着嘴嚼槟榔。

သမီးငယ်လေးမှာတီတီတာတာပြောတတ်လွန်းလှသည်။

小女儿说话娇滴滴的。

လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရာမှာကရော်ကမ္ဘတ်မလုပ်နဲ့။

做作业不要马马虎虎。

သူခိုးကဟိုဘက်ကိုအလျှင်အမြန်ပြေးသွားသည်။

小偷飞快地向那边跑去。

7.1.3 范围副词

表示范围的副词有：များများ၊ လုံးဝ၊ အကုန်၊ အလွန်၊ များစွာ၊ နည်းနည်း၊ အနည်းငယ်၊ အဆမတန် 等。例如：

အစာကိုများများစားလျှင်ဘေးဖြစ်မည်။

进食太多有害。

စကားကိုနည်းနည်းပြော၍အလုပ်ကိုများများလုပ်ပါ။

要少说多做。

အစာကိုအကုန်စား၊စကားကိုအကုန်မပြောနှင့်။

把吃的吃完，话不要说绝。

မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲခြင်းကိုလုံးဝရှောင်ကြဉ်သင့်သည်။

应彻底戒掉毒品。

ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးသည်အလွန်သပ္ပာယ်လှသည်။

瑞德宫大金塔非常雄伟壮观。

ကုန်ဈေးနှုန်းအဆမတန်တက်လာသည်။

物价飞涨。

ဝယ်လာသည့်ပစ္စည်းအကုန်ကောင်း၏။

买来的东西都好。

7.1.4 表示肯定与否定的副词

1、表示肯定的副词有：အမှန်၊ စကန်၊ အတပ်၊ မချွတ်မလွဲ၊ မုချ၊ တပ်အပ် 等。例如：

ကြိုးစားလျှင်မုချအောင်မြင်မည်။

努力定能成功。

တပ်အပ်သိသည်။

肯定知道。

အရေးတော်ပုံကေန်မုချအောင်မြင်ရမည်။

革命必定成功。

ဤအကြောင်းကိုမင်းအတပ်သိသည်။

你肯定知道这件事。

မင်းအလိုဆန္ဒကိုမချွတ်မလွဲပြည့်ပါစေမည်။

一定使你的愿望得到满足。

2. 表示否定的副词

缅甸语中表示否定的副词只有 မ，မ 放在被否定的动词前面，并与 ချေ၊ပေ၊ပါ၊ဘူး配合使用。例如：

ကျွန်တော်မြို့ထဲကိုမသွားဘူး။

我不进城去。

ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့မှုသည်မလှပါဟုထင်၏။

我认为打扮得不美。

ယခုမကစားတော့ဘူး။

现在不玩了。

7.1.5 疑问副词

表示疑问的副词主要有：ဘယ်လို（书面语体中用 မည်သို့၊ မည်ကဲ့သို့၊ ဘယ်ကဲ့သို့ 等）、ဘယ်လောက်（书面语体中用 မည်မျှ၊ ဘယ်မျှ၊ အဘယ်မျှ 等）。例如：

အစာကိုကြေညက်အောင်မည်သို့စားရမည်နည်း။

怎样才能把食物嚼细？

ကျောင်းသင်ခန်းစာများကိုမည်ကဲ့သို့ကျက်သင့်သနည်း။

该怎样复习功课？

မြို့ထဲကိုဘယ်လိုသွားမလဲ။

怎样进城去？

ဒီရွာမှာလယ်မြေဘယ်လောက်ရှိသလဲ။

这个村子有多少土地？

ဤဆန်မျိုးကိုတစ်တင်းလျှင်ပိုက်ဆံဘယ်လောက်ပေးရမည်နည်း။

这种大米一箩多少钱？

မြေဩဇာမည်မျှကျွေးရမည်နည်း။

要施多少肥料？

7.1.6 状况副词

表示状况的副词有：သည်းထန်စွာ၊ ဖရိုဖရဲ၊ ကန့်လန့်၊ သပ်သပ်ရပ်ရပ် 等。例如：

ရန်ကုန်မြို့၌ယမန်နေ့ကမိုးသည်းထန်းစွာရွာခဲ့သည်။

仰光市昨天下了倾盆大雨。

သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင်သည်လမ်းပေါ်တွင်ကန့်လန့်လဲကျသည်။

一棵大树横倒在马路上。

ရန်သူများကဖရိုဖရဲပြေးသွားကြသည်။

敌人狼狈逃窜。

စာသင်ခန်းထဲတွင်စားပွဲကုလားထိုင်များဖရိုဖရဲဖြစ်နေ၏။

教室里桌子椅子放得乱七八糟的。

စာအုပ်စင်ပေါ်၌စာအုပ်တွေကိုသပ်သပ်ရပ်ရပ်စီထားသည်။

书整齐地摆放在书架上。

7.2 副词的构成

缅甸语中的副词可以分为单纯副词和合成副词两种。

7.2.1 单纯副词

单纯副词(ပင်ကိုကြိယာဝိသေသန)是从语法意义上不能再分的副词。例如：သိပ်၊ ခဏ၊ ကြာကြာ၊ မှချ၊ အလွန် 等等。上面这些副词中有的虽然有两个音节构成的，但如果分开就失去了原词的意义。因此，这些副词都是单纯副词。

7.2.2 合成副词

合成副词(ပေါင်းစပ်ကြိယာဝိသေသန)是由象声词、动词、形容词通过重叠法、附加法、声韵法构成的副词。

1. 重叠法构成的副词

(1)单音节形容词重叠后构成副词。例如：

形容词	副词	汉语
မြန်	မြန်မြန်	快速地
တိုး	တိုးတိုး	悄悄地、小声地
ကောင်း	ကောင်းကောင်း	好好地

(2)双音节的动词、形容词的每个音节重叠一次构成副词。例如：

动词	副词	汉语

ခင်မင်	ခင်ခင်မင်မင်	亲密地
ယုယ	ယုယုယယ	爱抚地
တိုင်ပင်	တိုင်တိုင်ပင်ပင်	商量着

形容词	副词	汉语
ချိုသာ	ချိုချိုသာသာ	甜甜地
လှပ	လှလှပပ	漂漂亮亮地
တိတ်ဆိတ်	တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ်	静悄悄地

2. 附加法构成的副词

附加法是在动词、形容词上加前缀、中缀或后缀构成副词。

(1)动词、形容词加后缀 စွာ 构成副词，这种副词多用于书面语体中。例如：

动词	副词	汉语
ခင်မင်	ခင်မင်စွာ	亲密地
လေးစား	လေးစားစွာ	尊重地
ရိုသေ	ရိုသေစွာ	尊敬地

形容词	副词	汉语
မြန်	မြန်စွာ	快速地
ကောင်းမွန်	ကောင်းမွန်စွာ	好好地
ခက်ခဲ	ခက်ခဲစွာ	艰难地

(2)单音节动词、形容词加前缀 အ 构成副词。例如：

动词	副词	汉语
ကုန်	အကုန်	全部地
ပြီး	အပြီး	完全地、彻底地

形容词	副词	汉语
မြန်	အမြန်	快速地
ထူး	အထူး	特别地

注：用这种方式构成的词可以作副词用，也可以作名词用。例如：

အမြန်ရထား	作名词
အမြန်ပြော	作副词
နွေအကုန်မိုးအထူးရှိန်	作名词
အကုန်ကောင်း	作副词

(3)表示声音的或表示动作的单音节词重叠后加前缀 တ 构成副词。例如：

表示声音词	副词	汉语
ဒုန်း	တဒုန်းဒုန်း	咚咚地、轰轰隆隆
ဝုန်း	တဝုန်းဝုန်း	嗵嗵地、呼呼地

动词	副词	汉语
ရွေ့	တရွေ့ရွေ့	缓慢地、慢慢地
လည်	တလည်လည်	旋转地

(4)单音节动词、形容词加前缀တရ၊ ဗရ构成副词。例如：

动词	副词	汉语
စဉ်	တရစဉ်	不间断地
ဖွ	ဗရဖွ	乱七八糟地

形容词	副词	汉语
ကြမ်း	တရကြမ်း	猛烈地、粗暴地
ပေ	တရပေ	脏兮兮地
ရွဲ	တရရွဲ	差劲地、无用地
ပျစ်	ဗရပျစ်	乱蓬蓬地

(5)单音节动词、形容词重叠后，加前缀 ခပ် 构成副词，以这种形式构成的副词比重叠后构成的副词程度低，含有“稍……”、“略……”“有些……”等意思。例如：

动词	副词	汉语
ပြုံး	ခပ်ပြုံးပြုံး	笑眯眯地
တည်	ခပ်တည်တည်	严肃地、稳重地

形容词	副词	汉语
မြန်	ခပ်မြန်မြန်	稍快地
ဝေး	ခပ်ဝေးဝေး	稍远地

(6)双音节的动词、形容词前面和中间分别加 တ–တ၊ အ–တ၊ အ–အ၊ က–က၊ ပ–ပ၊ မ–မ 等构成副词。（参看构词法的有关部分）

(7)单音节的动词形容词重叠后，加前缀 မ 和中缀 တ 构成副词。动词、形容词如果是低平调的词，重叠后的第一个音节要变成高降调，然后再加 မ 和 တ。例如：

动词	副词	汉语
ပေါ်	မပေါ့်တပေါ်	半露不露地
ထင်	မထင့်တထင်	不太明显地

形容词	副词	汉语
မှောင်	မမှောင့်တမှောင်	半暗不暗地
သာ	မသာ့တသာ	不太优美地
လုံ	မလုံ့တလုံ	不太严密地

(8)在由两个意义相反的词组成的动词、形容词中间和后面加上 ချည်-ချည်၊လိုက်-လိုက် 后构成副词，这种副词表示"时而……时而……"、"忽面……忽而……"的意思。例如：

动词	副词	汉语
ဝင်ထွက်	ဝင်ချည်ထွက်ချည်	进进出出
သွားလာ	သွားချည်လာချည်	来来去去
တက်ဆင်း	တက်လိုက်ဆင်းလိုက်	上上下下
စားသောက်	စားလိုက်သောက်လိုက်	时面吃时而喝

形容词	副词	汉语
မြန်နှေး	မြန်ချည်နှေးချည်	忽快忽慢

မှိတ်လင်း	မှိတ်ချည်လင်းချည်	忽明忽暗
ပူအေး	ပူလိုက်အေးလိုက်	忽冷忽热

(9)表示声音的词或单音节的形容词后面加上 ခနဲ 变成副词，这种副词表示“突然……一下”、“……地一声”的意思。例如：

表声音词	副词	汉语
ဝါး	ဝါးခနဲ	哄地一声（大笑）
ဒိုင်း	ဒိုင်းခနဲ	砰地一声（响）
ဝုန်း	ဝုန်းခနဲ	嗵地一声（响）

形容词	副词	汉语
ပူ	ပူကနဲ	突然一热
အေး	အေးကနဲ	突然一冷

(10)名词后面加上 လိုက် 变成副词，这种副词表示“成……地”、“整……地”等意思。例如：

名词	副词	汉语
အပုံ	အပုံလိုက်	成堆地
အစု	အစုလိုက်	成帮地
အစိမ်း	အစိမ်းလိုက်	生生地

3. 声韵法构成的副词

声韵法构成的副词(ကာရန်လိုက်ကြိယာဝိသေသန)是在动词、形容词后面加上有关的辅音字母，并在这些辅音字母上面加上与前面名词相同的元音组成副词。(详见构词法的有关部分)

7.3 副词的特性和作用

7.3.1 副词能放在动词、形容词前面充当状语。例如：

မလှသည်စာကိုဖြည်းဖြည်းရေးသည်။

玛拉慢慢地写字。

အရက်သမားသည်တယိုးတယိုင်လမ်းလျှောက်၏။

酒鬼摇摇晃晃地走路。

ပညာရှိသည်စကားကိုများများမပြောချေ။

有知识的人不多说话。

ဤပန်းမျိုးသည်အလွန်ကောင်းပါသည်။

这种花很好。

7.3.2 某些副词有级的变化。

缅甸语中由形容词重叠或加后缀 စွာ 等构成的副词有级的变化。例如：

一般级	比较级	最高级
မြန်စွာ	သာ၍မြန်စွာ	အမြန်ဆုံး
	ပို၍မြန်စွာ	
ကောင်းစွာ	သာ၍ကောင်းစွာ	အကောင်းဆုံး
	ပို၍ကောင်းစွာ	

副词的最高级也可以充当形容词的最高级，在这种情况下，是充当副词还是充当形容词必须根据其在句子中的作用来确定。例如：

မီးသတ်ကားသည်မီးလောင်ရာသို့အမြန်ဆုံးရောက်လာသည်။

消防车以最快的速度来到火场。

မောင်အေးချမ်းသည်အသွက်လက်ဆုံးကျောင်းသားဖြစ်သည်။

貌埃昌是个最敏捷的学生。

在上面两个句子中，အမြန်ဆုံး充当副词，修饰动词ရောက်，而အသွက်လက်ဆုံး则是形容词，修饰名词ကျောင်းသား。

7.3.3 某些合成副词后面常加နှင့်（口语体中用နဲ့），表示的意义与原来的副词意义相同。例如：

စိတ်အားထက်သန်စွာနှင့်စကားပြောသည်။

热情地讲话。

စကားတပြောပြောနဲ့လာတယ်။

说着话来了。

7.3.4 缅甸语副词一般是放在动词、形容词前面修饰动词、形容词。如果是宾动关系或主谓关系的词，副词也可以放在宾语或主语之前。例如：

အမြန်ဆုံးစာရေးသည်။

以最快的速度写字。

တဟူးဟူးချောင်းဆိုးသည်။

气管呼噜噜地响。

7.3.5 缅甸语中有些俗语可以充当副词直接修饰动词。例如：

သူ့အကြောင်းကိုခရေစေ့တွင်းကျသိသည်။

对他的情况知道得详细极了（对他的情况了如指掌）。

ဆင်ကန်းတောတိုးမလုပ်နဲ့။

不要莽撞。

思考与练习

1. 什么是副词？举例说明其作用是什么？

2. 用所给的词填空。

    အပြတ်၊ ရှိသေစွာ၊ တစိမ့်စိမ့်၊ တကောက်ကောက်၊ ဗိုင်းခနဲ၊ တဝ၊ သည်းထန်စွာ၊ တစ်ခဲနက်။

    ၁။မိခင်သည်သားငယ်၏မျက်နှာကို_______________ကြည့်သည်။

    ၂။ညအိပ်ရာဝင်ချိန်၌အစာကို______________________စားလျှင်အစာမကြေဖြစ်တတ်သည်။

    ၃။ကလေးငယ်သည်ကြမ်းပြင်ပေါ်သို့______________လဲကျသည်။

    ၄။လူထုကြီးသည်ပြည်ထောင်စုနေ့အခမ်းအနားသို့_____________ချီတက်လာသည်။

    ၅။အောင်နက်ဟူသောခွေးသည်သူ့သခင်သွားလေရာသို့____________လိုက်သည်။

    ၆။မင်္ဂလာပါဆရာဟုကျောင်းသူကျောင်းသားများကဆရာကို________နှုတ်ဆက်ကြသည်။

    ၇။အနီရောင်အသင်းကအဝါရောင်အသင်းကို_________________နိုင်လိုက်သည်။

    ၈။မိုး___________________________ရွာသည်။

3. 用下列副词造句。

စွန့်စွန့်စားစား၊ ကောင်းစွာ၊ အလွယ်တကူ၊ မနိုင့်တနိုင်၊ မုချ၊ ခက်ခဲစွာ၊ အပြီး၊ တဝုန်းဝုန်း၊ ခပ်ဝေးဝေး။

4. 副词有哪几种？每种副词举出三个例子并造句。

5. 副词的构成方法有哪几种？

6. 指出下列副词是由哪种方法构成的？并用每个副词造句。

ခပ်များများ၊ တိုးတိုး၊ စောစောစီးစီး၊ အောင်မြင်စွာ၊ အကုန်၊ တရွေ့ရွေ့၊ တရကြမ်း၊ခပ်ဝဝ၊ အဆမတန်။

第 8 章 成分助词

(ဝိဘတ်)

缅甸语中的词在句子里的作用以及它们之间的关系是靠黏附在这些词后面的助词来表示的，我们称这类助词为成分助词。缅甸语为 နာမ်၊ နာမ်စားတို့၏နောက်၌တည်၍၄င်းတို့သည်ကတ္တားဖြစ်သည်၊ ကံဖြစ်သည်စသည်ကိုလည်းကောင်း၊ကြိယာ၏နောက်၌တည်၍၄င်း ကြိယာ ၏ ကာလနှင့်အမျိုးအစားကိုလည်းကောင်းဝေဖန်ပိုင်းခြားပြသောစကားလုံးကိုဝိဘတ် ဟုခေါ်သည်။ 例如：

မောင်ဘသည်မန္တလေးသို့ယခုသွားသည်။

貌巴现在去曼德勒。

上面这个句子中，မောင်ဘ 是动作的发出者，是由 မောင်ဘ 后面的သည် 来表示的。在မန္တလေး一词的后面有သို့，表示主语发出动作的方向。在သွား的后面有သည်，是表示主语发出的动作充当谓语，并且表示是现在时。

ဆရာဝန်ကလူနာကိုခွဲစိတ်ကုသပေးမည်။

医生给病人开刀治疗。

上面这个句子中，ဆရာဝန် 是动作ခွဲစိတ်ကုသ 的发出者，是由其后面က 来表示的，ခွဲစိတ်ကုသ 是谓语，是由其后面的မည် 来表示的，လူနာ 是 ခွဲစိတ်ကုသ 涉及的对象，是宾语，由其后面的 ကို 来表示的。

在上面两个句子中，如果没有成分助词သည်၊ သို့၊ က၊ ကို၊ မည်

等的帮助，是不能组成句子表达一个完整的意思的。因此，词在句子中的作用是靠成分助词来表明的 。

8.1 成分助词的分类和用法

8.1.1 成分助词的分类

成分助词在句子中的作用是标明它前面的词、词组在句子中充当什么成分的词。因此，根据它在句子中的作用，大致可以分为以下几类：

主语成分助词	ကတ္တားပုဒ်ဝိဘတ်
宾语成分助词	ကံပုဒ်ဝိဘတ်
状语成分助词	ကြိယာဝိသေသနပုဒ်ဝိဘတ်
定语成分助词	နာမဝိသေသနပုဒ်ဝိဘတ်
谓语成分助词	ကြိယာပုဒ်ဝိဘတ်

8.1.2 成分助词的用法

1. 主语成分助词

主语成分助词是用来说明行为的发出者以及主语的身份、状况的助词。常用的主语成分助词有以下几种：

(i) 主语成分助词 သည်

放在充当主语的名词、代词或词组后面，表示主语的性质、身份或状况，用于书面语体，例如：

မောင်ဘသည်ကျောင်းသို့သွား၏။

貌巴去学校。

ဦးမြသည်ကျောင်းဆရာဖြစ်၏။

吴苗是教师。

စာအုပ်သည်စားပွဲပေါ်မှာရှိသည်။

书在桌子上。

ဤအင်္ကျီသည်ကောင်းသည်။

这件衣服好。

(2)主语成分助词 ဟာ

ဟာ 与 သည f 意义相同，用于口语体。例如：

ဟိုပစ္စည်းဟာခဲတံဖြစ်တယ်။

那个东西是铅笔。

တင်ထွန်းဟာကျောင်းသားဖြစ်တယ်။

丁吞是个学生。

ဒီစက္ကူဟာသိပ်ကောင်းတယ်။

这纸很好。

(3) 主语成分助词 က

放在充当主语的词后面，其作用有以下两种：

A. 强调主语主动发出的动作，多用在动作动词作谓语的句子中。例如：

အမေကအောင်လှကိုလှမ်းခေါ်ကိုယ်၏။

妈妈喊叫昂拉。

လယ်သမားများကလယ်ထွန်ကြသည်။

农民耕田。

အဖေကကျွန်တော့်ကိုဆူတယ်။

爸爸责骂我。

B. 表示前后两句话的主语之间身份不同。例如：

ဖေဖေဟာကျောင်းဆရာဖြစ်တယ်၊မေမေကဒေါက်တာဖြစ်တယ်။

爸爸是教师，妈妈则是个医生。

ကြည်ကြည်ကအသက်ကြီး၍စီစီကအသက်ငယ်သည်။

吉吉年岁大，喜喜年岁小。

(4) 主语成分助词 မှာ

放在充当主语的名词、代词或名化的词组后面，多用于书面语体，其作用有以下两种：

A. 对主语表示同情和注意。例如：

မောင်မောင်မှာစာမေးပွဲရှုံးရသည်။

貌貌考试不及格。

ကျွန်မမှာမိန်းမသားဖြစ်၍လက်လျှော့လိုက်ရသည်။

因为我是女人，只好认输了。

ယခုကားအမျိုးသမီးအချို့မှာစိတ်ထားဖြူစင်မွန်မြတ်ခြင်းကိုဂရုမစိုက်၊ အပြင်ရုပ်သွင်လှပရန်ဂရုစိုက်ကြသည်။

现在，有些妇女不注意气质高雅，注意的是外表美。

မောင်လှသည်သစ်လွင်သောအင်္ကျီဝတ်ဆင်လျက်ကျောင်းတက်၏၊မောင်ဘမှာနွမ်းပါးသောအင်္ကျီဝတ်လျက်ကျောင်းတတ်ရသည်။

貌拉穿着新衣服上学，貌巴只能穿着旧衣服上学。

B. 名化的词组后面加 မှာ 充当主语，表示一件发生了的事情。例如：

ကျွန်တော်တက္ကသိုလ်ကျောင်းရောက်လာသည်မှာနှစ်ဝက်လောက်ကြာပေပြီ။

我到大学已有半年了。

ကျွန်ုပ်တို့ကြားဖူးသည်မှာဤသို့တည်း။

我曾听到的就是这样。

2. 宾语成分助词

宾语成分助词是用来说明动作的承受者或动作的涉及者的词。常用的宾语成分助词有 ကို၊အား၊ဟု 等。

(1) 宾语成分助词 ကို

用于充当宾语的名词、代词或词组后面，表示充当宾语的人或事物是受动作支配的对象。例如：

ဆရာကမောင်မျိုးမြင့်ကိုချီးမွမ်းလိုက်သည်။

老师表扬了貌苗敏。

မြမြသည်ထမင်းကိုချက်၏။

苗苗煮饭。

ကျွန်တော်မြန်မာသီချင်းကိုဆိုတတ်ပြီ။

我会唱缅甸歌了。

(2)宾语成分助词 အား

间接宾语成分助词 အား 用在表示人的名词、代词后面，表示动作涉及的对象。直接宾语与间接宾语在一个句子里同时出现时，

一般是间接宾语在前，直接宾语靠近谓语。例如：

ဒေါ်လှသည်မောင်မောင်အားအင်္ဂလိပ်စာကိုသင်ပေး၏။

杜拉拉教貌貌英文。

စာရေးကြီးကအရာရှိအားအမှုတွဲကိုတင်ပြသည်။

职员把卷宗呈递给上司。

တင်တင်အေးကသူ့အမေအားမောင်ဘအကြောင်းကိုပြောပြ၏။

丁丁爱告诉她妈妈貌巴的事情。

在口语体中，间接宾语助词用 ကို，把直接宾语靠近谓语而不加成分助词。例如：

ဒေါ်လှကမောင်မောင်ကိုအင်္ဂလိပ်စာသင်ပေးတယ်။

杜拉拉教貌貌英文。

စာရေးကြီးကအရာရှိကိုအမှုတွဲတင်ပြတယ်။

职员把卷宗呈递给上司。

တင်တင်အေးကသူ့အမေကိုမောင်ဘအကြောင်းပြောပြတယ်။

丁丁爱告诉她妈妈貌巴的事情。

(3)宾语成分助词 ဟု

宾语成分助词ဟု 有两种用法：一种是表示动作涉及的对象，它的前面多为一个句子，相当于汉语中的冒号；二是表明它前面的成分是宾语补语，相当于汉语中的引号。口语体中用 လို့。例如：

ဘယ်သွားမလဲလို့သူကမေးတယ်။

他问：到哪儿去？

နက်ဖြန်မှာအတန်း၃ကဘတ်စကက်ဘောပြိုင်ပွဲကျင်းပမည်ဟုသူက

ကျွန်တော့်ကိုပြောပြလိုက်သည်။

他告诉我说：三班明天举行篮球赛。

ရေပတ်လည်ဝိုင်းရံလျက်ရှိသောကုန်းမြေကိုကျွန်းဟုခေါ်သည်။

被水四面环绕着的陆地叫作“岛”。

ဤရေကန်ကိုနတ်ရေကန်ဟုခေါ်ကြ၏။

大家把这湖称为“神湖”。

ဟု 除了充当宾语成分助词外，还可以连结两个动词，ဟု 前面的动词是后面动词的原因或根由。例如：

သူ့ကိုရိုက်မည်ဟုလာ၏။

是来打他的。

သူကခေတ်နောက်ကျသောတောင်တန်းဒေသကိုပြုပြင်ပြောင်းလဲလာမည်ဟုသွားသည်။

他是抱着改造落后山区的想法而去的。

3. 状语成分助词

状语成分助词是用来表明句子中的某个成分是状语的词 。缅甸语中的状语与汉语不完全相同，汉语中有些是宾语、主语等成分，而在缅甸语中是作为状语出现在句子中的，要注意加以区别。缅甸语中的状语成分助词主要有以下几种：

(1)表示趋向的成分助词

表示趋向的状语成分助词(ရှေ့ရှုရာပြဝိဘတ်)有 သို့၊ကို，放在名词、代词后面，表示动作的去向，相当于汉语的“到”、“向”、“朝”等意思，သို့ 用于书面语体，ကို 用于口语体。例如：

မောင်ဝင်းမြင့်သည်ကျောင်းသို့သွားသည်။

貌温敏去学校。

မောင်ဝင်းမြင့်ကျောင်းကိုသွားတယ်။

貌温敏去学校。

ကျွန်တော်သည်စနေနေ့ကမန္တလေးသို့ရောက်၏။

我星期六到达曼德勒的。

ကျွန်တော်စနေနေ့ကမန္တလေးကိုရောက်တယ်။

我星期六到达曼德勒的。

မလှကသူ့အမေထံသို့စာရေးလိုက်၏။

玛拉给她妈妈写信。

မလှကသူ့အမေဆီကိုစာရေးလိုက်တယ်။

玛拉给她妈妈写信。

(2)表示动作出发地的成分助词

表示动作出发地的成分助词有 မှ၊က，放在名词后面，表示动作出发的地点，相当于汉语中“从”的意思，မှ 用于书面语体，က 多用于口语体中。例如：

မောင်မျိုးမြင့်သည်မန္တလေးမြို့မှပြန်လာသည်။

貌苗敏从曼德勒回来。

မောင်မျိုးမြင့်တပုသိမ်မြို့ကရန်ကုန်မြို့ကိုရောယ်လာတက်။

貌苗敏从勃生来到仰光。

ဦးတင်သည်နေ့လယ်စာကိုအိမ်မှယူလာ၏။

吴丁从家里带来午饭。

မမြဝင်းဟာစာအုပ်ကိုစာကြည့်တိုက်ကငှားလာတယ်။

玛温敏从图书馆借来书。

ဆရာကစာသင်ခန်းကထွက်လာတယ်။

老师从教室出来。

(3)表示在某地的成分助词

表示在某地的成分助词(နေရာပြပစ္စည်း)有 မှာ၊တွင်၌၊ဝယ်၊မယ် 等。

A. 表示在某地的成分助词 မှာ

用于名词、代词后面，含有“在……地方”的意思。例如：

အမေသည်အိမ်မှာရှိသည်။

妈妈在家。

သူသည်စာအုပ်ကိုစားပွဲပေါ်မှာထားၡ၏။

他把书放在桌子上。

မောင်လှမှာကားသစ်တစ်လုံးရှိသည်။

貌拉有一辆新汽车。

သူကဟိုမှာစာကျက်မယ်။

他要在那儿复习功课。

B. 表示在某地的成分助词 တွင်၊၌

意思与 မှာ 相同，用于书面语体。例如：

နိုင်ငံတော်၏စီးပွားရေးမူဝါဒကိုသတင်းစာတွင်ဖော်ပြလေ့ရှိသည်။

习惯上把国家经济政策登在报纸上。

ဦးမြသည်မြို့ဆင်ခြေဖုံး၌နေ၏။

吴苗住在市郊。

သူ့အဖေသည်စက်ရုံတွင်အလုပ်လုပ်သည်။

他爸爸在工厂工作。

当 တွင် 与 ၌ 在同一个句子中出现时，တွင် 一般用在表示范围大的地点名词后面，၌ 用于表示范围小的地点名词后面。例如：

မြန်မာပြည်တွင်ဧရာဝတီမြစ်၌မိကျောင်းများစွာကျက်စား၏။

在缅甸伊洛瓦底江中有很多鳄鱼出没。

C. 表示在某地的成分助词 ဝယ်

用法与 တွင်၊၌ 相同。例如：

ဤတိုင်းပြည်ဝယ်ပညာရှိနည်းချေ၏။

这个国家知识分子少。

တောဝယ်သစ်သီးပေါများလှသည်။

森林里果子多。

D. 表示在某地的成分助词 မယ်

用法与 မှာ၊တွင် 相同。例如：

ဟိုမယ်နေကြသည်။

住在那儿。

(4)表示在某时的成分助词

表示在某时的成分助词(အချိန်ပြဝိဘတ်)有 မှာ၊၌၊တွင်၊ဝယ်၊က၊က

တည်းက၊တုန်းက 等。

A. 表示在某时的成分助词 မှာ

用于时间名词后面，表示“在……时”的意思，用于口语体和书面语体，表示现在时或将来时。例如：

မောင်အေးကြည်ဟာညသ၁၀နာရီမှာအိပ်ရာဝင်တယ်။

貌埃枝晚上 10 点钟睡觉。

နက်ဖြန်မှာကျောင်းတက်ကြရမယ်။

明天要上学。

မြန်မာနိုင်ငံသည်ဒီနှစ်မှာသီးထွက်ကောင်းသည်။

缅甸今年农业丰收。

B. 表示在某时的成分助词 ၌၊တွင်၊ဝယ်

用法与 မှာ 相同，用于书面语体，例如：

သူသည်နံနက်၆နာရီတွင်အိပ်ရာမှထသည်။

他早上 6 点钟起床。

မလှသည်စနေနေ့နံနက်ခင်းဝယ်မွေးဖွားၡ၏။

玛拉出生在星期六早上。

ကျွန်တော်ကညနေ၆နာရီ၌ညစာစားသည်။

我下午六点钟吃晚饭。

C. 表示在某时的成分助词 က

用于时间名词后面，表示过去时。例如：

ကျွန်တော်ရန်ကုန်မြို့ကိုစနေနေ့ကရောက်ခဲ့တယ်။

我星期六抵达仰光的。

၁၉၅၇ခုနှစ်ကသူမန္တလေးမှာနေသည်။

他 1957 年住在曼德勒。

လွန်ခဲ့သည့်အပတ်ကစာမေးပွဲဖြေခဲ့တယ်။

上星期考试的。

D. 表示在某时的成分助词 ကတည်းက

用于名词、动词后面，含有“从……时起”、“早在……时……就……”的意思。例如：

နှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းကဒီမြို့ကိုရောက်လာတယ်။

早在多年前就到了这个城市。

ရှေးပဝေသဏီကတည်းကတရုတ်မြန်မာပြည်သူတို့သည်ချစ်ကြည်စွာပေါင်းသင်းဆက်ဆံလာကြသည်။

早在很久以前，中缅两国人民就进行友好交往了。

မမြသည်ပျဉ်းမနားကတည်းကအိပ်ငိုက်လာသည်။

玛妙从彬文那开始就打瞌睡了。

ရန်ကုန်မြို့ရောက်ကတည်းကဒီမှာပဲနေတယ်။

从到仰光起就住在这里。

E. 表示在某时的成分助词 တုန်းက

用于名词、动词后面，表示过去时，含有“在……时”，与“....အချိန်က”的意思相同。例如：

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်တုန်းကဂျမန်ရေငုပ်သင်္ဘောကမဟာမိတ်နိုင်ငံများ၏သင်္ဘောများကိုမကြာခဏတိုက်ဖျက်နှစ်မြုပ်ပစ်ကိုက်သည်။

二次世界大战时，德国潜艇经常击沉盟国船只。

ဟိုရှေးရှေးတုန်းကဤနေရာတွင်စေတီတစ်ဆူရှိသည်။

在很久以前，这里有座佛塔。

ကျွန်တော်မြို့ထဲသို့သွားတုန်းကမိုးရွာသည်။

我进城时下起了雨。

(5)从某时某地到某时某地的成分助词

表示从某时某地到某时某地的成分助词有 က....အထိ၊ မှ....အထိ၊ က(ကနေ)....တိုင်အောင်၊ မှ....တိုင်အောင်၊ က(မှ)....ကို(သို့)等。

A. 从某时某地到某时某地的成分助词 က....အထိ၊မှ....အထိ

用于地点、时间名词后面，表示“从……到……止”的意思。例如：

ရွှေတိဂုံဘုရားပွဲတော်ကိုတပေါင်းလဆန်း၁ရက်နေ့မှလပြည့်နေ့အထိ ကျင်းပမည်။

瑞德宫大金塔庙会在缅历十二月初一至十五举行。

ဦးသိန်းသည်၃ရက်နေ့က၁၀ရက်နေ့အထိခွင့်ယူတယ်။

吴登从初三请假到初十。

ဟော်တယ်ကလေဆိပ်အထိလိုက်ပို့မည်။

将从宾馆送到机场。

B. 从某时到某时的成分助词 က(ကနေ)....တိုင်အောင်၊မှ....တိုင်အောင်

用于名词后面，表示“从……一直到……”的意思。例如：

မလှသည်ည၈နာရီက(ကနေ)မနက်၂နာရီတိုင်အောင်စာကျက်တယ်။

玛拉复习功课从晚上八点一直到凌晨两点。

ကျွန်တော်ကသူ့ကိုမနက်၁၀နာရီမှမွန်းလွဲ၁နာရီတိုင်အောင်စောင့်သည်၊ သို့သော်သူမလာသေးချေ။

我从上午十点一直等到过午一点，但他还没来。

C. 从某地到某地的成分助词　က(မှ)....ကို(သို့)

用于地点名词后面，表示“从……到……”的意思。例如：

ကျွန်တော်ဗဟန်းကကျောက်မြောင်းကိုလမ်းလျှောက်တယ်။

我从巴汉走到叫苗。

ဦးကျော်အေးသည်တာမွေဈေးမှရွှေတိဂုံစေတီတော်သို့လိုင်း(၁၆)ကားစီး၍ ရွှေတိဂုံစေတီတော်မှကမ္ဘာအေးစေတီတော်သို့လိုင်း(၅)ကားစီး၍ သွားသည်။

吴觉乘 16 路公共汽车从达枚市场到瑞德宫大金塔，又从瑞德宫大金塔乘 5 路公共汽车去和平塔。

⑹表示原因的成分助词

表示原因的成分助词(အကြောင်းပြဝိဘတ်)有 ကြောင့် ၊ အ တွက် ကြောင့်၊မို့(မို့လို့)၊ ဖြင့်(နဲ့)等，用于名词、代词、名化的词组后面，表示“因为……”、“由于……”的意思。例如：

သူချောင်းဆိုးရောဂါဖြင့်သီချင်းမဆိုနိုင်တော့ချေ။

他因咳嗽不能唱歌了。

ဒီကနေ့တနင်္ဂနွေနေ့မို့ကျွန်တော်မသွားတော့ဘူး။

今天是星期天，所以我不去了。

အစ်ကိုကြောင့်ကျွန်တော်အဆူခံရတယ်။

因为哥哥我挨责骂的。

အစာတို့သည်အကုသိုလ်ကြောင့်ကွယ်ကုန်၏။

由于命运不济，食物都没了。

ကျွန်ုပ်အတွက်ကြောင့်အလုပ်မပျက်ကွယ်စေချင်ပါ။

不想因我而耽误工作。

ကလေးများသည်အပေါင်းအဖေါ်ကြောင့်ပျက်စီး၏။

孩子们因交友不妥而堕落。

(7)在某某中的成分助词

表示在某某中的成分助词(ခွဲထုတ်ရာပြဗိဘတ်)有 အနက်၊ တွင်၊ ထဲမှာ 等，用于名词、代词后面，表示某人、某事物是集体中的一部分，含有“在……中”的意思。例如：

ရေသတ္တဝါများအနက်ဝေလငါးသည်အကြီးဆုံးဖြစ်၏။

鲸鱼是水中最大的动物。

ကျောင်းသားများတွင်မောင်ဘသည်အတော်ဆုံးဖြစ်၏။

在学生中，貌巴是最棒的。

ဆရာတွေထဲမှာဦးထွန်းဟာအသက်အကြီးဆုံးဖြစ်တယ်။

老师们中，吴吞年纪最大。

သစ်သီးများအနက်ဒူးရင်းသီးသည်အရသာအရှိဆုံးဖြစ်၏။

榴莲是水果中味道最香的。

(8)目的成分助词

表示目的的成分助词(ရည်ရွယ်ချက်ပြဗိဘတ်)有 ငှာ၊ အလို့ငှာ၊ ဖို့(အဖို့)၊ အတွက် 等。

A. 目的成分助词 အတွက်၊အလို့ငှာ၊ငှာ

用于名词、代词后面，含有“为了……”的意思。အတွက် 用于口语体和书面语体，ငှာ၊အလို့ငှာ 用于书面语体。例如：

မမြသည်ဆရာမအတွက်သစ်ခွပန်းယူလာခဲ့သည်။

玛苗为老师拿来了兰花。

ပြည်သူများအကျိုးငှာတိုက်ပွဲဝင်တိုက်သည်။

为人民的利益参加了战斗。

တပ်မတော်သားတို့သည်နိုင်ငံတော်အလို့ငှာအသက်တို့ပေးလှူထားသည်။

战士们为了祖国献出了生命。

B. 目的成分助词 အဖို့(ဖို့)

用于名词、代词后面，含有“为了……”、“对……来说”的意思。例如：

ကလေးအဖို့ချန်ထားသောနေရာဖြစ်သည်။

是为孩子们留的地方。

သူ့အဖို့သတင်းစာတွေကိုပို့လာတယ်။

为他送来报纸。

ကျွန်ပ်တို့အဖို့အကျိုးရှိသောအလုပ်ဖြစ်သည်။

对我们来说是有益的工作。

(9)并列成分助词

表示并列的成分助词(ယှဉ်တွဲပြဝိဘတ်)有 နှင့်(နဲ့)၊ နှင့်အတူ(နဲ့အတူ)等，用于名词、代词后面，含有“同……一起”“同……一道”的意思。例如：

ကြည်ကြည်သည်အမေနှင့်ဈေးကိုသွား၏။

吉吉与妈妈一道去市场。

မလှဘယ်သူနဲ့ကျောင်းသွားသလဲ။

玛拉和谁一起去的学校？

ဦးအောင်ကြီးကကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့နှင့်အတူတောင်ကြီးမြို့သို့သွားသည်။

吴昂枝与代表团一起去东枝。

⑽相应关系成分助词

表示相应关系的成分助词(လိုက်လျောရာပြဝိဘတ်)有 အတိုင်း၊ အလိုက်၊ အရ၊ အလျောက်၊ အားလျော်စွာ 等。

A. 相应关系成分助词 အတိုင်း

用于名词后面，含有“按照”、“照”的意思。例如：

အထက်လူကြီး၏ညွှန်ကြားချက်အတိုင်းလုပ်ကြသည်။

按照上级领导的指示干。

ကျောင်းသားတို့ကဖတ်စာအတိုင်းရေးကူးကြတယ်။

学生们照书本抄写。

B. 相应关系成分助词 အလိုက်

အလိုက် 是由动词 ကိုက်（适宜、适应）变化而来的，有以下几种意思：

含有“按照”、“依据”的意思。例如：

ရာသီဥတုအလိုက်	依据气候
လူဦးရေအလိုက်	按照人口
အရည်အချင်းအလိုက်	按照水平
ဒေသအလိုက်	按地区

把量词放在 အ 与 လိုက် 之间，含有“成……地”的意思。例如：

အထုပ်လိုက်	成包地
အစည်းလိုက်	成捆地
အစုလိုက်	成帮地
အအုပ်လိုက်	成群地

当数词ရာ၊ ထောင်၊ သောင်း၊ သိန်း等与 အလိုက် 连用表示“成……地”时，只用 လိုက်。例如：

ရာလိုက်	成百
ထောင်လိုက်	成千
သောင်းလိုက်	成万
သိန်းလိုက်	成十万

C. 相应关系成分助词 အရ

用于名词后面，含有“根据”的意思。例如：

အခြေအနေအရစီစဉ်ပေးပါ။

请根据情况安排。

မြန်မာပြည်တွင်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ၏ဓလေ့ထုံးစံအရစေတီပုထိုးတက်သည့်အခါတွင်ဖိနပ်မစီးရဘူး။

在缅甸，根据佛教徒的习惯，上佛塔时不得穿鞋。

动名词后面加 အရ表示“在……下”的意思。例如：

ပါတီခေါင်းဆောင်မှုအရအလုပ်လုပ်တယ်။

在党的领导下工作。

ကျွန်တော်တို့ကအစိုးရစေလွှတ်ချက်အရမြန်မာပြည်သို့မြန်မာဘာသာကိုသွားရောက်လေ့လာကြသည်။

我们是受政府的派遣去缅甸学习缅语的。

D. 相应关系成分助词 အလျောက်

用于名词后面，表示与……相适宜的，含有“随着……”、“与……相适宜”的意思。例如：

ရာသီဥတုအလျောက်ပန်းအမျိုးမျိုးပေါက်လာကြသည်။

随着气候的变化长出各种各样的花。

ဆရာကကျောင်းသားများ၏အရည်အချင်းအလျောက်နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့်သင်ပြကြသည်။

老师采用与学生水平相适应的各种方法教课。

E. 相应关系成分助词 အားလျော်စွာ

用于名词、名词词组后面，含有“与……相符合”、“与……相适应”的意思。例如：

ကံအားလျော်စွာကျွန်တော်တွေ့၍သာအခိုးခံပစ္စည်းပြန်ရခဲ့သည်။

幸运的是叫我碰到了，被偷的东西失而复得。

ကံအားလျော်စွာ 即 ကံနှင့်အားလျော်စွာ，与运气相适应，也就是有运气、幸运的意思。

အကြောင်းအားလျော်စွာကျွန်တော်လည်းမပြန်သေးသဖြင့်သူ့ကိုဆေးရုံသို့အချိန်မီပို့လိုက်သည်။

由于某种原因我没回家，及时把他送到医院。

အကြောင်းအားလျော်စွာ 即 အကြောင်းနှင့်အားလျော်စွာ，与某种事情相适应，也就是因为某种原因的意思。

(11)工具成分助词

表示工具的成分助词(အသုံးခံပြဝိဘတ်)有 ဖြင့်၊နှင့်၊နဲ့，用于名词后面，表示当作某种用途，含有“以……”、“用……”、“由于……”的意思。ဖြင့်၊နှင့် 用于书面语体，နဲ့ 用于口语体。例如：

မြန်မာလူမျိုးသည်လက်ဖြင့်ထမင်းစားကြသည်။

缅甸人用手抓饭吃。

ကျောင်းသားများကခဲတံနှင့်စာရေးကြသည်။

学生们用铅笔写字。

ဦးမြကသစ်တုံးကိုလွှနဲ့ဖြတ်တယ်။

吴苗用锯锯木头。

ဒေါ်ခင်ကြည်သည်မော်တော်ကားဖြင့်ပစ္စည်းတွေကိုသယ်ဆောင်သွားသည်။

杜琴吉用汽车把东西运走了。

⑿延续到某时某地的成分助词

延续到某时、某地的成分助词(နေရာ၊အချိန်ဆိုက်တိုက်ပြဝိဘတ်)有 တိုင်တိုင်၊ တိုင်အောင် 等，表示一直不间断地到某地、某时的意思。

A. 延续到某时某地的成分助词 တိုင်တိုင်

用于表示时间、距离的数量词后面，含有“一直”的意思。例如：

ဆရာတော်ဦးဝိစာရသည်နယ်ချဲ့ကိုရက်ပေါင်း၂၀၀တိုင်တိုင်အစာ ငတ်ခံဆန္ဒပြခဲ့သည်။

吴威萨雅法师一直绝食 200 天，向帝国主义示威。

သူက၇မိုင်တိုင်တိုင်လမ်းလျှောက်သည်။

他散步一直走了 3 英里。

၁၀ရက်တိုင်တိုင်မိုးရွာခဲ့သည်။

一直下了 10 天雨。

B. 延续到某时某地的成分助词 တိုင်အောင်

用于名词、数量词后面，含有“直到”、“直至”的意思。例如：

လူငယ်များသည်ရွာဦးတိုင်အောင်လမ်းဖို့လုပ်အားပေးကြသည်။

年轻人义务修路直到村头。

ကျွန်တော်၁၀နာရီတိုင်အောင်စာကျက်သည်။

我复习功课一直到 10 点钟。

ကြွေးကြော်သံသည်ဘဝဂ်တိုင်အောင်ဆူညံသွားသည်။

口号声响彻天空。

⒀比如和对比成分助词

表示比如和对比的成分助词有 လို၊ကဲ့သို့၊သဖွယ်၊ပမာ၊အလား၊နှယ်၊ထက်၊လောက် 等，用于名词、代词后面，含有“如”、“象”“比”等意思。例如：

မောင်လှသည်ဦးမြအားအဖေအရင်းကဲ့သို့လေးစား၏။

貌拉象尊敬父亲一样尊敬吴苗

စီစီဟာဇာတ်လိုက်မင်းသမီးလိုဝတ်စားဆင်ယင်တယ်။

喜喜打扮得象个演员。

ရဟန်းသည်သီလကိုအသက်သဖွယ်စောင့်ရှောက်၏။

僧侣象爱护生命一样遵守戒律。

ဆရာမဒေါ်မြင့်မြင့်ခိုင်သည်တပည့်များအားသားသမီးများပမာဂရုစိုက်သည်။

杜敏敏凯老师象关心自己的孩子一样关心学生。

ကျွန်တော်စက်ဘီးစီးတာသူ့စီးတာလောက်မကျွမ်းကျင်ဘူး။

我骑自行车没有他骑得熟练。

သူ့ထက်အရပ်မြင့်တယ်။

比他的个子高

4. 定语成分助词

定语成分助词分为两种，即表示领属关系的成分助词(ပိုင်ဆိုင်ခြင်းပြ ပစ္စည်း)和表示修饰关系的成分助词(နာမ်ကိုအထူးပြုခြင်းပြ ပစ္စည်း)。

(1)领属关系定语成分助词

表示领属关系的定语成分助词有၏၊ရဲ့၊မှ၊က 等。

A. 领属关系定语成分助词၏၊ရဲ့

用于名词、代词后面，表示领属关系，含有“的”的意思。၏用于书面语体，ရဲ့ 用于口语体。例如：

မောင်မောင်သည်မောင်ဘ၏ခဲတံကိုသုံးနေသည်။

貌貌在使用貌巴的铅笔。

သူဟာမောင်မောင်ရဲ့ညီလေးဖြစ်တယ်။

他是貌貌的弟弟。

在口语体中，为了说话简练，往往省略ရဲ့。在省略ရဲ့ 后，如果定语词的最后一个音节是低平调，要变成高降调。例如：

ကျွန်မကအဖေ့စာအုပ်ကိုဖတ်သည်။

我看爸爸的书。

ကျွန်တော့်လက်ပတ်နာရီဟာစားပွဲပေါ်မှာရှိသည်။

我的手表在桌子上。

B. 领属关系定语成分助词 မှ၊က

用于地点名词后面，表示是某地方的。မှ 用于书面语体，က 用于口语体。例如：

ရေကန်မှရေသည်ကြည်လင်လှသည်။

池塘的水非常清澈。

စက်ရုံကအလုပ်သမားတွေကအလုပ်လုပ်နေကြသည်။

工厂的工人在工作。

(2)修饰关系的定语成分助词

缅甸语中，修饰名词或名词词组的词很多，有的不加定语成分助词，如名词修饰名词或来源于巴利语的某些形容词修饰名词时，就不加定语助词。但大部分说明事物性状的动词、形容词作前附定语修饰名词时，都加定语成分助词。常用的定语成分助词有 သော၊ သည့်၊ ရာ၊ ရန် 等几个。

A. 修饰关系的定语成分助词 သော

形容词作前附定语时，后面加上成分助词 သော，其口语体用 တဲ့。例如：

လှပသောပန်းတစ်ခုကိုခူးလိုက်သည်။

摘了一朵美丽的花。

မြို့၏မြောက်ဘက်မှာမြင့်မားတဲ့တောင်တစ်လုံးရှိတယ်။

城的北面有一座高山。

B. 修饰关系定语成分助词 သည့်

动词作前附定语时，后面加上成分助词 သည့်，其口语体用 တဲ့。例如：

သူကပါလာသည့်စာအုပ်ကိုစားပွဲပေါ်တွင်တင်ထားသည်။

他把带来的书放在桌子上。

ကျွန်တော်ထမ်းဆောင်တဲ့တာဝန်ဟာကြီးလေးပါတယ်။

我担任的任务很重。

C. 修饰关系定语成分助词ရာ

表示动词所指的事物或地方。例如：

ရောက်ဖူးရာနေရာများကိုလုံးဝမမှတ်မိတော့ချေ။

到过的地方全都记不住了。

စတိုးဆိုင်ကိုရောက်တော့လိုရာပစ္စည်းကိုတွေ့ရတယ်။

到了百货商店时看到了需要的东西。

D. 修饰关系定语成分助词ရန်

表示修饰成分是说明为某种用途或目的的，其口语体用 ဖို့。例如：

ဤစားပွဲသည်ထမင်းစားရန်စားပွဲဖြစ်သည်။

这是吃饭用的桌子。

ဒါဆေးလိပ်သောက်ဖို့အခန်းပါ။

这是吸烟室。

5. 谓语成分助词

在缅甸语中，谓语部分在句子的最后。一个句子中仅仅有动词或形容词还不能构成谓语，还必须加上适当的成分助词，放在充当谓语的动词、形容词之后，用来表明句子的时态和类型。谓语成分助词分为表示时态的谓语成分助词(ကာလပြကြိယာဝိဘတ်)和表示句子类型的谓语成分助词(အမျိုးအစားပြကြိယာဝိဘတ်)两种。

(1)表示时态的谓语成分助词

在缅甸语中，表示时态的助词有两种，一般是谓语成分助词表示动作的时间，助动词表示动作的状态，这里所说的时态，主要是指动作的时间而言的，因此，缅甸语中称表示时态的谓语成分助词为ကာလပြကြိယာဝိဘတ်。表示时态的谓语成分助词又分为表示现在时态、过去时态和将来时态的谓语成分助词。

A. 表示现在时态的谓语成分助词有 သည်၊၏၊ပြီ 等。သည်၊၏ 的口语体用 တယ် 表示。သည် 与၏ 的作用相近，只是以၏ 结尾的句子所表示的意义比以 သည် 结尾的句子所表示的意义更为肯定。例如：

လယ်သမားများကလယ်ထဲတွင်ကောက်စိုက်သည်။

农民在田里插秧。

ကျောင်းသားတို့ကစာသင်ခန်းတွင်သတင်းစာဖတ်၏။

同学们在教室里读报。

ဓာတ်ဆီဟာမီးလောင်တတ်တယ်။

汽油易燃。

သူအခန်းထဲသို့ဝင်လာပြီ။

他进屋里来了。

B. 表示过去时态的谓语成分助词有 သည်၊၏၊ပြီ 等。

表示过去时态的谓语成分助词与表示现在时态的谓语成分助词相同，但必须在句子中加上表示时态的状语或加上表示过去时态的助动词。例如：

လွန်ခဲ့သည့်ရက်များကဤကိစ္စကိုကျွန်တော်တို့ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

我们前几天讨论过这件事。

ဦးထွန်းအောင်သည်မနှစ်ကရန်ကုန်မြို့သို့ရောက်ခဲ့၏။

吴吞昂去年到了仰光。

စောစောကပင်မီးရထားသည်ဘူတာရုံသို့ဝင်သွားပြီ။

火车早已进站了。

C. 表示将来时态的谓语成分助词有 မည်၊လိမ့်မည်၊အံ့၊လတ္တံ့ 等。它们的口语体分别是 မယ်၊လိမ့်မယ်၊မက်၊လိမ့်မက်。例如：

မခင်ကြည်ကနက်ဖြန်မြို့ထဲသို့သွားမည်။

玛琴枝明天要进城去。

ညနေမှာကျွန်တော်တို့အတန်းကကျောင်းသူကျောင်းသားရေသွားကူးကြမယ်။

下午我们班的同学要去游泳。

မိုးရွာတော့အံ့။

快要下雨了。

လေယာဉ်ပျံသည်မကြာမီဆိုက်ရောက်လိမ့်မည်။

飞机不久将抵达。

မိုးလေဝသသတင်းအရနက်ဖြန်မိုးရွာလိမ့်မည်။

据气象预报，明天将会下雨。

မိုးကောင်းသောကြောင့်စပါးအောင်လတ္တံ့။

因雨水充足，水稻将获得好收成。

(2)表示句子类型的谓语成分助词

表示句子类型的谓语成分助词分为表示号召、表示建议与自己一起行动、表示愿望或表示命令的谓语成分助词。

A. 表示号召的谓语成分助词 လော့。例如：

တာဝန်ကိုပြီးမြောက်အောင်မြင်အောင်ဆောင်ရွက်ရန်ကြိုးပမ်းကြလော့။

为胜利完成任务而奋斗！

တိုင်းပြည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းအတွက်အစွမ်းကုန်ခြိုးခြံချွေတာကြလော့။

为了祖国建设事业，要厉行勤俭节约！

B. 表示建议与自己一起行动的谓语成分助词有 စို့၊ရအောင်。例如：

ကိုတင်ထွန်း၊စာကြည့်တိုက်ကိုသွားကြစို့။

哥丁吞，咱们去图书馆吧！

ကျောင်းဆင်းပြီ၊အိမ်ပြန်ကြရအောင်။

放学了，咱们回家吧！

ကျောင်းတက်တော့မယ်၊အခန်းကိုဝင်ကြစို့။

就要上课了，我们进屋吧！

အချိန်ရောက်တော့မယ်၊စကားမပြောကြစို့နဲ့။

就到时间了，咱们别说话了！

C. 表示愿望的谓语成分助词有 ပါစေ၊ပါရစေ 。例如：

ကြံတိုင်းအောင်ဆောင်တိုင်းမြောက်ပါစေ။

祝你心想事成。

သူစားချင်ရင်စားပါစေ။

他想吃就让他吃吧！

ခင်ဗျားရဲ့ခဲတံကိုသုံးပါရစေ။

请让我用用你的铅笔！

D. 表示命令的谓语成分助词 စေ 。例如：

လွှတ်ငြိမ်းချမ်းသာစေ။

赦其无罪！

သူ့ပိုက်ဆံအိတ်ကိုပြန်ပေးစေ။

把他的钱袋还给他！

8.2 成分助词的特性和作用

8.2.1 成分助词在句子中只起语法作用，没有实际意义。但是，它的作用却非常重要，因为缅语与汉语等语言不同，它主要不是靠语序起主要作用，而是靠成分助词来标明词在句子中的作用。因此，句子中除谓语在句子最后面外，有时为了强调某种成分，就可以提前，并不影响意思的表达。例如 ဆရာက မောင် မြင့်

အောင်ကိုခေါ်၏ 这个句子中，如果没有成分助词 က၊ကို၊၏ 的帮助，是不能组成句子的，由于有了这些成分助词，我们很容易就能分辨出 ဆရာ၊မောင်မြင့်အောင်၊ခေါ် 这三个词的作用。上面这个句子由于有了成分助词，也可以说成 မောင်မြင့်အောင်ကိုဆရာကခေါ်၏，其意思不变，可见成分助词在缅甸语句子中的重要作用。

8.2.2 有些成分助词一个词有几种作用，必须根据其在句子中的实际作用加以分辨。如 က 这个词就有以下几种作用。

用法	成分助词名称
သူကပြောသည်။	ကတ္တားဝိဘတ်
ဆိပ်ကမ်းကစွာသည်။	ထွက်ခွာရာပြဝိဘတ်
နံနက်ကရောက်သည်။	အချိန်ပြဝိဘတ်

8.2.3 成分助词的作用虽然很重要，但在不影响意思表达时，为了使句子表达简练，某些成分助词可以省略，特别是在口语中，省略的现象更多。例如：

ဆရာကမောင်မြင့်အောင်ကိုခေါ်သည်။

မောင်မြင့်အောင်ကိုဆရာခေါ်သည်။

ဆရာကမောင်မြင့်အောင်ခေါ်သည်။

ရွာသားများကလမ်းကိုပြင်ကြ၏။

ရွာသားများကလမ်းပြင်ကြ၏။

လမ်းကိုရွာသားများပြင်ကြ၏။

8.2.4 成分助词 နှင့်(နဲ့)在句子中有几种作用。在表示工具作用时，为了不使句子出现歧义，往往紧靠在谓语前面，例如：

ဦးအောင်သည်လှေကားနှင့်သစ်ပင်ကိုတက်သည် 这个句子，可以理解为"吴昂用梯子上树"和"吴昂上有梯子的树"。如果说成ဦးအောင်သည်သစ်ပင်ကိုလှေကားနှင့်တက်သည်时，就只能理解为"吴昂用梯子上树"的意思。

思考与练习

1. 举例说明什么是成分助词？

2、指出下面句子中的成分助词并说明是什么成分助词。

၁။မောင်မြင့်သည်ကစားကွင်း၌ဘောလုံးကစားနေသည်။

၂။အိမ်နားမှခွေးသည်မောင်မြင့်ကိုကိုက်သည်။

၃။မောင်မြင့်ကခွေးကိုတုတ်ဖြင့်ရိုက်သည်။

၄။ခွေးသည်အဝေးသို့ထွက်ပြေးသွားသည်။

၅။မောင်မြင့်သည်အိမ်သို့ပြန်လာသည်။

၆။မောင်မြင့်သည်ခွေးကိုက်သောဒဏ်ရာကိုသူ့အမေအားပြသည်။

၇။သူ့အမေကဒဏ်ရာကိုဆေးထည့်ပေးသည်။

၈။တနင်္လာနေ့တွင်ကျောင်းဖွင့်သည်။

၉။မောင်မြင့်သည်လမ်းမလျှောက်နိုင်သောကြောင့်အိမ်မှာနေသည်။

၁၀။သူငယ်ချင်းများကမောင်မြင့်အတွက်ကျောင်းစာများကိုကူးပေးကြသည်။

၁၁။အမေကမောင်မြင့်၏သူငယ်ချင်းကိုမုန့်ကျွေးသည်။

3. 用适当的成分助词填空并指出是什么助词。

၁။ငါးခုံးမတစ်ကောင် ____________________ တစ်လှေလုံးပုပ်သည်။

၂။မီး ______________ ရေ ____________________ ငြိမ်းစေနိုင်သည်။

၃။မြန်မာနိုင်ငံ __________ စိုက်ပျိုးရေးနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ် __________ ။

၄။မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ် ________________ စုပေါင်းကာကွယ်ကြ။

၅။တပို့တွဲလ __________________ ထမနဲထိုးကြသည်။

၆။ဤမေးခွန်း ____________ မဖြေတတ်လျှင်ဆရာ ____________ မေး
ရန်ဝန်မလေးပါနဲ့။

၇။တောင်ပေါ် ____________ တောင်အောက် ______________ သွား
ရန်အတွက်ခြေလျင်ခရီး ____________ သာအားထားရသည်။

၈။အစည်းအဝေး ______________ ဆရာကြီး _____________ အစည်း
အဝေးအဖွင့်မိန့်ခွန်း _____________ ပြောသည်။

၉။ကျောင်းသားသည်စာအုပ် ___________ ဆရာ _________ ပေးသည်။

၁၀။ရန်ကုန် __________ မန္တလေး __________ သွားလျှင်လေယာဉ် _____
လည်းတောင်း၊မီးရထား ______________ လည်းကောင်းသွားနိုင်သည်။

၁၁။ဧရာဝတီမြစ်သည်မြောက်ဘက် ___________ တောင်ဘက် _______
စီးဆင်းသည်။

၁၂။ကြိုးမဲ့ကြေးနန်း ________________ သတင်းပို့သည်။

၁၃။ဆရာမိဘများ __________________ မေတ္တာသည်အတိုင်းမသိကြီး
မားသည်။

၁၄။ကြက်တွန်သံကိုအရုဏ်ဦး ____________________ ကြားရသည်။

၁၅။မြန်မာယဉ်ကျေးမှု _____________ ဝတ်စားဆင်ယင်သင့်သည်။

၁၆။ကျောက်မျက်ရတနာတို့ ____________ စိန်သည်အမာဆုံးဖြစ်သည်။

၁၇။ညီအစ်ကိုမောင်နှမ၅ယောက် ___________ မောင်သံချောင်းသည်
အလိမ္မာဆုံးဖြစ်သည်။

၁၈။ကျန်းမာရေး _________ သန့်ရှင်းသောအစားအစာ _________
နေ့စဉ်စားသုံးသင့်သည်။

၁၉။မောင်လှသည်ဘုနာရီ _______________ စာဖတ်လေ့ရှိသည်။

၂၀။နေ့ရာသီကျောင်းပိတ်ရက်တွင်ဆရာ ___________ သူ၏တပည့်
များသည်လေ့လာရေးခရီးထွက်ကြမည်။

၂၁။တပေါင်းလပြည့်ကျော်တစ်ရက်နေ့က ____________ ဝါဆိုလ
ပြည့်နေ့ ______________ နွေကာလဖြစ်သည်။

၂၂။မြန်မာနိုင်ငံ၌သဘာဝ ____________ ကျောက်မျက်ရတနာပေါ
များသည်။

4、用下列每组成分助词分别造句。

သည်–သို့–ဖြင့်၊ သည်–ကို–နှင့်၊ က–အား–ကို၊ သည်–မှ–အလိ၊
သည်–၏–ကို၊ သည်–နှင့်အတူ–ကို၊က–အထိ–ဖြင့်။

第 9 章 连词

(သမ္ဗန္ဓ)

连词是用来连接词、词组、句子，以表示它们彼此之间关系的词叫连词。缅甸语为 ပုဒ်အချင်းချင်းကိုဖြစ်စေ၊ ဝါကျအချင်းချင်းကိုဖြစ်စေ၊ အခ်ိပ္ပာယ်အချင်းချင်းကိုဖြစ်စေဆက်စပ်ပေးသောစကားလုံးကိုသမ္ဗန္ဓဟုခေါ်သည်။ 例如：

ထမင်းနှင့်ဟင်းများကိုမှာထားကိုက်သည်။

点了饭和菜。

这个句子中的 ထမင်း和ဟင်း中间用 နှင့် 连接起来，表示点的不光是饭，也不光是菜，而是饭与菜都点了。

မောင်ကံကောင်းသည်စာကြိုးစားသည်။

貌甘高努力学习。

မောင်ကံကောင်းသည်စာမေးပွဲအောင်သည်။

貌甘高考试及格。

上面这两个句子彼此之间没有什么联系，如果加上连词，就使它们之间发生了关系，表达一个更加完整的意思。例如：

မောင်ကံကောင်းသည်စာကြိုးစားသောကြောင့်စာမေးပွဲအောင်သည်။

貌甘高由于努力学习，考试及格。

9.1 连词的分类

9.1.1 连词根据连接的不同语言单位可以分为：

连接词、词组的连词 ပုဒ်ဆက်သမ္ဗန္ဓ

连接句子的连词 ဝါကျဆက်သမ္ဗန္ဓ

连接语义的连词 အဓိပ္ပာယ်ဆက်သမ္ဗန္ဓ

1. 连接词、词组的连词

这一类连词分为单式连词和复式连词两种。

(1)单式连词(လုံးချင်းသမ္ဗန္ဓ)。例如：နှင့်၊ သို့မဟုတ်၊ မှတပါး等，连词的位置是在被连接的两个词、词组的中间，在句子中，前一个词、词组的成分助词一般要省略。例如：

ခင်မောင်လွင်သည်စာအုပ်နှင့်ခဲတံကိုဝယ်ခဲ့၏။

钦貌伦买了书和铅笔。

ကြည်ကြည်သို့မဟုတ်စီစီသည်ကျောင်းသို့သွားရမည်။

吉吉或是喜喜两个人中的一个必须去学校。

(2)复式连词(စုံတွဲသမ္ဗန္ဓ)。例如ဖြစ်စေ .... ဖြစ်စေ၊ သော်လည်းကောင်း .... သော်လည်းကောင်း၊ ရော .... ပါ 等，连词分别放在被连接的词、词组的后面。例如：

ခင်မောင်လွင်သည်စာအုပ်ရောခဲတံပါဝယ်ခဲ့တယ်။

钦貌伦买来了书和铅笔。

မောင်ဘဖြစ်စေ၊မောင်လှဖြစ်စေတစ်ယောက်ယောက်ကိုခေါ်ခဲ့။

把貌巴或者是貌拉叫一个来！

2. 连接句子的连词

连接句子的连词有 ၍၊လျှင်၊လျက်၊သကဲ့သို့ 等。例如：

သူလုပ်သကဲ့သို့ကျွန်တော်တို့လုပ်ကြမည်။

我们要像他那样干。

မောင်ကျော်မြင့်ကကုလားထိုင်ပေါ်ထိုင်၍သတင်းစာကိုဖတ်သည်။

貌觉敏坐在椅子上看报。

လယ်သမားများသည်ပေါက်တူးများကိုထမ်းလျက်လယ်ထဲမှပြန်လာကြသည်။

农民们扛着锄头从田里回来。

သူတို့သည်မြန်မြန်သွားလျှင်မီးရထားမီနိုင်လိမ့်မည်။

他们如果快走，就能赶上火车。

3. 连接语义的连词

连接语义的连词有 ထို့ကြောင့်၊ ထို့ပြင်၊ ထို့နောက်၊ သို့ရာတွင် 等。例如：

မအေးမြင့်ဖျားနေပြီ။သို့ရာတွင်သူအနားမယူဘဲ၊ကျောင်းတက်မြဲတက်နေသေးသည်။

玛爱敏正在生病，但她不休息，还在上学。

တင်တင်အေးသည်ခါတိုင်းမှာစာကြိုးစားသည်။ထို့ကြောင့်အတန်းတက်စာမေးပွဲအောင်၏။

丁丁爱由于平日努力学习，所以升级考试通过了。

ကျွန်တော်တို့သည်မြန်မာဘာသာလေ့လာကြသည်။ထို့ပြင်အင်္ဂလိပ်ဘာသာကိုလည်းလေ့လာကြသေးသည်။

我们学习缅甸语。此外，也学习英语。

လယ်သမားတို့သည်လယ်ထိုအလျင်ထွန်သည်။ထို့နောက်ပျိုးကြသည်။

农民先耕田，然后插秧。

9.1.2 连词按其意义可以分为并列连词、顺承连词、转折连词、目的连词、因果连词、选择连词、条件连词、递进连词和比如连词。

1. 并列连词

并列连词(ပေါင်းစည်းပြသမှုနှ)是指在连接词与词、分句与分句时，被连接的部分不分主次，是平等的关系，这种连词叫做并列连词。常用的连词有 နှင့်၊ လည်းကောင်း .... လည်းကောင်း;等。例如:

ဆရာနှင့်ကျောင်းသားတို့သည်ပွဲကြည့်နေကြသည်။

老师和学生在看戏。

ညွှန်ကြားရေးမှူးကကိုတင်ဝင်းကိုလည်းကောင်း၊ကိုဝင်းမြင့်ကိုလည်းကောင်းရုံးခန်းထဲသို့ခေါ်လာသည်။

局长把哥丁温和哥温敏都叫到办公室来了。

2. 顺承连词

顺承连词(တစ်ခုပြီးတစ်ခုပြသမှုနှ)是指连接的动作与事件先后相继发生，这种连词叫做顺承连词。常用的连词有 ကာ၊ ၍ 等。例如:

ည၇နာရီကျတော့ကျောင်းသားများတစာသင်ခန်းကိုဝင်၍သတင်းစာကိုဖတ်ကြသည်။

到晚上七点时，学生们进教室看报。

ခရီးသည်တို့ကခေတ္တအနားယူကာခရီးဆက်သွားကြသည်။

旅行者稍事休息，然后又继续赶路。

3. 转折连词

转折连词(ဆန့်ကျင်ပြသမှုနှ)是指连接的两件事情相反，这种连

词叫做转折连词。常用的转折连词有ဒါကြောင့်၊သို့ရာတွင်၊ သော်လည်း
等。例如：

ကျွန်တော်ရုပ်ရှင်ကြည့်ချင်သည်၊သို့ရာတွင်ရုပ်ရှင်လက်မှတ်မရှိချေ။

我想看电影，但没电影票。

မိုးအုံ့သော်လည်းမိုးမရွာပေ။

阴天，但不下雨。

4. 目的连词

目的连词(အကျိုးမျှော်ပြသမ္ဗန္ဓ)是指连接的两个分句中，前一个分句是后一个分句要达到的目的，这种连词叫做目的连词。常用的目的连词有 အောင်၊ရန်၊ဖို့ 等。例如：

မကြည်ဝင်းသည်လူရည်ချွန်ကျောင်းသူဖြစ်အောင်စာကြိုးစားသည်။

玛吉温努力学习成为一个优等生。

ရွာသားများကအသွားအလာအဆင်ပြေရန်လမ်းပြင်နေကြသည်။

村民们为行走方便在修路。

အမိတိုင်းပြည်ကိုကာကွယ်ဖို့ကျွန်တော်တို့စစ်ထဲဝင်ကြတယ်။

我们为保卫祖国参军的。

5. 因果连词

因果连词(အကြောင်းပြသမ္ဗန္ဓ)是指连接的两件事中，前一件事是后一件事产生的原因，这种连词叫做因果连词。常用的因果连词有 ၍၊သောကြောင့်၊လို့၊တို့ကြောင့်၊ဒါကြောင့် 等。例如：

မောင်ထွန်းဝေသည်တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲအောင်၍သူ့အဖေအမေတို့က
အလွန်ဝမ်းသာကြသည်။

貌吞威考上了大学，所以他的父母非常高兴。

နိုင်ငံတော်၏စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသောကြောင့်၊ပြည်သူလူထုများ၏နေရေးထိုင်ရေးလည်းကောင်းမွန်လာပါသည်။

由于国家经济发展，人民生活也好起来了。

သူသည်နေ့တိုင်းမပြတ်မလပ်ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်သည်၊ထို့ကြောင့်တာဝေးပြေးပြိုင်ပွဲ၌ပထမဆုရလိုက်သည်။

他每天不间断的锻炼身体，所以在长跑比赛中获得一等奖。

ကျွန်တော်အအေးမိလို့နှာရည်ယိုသည်။

我因为感冒流鼻涕。

နက်ဖြန်တနင်္ဂနွေနေ့ဖြစ်တယ်၊ဒါကြောင့်ကျောင်းမတက်ဘူး။

明天是星期天，所以不上学。

6. 选择连词

选择连词(ရွေးချယ်ပြသမ္ဗန္ဓ)是指连接的人或事不能并列，只能是其中之一，这种连词叫做选择连词。常用的选择连词有 သို့မဟုတ်၊သို့တည်းမဟုတ်၊ဒါမှမဟုတ် 等。例如：

ခင်ဗျား၏ဝတ္ထုသို့မဟုတ်မဂ္ဂဇင်းကိုဖတ်ပါရစေ။

请让我看看你的小说或者杂志。

မောင်အေးသို့မဟုတ်မောင်လွင်ငါ့ဆီကိုလာခဲ့။

貌爱或者貌伦到我这儿来一下。

စားပွဲဒါမှမဟုတ်ကုလားထိုင်ကိုယူသွားပါ။

请把桌子或者椅子拿走一件。

7. 条件连词

条件连词(ကန့်သတ်ချက်ပြသမ္ဗန္ဓ)是指连接的两件事中，前一件事是后一件事的条件，只有前面的件得到满足时，后一件事才能实现，这种连词叫做条件连词。常用的条件连词有 လျှင်၊ရင်၊မှ 等。例如：

အစိုးရငွေကြေးကိုအလွဲသုံးစားပြုလျှင်တစ်နေ့နေ့တွင်ဥပဒေအရအရေးယူခြင်းခံရလိမ့်မည်။

挪用公款的话，总有一天会受到法律的制裁。

ဤအလုပ်ကိုလုပ်ပြီးမှအနားယူနိုင်ပါသည်။

这个工作做完才能休息。

သူသွားရင်ကျွန်တော်သွားပါ့မယ်။

他去的话，我一定去。

8. 递进连词

递进连词(အဓိပ္ပာယ်တိုးပြသမ္ဗန္ဓ)是指连接的两个动作中，不仅做了前面的动作，而且也做了后面的动作，这种连词叫做递进连词。常用的递进连词有ရုံသာမက၊ထိုမျှမက 等。例如：

ကမ္ဘာအေးဘုရားကိုသွားရောက်လှည့်လည်ကြည့်ရှုခဲ့ရုံသာမက၊ရွှေတိဂုံဘုရားကိုလည်းသွားရောက်လှည့်လည်ကြည့်ရှုခဲ့ပါသည်။

不仅去游览了和平塔，也去游览了瑞德宫大金塔。

ဤစာရေးဆရာကဝတ္ထုအများကြီးရေးခဲ့သည်၊ကိုမျှမကကဗျာအမြောက်အမြားကိုလည်းရေးသားခဲ့သေးသည်။

这位作家不仅写了很多小说，而且还写了很多诗歌。

9. 比如连词

比如连词(နှိုင်းယှဉ်ပြသမှု)是指把连结的两件事进行性状和程度的比较，这种连词叫做比如连词。常用的比如连词有သကဲ့သို့၊သလို၊等。သကဲ့သို့ 用于书面语体。例如：

မောင်ထင်အပြေးမြန်သကဲ့သို့မောင်ကျော်လည်းအပြေးမြန်သည်။

貌觉像貌廷跑的一样快。

သူလုပ်သလိုကျွန်တော်လည်းလုပ်တတ်ပါတယ်။

我像他一样会干。

9.2 连词的意义和用法

缅甸语中的连词数量多，用法也比较复杂。有的一个连词有几种意思，有的几个连词表示的意义相同；有一些连词专用于口语体，有一些连词专用于书面语体。下面列举一些常用的连词并介绍其意义和用法。

9.2.1 连词 က

用于动词后面，表示假设关系，含有“如果……”、“假如……的话”的意思。用于书面语体，例如：

ခင်ဗျားသည်နားမလည်ပါကကျွန်ုပ်ကိုအချိန်မရွေးမေးနိုင်သည်။

如果你不懂，可以随时来问我。

စေ့ငှစွာရှာဖွေကတွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။

只要仔仔细细地找，是能够发现的。

9.2.2 连词 ကလွှဲပြီး၊ကလွှဲလို့၊မှတပါး၊မှလွှဲ၍၊မှအပ၊ကလွှဲရင်၊မှအပြင်

用于名词或名词词组后面，含有“除……之外”的意思，မှတပါး၊ မှလွဲ၍၊ မှအပ၊ မှအပြင် 用于书面语体，ကလွဲပြီး၊ ကလွဲလို့၊ ကလွဲရင် 用于口语体。例如：

နံနက်စောစောတွင်အလုပ်သွားတက်သောအလုပ်သမားများ၊ကျောင်းသွားတက်သောကျောင်းသားများမှလွဲ၍လမ်းမကြီး၌လမ်းသွားလမ်းလာသူများမရှိသလောက်ပင်။

一大清早，除了上班的工人和上学的学生外，路上几乎没有行人。

မောင်မြင့်မှအပအားလုံးလာပြီ။

除了貌敏外，（其他人）全都来了。

ကျွန်တော်ကလွဲလို့အတန်းကကျောင်းသားများဘယ်သူမှဒီရုပ်ရှင်ကိုမကြည့်ခဲ့ဖူးဘူး။

除了我之外，班上的学生谁也没有看过这部电影。

မရီဟာအမဲသားကလွဲပြီး(ကလွဲလို့၊ကလွဲရင်)အသားအားလုံးကိုစားတယ်။

玛益除了牛肉外，所有的肉她都吃。

9.2.3 连词 ကအစ၊မှအစ

用于名词、名词词组后面表示强调，含有“从……到……”、“连……都……”的意思，ကအစ 用于口语体，မှအစ 用于书面语体。例如：

ဒီကျောင်းသူဟာဆိုပုံကပုံကအစရုပ်ရှင်မင်းသမီးနဲ့တထေရာတည်းတူသည်။

这个女学生连唱功、做功都和电影演员一模一样。

သူ့အကြောင်းကိုကလေးကအစသိပါတယ်။

他的情况连小孩都知道。

သူသည်အကျင့်စာရိတ္တမှအစအဖက်ဖက်တွင်တော်ပါသည်။

他从品德到各方面都很杰出。

9.2.4 连词 ကာ၊ပြီး၊၍

1. 连词 ကာ 放在动词后面，用于书面语体。有下面几种意思。

(1)用来连接两个不同动词，表示两个动作连续发生。例如：

ကျွန်တော်ကသူ့ကိုလက်ခုတ်တီးကာလှမ်းခေါ်လိုက်သည်။

我拍手叫他。

ရန်ကုန်မြို့သို့သွားရန်လှအောင်ကိုသူတယ်လီဖုန်းဆက်ကာချိန်းဆိုလိုက်သည်။

他打电话约拉昂去仰光。

(2)连接相同、相近或相关的动词表示动作连续不断发生的意思。例如：

သူဆက်ကာဆက်ကာစာရေးသည်။

他不断地写字。

ကျောင်းသားများကရယ်ကာမောကာလာကြသည်။

学生们有说有笑地来了。

တစ်ညလုံးဆိုကာကကာအချိန်ကုန်မှန်းမသိကုန်သွားလေသည်။

一个晚上，唱呀跳呀，时间不知不觉就过去了。

2. 连词 ပြီး

放在动词后面，口语体和书面语体均可以使用，有以下几种意思。

⑴用来连接动词，表示两个动作同时发生，与 က 相同。例如：

သူထိုင်ပြီးစာဖတ်သည်။

他坐着看书。

ထမင်းထိုရပ်ပြီးစားသည်။

站着吃饭。

在口语体中，ပြီး可以省略。例如：

ထမင်းကိုရပ်စားတယ်။

站着吃饭。

စာအုပ်ကိုသွားဝယ်တယ်။

去买书。

⑵连接两个不相关的动词，只起连接作用。例如：

ကုလားအုတ်ဟာညာဘက်မျက်လုံးကန်းပြီးဘယ်ဘက်ခြေထောက်ကျိုးတယ်။

骆驼的右眼瞎了，左腿断了。

တရုတ်ပြည်ဟာနယ်မြေကျယ်ဝန်းပြီးလူဦးရေများပြားပါတယ်။

中国土地辽阔，人口众多。

ခင်မောင်ကြည်သည်ဝပြီးအားရှိသည်။

钦貌吉胖而有力气。

⑶用在 ဝို 等形容词后面构成状语。例如：

သူသည်မောင်ဘထက်ပို၍အားရှိသည်။

他比貌巴更有力气。

ထိုနေရာထက်ဤနေရာရှိလူပို၍များသည်။

这儿的人比那儿更多。

3. 连词 ၍

用于书面语体中，除了与 ပြီး 的用法相同外，还有以下两种用法。

(1)表示因果关系。请参看有关章节。

(2)表示动作的程度，含有“……起来……”的意思，口语体中用 လို့。例如：

ပြော၍လွယ်သည်၊လုပ်၍ခက်သည်။

说起来容易做起来难。

9.2.5 连词 ငြားသော်လည်း

用于动词后面，连接两个分句，含有“虽然……但是……”的意思，用于书面语体。例如：

ကြိုးစားငြားသော်လည်းမအောင်မြင်ပါ။

努力了，但没有成功。

ပြောဆိုငြားသော်လည်းမလိုက်နာချေ။

讲了就是不遵从。

9.2.6 连词 စေကာမူ

用于动词后面，连接两个分句，含有“尽管……”、“即使……”的意思，用于书面语体。例如：

မိုးသည်းထန်စွာရွာစေကာမူသူတို့ရောက်လာပေသေးသည်။

尽管下着暴雨，他们还是来了。

အခက်အခဲတွေမည်ကဲ့သို့ပင်ကြီးစေကာမူကျွန်တော်တို့ကျော်နင်းနိုင်ကြပါသည်။

不管困难有多大，我们都能克服。

9.2.7 连词 စိမ့်သောငှာ

用于动词后面，含有“为了使……”的意思，用于书面语体。例如：

ကျွန်တော်ကသူ့အားသွားစိမ့်သောငှာနည်းအမျိုးမျိုးဖြင့်တိုက် တွန်း ခဲ့သည်။

我用了种种办法敦促他去。

9.2.8 连词 ကစပြီး၊မှစ၍

用于名词或名词词组后面，含有“从……起”、“从……开始”的意思，ကစပြီး用于口语体，မှစ၍ 用于书面语体，例如：

စနေနေ့ကစပြီးဘောလုံးကွင်းဖွင့်မယ်။

足球场从星期六起开放。

အဲဒီအချိန်ကစပြီးမြန်မာပြည်ဟာဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမားရဲ့ကိုလိုနီနိုင်ငံဖြစ်သွားခဲ့တယ်။

从那时起，缅甸就沦为英帝国主义的殖民地。

ကျောင်းဖွင့်သည်မှစ၍ကျောင်းသားများစာကြိုးစားကြပါသည်။

从开学时起，学生们都努力学习。

ကျွန်တော်ကစပြီးအားလုံးစောစောအိပ်ရာထရမက်။

从我开始都要早早起床。

9.2.9 连词 တာနဲ့၊ တာနဲ့တစ်ပြိုင်နက်၊ တာနဲ့တစ်ပြိုင်တည်း၊ သည်နှင့်၊ သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက်၊သည်နှင့်တစ်ပြိုင်တည်း

用于动词后面，含有"一……就……"的意思 တာနဲ့၊တာနဲ့တစ်ပြိုင်နက်၊တာနဲ့တစ်ပြိုင်တည်း用于口语体 သည်နှင့်၊သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက်၊ သည်နှင့်တစ်ပြိုင်တည်း用于书面语体。例如：

မိုးရွာတာနဲ့မြစ်ရေတက်လာတော့တက်။

一下雨江水就涨上来了。

ဝါဝါဝတ်ထားသူတစ်ဦးကိုမြင်တာနဲ့တစ်ပြိုင်နက်အမေမှာတဲ့အတိုင်းမီးရှို့လိုက်တယ်။

一看到穿黄（衣服）的人，就照妈妈嘱咐的，放火烧他。

အလုပ်များတာနဲ့တစ်ပြိုင်တည်းဒီကိစ္စကိုမေ့သွားတက်။

工作一多，就忘了这件事。

လယ်သမားတို့သည်မိုးသံကိုကြားသည်နှင့်ထွန်တုံးတို့ပြင်ကြသည်။

一听到雨声，农民就整理耙。

ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက်လုပ်ရမည်။

一经决定就要做。

ရန်သူလာသည်နှင့်တစ်ပြိုင်တည်းမီးရှို့ပြီးအချက်ပေးရမည်။

敌人一来就要放火发信号。

9.2.10 连词 တာနဲ့တစ်ချိန်တည်း၊သည်နှင့်တစ်ချိန်တည်း

用于动词后面，含有"与……同时"的意思。တာနဲ့တစ်ချိန်တည်း用于口语体，သည်နှင့်တစ်ချိန်တည်း用于书面语体。例如：

မိုးကြိုးပစ်သံကြားတာနဲ့တစ်ချိန်တည်းမိုးဖွဲဖွဲကလေးကျလာတယ်။

在听到雷声的同时下起了毛毛雨。

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတည်ဆောက်သည်နှင့်တစ်ချိန်တည်းပတ်ဝန်းကျင်ကာကွယ်ရန်လုပ်ငန်းကိုလည်းအလေးထားတည်ဆောက်ရမည်။

在建设经济的同时必须重视环保建设。

9.2.11 连词 တဲ့တိုင်၊သည့်တိုင်

用于动词后面，含有“直到……”的意思，တဲ့တိုင် 用于口语体，သည့်တိုင် 用于书面语体。例如：

ကျွန်တော်ကသူ့ကိုအိမ်ရောက်တဲ့တိုင်တိုက်ပို့တက်။

我一直把他送到家。

နံနက်၃နာရီထိုးသည့်တိုင်သူမအိပ်သေးချေ။

他一直到早上三点钟还没睡。

9.2.12 连词 တဲ့တိုင်အောင်၊သည့်တိုင်အောင်

用于动词后面，含有“即使……”、“直到……”的意思。တဲ့တိုင်အောင် 用于口语体，သည့်တိုင်အောင် 用于书面语体。例如：

သူပြန်လာတဲ့တိုင်အောင်ကျွန်တော်စောင့်မည်။

我要一直等到他回来。

ညဉ့်နယ်ရောက်တဲ့တိုင်အောင်သူပြန်မလာချေ။

直到深夜他也没回来。

သူမှာအလုပ်လက်မလည်အောင်များနေသည့်တိုင်အောင်ကျွန်တော့်ကိုလာကူညီပေးသေးသည်။

他即使工作忙得不可开交，还是来帮助我。

9.2.13 连词 တဲ့အတိုင်း၊သည့်အတိုင်း

用于动词后面，含有“按照……”的意思，တဲ့အတိုင်း用于口语体，သည့်အတိုင်း 用于书面语体。例如：

အထက်ကညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်းလုပ်ရမည်။

必须按照上级指示的去做。

သားငယ်သည်မိခင်ကဏန်းမကြီးသွားသည့်အတိုင်းဘေးတိုက်သွားသည်။

小螃蟹照它妈妈那样横着身子走。

9.2.14 连词 တဲ့အတွက်၊ တဲ့အတွက်ကြောင့်၊ သည့်အတွက်ကြောင့်၊ သည့်အတွက်၊ သဖြင့်၊ သောကြောင့်

用于动词、形容词后面，连接两个分句，含有“因为……所以”的意思。တဲ့အတွက်၊တဲ့အတွက်ကြောင့် 用于口语体 သည့်အတွက်၊သည့်အတွက်ကြောင့်၊သဖြင့်၊သောကြောင့် 用于书面语体。例如：

မမြမိမအားတဲ့အတွက်စုတလောရုပ်ရှင်မကြည့်နိုင်ဘူး။

玛苗密没空，所以最近不能看电影。

ဆရာကစိတ်ရှည်လက်ရှည်ရှင်းပြတဲ့အတွက်ကြောင့်ကျွန်တော်နားလည်ပါပြီ။

由于老师耐心讲解，所以我明白了。

မောင်တင်ထွန်းစာကြိုးစားသည့်အတွက်လူရည်ချွန်ကျောင်းသားတစ်ဦးဖြစ်လာသည်။

貌丁吞努力学习，所以成为一名优秀学生。

အပြင်၌တစ်ညလုံးဆူဆူညံညံဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့်အိပ်မပျော်ရေ။

因为外面一晚上都在吵，所以没睡好觉。

မိုးလေဝသမှန်ကန်သဖြင့်သီးနှံအထွက်ကောင်းသည်။

风调雨顺，所以谷物丰收。

သူသည်ရိုးသားဖြောင့်မတ်သောကြောင့်အများကယုံကြည်လေးစား

ကြသည်။

他老实正直，所以大家都信任和尊敬他。

9.2.15 连词 တဲ့အနက်၊သည့်အနက်

用于动词后面，含有"在……中"的意思。တဲ့အနက် 用于口语体，သည့်အနက် 用于书面语体。例如：

မြန်မာပြည်တွင်မြစ်ကြီးများရှိသည့်အနက်သံလွင်မြစ်သည်အရှည်ဆုံး

ဖြစ်သည်။

缅甸的河流中，萨尔温江最长。

ပုစ္ဆာ၁၅ပုဒ်ဖြေတဲ့အနက်၂ပုဒ်သာမှန်ကယ်။

在回答的 15 道题中，只答对了 2 道题。

9.2.16 连词 တဲ့အပြင်၊သည့်အပြင်

用于动词后面，含有"除……外"、"不仅……而且"的意思，一般在第二分句中加连词 လည်း或 သေး。တဲ့အပြင် 用于口语体，သည့်အပြင် 用于书面语体。例如：

မြန်မာဘာသာလေ့လာသည့်အပြင်တရုတ်ဘာသာကိုလည်းလေ့လာ

ရဦးမည်။

除了学习缅甸语之外，还必须要学习汉语。

ကျွန်တော်ဖျားသည့်အခါတွင်သူကလာပြီးဖျောင်းဖျအားပေးသည့်အပြင်အစစအရာရာမှာကူညီပေးသေးသည်။

在我生病的时候，他不仅来劝慰我，还处处帮助我。

ကျွန်တော်ဘော်လီဘောကစားဖို့ဝါသနာပါတဲ့အပြင်ဘောလုံးကစားဖို့ဝါသနာလည်းပါတယ်။

我除了喜欢打排球，还喜欢踢足球。

9.2.17 连词 တဲ့အလျောက်၊သည့်အလျောက်

用于动词后面，含有“随着……”“与……相一致”的意思，တဲ့အလျောက် 用于口语体，သည့်အလျောက် 用于书面语体。例如：

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာသည့်အလျောက်လယ်သမားများဘဝသည်တစ်နေ့တခြားချောင်ချိလာသည်။

随着农业生产的发展，农民的生活日益宽裕。

မြန်မာလူမျိုးတို့ပြောဆိုတဲ့စကားအသံမှာနေထိုင်ရာဒေသချင်းမတူတဲ့အလျောက်ခြားနားချက်ရှိပါတယ်။

缅甸人讲话的语音随着居住地区的不同而有差别。

9.2.18 连词ဒါကြောင့်၊ဒါကြောင့်မို့၊ဒါကြောင့်မို့လို့၊အဲဒါကြောင့်၊ထို့ကြောင့်

用于连接两个分句，放在第二个分句的开头，含有“因此……”“所以……”的意思，ဒါကြောင့် 等用于口语体，ထို့ကြောင့် 用于书面语体。例如：

သူအင်မတန်စာကြိုးစားသည်၊ထို့ကြောင့်စာမေးပွဲအောင်၏။

他学习非常努力，所以考试通过了。

မြို့တော်ပြတိုက်ထဲမှာပန်းချီပြပွဲရှိတယ်လို့ကြားရတယ်၊ငါသိပ်ကြည့်ချင်တာပဲ၊ဒါကြောင့်မောင်ဘနဲ့အတူမြို့ထဲကိုသွားတယ်။

首都展览馆内有画展，我很想看，所以和貌巴一起进城。

ဒီကနေ့မိုးရွာတယ်၊ဒါကြောင့်မို့တင်းနစ်မကစားတော့ဘူး။

今天下雨，所以不打网球。

9.2.19 连词 လို့နောက်၊ဒီနောက်၊ဒီနောက်၊၄င်းနောက်

用于连接两个分句，放在第二个分句的开头，含有“然后”、“此后”“而后”等意思，ဒီနောက်၊ဒီနောက် 用于口语体 ထို့နောက်၊၄င်းနောက် 用于书面语体。例如：

မင်းတုန်းမင်းကြီးနတ်ရွာစံတော်မူ၏၊လို့နောက်သီပေါမင်းနန်းတက်ခဲ့၏။

敏东王驾崩，此后锡袍王登基。

ကျွန်တော်လေယာဉ်ပျံနဲ့ရန်ကုန်ကိုသွားမယ်၊ဒီနောက်မော်တော်ကားနဲ့ပဲခူးကိုသွားမယ်။

我乘飞机去仰光，然后乘汽车去勃固。

9.2.20 连词ဒ်ပြင်၊ဒီအပြင်၊ကို့ပြင်၊၄င်းအပြင်

用于连接两个分句，放在第二个分句的开头，含有“此外”的意思，ဒ်ပြင်၊ဒီအပြင် 用于口语体，၄င်းအပြင်၊ထို့ပြင် 用于书面语体。例如：

သတင်းစာထဲ၌ပြည်တွင်းပြည်ပသတင်းများပါသည်။ထို့ပြင်ဆောင်းပါးများလည်းပါသည်။

报纸上有国内外新闻，此外也登有文章。

သင်္ကြန်ပွဲတော်နေ့မှာမြန်မာလူမျိုးတွေအချင်းချင်းရေပက်ကစားကြတယ်။

ဒီအပြင်ဥပုသ်စောင့်လေ့ရှိတယ်။

在泼水节期间，缅甸人相互泼水，此外还有守戒的习惯。

9.2.21 连词ဒါထက်

用于口语体，在转换话题时用，常和语气词 ဪ 连用，含有“对了”的意思。例如：

ဪ၊ဒါထက်ခင်ဗျားနာမည်ဘာလဲဗျ။

噢！对了，你的名字叫什么？

ဒါထက်၊စကားမစပ်ပြောရဦးမယ်။

对了，还有事要顺便说一下。

9.2.22 连 词 ဒါပေတဲ့၊ ဒါပေမဲ့၊ နို့ပေမဲ့၊ သို့ရာတွင်၊ သို့သော်၊ သို့သော်လည်း၊ သို့ဖြစ်သော်လည်း၊ သို့တစေ၊ သို့ပေမင့်၊ သို့စေကာမူ၊ သို့သော်ငြားလည်း

用于连接两个分句，放在第二个分句的开头，含有“但是……”的意思，ဒါပေမဲ့၊ ဒါပေတဲ့၊ နို့ပေမဲ့ 用于口语体，သို့ရာတွင် 等用于书面语体。例如：

မိုးချုန်းတယ်၊ဒါပေမဲ့မိုးမရွာ။

打雷，但不下雨。

အဆင်းလှသည်၊သို့သော်အချင်းမလှ။

绣花枕头稻草心（成语）。

သူသည်ရေလုပ်သားပင်ဖြစ်သည်၊သို့သော်လည်းရေမကူးတတ်ပေ။

他是个水产工人，但不会游泳。

9.2.23 连词ဒါဖြင့်

用于口语体，含有“那么”的意思。例如“：

က။ကျွန်တော်ဘောလုံးမကန်ချင်ဘူး။

甲：我不想踢足球。

ခ။ဒါဖြင့်ဘော်လီဘောကစားပါ။

乙：那么打排球吧！

9. 2. 24 连词ဒါမှ

用于口语体，含有“这样才……”的意思。例如：

ဒါမှမှန်တာ။

这样才是对的！

9. 2. 25 连词ဒါမှမဟုတ်၊နို့မဟုတ်၊သို့မဟုတ်

用于连接词、词组或句子，表示选择其中之一，含有“或者”的意思，ဒါမှမဟုတ်၊ နို့မဟုတ် 用于口语体，သို့မဟုတ် 用于书面语体。例如：

လှလှသည်အိမ်မှာသို့မဟုတ်ကျောင်းမှာစာကျက်၏။

拉拉在家或在学校复习功课。

ဒီကနေ့နို့မဟုတ်နက်ဖြန်မှာရန်ကုန်ကိုသွားမယ်။

今天或者明天去仰光。

အမေ့ဆီကိုကြေးနန်းရိုက်မည်၊သို့မဟုတ်ဖုန်းဆက်မည်။

要给妈妈打个电报或打个电话。

9. 2. 26 连词ဒီလိုဆိုရင်၊ဤသို့ဆိုလျှင်

ဒီလိုဆိုရင် 用于口语体，ဤသို့ဆိုလျှင် 用于书面语体，含有“这么说”、“那么”的意思。例如：

က။ကျွန်တော်ကနေ့မအားဘူး။

甲：今天我没空。

ခ။ဒီလိုဆိုရင်နက်ဖြန်လာပါ။

乙：这么说明天来吧！

9.2.27 连词 နဲ့၊နှင့်

用于连接名词、代词或名词词组，含有“和”的意思，နဲ့ 用于口语体，နှင့် 用于书面语体。例如：

ခင်ခင်နဲ့စီစီတို့ကစာကျက်နေကြသည်။

钦钦和喜喜在复习功课。

ဤသည်တို့ကားငြိမ်းချမ်းရေးလွတ်လပ်ရေးနှင့်ပြည်သူတို့ချမ်းသာဝပြော
ရေးတို့လိုလားသူတိုင်း၏တာဝန်ဖြစ်ပါသည်။

这些是每一个要求和平、自由和人民生活幸福富足的人们的责任。

9.2.28 连词 နို့မဟုတ်ရင်၊ဒါမှမဟုတ်ရင်၊သို့မဟုတ်လျှင်

用于连接两个分句，放在第二分句开头，含有“不然的话”、“否则”的意思。နို့မဟုတ်ရင်၊ဒါမှမဟုတ်ရင် 用于口语体，သို့မဟုတ်လျှင် 用于书面语体。例如：

ခင်ဗျားမြန်မြန်သွားလေ၊နို့မဟုတ်ရင်နောက်ကျက်နှ်မက်။

你赶快去呀，不然要迟到的。

ထင်းတွေကိုမီးဖိုနဲ့ခပ်ဝေးဝေးထားရမယ်၊ဒါမှမဟုတ်ရင်မီးလောင်တတ်
တတ်။

柴要放得离炉灶远点，否则容易着火。

အတတ်ပညာကိုကောင်းကောင်းသင်ပါ၊သို့မဟုတ်လျှင်အလုပ်ကောင်းကောင်းလုပ်နိုင်မည်မဟုတ်။

学好技术，不然的话不能做好工作。

9.2.29 连词 ပေမဲ့၊ ပေမင့်၊ သော်လည်း၊ သော်ငြားလည်း၊ ငြားသော်လည်း

用于连接两个分句，放在第一分句谓语词的后面，表示转折关系，含有“虽然……但是……”的意思，ပေမဲ့၊ပေမင့် 用于口语体，သော်လည်း等用于书面语体。例如：

ကိုကျော်မြင့်မောပေမဲ့အနားမယူဘူး။

哥觉敏虽然累了，但没有休息。

ဒီစကားလုံးကိုဖတ်တတ်ပေမဲ့ကောင်းကောင်းမသုံးတတ်ဘူး။

虽然会读这个词，但不会很好使用。

ကြိုးစားသော်လည်းအထမမြောက်ချေ။

虽然努力了，但没成功。

သူတို့အားလုံးသည်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဖြစ်သော်ငြားလည်းအရည်အချင်းမတူပေ။

他们虽然都是大学生，但是水平不同。

9.2.30 连词 ပြီးနောက်၊ပြီးတဲ့နောက်

用于连接两个分句，表示先后顺序，含有“……之后”、“……以后”的意思。例如：

ထမင်းစားပြီးတဲ့နောက်လမ်းလျှောက်သွားတယ်။

吃完饭后去散步。

အိပ်ရာထပြီးနောက်သွားတိုက်၊မျက်နှာသစ်တယ်။

起床后刷牙、洗脸。

9.2.31 连词 ဖို့၊ ရန်၊ ဖို့အတွက်၊ ရန်အတွက်၊ ရန်အလို့ငှာ၊ အံ့သောငှာ

用于连接两个分句，放在第一个分句谓语词的后面，表示目的，含有“为了……”的意思，ဖို့၊ဖို့အတွက် 用于口语体，ရန်၊ရန်အတွက် 等用于书面语体。例如：

ရွှေတိဂုံစေတီတော်လို့သွားဖူးမြော်ရန်ကိုလှမြင့်ကိုဖုန်းဆက်ပြီးချိန်းဆိုထားသည်။

已打电话约了哥拉敏去朝拜瑞德宫大金塔。

ကိုယ့်တိုင်းပြည်လုံခြုံဖို့အရွယ်ရောက်သူကိုင်းစစ်ပညာကိုတတ်ထားရမည်။

为了国家的安全，每个到年龄的人都要懂军事。

ကျန်းမာစေရန်အတွက်သင့်တင့်မျှတသောအစားအစာကိုစားရမည်။

为了健康，要吃合适的食品。

မုဆိုးသည်သားကောင်ကိုပစ်အံ့သောငှာလင့်စင်ပေါ်မှစောင့်သည်။

猎人在高处搭的架子上等待打猎物。

နွေအခါရေမပြတ်စေရန်ရေကန်ကိုတူးကြသည်။

挖池塘防夏季断水。

9.2.32 连词 ဖြစ်စေ …. ဖြစ်စေ၊ဖြစ်ဖြစ် …. ဖြစ်ဖြစ်

用于名词、代词、名词词组等后面，含有“无论……还是……”的意思。ဖြစ်ဖြစ် …. ဖြစ်ဖြစ် 用于口语体，ဖြစ်စေ….ဖြစ်စေ 用于书面语体。例如：

မောင်ဘဖြစ်ဖြစ်၊မောင်လှဖြစ်ဖြစ်တစ်ယောက်ယောက်ခေါ်ခဲ့။

无论是貌巴还是貌拉，叫一个来！

သူပြောသည်ဖြစ်စေမပြောသည်ဖြစ်စေသိပြီးဖြစ်ပါသည်။

他说也好，不说也好，（我）都知道。

ထားဝယ်မြို့ကိုလေယာဉ်နဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊သင်္ဘောနဲ့ဖြစ်ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။

无论乘飞机或是乘船，都能去土瓦。

ဖြစ်စေ 可以一个单独使用，表示“无论”、“不管”、“哪怕是”的意思。例如：

မည်သည့်အရပ်သို့ရောက်သည်ဖြစ်စေလူထုကိုအားကိုးရမည်။

无论到哪里，都必须依靠群众。

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေနက်ဖြန်သွားရမည်။

不管怎样，明天都要去。

9.2.33 连词 မူ

用于连接两个分句，表示假设关系，含有“……的话”的意思，用于书面语体。例如：

သင်လာမူကျွန်တော်စောင့်အံ့။

你来的话，我等你。

9.2.34 连词 မည့်ဆဲဆဲ

用于连接两个分句，放在第一个分句谓语词的后面，含有“既将……的时候”、“正当……的时候”的意思，用于书面语体。例如：

ကျောင်းသို့သွားမည့်ဆဲဆဲမိုးရွာလေသည်။

正要上学时，下起了雨。

သွားကြိုမည့်ဆဲဆဲသူရောက်လာသည်။

正要去迎接，他来了。

9.2.35 连词မည့်အစား၊မဲ့အစား

用于连接两个分句，表示用后面的动作代替前面的动作，含有“代之以……”、“与其……不如……”、“不但不……反而……”的意思，မဲ့အစား用于口语体，မည့်အစား用于书面语体。例如：

ပဲခူးမြို့ကိုမီးရထားနှင့်သွားရမည့်အစားဘက်စကားနှင့်သွားလျှင်ပိုမြန်သည်။

与其乘火车去勃固，不如乘公共汽车去快。

တစ်ယောက်တည်းရွတ်ဖတ်မဲ့အစားစုပေါင်းပြီးစကားပြောလေ့ကျင့်ရင်ပိုအကျိုးရှိမယ်။

与其一个人朗读，不如集体练会话收获会更大。

9.2.36 连词 မည့်အပြင်၊မဲ့အပြင်

用于连接两个分句，放在第一分句谓语词的后面，表示将来时态，含有“除要……外”的意思，မဲ့အပြင် 用于口语体，မည့်အပြင် 用于书面语体。例如：

နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်များ၌ရန်ကုန်မြို့တွင်လည်ပတ်ကြည့်ရှုမည့်အပြင်ပုဂံသို့လည်းသွားလည်မည်။

暑假里，除了要在仰光参观游览，还要去蒲甘玩。

မြန်မာဘာသာကိုသင်မဲ့အပြင်အင်္ဂလိပ်ဘာသာကိုလည်းသင်မယ်။

除了要学缅甸语，还要学英语。

9.2.37 连词မှ

用于连接两个分句，表示条件关系，放在第一分句谓语词的后面，含有“……才……”的意思。例如：

အရေးကြုံမှသတိရလာသည်။

事到临头才想起来。

ထမင်းစားပြီးမှလာခဲ့မယ်။

吃完饭才来。

9.2.38 连词 မှသာ၊မှသာလျှင်

用于书面语体，含有“只有……才……”的意思。例如：

ဤသို့လုပ်မှသာလျှင်မှန်ပေသည်။

只有这样做才对。

ဒီလိုပြောမှသာသူနှစ်သက်သည်။

只有这样说他才喜欢。

9.2.39 连词ရင်း

用于连接动词，可以一个单独用，也可以几个连用，含有“边……边……”、“……着……着……”的意思。例如：

ကိုလေးမြင့်ကလမ်းလျှောက်ရင်းသီချင်းဆိုနေတယ်။

哥雷敏边走路边唱歌。

လုပ်ရင်းလုပ်ရင်းတတ်သွားလိမ့်မယ်။

做着做着就会了。

9.2.40 连词ရကား

用法与 သောကြောင့်၊သဖြင့် 同。例如：

မိုးရွာရကားဘတ်စကက်ဘောပြိုင်ပွဲမကျင်းပနိုင်ချေ။

由于天下雨，篮球比赛不能举行了。

9.2.41 连词ရအောင်

用于连接两个分句，表示目的，含有“为了……”的意思例如：

ဆရာနဲ့တိုင်ပင်ရအောင်လာတာပါ။

为了同老师商量而来的。

9.2.42 连词ရာ

用于连接两个分句，有两种意思：(1)表示后面的分句对前面的分句进一步说明，(2)表示“在……过程中”、“在……时候”。例如：

ကျွန်တော်မှာသားနှစ်ယောက်ရှိရာ၊အကြီးကမောင်ဘ၊အငယ်ကမောင်ခွေးဖြစ်သည်။

我有两个儿子，大的叫貌巴，小的叫貌奎。

လက်ခုတ်သြဘာပေးကြရာခန်းမဆောင်တစ်ခုလုံးသိမ့်သိမ့်တုန်သွားပေသည်။

雷鸣般的掌声响彻大厅。

ကျွန်တော်တို့စကားပြောနေကြရာသူလာသဖြင့်စကားဝိုင်းပျယ် သွားသည်။

我们正在谈话时他来了，谈话就中断了。

9.2.43 连词ရယ် .... ရယ်

用于连接名词、代词或词组，既加强语气，又表示并列，含

有“和……”、“以及……”的意。例如：

ငါရယ်သူရယ်အားလုံးသွားတယ်။

我呀，他呀，都去。

စာဖတ်ခန်းထဲမှာသတင်းစာတွေရယ်၊ရုပ်စုံတွေရယ်၊စာအုပ်တွေရယ်အမျိုးမျိုးရှိတယ်။

阅览室里有报纸呀，画报呀，书呀，样样都有。

9. 2. 44 连词 ရော….ပါ၊ရော….ရော….

用于连接两个并列的名词、代词或词组，含有“连……带……”、“……也好……也好”的意思。例如：

သူနေ့ရောညပါအလုပ်လုပ်နေတယ်။

他不分昼夜地工作。

ဘုရားဖူးတဲ့အခါမှာရော၊စေတီပုထိုးပေါ်တက်တဲ့အခါမှာရော၊ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းထဲကိုဝင်တဲ့အခါမှာပါဖိနပ်မစီးကြရဘူး။

在拜佛的时候也好，在上佛塔的时候也好，在进入寺院也好，都不许穿鞋。

ဆရာကိုရော၊ကျောင်းသားကိုပါဒီကားနဲ့တင်သွားမယ်။

连老师带学生都要用这辆车运走。

9. 2. 45 连词 လျတ်နဲ့၊လျက်သားနဲ့၊လျက်နှင့်၊လျယ်သားနှင့်

用于连接两个分句，放在前一个分句谓语词的后面，表示前后两个分句所说的意思相反，含有“明明……却”的意思，လျက်နဲ့၊လျက်သားနဲ့ 用于口语体，လျက်နှင့်၊လျက်သားနှင့် 用于书面语体。在否定句中用 မ….ဘဲနဲ့၊မ….ဘဲနှင့်၊မ….ဘဲလျက်。例如：

မုန်းလျက်နဲ့ချစ်ဟန်ဆောင်တယ်။

明明恨却装作爱。

မှားမှန်းသိလျက်သားနဲ့ဘာဖြစ်လို့မပြင်သလဲ။

明知道错了，为什么不改？

မမြသည်ကြားလျက်နှင့်မကြားယောင်ဆောင်သည်။

玛苗明明听见了，却装作没听见。

သူမဆာဘဲလျက်မုန့်ကိုစားသည်။

他不饿却吃点心。

9.2.46 连词ရုံသာမက၊ရုံတင်မက၊ရုံတင်သာမက၊ရုံမျှမက

用于连接两个分句，表示递进关系，放在第一分句谓语词的后面，一般在第二分句中加လည်း或သေး，含有“不仅……而且……”、“不只……而且……”、“不仅……还……”的意思。例如：

တရုတ်မြန်မာနှစ်ပြည်ထောင်ဟာအိမ်နီးချင်းနိုင်ငံဖြစ်ရုံသာမက၊ဆွေမျိုးရင်းချာလည်းဖြစ်ပါတယ်။

中缅两国不仅是邻邦，而且是亲戚。

ကျွန်တော်တို့စုဆောင်းရရှိထားသောရိက္ခာသည်စားလောက်ရုံမျှမကသူတပါးအားကူညီပေးနိုင်သေးသည်။

我们储藏的粮食不仅够自己吃的，还能帮助别人。

မကြည်ဝင်းသည်မြန်မာသီချင်းဆိုတတ်ရုံတင်မကတရုတ်သီချင်းကိုလည်း ဆိုတတ်သည်။

玛芝温不只会唱缅甸歌，还会唱中国歌。

9.2.47 连词 လေ....လေ၊လေလေ....လေလေ

在 လေ....လေ၊လေလေ....လေလေ 的中间和后面置于相同的动词或形容词，含有“越……越……”的意思。例如：

ကျွန်တော်တို့ဘဝအခြေအနေဟာလာလေကောင်းလေပဲ။

我们的生活越来越好。

ကြာလေလေမိမိ၏ညံ့ဖျင်းမှုကိုသိလာလေလေဖြစ်တယ်။

时间越长越看出自己的不足。

9.2.48 连词 လည်း

用于连接主语、宾语、状语或句子，含有“也”、“又”的意思。例如：

ကျွန်တော်လာမယ်၊သူလည်းလာမယ်။

我来，他也来。

မောင်အောင်ထွန်းသည်သတင်းစာကိုဖတ်သည်၊ဂျာနယ်ကိုလည်းဖတ်သည်။

貌昂吞又看报又看杂志。

သူစကားပြောလည်းကောင်းသည်။စာရေးလည်းကောင်းသည်။

他的话讲得好，字也写得好。

9.2.49 连词 လည်းကောင်း(缩略字为 ၎င်း)

用于连接句子中的并列成分，放在主语、宾语或状语的后面，多用于书面语体，含有“……也好……也好”、“既……又”的意思。例如：

သကြင်္ကန်နေ့များတွင်အလုပ်သမားများ၎င်း၊အစိုးရဝန်ထမ်းများ၎င်း၊

ကျောင်းသူကျောင်းသားများကငှင်း၊မြို့သူမြို့သားများကငှင်းရေပက်ကစားပြီးနှစ်သစ်ကူးပွဲတော်ကိုတပျော်တပါးကျင်းပကြသည်။

泼水节期间，工人、政府机关工作人员、学生、市民都泼水欢渡新年。

စာအုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ခဲတံကိုလည်းကောင်း၊ဖောင်တိန် ကို လည်းကောင်းအားလုံးလိုပါသည်။

书也好，铅笔也好，自来水笔也好，都需要。

တပ်မတော်သည်နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးတည်ဆောက်ရာ၌ငှင်း၊ဒုက္ခသည်များကယ်တင်ရာ၌ငှင်း၊လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ရာ၌ငှင်းတက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်လေသည်။

军队在国家经济建设、救灾、从事工农业生产中都积极参加。

9.2.50 连词 လျက်

放在动词后面，用于书面语体，有下面两种意思。

1. 与 ၍ပြီး 相同。例如：

ကောင်းကင်ယံထစ်ချုန်းရိုက်ကြိုးလျှယ်မိုးကြီးသည်းထန်းစွာရွာ၏။

天空在打雷下暴雨。

မုဆိုးသည်ချုံကိုကွယ်လျက်သားကောင်ကိုမျှောင်းနေသည်။

猎人藏在树丛后面等待猎物。

2. 与 ကျက်နှင့် 相同。例如：

မှားမှန်းသိလျက်မသိယောင်ဆောင်သည်။

明明知道不对，却佯装不知道。

လျက် 连接在动词后面，加上ရှိ၊နေ 表示动作在进行或持续，与助动词 နေ 的意义相同。例如：

မခင်အေးသည်ထမင်းစားလျက်နေသည်။

玛琴爱在吃饭。

သူကသတင်းစာဖတ်လျက်ရှိသည်။

他正在看报。

9.2.51 连词ရင်၊လျှင်၊သော်

用于动词、形容词后面，表示假设关系，含有“如果……的话”、“倘若……的话”、“假如……的话”的意思。ရင် 用于口语体，လျှင်၊သော် 用于书面语体。例如：

မိုးရွာရင်မသွားနဲ့တော့။

如果下雨就别再去。

မြန်မြန်ရေးလျှင်ထမင်းမစားမီပြီးနိုင်သည်။

快点写的话，饭前就能写完。

သူသွားသော်ကျွန်တော်လည်းသွားမည်။

他去我就去。

9.2.52 连词 သလို၊သကဲ့သို့၊သည့်ပမာ၊သည့်အလား

用于连接两个分句，含有“像……那样”、“如同……一样”的意思，သလို 用于口语体，သကဲ့သို့၊သည့်ပမာ၊သည့်အလား用于书面语体。例如：

သူလုပ်သလိုငါလည်းလုပ်တတ်တယ်။

我也会像他那样做。

မောင်တင်အောင်ရေးသကဲ့သို့ရေးပါ။

像貌丁昂那样写！

အရှေ့ကနေဝင်းထွက်သည့်ပမာထွန်းလင်းတောက်ပနေသည်။

像东方升起的太阳光芒四射。

ငှက်ပျံသည့်အလားပျံသန်းနိုင်သည်။

能像鸟一样飞翔。

9.2.53 连词 သာမက

用于名词、代词或名词词组后面，常与 လည်း配合使用，含有“不仅……而且”的意思。例如：

သူသာမကကျွန်တော်လည်းသွားသည်။

不仅他，我也去了。

အရေအတွက်သာမကအရည်အချင်းလည်းသာလွန်သည်။

不仅在数量上，在质量上也超过了。

စစ်ရေးဘက်မှာရှုံးသည်သာမကစီးပွားရေးဘက်မှာလည်းအကျပ်အတည်းနှင့်ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။

不仅在军事上失败了，而且在经济上也遇到危机。

9.2.54 连词 သော်၎င်း ....သော်၎င်း ....(သော်လည်းကောင်း ...သော်လည်းကောင်း)

用于名词、代词或短语后面，表示几个中任选一个，含有“或者……或者”的意思。例如 ：

မောင်မြင့်သော်၎င်း၊မောင်ထွန်းသော်၎င်းတစ်ယောက်ယောက်သွားရမည်။

貌敏或者貌吞必须去一个。

ကျောင်းဆရာကိုသော်၎င်း၊ကျောင်းသားကိုသော်၎င်းမေးနိုင်သည်။

问老师或者问学生都可以。

ခင်ဗျားသွားလျှင်သော်၎င်းမသွားလျှင်သော်၎င်းကျွန်တော်သွားမည်။

你去也好，不去也好，我是要去的。

9.2.55 连词 သို့နှင့်၊သို့ဖြင့်၊ဒီလိုနဲ့

用于连接两个分句，放在第二分句的句首，含有“就这样”、“以此”的意思，ဒီလိုနဲ့ 用于口语体，သို့ဖြင့်၊သို့နှင့် 用于书面语体。例如：

ကျွန်တော်သည်နေ့ကိုင်းတစ်နာရီအချိန်ယူ၍တာဝေးပြေးသည်၊သို့နှင့်ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်၏။

我每天用一小时长跑，以此锻炼身体。

နောက်ဆုံးမှာထူးချွန်တဲ့အားကစားသမားတွေကိုဆုချီးမြှင့်ပေးတယ်၊ဒီလိုနဲ့ပြေးခုန်ပစ်ပြိုင်ပွဲအောင်မြင်စွာရုပ်သိမ်းကိုက်ပါတယ်။

最后，给优秀运动员颁奖，就这样，田径运动会胜利结束。

9.2.56 连词 သို့စင်လျက်

用于连接两个分句，放在第二分句句首，含有“虽然如此”的意思，用于书面语体。例如：

ယမန်နှစ်ကမိုးအလွန်ခေါင်သည်။သို့စင်လျက်စပါးသီးနှံလှိုင်လှိုင်ရရှိခဲ့သည်။

去年很干旱，虽然如此，农作物仍然获得丰收。

9.2.57 连词 သို့ပါ၍

用于连接两个分句，放在第二分句句首，含有“因此”的意

思。例如：

နက်ဖြန်ဖွင့်ပွဲကျင်းပမည်ဖြစ်ပါသည်။သို့ပါ၍ကြွရောက်ချီးမြှင့်ပါရန်ဖိတ်ကြားအပ်ပါသည်။

明天举行开幕式，敬请光临。

9.2.58 连词 သို့ပါလျက်

用于连接两个分句，放在第二个分句句首，含有“尽管……但是”的意思，用于书面语体。例如：

ရန်သူများသည်နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့်ခြေရှုပ်ဖျက်ဆီးသည်။သို့ပါလျက်ကျွန်တော်တို့အောင်မြင်မှုရရှိခဲ့သည်။

敌人尽管用尽各种手段进行捣乱破坏，但是我们取得了胜利。

9.2.59 连词 သို့ဖြစ်၍

用于连接两个分句，放在第二个分句句首，含有“因此”、“因而”的意思，用于书面语体。例如：

လူနာများကိုဆေးထိုးရန်ရှိသေးသည်၊သို့ဖြစ်၍၂နာရီခန့်အိမ်ပြန်နောက်ကျမည်ဖြစ်သည်။

还要给病人注射，因此回家要晚两个小时。

9.2.60 连词 သို့မှသာ၊သို့မှသာလျှင်

用于连接两个分句，放在第二个分句句首，含有“只有这样才……”的意思，သို့မှသာလျှင် 比 သို့မှသာ 语气强，用于书而语体。例如：

နေ့တိုင်းအပင်ပန်းခံ၍လေ့ကျင့်ရမည်၊သို့မှသာလျှင်ပြိုင်ပွဲ၌ရွှေတံဆိပ်ရ

နိုင်သည်။

要每天坚持锻炼，只有这样才能在比赛中获得金牌。

အဆင့်မြင့်နည်းပညာများကိုအဆက်မပြတ်တီထွင်အသုံးပြုရမည်၊သို့မှသာနိုင်ငံတော်စီးပွားရေးတစ်နေ့တခြားတိုးတက်စေလိမ့်မည်။

要不断创造和使用新技术，只有这样才能使国家经济日益发展。

9.2.61 连词 အကယ်၍၊တကယ်လို့

用于句子的前面，书面语体中常与 လျှင်၊က၊အံ့ 配合使用，口语体中与ရင် 配合使用，含有“假如……”、“如果……”的意思，တကယ်လို့ 用于口语体，အကယ်၍ 用于书面语体。例如：

အကယ်၍သူလာလျှင်၊ကျွန်တော်တို့ဝမ်းသာကြမည်။

如果他来的话，我们会很高兴。

အကယ်၍သင်သွားအံ့၊ဤစာအုပ်ကိုယူသွားပါ။

假如你去的话，就把这本书带走。

တကယ်လို့နောက်ကျရင်လေယာဉ်မီတော့မှာမဟုတ်။

如果迟到了，就赶不上飞机了。

9.2.62 连词 အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်

用于连接两个分句，放在第二分句句首，含有“为什么呢”的意思，口语体中用 ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့。例如：

အင်းဝခေတ်၌စာပေထွန်းကားသည်။အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်အင်းဝဘုရင်ဒုလိယမင်းခေါင်သည်စာဆိုတော်များကိုအားပေးချီးမြှောက်တော်မူသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

阿瓦王朝时期文学繁荣，这是为什么呢？是因为明康二世鼓励奖赏诗人。

9.3 连词的特性和作用

9.3.1 某些连词有几种作用，在句子中究竟起什么作用必须从上下文来加以判断。例如：

သူထိုင်၍သတင်းစာကိုဖတ်သည်။(တစ်ခုပြီးတစ်ခုပြသမှု)

他坐着看报。

သူကျွေး၍ကျွန်တော်စားသည်။(အကြောင်းပြသမှု)

因为他请我，所以我吃了。

9.3.2 有些连词的意义相同，但在句子中的位置不同，有的必须放在前一个分句的谓语词的后面，有的则必须放在第二个分句的句首，使用时要加以注意。例如：

သူစာကြိုးစားသော်လည်းစာမေးပွဲမအောင်ချေ။

他虽然努力学习，但考试没有及格。

သူစာကြိုးစားသည်။ထို့သော်လည်းစာမေးပွဲမအောင်ချေ။

他虽然努力学习，但考试没有及格。

အလုပ်သမားတို့ကကြိုးကြိုးစားစားလုပ်ကြလို့ဒီလုပ်ငန်းတစ်လစောပြီး ပြီးစီးသွားတယ်။

由于工人们努力工作，所以这项工程提前了一个月结束了。

အလုပ်သမားတို့ကကြိုးကြိုးစားစားလုပ်ကြတယ်၊ဒါကြောင့်ဒီလုပ်ငန်းတစ်လစောပြီးပြီးစီးသွားတယ်။

由于工人们努力工作，所以这项工程提前了一个月结束了。

思考与练习

1. 什么是连词？

2. 用所给的连词填空

ကာ၊နှင့်၊တို့မဟုတ်၊လျှင်၊မှ၊တုန်း၊ဖြစ်စေ...ဖြစ်စေ

၁။မင်း ______________ ငါအတူသွားကြမည်။

၂။မင်း __________ ငါ __________ သွားဖြစ်အောင်သွားရမည်။

၃။မိုးရွာ ______________ သစ်ပင်များစိမ်းလန်းစိုပြည်ကြသည်။

၄။လသာ ________________ ခိုင်းငင်သင့်သည်။

၅။ပျင်းရိ ______________ ရှုံးတတ်သည်။

၆။မိဘ ______________ ဆရာသမားတို့တိုရှိသေပါ။

၇။စာကြည့်တိုက် ______________ စယ်ရုံ၌တုပ်အားပေးမည်။

၈။သားသမီးလိမ္မာ ________________ မိဘစိယ်ချမ်းသာသည်။

၉။မိုးရွာ ________________ ပို့ုးသာမည်။

3. 用所给的连词造句

သို့ရာတွင်	မ....တဲ့လျက်
နှင့်တစ်ပြိုင်နက်	ရန်

သဖြင့်

သလို

ရုံသာမက

မှ

ဖြစ်စေ....ဖြစ်စေ

ကာ

လို့

သို့ပါ၍

သို့ဖြစ်၍

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်

ထို့ကြောင့်

နှင့်

သို့မဟုတ်

က

သော်၎င်း ....သော်၎င်း

ရင်

သို့စင်လျက်

သို့မှသာလျှင်

အကယ်၍

ထို့ကြောင့်

第 10 章 助动词

(ကြိယာထောက်)

位于动词后面，对动词的意义起强调和补充作用的词叫做助动词。缅甸语为ကြိယာနောက်၌ဆက်တည်၍ထိုကြိယာ၏အနက်သဘောကိုထူးခြားအောင်ကူညီထောက်ပံ့သောစကားလုံးကိုကြိယာထောက်ဟုခေါ်သည်။ 例如:

မောင်မောင်ကမလှထံမှငွေချေးရသည်။

貌貌不得不从玛拉那儿借钱。

မောင်မောင်ကမလှထံမှငွေချေးသည်။

貌貌从玛拉那儿借钱。

上面两句话都是叙述貌貌从玛拉那儿借钱这件事，但在第一个句子中由于在ချေး的后面加了助动词ရ，表明由于某种原因不得不从玛拉那儿借钱。又如:

ကျွန်တော်ကျောင်းတက်သည်။

我上学。

ကျွန်တော်ကျောင်းတက်ချင်သည်။

我想上学。

上面两个句子都是叙述我上学这件事，但在第二个分句中တက် 的后面加了助动词ချင်，表示我还没上学，只是有这种想法。

从上面这些例句中可以看出助动词的重要作用，由于使用了助动词，才使句子表达的意思更完整。

10.1 助动词的分类

助动词从其来源和意义上可以分为单纯助动词和转化助动词（从动词、形容词转化而来的）两种。

10.1.1 转化助动词

这一类助动词的特点是它本身是动词或形容词，可以单独在句子中运用，当作助动词用时，有的保留了原来的意义，有的是用其引伸意。例如：

ကျေးဇူးတင်ကြောင်းကျွန်တော်ဖော်ပြလိုပါသည်။

我表示感谢。

ဒါနားလည်လွယ်တယ်။

这容易懂。

မောင်ချိုသည်ပြောရဲသည်။

貌秋敢说。

ဤစကားမျိုးမပြောကောင်းချေ။

不该说这种话。

မင်းတို့မြို့ထဲသို့သွားရမည်။

你们必须进城去。

上面例句中的 လို၊လွယ်၊ရဲ၊ကောင်း၊ရ等都是充当助动词用，都是由动词形容词来的。လို၊လွယ်၊ရဲ 在充当助动词时仍保留了原来动词的意义。而 ကောင်း၊ရ在充当助动词时，在原意的基础上有所发展，ကောင်း的原意是“好”，充当助动词时引伸为“应该”。ရ原意是“得到”，充当助动词时引伸为“必须”、“只得”的意思。

10.1.2 单纯助动词

这一类助动词的特点是它本身没有实际意义，不能单独在句子中使用，只能附着在动词后面，起语法作用。例如：

ဦးချမ်းသာသည်တရုတ်ပြည်ကိုရောက်ဖူးသည်။

吴倡达曾到过中国。

မလှဝေသည်မေမြို့သို့သွားချင်သည်။

玛拉威想去眉苗。

上面句子中的 ဖူး၊ချင် 不能在句子里单独使用，不能说成 ဦးချမ်းသာသည်တရုတ်ပြည်ကိုဖူးသည် 和 မလှဝေသည်မေမြို့သို့ချင်သည်，只能附着在动词后面使用。ဖူး 表示动作曾经发生过，ချင် 表示想做什么的意思。

10.2 助动词的意义和用法

缅甸语中的助动词数量比较多，下面介绍一些常用的助动词的意义和用法。

10.2.1 助动词 ကောင်း

ကောင်း 作为助动词时有以下几种意思：

1. 含有“好”的意思。例如：

ဤမုန့်စားကောင်းသည်။

这糕点好吃。

2. 含有“应该”、“值的”的意思。例如：

လူကိုမဆဲကောင်းဘူး။

不该骂人。

ဤအခြေအနေမျိုးတွင်စကားများများမပြောကောင်းပေ။

在这种情况下，不该多说话。

3. 含有“可能”的意思。例如：

ဒီအကြောင်းကိုသိကောင်းပါရဲ့။

他可能知道这件事。

ဤကိစ္စသည်ဖြစ်ကောင်းစရာရှိသည်။

这件事情有可能发生。

表示“可能”时，也可以在重叠的动词中间加 ကောင်း。例如：

သူလာကောင်းလာမယ်။

他可能来。

表示“可能不……”、“不一定……”时，在重叠的动词中间加 ကောင်းမှ。例如：

နက်ဖြန်မှာမေမြို့သို့သွားလည်ရန်ကိစ္စကိုမလှအားပြောထားကောင်းမှပြောထားမည်။

明天去眉苗玩的事不一定预先告诉玛拉。

သူလာကောင်းမှလာမယ်။

他可能不来。

4. 表示动作处在高潮、起劲或入迷的意思。例如：

ဝတ္ထုဖတ်ကောင်းနေလို့အစည်းအဝေးစမှန်းတောင်မသိ။

因看小说正看得起劲，会议开始他都不知道。

စကားပြောကောင်းနေတုန်းသူလာတယ်။

说得正起劲时，他来了。

10.2.2 助动词ကြည့်

表示试做某件事，含有“试试看”“做做看”的意思。例如：

ဆရာဝန်ကိုသွားမေးကြည့်ပါ။

去问问医生看。

မင်းလုပ်ကြည့်စမ်းပါ။

你做做看。

ဒီဖိနပ်ကိုစီးကြည့်မယ်နော်။

试一下这双鞋，行吗？

10.2.3 助动词ခဲ့

ခဲ့ 作为助动词用时，有以下几种意思：

1. 强调动作已发生过。例如：

မိမိတိုင်းပြည်အတွက်ကြီးမားစွာစွမ်းဆောင်အကျိုးပြုခဲ့သည်။

为了自己国家做出过重大贡献。

ရန်ကုန်ကိုမနှစ်ကရောက်ခဲ့တယ်။

去年到过仰光。

2. 表示肯定的语气和动作趋向叙述者的方向。常放在လာ၊ဝင် 等动词的后面。例如：

အမေကဈေးမှမုန့်ကိုဝယ်ခဲ့သည်။

妈妈从市场上买来糕点。

ကျွန်တော်အခုပဲလာခဲ့မယ်။

我马上就来。

3. 表示祈使、命令的语气。例如：

လာခဲ့။

过来！

ဝင်ခဲ့ပါ။

请进来！

ကျွန်မတို့ရွာသို့အလည်လာခဲ့ပါ။

请到我们村里来玩吧！

10.2.4 助动词 ခဲ

含有“难得”、“不易”的意思。例如：

ပျော်ပျော်နေ၊သေခဲ။

乐观能长寿（成语）。

ဤသည်မှာရခဲသည့်အခွင့်အရေးဖြစ်သည်။

这是难得的机会。

10.2.5 助动词 နိုင်း

含有“叫”、“差遣”的意思。例如：

သူများဝယ်နိုင်းဖို့မလိုပါသူး၊ကျွန်တော့်ဘာသာကျွန်တော်ဝယ်မယ်။

用不着叫别人去买，我自己买。

သူတို့ကိုဖတ်နိုင်းပါ။

叫他们读吧！

10.2.6 助动词 ချေ

放在动词后面，使语气加重和通顺，用于书面语体。例如：

ပြည်သူလူထုသည်ဆင်းရဲသည့်ဘဝမှလွတ်မြောက်ခဲ့ချေပြီ။

人民群众摆脱了贫困。

ငါသည်ယနေ့ညအိမ်မပြန်လျှင်မိဘတို့ကစိတ်တထင့်ထင့်ဖြင့်စောင့်နေကြချေသည်။

我今天晚上要是不回家的话，父母一定着急地等着我。

10.2.7 助动词 ချင်

助动词 ချင် 有以下两种用法：

1. 含有“想”、“要”的意思。例如：

ကျွန်တော်ဆရာဝန်တစ်ယောက်ဖြစ်ချင်တယ်။

我想成为一个医生。

ရုပ်ရှင်မကြည့်ချင်ဘူး၊ပြဇာတ်ကိုကြည့်ချင်တယ်။

我不想看电影，想看话剧。

2. 表示有某种迹象。例如：

ဖျားချင်သလိုကိုဖြစ်သည်။

好象要生病似的。

10.2.8 助动词 ချည်

表示肯定的语气。例如：

မြန်လှချည်လား။

真快呀！

ခဏသွားချည်ဦးမည်။

暂时去一下。

10.2.9 助动词 ငြား

起加强语气的作用，用于书面语体。例如：

အကယ်၍သင်သည်ကြိုးစားခြင်းအားဖြင့်ဂုဏ်ထူးရနိုင်ပေ၏။

如果你努力能取得优等成绩。

သူသွားခြင်းအံ့။

他要去。

10.2.10 助动词 စကောင်း

用法同 ကောင်း（2）

10.2.11 助动词 စေ

含有“使”、“让”的意思。例如：

သူ့ကိုပြောစေသည်။

让他说。

မိုးသည်ခရီးသည်တို့အားစိတ်ညစ်စေ၏။

雨使旅客心烦。

10.2.12 助动词 စမ်း

1. 含有“试试”、“看看”的意思，常与 ကြည့် 连用。例如：

ပေးပါ၊ကျွန်တော်ဖွင့်ကြည့်စမ်းမယ်။

给我，我开开看。

ဒီကားကိုကျွန်တော်မောင်းကြည့်စမ်းမယ်။

我开开这辆车看。

2. 表示祈使语气。例如：

မင်းကြိုးစားစမ်းပါ။

你努力吧！

သူ့ကိုခင်ဗျားမေးစမ်းပါ။

你问问他！

လုပ်စမ်း။

干！

10.2.13 助动词 စိမ့်

表示将来时的助动词，含有“将使之……”的意思，与 စေမည်၊စေအံ့ 相同。例如：

၇ရက်အတွင်းရစိမ့်မည်။

7 天之内准使你得到。

10.2.14 助动词 တော့

助动词 တော့ 有以下几种用法：

1. 与谓语成分助词 မည်၊မယ် 一起使用，含有“即将……”、“就要……”的意思。例如：

မြန်မြန်သွား၊မီးရထားထွက်တော့မယ်။

快走！火车就要开了。

ကျောင်းတက်တော့မည်။

快上课了。

2. 用于否定句中，含有“不再……了”的意思。例如：

အစည်းအဝေးမလုပ်တော့ဘူး။

不（再）开会了。

အခုမရှိတော့ဘူး။

现在没有了。

3. 起强调语气的作用。例如：

ထမင်းစားဖို့နာရီဝက်ပဲလိုတော့တယ်။

只差半小时就吃饭了。

10.2.15 助动词 တော်မူ

用于动词后面，表示尊敬的语气，一般在同高贵者讲话时使用。例如：

မြတ်စွာဘုရားသည်ဓမ္မစကြာတရားကိုဟောကြားတော်မူသည်။

佛祖讲法。

ကြွတော်မူပါ။

请光临（或请走）！

သူ့ကိုပေးသနားတော်မူပါ။

赏赐给他（或赐于他）。

10.2.16 助动词 တတ်

1. 含有“会”的意思。例如：

မောင်လှသည်ကားမောင်းတတ်၏။

貌拉会开车。

မြန်မာသီချင်းဆိုတတ်သလား။

会唱缅甸歌吗？

2. 表示有某种习惯，含有“总是”、“通常”等意思。例如：

ဒေါ်မြမြသည်နံနက်အချိန်တွင်လမ်းလျှောက်တတ်၏။

杜苗苗早上总是散步。

3. 表示某种自然规律，含有“总是”、“会”的意思。例如：

ရေမပြည့်သောအိုးသည်ဘောင်ဘင်ခတ်တတ်၏။

一瓶不动，半瓶晃荡。（成语）

အိပ်ရေးပျက်ခံလွန်းလို့ခေါင်းကိုက်တတ်သည်။

失眠时间长了会头痛。

10.2.17 助动词 တန်၊တန်ရာ

1. 含有“应该”、“该”的意思。例如：

ဤအကြောင်းကိုရိပ်မိတန်သလောက်ရိပ်မိခဲ့၏။

在一定程度上已认识了这种情况。

တူးတန်ရာတူး၊ဆွတန်ရာဆွ။

该挖的挖，该松土的松土。

2. 表示有某种苗头，含有“可能”的意思。例如：

ဖြစ်တန်ရာ၏။

可能是这样。

ဤစကားကိုအရှင်မင်းကြီးမပြောတန်ရာ။

国王不可能说这话。

10.2.18 助动词 ထား

表示动作完成并保留由此而产生的状态。例如：

သူကလက်နဲ့စာအုပ်ကိုကိုင်ထားသည်။

他用手拿着书。

ရေခွက်ကိုစားပွဲပေါ်မှာတင်ထားသည်။

水杯放在桌子上。

10.2.19 助动词 ထိုက်

含有“值得”、“应该”的意思。例如：

ဤစာအုပ်ကိုဝယ်ထိုက်၏။

这本书值得买。

သင်္ကြန်မိုးဟူသောမြန်မာရုပ်ရှင်ကိုကြည့်ထိုက်သည်။

《新年雨》这部缅甸电影值得看。

10.2.20 助动词 နေ

表示动作正进行，含有“正在”、“在”的意思。例如：

ကျောင်းသားများကစာဖတ်နေကြတက်။

学生们正在看书。

ခင်ဗျားဘာလုပ်နေသလဲ။

你在干什么？

10.2.21 助动词 နိုင်

1. 表示有能力做某事，含有“能”的意思。例如：

ဤအလုပ်ကို၃ရက်အတွင်းပြီးအောင်လုပ်နိုင်သလော။

这工作 3 天内能完成吗？

ဒီမော်တော်ကားဟာကုန်အလေးချိန်၅တန်တင်နိုင်တယ်။

这辆汽车能载 5 吨。

2. 表示能获得某种机会或权利，含有“可以”的意思。例如：

မင်းသွားလိုရာသွားနိုင်ပါသည်။

可以去你要去的地方（到哪儿去都可以的意思）。

ကျွန်တော်ကအလုပ်တာဝန်ပြီးမှအိမ်ပြန်နိုင်သည်။

我完成任务才能回家。

10.2.22 助动词 နှင့်

含有“先”的意思。例如：

ခင်ဗျားသွားနှင့်ပါ၊ကျွန်တော်ခဏသွားမယ်။

你先去吧，我一会儿去。

ကျွန်တော်သိနှင့်ပြီးဖြစ်၍ဤသို့ပြန်ပြောလေ၏။

因为我事先知道，所以这样回答。

10.2.23 助动词 ပါ

表示文雅或尊敬的语气。例如：

ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ဗျာ။

谢谢你。

ကျွန်တော်မစားတော့ပါဘူး။

我不吃了。

10.2.24 助动词 ပါ့

起加强语气的作用，常与 မယ်၊မည်၊မလား 连用，含有“究竟”、“到底”、“一定”的意思。例如：

သူလာပါ့မလား။

他究竟来不来？

နက်ဖြန်ကျွန်တော်စောစောလာပါ့မယ်။

明天我一定早早来。

10.2.25 助动词 ပေ

放在动词的后面，表示肯定的语气。例如：

မင်းပြောတာမှန်ပါပေတယ်။

你说得真对呀！

မြန်မာစာသင်သည်မှာတစ်နှစ်ကျော်ကြာပေပြီ။

学习缅文已经一年多了。

10.2.26 助动词 ပေး

表示为他人做事，含有“给”、“帮”、“替”的意思。例如：

ကျွန်တော်ပြောပေးမယ်။စိတ်ချပါ။

我替你说，请放心。

အမေသည်အဖေကိုထမင်းထည့်ပေးသည်။

妈妈给爸爸盛饭。

10.2.27 助动词 ပိုင်

含有“有权……”的意思。例如：

ငါသည်ဤစာအုပ်ကိုဖတ်ပိုင်၏။

我有权看这本书。

ဤကဲ့သို့သောအမှုမျိုးဆိုလျှင်တရားသူကြီးပင်လျှင်အမိန့်မချပိုင်ချေ။

这种案子连法官也无权判决。

10.2.28 助动词 ပစ်

表示动作迅速完成的意思。例如：

မောင်လှသည်ဟင်းများကိုအကုန်စားပစ်၏။

貌拉把菜都吃光了。

ဒီကိစ္စကိုမေ့ပစ်လိုက်ပါ။

把这件事忘掉吧！

10.2.29 助动词 ပျော်

含有“值得”、“乐意”的意思。例如：

ထိုရုပ်ရှင်ကြည့်ပျော်သည်။

乐意看那部电影。

ဒီအိမ်ခန်းတစ်လကျပ်၁၅၀ဆိုနေပျော်ပါတယ်။

这房子一个月 150 缅元（房租）值得住。

10.2.30 助动词 ပြ

含有“给……看”“给……看”等意思。例如：

မင်းတို့အားစက္ကူပေါ်မှာရေးဆွဲပြမည်။

我在纸上画给你们看。

ဆရာ၊နောက်တစ်ခေါက်ဖတ်ပြပါ။

老师，请你再读一便给我听。

10.2.31 助动词 ပြန်

含有“又”、“再”的意思。例如：

မိုးရွာပြန်ပြီ။

又下雨了。

မောင်မြင့်အောင်ကကျောင်းကိုလာပြန်တယ်။

貌敏昂又来学校。

10.2.32 助动词 ဖူး

含有“曾经”的意思。例如：

သူသည်တောင်ကြီးမြို့၌နေဖူးသည်။

他曾经在东枝市住过。

ကျွန်တော်သည်မြန်မာပြည်သို့နှစ်ခေါက်ပင်ရောက်ဖူးသည်။

我曾经两次到过缅甸。

10.2.33 助动词ဖြစ်

表示做成某件事情，含有“……成”的意思。例如：

ကျွန်တော်ကနေ့ရုပ်ရှင်မကြည့်ဖြစ်ဘူး။

我今天没看成电影。

ဤအကြိမ်၌ထားဝယ်မြို့သို့သွားဖြစ်သည်။

这次去成了土瓦市。

10.2.34 助动词ဘိ

起加强语气的作用，多用于书面语体。例如：

မင်းအဘယ်ကြောင့်ဤစကားများကိုဆိုဘိသနည်း။

你为什么要说这些话？

မြန်မာပြည်ရှိရွှေတိဂုံဘုရားသည်အလွန်သပ္ပာယ်ဘိ၏။

缅甸的瑞德宫大金塔非常宏伟壮观。

10.2.35 助动词မိ

1. 表示做到或完成某件事，含有“……了”、“……住”的意思。例如：

နှစ်မိုင်လောက်သွားမိတော့ခြေပေါက်ပါလေရော။

走了两英里左右时脚就打起泡了。

ဒီလူဖျားမိရင်သေလုမျောပါးဖြစ်တတ်တယ်။

这个人一病起来就厉害极了。

သူခိုးကိုရဲကဖမ်းဆီးမိသည်။

警察抓住了小偷。

2. 表示一种心里感受。例如：

ဖေဖေရုတ်တရက်ကွယ်လွန်သွားရာသည့်အတွက်အလွန်ဝမ်းနည်းမိပါသည်။

爸爸突然去世，心里非常悲痛。

စာမေးပွဲအောင်မြင်သည့်အလွက်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်မိ၏။

考试通过，感到高兴。

3．在肯定句中，表示做了本来不应该做的事；在否定句中，表示本来应该做的事而没有做。例如：

မသင့်တာတွေကိုပြောမိရင်ခွင့်လွှတ်ပါခင်ဗျား။

如果说了不恰当的话，请原谅。

ကိစ္စရှိလို့မလာမိဘူးသည်းခံပါ။

有事没来，请原谅。

10.2.36 助动词ယောင်

含有“好象”、“仿佛”、“似乎”的意思。例如：

သူ့ကိုမြင်ယောင်နေသည်။

仿佛看见了他。

ဤအသံကိုကြားယောင်နေမိသည်။

似乎听见了这声音。

10.2.37 助动词ရ

1．含有“得到”、“获得”的意思。例如：

ဒီမှာမြင်ရပါတယ်။

在这里看得见。

ကျွန်တော်ထမင်းမစားရသေးဘူး။

我还没有吃饭。

2. 含有“必须”的意思。例如：

ယခုမူကားထိုသို့လုပ်ရတော့မည်။

现在只好那么办了。

အမေသို့မရှိ၍ဆိုင်မှာထမင်းသွားစားရသည်။

妈妈他们不在，我只好去饭店吃饭。

3. 含有“可以”、“能够”的意思。例如：

လက်မှတ်ရှိမှဝင်ရမည်။

有了票才能进。

ဤအက်းကိုစားရသလား။

这个果子可以吃吗？

10.2.38 助动词ရကျိုးနပ်

含有“没白……”的意思。例如：

လာရကျိုးနပ်ပြီထို့ဆိုနိုင်ပါတယ်။

可以说没有白来。

ဒီပစ္စည်းဝယ်ရကျိုးမနပ်ဘူး။

这件东西白买了。

10.2.39 助动词ရာ

含有“应该”的意思。例如：

သဘာဝဘေးဒုက္ခခံရသောသူတို့အားငွေပစ္စည်းလှူရာ၏။

应该向遭受自然灾害的人们捐献钱物。

ရောဂါပျောက်စေချင်လျှင်ဆေးအချိန်မှန်မှန်မှီဝဲရာသည်။

想病好，就应该按时吃药。

10.2.40 助动词ရဲ့

含有“敢”的意思。例如：

ကိုယ့်အမှားကိုကိုယ်ပြောရဲသည်။

自己敢于说自己的错误。

မောင်မောင်သည်ဆရာအားမမေးဝံ့ချေ။

貌貌不敢问老师。

10.2.41 助动词ရော့

1. 表示劝说、威胁、请求、允诺等，含有“呀”、“吧”的意思。例如：

မင်းဒီလိုဆက်လုပ်ရင်ပျက်သွားရော့မယ်။

你再这样搞下去要坏的呀！

ကားကိုမင်းဒီကိုမောင်းသွားရင်ငါနောက်ကျရော့မယ်။

你这样开车，我就要迟到了。

ကျွန်တော်ကိုသတ်လိုက်ပါရော့။

你把我杀了吧！

2. 表示估计推测，含有“大概”、“该”的意思。例如：

ခင်ခင်သော့တစ်ညလုံးမနားမနေစာရေးလို့ပန်းရော့မယ်။

钦钦朵一个晚上不停地写字，大概累了吧。

အခုသူရောက်ရော့မယ်။

他现在该到了。

10.2.42 助动词ရက်

含有“忍心”、“舍得”的意思。例如：

ကျုပ်ကိုပစ်၍သွားရက်ပေရဲ့။

他竟忍心把我仍下而去。

ဒီပစ္စည်းတွေကိုပေးရက်သလား။

舍得给这些东西吗？

10.2.43 助动词ရစ်

含有“留下”的意思。例如：

ရှင်တို့စကားပြောရစ်ကြဦး၊ကျွန်မပြန်သွားနှင့်မယ်။

你们留下说话，我要先走了。

ဒီမှာပဲနေရစ်ခဲ့မယ်။

我就留在这儿。

10.2.44 助动词ရှာ

表示同情和怜悯的语气。例如：

ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းကွယ်လွန်သွားရှာသည်။

德钦哥都迈先生去世了。

ကိုဘသန်းသည်အင်မတန်ဆင်းရဲရှာသည်။

哥巴丹很贫穷。

10.2.45 助动词 လာ

表示一种发展趋势，含有“……起来”、“……来”的意思。例如：

မော်တော်ကားမြည်းမြည်းမြန်လာတက်။

汽车渐渐快了起来。

သူသည်ယခုတိုးတက်လာပြီ။

他现在已进步了。

10.2.46 助动词 လု

表示动作和事情就要到某一种程度，含有“几乎”、“快要”的意思。例如：

စက်တင်ဘာလကုန်လုပြီ။

九月份快过去了。

မီးရထားထွက်လုနီးပြီ။

火车就要开了。

10.2.47 助动词 လေ

放在动词的后面，多用于叙述一件发生过的事情。例如：

ကျောင်းသားများသည်အိမ်သို့ပြန်ကြလေ၏။

学生们回家了。

မြေခွေးသည်တောသို့ဝင်သွားလေ၏။

狐狸进树林了。

10.2.48 助动词 လို

含有“愿意”“想”的意思。例如：

ဤကိစ္စကိုမပြောလိုပါ။

不想说这件事。

လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲကျေးဇူးဥပကာရတင်ရှိကြောင်းတို့ဖေါ်ပြလိုပါသည်။

我愿意向你表示衷心地感谢。

10.2.49 助动词 လောက်

含有“够”、“足够”的意思。例如：

သူပါလာသောထမင်းချိုင့်သည် ၂ယောက်စားလောက်၏။

他带来的盒饭够两个人吃的。

ဤလမ်းသည်ကားတစ်စီးသွားလောက်သောလမ်းဖြစ်သည်။

这是一条只能通过一辆汽车的路。

10.2.50 助动词 လိုက်

强调动作的完成，有时与 ပစ် 连用，含有“……了”的意思。例如：

မစားဘူးလို့ပြောလိုက်တယ်။

说了不吃。

မုန့်တွေအကုန်စားပစ်လိုက်တယ်။

把点心都吃掉了。

10.2.51 助动词 လင့်

多用于古文中，表示命令或预先的意思。当表示预先时，与 နှင့် 同。例如：

နာလင့်ကုန်။

你们都听着！

မြို့အဝင်တံခါးဝဘေးရှိဇရပ်တွင်နားလင့်၏။

先在城门口旁的凉亭休息。

10.2.52 助动词 လိမ့်

表示将来时态，与 မည်၊အံ့၊မယ် 等连用，含有“将会”的意思。例如：

သူမကြာမီပြန်လိမ့်မည်။

他不久将会回来。

ကိုကြည်ဝင်းလာလိမ့်အံ့။

哥枝温会来。

10. 2. 53 助动词 လွန်း၊လွန်းအားကြီး

含有“太”、“极”的意思。例如：

ကောင်းလွန်းတယ်။

好极了。

ဤပြဿနာဖြေရှင်းရန်ခက်လွန်းအားကြီးသည်။

这个问题太难解决了。

10. 2. 54 助动词 လွယ်

含有“易于”的意思。例如：

ပုဇွန်သည်အသားထက်ပို၍ကျက်လွယ်သည်။

虾比肉更容易熟。

သစ်မြစ်သစ်သီးတို့ကိုရလွယ်၏။

（植物的）根和果容易获得。

10. 2. 55 助动词 လှ

含有“非常”、“极其”的意思。例如：

ဘုရားကုန်းကျေးရွာကိုသွားမယ်ဆိုရင်ဝေးလှပါတယ်။

去柏亚贡村太远了。

ကိုယ့်ကိုကိုယ်ဟုတ်လှပြီလို့မထင်နှင့်။

别认为自己了不起。

10.2.56 助动词 လှည့်

表示祈使语气，要求动作趋向说话者的方向。例如：

နက်ဖြန်တို့အိမ်မှာထမင်းလာစားလှည့်ပါ။

明天来我们家吃饭吧！

စာအုပ်ကိုယူလှည့်ပါ။

把书拿来！

10.2.57 助动词 သာ

含有“便于”的意思。例如：

သူ့ကိုအပြစ်မတင်သာချေ။

不便于责怪他。

ပြောသာတဲ့အခါကျမှပြောပေါ့။

到方便的时候才说。

10.2.58 助动词 သေး

助动词 သေး 有以下几种用法：

1．表示动作等继续进行。例如：

အချိန်ရောက်တော့မယ်၊သူရေးနေသေးတယ်။

快到时间了，他还在写。

2．表示对前面的行动、事情的补充。例如：

ဘာဖြစ်သေးသလဲ။

还发生了什么？

3．表示强调。例如：

နောက်၅မိနစ်နဲ့တောင်လာသေးမှာမဟုတ်ဘူး။

他吗？再过5分钟也不会来。

4．表示反问。例如：

ဒီလိုပြောရင်ကောင်းသေးရဲ့လား။

这样说还能好得了吗？

10.2.59 助动词 သင့်

含有“应该”、“该”的意思。例如：

ဤသည်မှာကျွန်တော်တို့လုပ်သင့်သည့်အလုပ်ပါ။

这是我们应该做的事。

ဒီလိုမပြောသင့်ပါ။

不该这么说。

10.2.60 助动词 သွား

表示一种发展趋向，含有“……下去”的意思。例如：

မတွေ့ရသည်မှာအတော်ကြာသွားပြီ။

好久不见了。

ငါတို့ဒီနေရာမှာနေထိုင်သွားမယ်။

我们将在这儿住下去。

10.2.61 助动词 အား

1．含有“有空”、“有功夫”的意思。例如：

ငါသည်သူနှင့်စကားမပြောအားချေ။

我没功夫跟他说话。

လုပ်စရာရှိတို့မသွားအားဘူး။

我有事情，没有空去。

2. 含有“竟忍心”的意思。例如：

သူနေပဲနေအားလိုက်တာ။

他竟能无动于衷。

ငါ့သမီးအားအပြစ်မရှိဘဲလျက်မရှက်မကြောက်မထောက်မထားငါ့မျက်

မှောက်တွင်ပုတ်ခတ်အားစွတကား။

我的女儿没有什么过错，竟在我面前毫不留情面的攻击她。

10.2.62 助动词အပ်

1. 含有“应该”的意思。例如：

ကျွန်တော်တို့အချင်းချင်းရင်းနှီးစွာနေအပ်ကြ၏။

我们之间应该亲密相处。

ဤသို့မပြောအပ်ချေ။

不该这么说。

2. 表示尊敬的意思。例如：

၇ရက်နေ့ညတွင်ထမင်းစားပွဲကျင်းပမည်ဖြစ်၍ကြွရောက်ပါရန်ဖိတ်ကြား

အပ်ပါသည်။

七日晚举行宴会，敬请光临。

လေးစားအပ်သောအဆွေတော်သမတခင်ဗျား

尊敬的总统阁下

10.2.63 助动词ဦး

ဦး读音是အုန်း，有以下两种用法。

1. 表示还要进行某事，含有“还要”、“再”的意思。例如：

သီချင်းဆိုဦးမည်။

再唱一首歌。

သွားရဦးမလား။

还要去吗？

2．表示没进行某事前先进行另一件事，含有“先”的意思。例如：

အလုပ်ကိုဖြင့်ကြိုးကြိုးကုတ်ကုတ်ကြိုးစည်ဦးမှတော်ပေမှာပဲ။

只有先尽力做好工作才是正理。

ခင်ဗျားဒီမှာအနားယူပါ၊ကျွန်တော်မျက်နှာသွားသစ်ဦးမယ်။

你在这儿休息，我先去洗脸。

သွားပါဦးမယ်။

我走了（习惯语：再见）。

3.在祈使句中，表示敦促别人再进行某事或暂不要进行某事，含有“请再”“请别再”的意思。例如：

ဆက်ဖတ်ပါဦး။

请再读下去。

ဝတ္ထုကိုမဖတ်နဲ့ဦး။

请别再看小说。

思考与练习

1．什么是助动词？

2．举例说明助动词有哪几类？

3．用下列助动词造句，并说明助动词表示什么意义？

ချင်၊ဖူး၊သင့်၊သေး၊လိုက်၊ကောင်း၊နှင့်၊သွား

4. 用适当的助动词填空。

၁။မစံပယ်သည်သူငယ်ချင်းများကိုကူညီ ______________ သည်။

၂။အသက်၁၈နှစ်ပြည့်သူကိုင်းမဲဆန္ဒပေး ______________ သည်။

၃။သူသည်တောင်ကြီးမြို့၌နေ ______________________ သည်။

၄။မောင်ချစ်ညီသည်သစ်ပင်ထိပ်ဖျားသို့တက် ____________ သည်။

၅။သင်သည်ရောဂါဖြစ်စကပင်နီးရာဆရာဝန်နှင့်ကိုင်ပင် ____________ သည်။

၆။ဦးမြသည်သားသမီးများကိုအထိုထိုက် ______________ သည်။

၇။ပုဂံခေတ်ကနံရံဆေးရေးပန်းချီများသည်ယခုတိုင်ရှိ _________ သည်။

၈။ထမင်းမစားမီကျွန်တော်ရေချိုး ________________ မည်။

၉။၃နှစ်အောက်ကလေးများသာမီးရထားထိုအခမဲ့စီး ___________ သည်။

၁၀။ရှာသားတို့သည်ချောင်းကူးတံတားတိုပြုပြင် ___________ ကြသည်။

၁၁။မီးရထားထွက် ______________ မည်။

၁၂။လူကြီးများအလှူသွားကြသဖြင့်ကျွန်မသည်အိမ်စောင့်အဖြစ်ကျန် ___ _______ သည်။

၁၃။အိမ်မီးလောင်သွား၍တဲကလေးမှာနေရ _________ သည်။

၁၄။မောင်မောင်ရန်ကုန်မြို့မှာရှိ _____________ လား။

၁၅။ကျွန်တော်ဆရာဝန်ဖြစ် ________________ သည်။

၁၆။မောင်လှသည်မြန်မာသီချင်းကိုဆို _______________ သည်။

第 11 章 助词

(ပစ္စည်း)

缅甸语中有一种词，其本身没有实在意义，但它能附着在主语、宾语、状语和句子后面，有些起强调和加强语气的作用，有些表达各种感情色彩，我们称这些词为助词。缅甸语为 ကတ္တားပုဒ်၊ ကံပုဒ်၊ ကြိယာဝိသေသနပုဒ်နှင့်ဝါကျနောက်၌ကပ်တည်၍ဤပုဒ်နှင့်ဝါကျများ၏အဓိပ္ပာယ်ကိုထူးခြားလေးနက်အောင်ကူညီထောက်ပံ့သောစကားလုံးကို ပစ္စည်းဟုခေါ်သည်。例如：

မောင်ဘချစ်သည်ကြက်သားဟင်းကိုသာကြိုက်သည်။

貌巴漆只喜欢吃鸡肉做的菜。

上面句子中，由于使用了助词 သာ，表示貌巴漆他只喜欢吃鸡肉做的菜，不喜欢吃别的菜。在这句话中，如果不加 သာ，就表示貌巴漆不光喜欢吃鸡肉做的菜，还会喜欢别的菜。

ထမင်းစားပါရှင်။

请吃饭吧。

在上面句子中，由于使用了助词ရှင်，表示说话者是女性，并表示说话者对对方是客气尊敬的语气。

11.1 助词的分类

助词按其表达的意义可以分为以下几类：

限定助词　　　　ကန့်သတ်ခြင်းပြပစ္စည်း

强势助词	လေးနက်စေခြင်းပြပစ္စည်း
猜测、估计助词	မှန်းဆခြင်းပြပစ္စည်း
询问助词	မေးမြန်းခြင်းပြပစ္စည်း
引述助词	တစ်ဆင့်ပြောခြင်းပြပစ္စည်း
惊讶、厌恶、同情、尊敬助词	အံ့အားခြင်း၊ရွံမုန်းခြင်း၊သနားခြင်း၊ရိုသေမြင်းပြပစ္စည်း

11.1.1 限定助词

表示限定的助词有 သာ၊ချည်း 等。例如：

သူသာအတော်ဆုံးဖြစ်သည်ဟုကျွန်တော်ထင်သည်။

我认为只有他是最棒的。

ခင်ဗျားဒီအကြောင်းချည်းမပြောနဲ့၊တစ်ခြားအကြောင်းပြောပါလား။

你别尽讲这种事情，讲点别的吧！

11.1.2 强势助词

表示强势的助词有 ပဲ၊တောင်၊ကို 等。例如：

အမေသည်အိမ်မှာပဲဥပုသ်စောင့်သည်။

母亲就在家中守戒。

ကျွန်တော်ဆီမှာတောင်ဒီပစ္စည်းမျိုးရှိတယ်။သူ့ဆီရှိမှာပေါ့။

连我这儿都有这种东西，他当然也会有的。

နောင်ကိုဒီလိုမလုပ်နဲ့။

以后别这么干！

11.1.3 猜测、估计助词

表示猜测、估计的助词有 များ 等。例如：

ညဉ့်၁၀နာရီရောက်ပြီ၊တံခါးခေါက်သံကြားရတော့၊မောင်ဘများလားလို့ ကျွန်တော်စဉ်းစားတယ်။

晚上 10 点了，听到敲门的声音，我想是貌巴吧？

သူအိပ်များအိပ်နေပြီလား။

他是不是睡了？

11.1.4 询问助词

表示询问的助词有 ဆို၊ကော 等。例如：

သူကောသွားမလား။

他呢，去吗？

သူတို့လည်းမြစ်ကြီးနားမြို့လိုသွားကြမယ်ဆို။

听说他要去密支那，是吗？

11.1.5 引述助词

表示引述助词有 တဲ့၊သတဲ့၊မတဲ့ 等。例如：

ဟိုရှေးရှေးတုန်းကတောကြီးတစ်ခုမှာကြမ်းကြုတ်ရက်စက်တဲ့ကျားကြီး တစ်ကောင်ရှိသတဲ့။

据说呀，从前在一个大森林里有一只凶残的大老虎。

မောင်မြင့်ဦးသူတာရုံကိုသွားပြီတဲ့။

据说貌敏伍去了火车站。

ဆရာဦးအောင်ကတောင်ကြီးမြို့ကိုသွားမတဲ့။

据说吴昂老师要去东枝。

11.1.6 惊讶、厌恶、同情、尊敬助词

表示惊讶、厌恶、同情、尊敬的助词有 ကိုး၊နယ်၊ဗျာ 等。例如：

ကျွန်တော်တို့မြန်မာဘာသာဆရာဟာသူကိုး။

我们的缅语老师原来是他呀！

ဒကာမကြီးနယ်၊ရှာရှာဖွေဖွေနဲ့၊ဘယ်ကရထားသလဲ။

女施主呀，你东翻西找的，从哪儿找到的？

သူချမ်းနေမယ်နဲ့မယ်။

他会感到冷的。

11.2 助词的意义和用法

缅甸语中的助词用法比较灵活，有些助词可以根据需要放在需要强调的位置上；有些助词有多种作用，必须根据语言环境才能理解其意义。下面介绍一些常用的助词的意义和用法。

11.2.1 助词 ကလဲ

用于名词、代词的后面，表示责怪或不满的语气。例如：

မင်းကလဲ၊ခုနကသူပြောခဲ့ပြီမဟုတ်လား။

你真是的，刚才他不是讲过了吗？

မမကလဲ၊အအိပ်ကြီးပါလား။

姐姐，你真是的，这么能睡呀！

11.2.2 助词 ကား

1. 用于主语后面，起强调和对比的作用，用于书面语体。例如：

ဤကားရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးတည်း။

这就是瑞德宫大金塔！

ကျွန်တော်သည်အလုပ်သမားဖြစ်သည်၊သူကားဆရာဝန်ဖြစ်သည်။

我是个工人，他则是个医生。

2. 与 မှာ၊ကို၊တွင်၊၌၊ထက်၊ကြောင့် 等连用，表示强调的语气。例如：

ဦးမြနှင့်တွေ့ခဲ့၏၊ပိုက်ဆံကိုကားမရခဲ့။

见到了吴苗，钱则没要到。

အဖေတို့ရောက်လာပြီ၊ကျွန်တော်နှင့်ကားမတွေ့ရသေး။

爸爸他们来了，还没有见到我。

မမြင့်မြင့်သည်ဖက်ရှင်အမျိုးမျိုးဖြင့်အပြင်သို့ထွက်၏၊အိမ်မှာကားစားစရာမရှိချေ။

玛敏敏穿着各种时髦的服装外出，在家则没有吃的。

တနင်္လာနေ့တွင်စက်ရုံသို့သွားရောက်ကြည့်ရှုကြသည်။အင်္ဂါနေ့တွင်ကား စာသင်ကျောင်းများသို့သွားရောက်ကြည့်ရှုကြ၏။

星期一去参观工厂，星期二则去参观学校。

အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည်ကားသတင်းအတိုကောက်မျှသာဖြစ်သည်။

下面介绍的内容只是新闻摘要。

3. 用于两个相同的动词之间，含有“倒是”的意思，口语体中用 တော့。例如：

ပေးကားပေး၏၊မရ။ကျွေးကားကျွေး၏၊မဝ။

给倒是给了，但没得到。给吃倒是给了，但没吃饱。

11.2.3 助词 ကော

1．用于名词、代词、词组后面，表示进一步询问或连续发问的若干个疑问句中的最后一句中。例如：

ရော့၊စီးကရက်၊မီးခြစ်ကောယူဦးမလား။

给，香烟。火柴呢，要吗？

မီးရထားနဲ့သွားရင်၃ရက်လောက်ကြာမယ်၊လေယာဉ်နဲ့ကော။

坐火车去大约要3天，乘飞机去呢？

က။ဒါဘာလဲ။

甲：这是什么？

ခ။ဒါစာအုပ်ပါ။

乙：这是书。

က။ဟိုဟာကော။

甲：那个呢？

ခ။ဟိုဟာသတင်းစာပဲ။

那是报纸。

2．用于动词后面，表示强调和反问的语气。例如：

လုပ်ကောဘာဖြစ်သလဲ။

做了又怎么样？

လေယာဉ်ပျံမစီးဖူးဘူးဆို၊မြင်ကောမြင်ဖူးသလား။

你说没坐过飞机，那么见过了没有？

3．用于句尾，起强调作用，表示事情肯定发生了。例如：

သူသွားပြီကော။

他走了啊！

သူပြောတာမှန်ပါပကော။（ပါပကော 是 ပါပြီကော 的连读形式）

他说得对呀！

ချေးများရန်ကော။

真爱挑三拣四呀！

ရောက်ပါသော်ကော။

确实去了呀！

11.2.4 助词 ကို

1. 在肯定句中，用于两个相同的动词、形容词中间，含有“偏要”、“真是”的意思。例如：

သွားကိုသွားမယ်။

偏要去。

ဒီအင်္ကျီလှကိုလှနေတာပဲ။

这件衣服真是漂亮（实在是漂亮）。

2. 在否定句中，用于两个相同的动词或形容词中间，含有“根本不”、“就是不”的意思。例如：

တူကိုမတူဘူး။

根本不一样。

သွားမလို့ဟာသွားကိုမသွားဖြစ်ဘူး။

打算去，就是没去成。

3. 用于 မ……ဘဲ 后面，含有“不……就绝不”的意思。例如：

သည်ဝက်မသေဘဲကိုနေပြည်တော်သို့မပြန်ပြီ။

这头猪不死，决不回王都。

မခေါ်ဘဲကိုမသွားနဲ့။

不叫你就别去！

4. 用于副词后面，加强语气。例如：

တော်တော့်ကိုကောင်းတယ်။

相当相当好。

လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ကမိုးဒီလောက်ကိုမရွာဘူး။

去年没有下这么大的雨。

5. 用于表示时间、地点的名词后面，含有“在……”的意思。例如：

နေ့အခါကိုငါမင်းပြုမည်။

白天我当国王。

နောင်တော်တို့မရှိလျှင်မြင်စိုင်းတို့မင်းပြု၏။

哥哥他们不在的话，我在敏赛称王。

6. 用于充当主语的名词、代词与主语成分助词的中间，起加强语气的作用，含有“本……”、“真……”的意思。例如：

ငါ့ကိုကဒီလိုမလုပ်သင့်ဘူး။

我真不该这么做。

လုပ်ငန်းစောစောပြီးအောင်လုပ်နိုင်တယ်ဆိုတာကိုကပညာလို့သူယုံကြည်တယ်။

他相信能使工程早完成就是学问。

11.2.5 助词 ကိုး

1. 在口语中，用于名词、代词或词组的后面，表示惊讶或醒

悟的语气。例如：

ဒီလိုကိုး။

原来如此呀！

ဆရာကိုး။

原来是老师你呀！

မင်းတို့ကျောင်းဟာဒီမှာကိုး။

原来你们的学校就在这儿呀！

2．在肯定句中，放在句子后面，ကိုး前面可以是 ပဲ၊တာ၊ပြီ 等，如果是以 တယ် 结尾的，改为 သကိုး，表示惊讶、醒悟的语气。例如：

သူသွားပြီကိုး။

哟！他走了。

ခင်ဗျားကို့ဆရာဟာသူပဲတိုး။

你们的老师原来是他呀！

လယ်ရေးကတယ်ညံ့တာကိုး။

字写得这么糟呀！

သူရန်ကုန်မြို့ကလာသကိုး။

原来他从仰光来的呀！

3．在否定句中，放在句子的后面，起加强语气作用。例如：

ခင်ဗျားပြောမှမပြောပဲကိုး။

你根本就没有说嘛！

ကနေ့စာအုပ်ဆိုင်မဖွင့်ဘူးကိုး။

原来今天书店不开门呀！

11.2.6 助词ကြီး

1. 用于名词、副词后面，加重语气。例如：

ညကြီးသန်းခေါင်ဘာသွားလုပ်မလို့လဲ။

深更半夜的，要去干什么？

နေ့ကြီးရက်ကြီးမှာအနားမယူဘူးလား။

大过节的，不休息吗？

ပြောင်ပြောင်ကြီးဆန့်ကျင်တယ်။

公开反对。

2. 与起名化作用的词 စရာ 连用，含有“极其”、“非常”的意思。例如：

စိတ်ပျက်စရာကြီးပဲ။

真没劲（真叫人扫兴）！

ဝမ်းသာစရာကြီးပဲ။

真令人高兴！

3. 用于名词后面，表示尊敬或高贵的意思。例如：

ဥက္ကဋ္ဌကြီး

主席

သမတကြီး

总统

ငြိမ်းချမ်းစွာအတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေးမူကြီးငါးချက်

和平共处五项原则。

4. 用于名词后面表示厌恶、鄙视的意思。例如：

ဘိန်းစားကြီး

鸦片鬼（大烟鬼）

ဒီကောင်ကြီး

这个家伙

5. 在动词前面和在后面分别加上 အ 和 ကြီး 表示“非常”的意思。例如：

အမှားကြီးမှားတယ်။

大错特错。

အပြောကြီးပြောပြီးမလာဘူး။

说的好听，却不来。

11.2.7 助词 ခမန်း

用于动词后面，含有“几乎”、“似乎”的意思。例如：

မစားရဝခမန်းဖြစ်သည်။

没吃就似乎饱了。

ကြောက်ခမန်းလိလိဖြစ်တယ်။

令人毛骨悚然。

11.2.8 助词 ရှာ

用于名词、代词后面，表示怜悯、同情的语气。例如：

သူခမျာမှာတစ်နေ့လုံးလုံးမနားမနေအလုပ်လုပ်ရှာတယ်။

他不停地干了整整一天活。

မောင်လှမြင့်ခမျာကျောင်းမနေနိုင်ရှာပေ။

可怜的貌拉敏上不起学。

11.2.9 助词 ခင်ဗျား၊ရှင်

用于名词、代词或句子后面，表示文雅尊敬的语气，男性用ခင်ဗျား，女性用ရှင်。例如：

သမ္မတကြီးခင်ဗျား(ရှင်)

尊敬的总统先生

ကြွရောက်လာကြသောဧည့်သည်တော်များခင်ဗျား(ရှင်)

尊敬的诸位来宾

နေကောင်းပါရဲ့လားခင်ဗျား(ရှင်)။

您好！

11.2.10 助词 ချင်း

用于名词、代词后面，含有“……之间”的意思。例如：

သဘာဝချင်းမတူတဲ့လူနှစ်ယောက်ဖြစ်တယ်။

性格不同的两个人。

လူနေမှုစနစ်ချင်းမတူလူ။

社会制度不同。

11.2.11 助词 ချည်း

用于名词、代词、句子后面，含有“尽是”“都是”的意思。例如：

ဒီရွာမှာရှမ်းလူမျိုးချည်းသာနေထိုင်တယ်။

这个村子里住的都是掸族人。

ဒီဆိုင်မှာဟင်းသီးဟင်းရွက်ချည်းရောင်းတယ်။

这家店尽是卖蔬菜。

ဒီဝတ္ထုတွေအကောင်းချည်းပဲ။

这些小说都是好的。

အမြတ်ငွေကိုသူချည်းသာပိုင်လိုတယ်။

他想独吞利润。

11.2.12 助词 စ

1．用于动词后面，含有“刚”、“开始”的意思。例如：

နိုးကြားစရှိသေးတယ်။

刚刚觉悟。

လွတ်လပ်စနိုင်ငံဖြစ်သည်။

是个新独立的国家。

2．用于量词后面，表示极少、寥寥无几的意思。例如：

တစ်ယောက်စနှစ်ယောက်စပဲရှိသေးတယ်။

就有一两个人。

ငါးကျပ်စဆယ်ကျပ်စထောက်ပံ့ပေးသည်။

就给了五（缅）元十（缅）元的。

3．用于句子后面，表示疑问的语气。例如：

ကျန်းမာပါစ။

你好吗？

ကြားရပါစ။

听见了吗？

11.2.13 助词 စဖြ

用于动词后面，含有“总是”的意思。例如：

လူဆိုတာသေရစမြဲပဲ။

人总是要死的。

အောင်မြင်မှုရချင်လျှင်ကြိုးပမ်းအားထုတ်စမြဲပင်။

要想成功，总是要付出努力的。

11.2.14 助词 ဆို

用于句子后面，表示询问，含有“听说……是吗”的意思。例如：

သူပုသိမ်သွားပြီဆို။

听说他去了勃生，是吗？

ညမှာရုပ်ရှင်ပြမယ်ဆို။

听说晚上放电影，是吗？

မင်းလည်းမသိသူးဆို။

听说你也不知道，是吗？

11.2.15 助词 တဲ့

用于句子后面，表示引用别人说的话，含有“听说”、“据说”的意思。တဲ့ 可以放在以 မယ်၊တယ်၊ပြီ၊ဘူး 等结尾的句子后面，မယ်တဲ့၊တယ်တဲ့ 有时根据语气的需要可以读成 မတဲ့ 和 သတဲ့。例如：

မနေ့ကသူတို့ပန်းချီပြပွဲသွားကြည့်ကြတယ်တဲ့(သတဲ့)။

据说昨天他们去参观了画展。

ဆရာဦးတင်ထွန်းကပဲခူးမြို့ကိုသွားမယ်တဲ့(မတဲ့)။

据说吴丁吞老师要去勃固。

ဟိုဟာသူ့ဦးထုပ်မဟုတ်ဘူးတဲ့။

据说那不是他的帽子。

11.2.16 助词 တော့

1. 用于两个相同的动词、形容词中间，含有“倒是”的意思。例如：

ကောင်းတော့ကောင်းပါတယ်၊ဒါပေမဲ့နောက်ကျပြီ။

好倒是好，但是晚了。

ဖတ်တော့ဖတ်ကြည့်တယ်၊ဒါပေမဲ့နားမလည်ဘူး။

看倒是看了，但是不懂。

2. 用于主语、宾语等后面，表示转折的语气，含有“却”的意思。例如：

သူကအသံထွက်ပီတယ်၊ကျွန်တော်ကတော့မပီဘူး။

他发音准，我发音却不准。

ကျွန်တော်ကဝတ္ထုကိုဖတ်ချင်တယ်၊မဂ္ဂဇင်းကိုတော့မဖတ်ချင်ဘူး။

我想看小说，却不想看杂志。

မန္တလေးမြို့ကိုသွားလည်မယ်၊ပုဂံမြို့ကိုတော့မသွားချင်ဘူး။

去曼德勒玩，却不想去蒲甘。

3. 用于祈使句中，表示命令或允许的语气。例如：

သွားတော့။

去吧！

အိပ်တော့။

睡吧！

在否定句中，含有“别再”的意思。例如：

မလုပ်နဲ့တော့။

别再干了！

用于以 စေ 结尾的祈使句后面，加重语气。例如：

နေပါစေတော့။

就这样算了吧！

4. 女性讲话时，用于句尾，表示亲切尊敬的语气。例如：

ရော့တော့ရော့၊စိန်နားကပ်။

给，钻石耳环。

သူမလာဘူးတော့။

他不来啦。

11.2.17 助词 ကွ

男性长辈对晚辈或同辈之间使用，表示亲热、肯定的语气，可以用于名词、动词或句子后面。例如：

ဟေ့၊မောင်ထွန်းလုပ်ပေးကွ။

喂，貌吞，加油干哪！

မောင်သန်းကွ။

好哇，貌丹！

ဦးတင့်ဆိုတာငါကွ။

吴丁就是我！

11.2.18 助词 ကွာ

长辈对晚辈或同辈之间讲话时使用，表示劝导或不耐烦的语

气。例如：

သူပြောတာမှန်ပါတယ်ကွာ။

他说的对呀！

ဒီလိုမလုပ်ပါနဲ့ကွာ။

别这样做啦！

11. 2. 19 助词 ကွယ်

长辈对晚辈或同辈之间讲话时使用，表示亲切的语气。例如：

သိပါတယ်ကွယ်။

知道了。

နားထောင်ကြဦးကွယ်။

大家听着！

11. 2. 20 助词 ကွဲ့

长辈对晚辈或同辈之间讲话时使用，表示亲切的语气。例如：

ဒီလိုကွဲ့၊ကောင်းကောင်းနားထောင်ကြ။

是这样的，好好听吧！

ကွဲ့၊လူကလေး။

哎，孩子们！

ဒါမင်းအတွက်ကွဲ့။

这是给你的啊！

11. 2. 21 助词 တောင်၊ပင်

可以用于句子中的各种成分后面，起加强语气的作用，口语体中用 တောင်，书面语体中用 ပင်。有时为了加强语气，在 တောင်

的后面加上မှ，含有“甚至”、“连……都”的意思。例如：

ဝမ်းသာလွန်းလို့မျက်ရည်တောင်ကျလာပါတော့။

高兴得连眼泪都流下来了。

ကလေးပင်သိကုန်ကြပြီ။

甚至孩子们都知道了。

ဒီစာအုပ်မျိုးဟာပင်ရင်းတိုက်မှာတောင်မရှိတော့ဘူး။

这种书连原出版社里都没有了。

သူ့ကိုတွေ့တောင်မတွေ့ဘူး။

连看都没有看见过他。

မန္တလေးမြို့ကိုတောင်မှမရောက်ဖူးဘူး။

甚至连曼德勒也没到过。

11.2.22 助词နော်

常用于口语体中，一般放在句子后面，表示征询、叮咛、忠告、警告或反问等语气。例如：

ကျန်းကျန်းမာမာရှိတယ်နော်။

身体好吧？

ကိုတင်ထွန်းရဲ့ဖောင်တိန်ကိုသုံးမယ်နော်။

哥丁吞，用一下你的钢笔，行吗？

သတိထား၊ခွေးကိုက်မယ်နော်။

当心，狗咬你！

ဒီအကြောင်းလိုသူများမသိစေနဲ့နော်။

这件事可别告诉别人啊！

11.2.23 助词 နှယ်

用于人称代词或称谓名词后面，表示不满或埋怨的语气。例如：

မင်းနှယ်၊ဘာဖြစ်လို့မြန်မြန်မလုပ်တာလဲ။

你呀，为什么不快点干？

အဒေါ်နှယ်၊ဒေသန္တရဆေးရုံရှိသားနဲ့။ဆရာဝန်သွားပြရင်ပြီးရော။

大婶呀，明明有地方医院嘛！去看看医生就是了。

11.2.24 助词 ပေါ့

用于名词、代词、动词、词组后面，表示肯定的语气，含有“就是”、“当然是”的意思。例如：

သူတို့လည်းညနေပြန်မှာပေါ့။

下午他们当然也要回来。

သိချင်လို့မေးတာပေါ့။

想知道，当然问呗！

ကျွန်တော်ပြောတာသူပေါ့။

我说的就是他。

ကျေးဇူးပေါ့။

当然谢谢啦！

11.2.25 助词 ပဲ

1. 用于句尾，相当于 ဖြစ်တယ်，但语气更强些，含有“就是”的意思，书面语体中用 ပင်。例如：

ဒါစာအုပ်ပဲ။

这就是书。

ကျွန်တော်ပြောတဲ့လူဟာသူပဲ။

我说的那个人就是他。

2. 用于主语、宾语、状语后面，起加强语气的作用，含有“仅仅”“只是”、“就”等意思，书面语体中用ပင်。例如：

ခင်ဗျားပဲသွားပါ။

就你一个人去吧！

ကျောင်းသားတစ်ယောက်ကိုပဲတွေ့ရတယ်။

只看见一个学生。

ဒီနေရာမှာပဲနေမယ်။

就住在这儿。

ဒါပဲရှိတယ်။

只有这些。

3. 用于重叠的动词中间或同一动词的肯定与否定中间，表示强调的语气，含有“极其”、“真”、“根本就不”的意思。例如：

ခက်ပဲခက်တော့တယ်။

真糟糕！

ပြောပဲပြောနိုင်လွန်းတယ်။

你就会耍嘴皮子。

ဒီကိစ္စကိုငါပြောပဲမပြောချင်ပါဘူး။

这件事我根本就不想讲。

11.2.26 助词ပင်လျှင်

在书面语体中用于名词后面，起加强语气的作用，含有“就”的意思。例如：

ယခုပင်လျှင်သွားရမည်။

现在就得去。

11.2.27 助词 ဖြင့်

1. 用于主语、宾语、副词状语后面，起加强语气的作用。例如：

ကျွန်တော်တို့ဖြင့်အတော့်ကိုစိတ်ထိခိုက်မိပါတယ်။

我们呀，真伤心。

နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးမှာအညွန့်တလူလူဖြင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတတ်လာပါတယ်။

国民经济蓬蓬勃勃发展起来了。

ဒါကိုဖြင့်ချီးကျူးဂုဏ်ပြုရဦးမည်။

这可一定得表扬表扬。

2. 用于မျှ၊မှ၊လျှင် 等后面，起限定范围、时间的作用。例如：

ရန်ကုန်မြို့ရောက်မှဖြင့်သုံးရက်လောက်လည်မှာပေါ့။

既然到仰光就玩上3天。

11.2.28 助词 ဗျ

1. 男性讲话时放在句尾，表示文雅的语气，是ခင်ဗျား的省略形式。例如：

ဟုတ်တယ်ဗျ။

是啊！

2. 男性讲话时用于句尾，表示惊叹的语气。例如：

အမယ်လေးဗျ။

哎哟！

11.2.29 助词ဗျာ

1. 男性在听不清或没听懂对方讲话而询问时用，讲话时用升调，含有“什么”“你再说一 遍”的意思。例如：

က။ကျောင်းဆင်းပြီ။

甲：放学了。

ခ။ဗျာ။

乙：什么？

2. 与ဗျ（1）相同

3. 男性讲话时用，表示对对方尊敬的应答语，是ခင်ဗျာ的省略形式。例如：

က။မောင်တင်ထွန်းရေ။

甲：貌丁吞！

ခ။ဗျာ။

乙：哎！

11.2.30 助词မဆို

常与ဘယ်၊ဘာ等疑问代词连用，表示全部都包括在内，含有“无论”、“不管”的意思。例如：

ဘယ်သူမဆိုသွားနိုင်တယ်။

无论谁都能去。

ဘာမဆိုသိတယ်။

不管什么都知道。

ဘယ်လိုအခက်အခဲမျိုးမဆိုကျော်နင်းနိုင်ပါတယ်။

不管什么困难都能克服。

11.2.31 助词 များ

用于名词、代词、副词、动词等后面，表示估计、猜想、疑问的语气。例如：

ငါများရုပ်ရှင်မင်းသားဖြစ်သွားရင်တော့၊ဘယ်လောက်ကောင်းမလဲ။

我呀，要是成为一名电影演员的话多好啊！

ငါ့ဖောင်တိန်ကိုမောင်မောင်များယူသွားလားမသိ။

我的钢笔不知道是不是貌貌拿去了。

အမေတို့ဘယ်ကိုများသွားကြပါလိမ့်။

妈妈她们去哪儿啦？

သူကြားခဲ့မြင်ခဲ့လို့များဒီလိုပြောသလားမသိ။

是不是因为她们耳闻目睹才这么说呢？

ဟုတ်များဟုတ်နေမလား။

是不是真的？

သူလာများလာမလား။

他来不来呢？

11.2.32 助词 မှ

用于名词、代词、副词、动词或词组后面，起加强语气的作用，含有“就是”、“果真是”、“也”的意思。例如：

သူဟုတ်မှဟုတ်ရဲ့လား။

果真是他吗？

ဘယ်လောက်မှမဝေးဘူး။

一点也不远。

ဦးလေးကမန္တလေးမြို့မှာမှမရှိပဲ။

叔叔也不在曼德勒。

11.2.33 助词ရာ

用于人名、称谓名词后面，招呼对方时表示一种缓和亲切的语气，含有“呀”的意思。例如：

ကိုယ့်လူရာ၊လုပ်မနေပါနဲ့။

老兄呀，别那样！

ဒီလိုလုပ်ပါသားရာ။

孩子呀，这样干吧！

11.2.34 助词 ရေ

用于招呼距离稍远的人时的语气词，含有“唉”的意思。例如：

မောင်ဘရေ၊ခဏလာပါဦး။

貌巴唉，来一下！

ကိုကိုရေ၊မြန်မြန်ပြန်ခဲ့ပါ။အဖေခေါ်နေတယ်။

哥哥唉，快回去，爸爸在叫你。

11.2.35 助词ရဲ့

1. 用于动词、形容词后面，表示肯定的语气。例如：

သွားတော့သွားပါရဲ့၊မတွေ့လူး။

去倒是去了，但没见到。

နေကောင်းရဲ့နော်။

您好呀！

2．招呼人时用的语气词，含有“呀”的意思。例如：

ကိုတင်ထွန်းရဲ့၊ဒီမှာပဲထိုင်ကြည့်ပါ။

哥丁吞呀，你就坐在这儿看吧！

ဟုတ်ပါတယ်မမဝင်းရဲ့။

对的，温姐！

11.2.36 助词 လေ

1．用于句子后面，提醒对方。例如：

သူလည်းသွားမယ်လေ။

他也去呀！

မင်းသဘောပဲလေ။

随你的便吧！

2．用于主语、宾语等后面，表示强调。例如：

ကျွန်တော်လေ၊နက်ဖြန်မြို့ထဲသို့သွားမယ်။

我呀，明天要进城。

ယူသွားပါ၊ဒီစာအုပ်ကိုလေ။

拿去吧，这本书。

3．用于动词后面，表示敦促的语气。例如：

လာကြလေ။

都来呀！

မြန်မြန်လုပ်လေ။

快点干呀！

4. 表示生气斥责的语气。例如：

တယ်လေ၊ကောင်းကောင်းမှတ်ထား။

哼，好好记着点！

မင်းလေ၊လူရိုးပဲ။

你呀！真是个老实人。

11.2.37 助词 လျှင်

起加强语气的作用，无特殊意义。例如：

သူတို့မှာဝမ်းဝအောင်မစားနိုင်ချေ၊အဘယ်မှာလျှင်ရွှင်ပြုံးတူးနိုင်မည်နည်း။

他们连饭都吃不饱，哪里还能高兴得起来？

မောင်မောင်သည်အဖေကိုသာလျှင်ချစ်၏။

貌貌只爱他父亲。

11.2.38 助词ဟာ

对熟人或晚辈讲话时放在句尾，带有责怪的语气。例如：

မသွားပါနဲ့ဟာ။

别去嘛！

အစောကြီးရှိသေးတယ်ဟာ။

还早嘛！

11.2.39 助词 ဟေ့

对平辈或晚辈讲话时放在句尾，表示告诉别人的语气。例如：

ဒါခါတိုင်းလက်ရာမျိုးမဟုတ်ပါလားဟေ့။

这和往常的笔法不一样啊！

မြို့ထဲသွားမယ်ဟေ့။

进城去啦！

11.2.40 助词 ဟော

用于句尾，表示号召性的语气。例如：

ကြိုးစားလုပ်ကြပါဟော။

大家努力干吧！

11.2.41 助词 သာ

1. 用于主语、宾语、状语后面，表示限定的语气，含有“只”、“就”的意思。例如：

ဝေါဟာရ၏အနက်သာဖေါ်ထားပြီးဇစ်မြစ်ကားမပြထားချေ။

只注出了词汇意义，没有解释词的来源。

ကျောင်းသူများသာဂုဏ်ထူးရ၏။

就只有女生取得优等成绩。

တိတ်ဆိတ်သာနေ၏။

只是安安静静地呆着。

စာသင်ခန်းမှာလူတစ်ယောက်သာရှိသည်။

教室里就一个人。

2. 用于相同的动词中间，含有“尽管”的意思。例如：

ပြောသာပြောပါ၊မကြောက်နဲ့။

尽管讲，别怕！

သွားသာသွားလိုက်ရပေမဲ့စိတ်မပျော်ဘူး။

尽管是去了，可不开心。

11.2.42 助词ဟ

用于句尾，表示不客气地提醒的语气。例如：

ဒီလိုမလုပ်ရဘူးဟ။

不能这么干嘛！

မောင်ဘ၊တက်ဟ။

貌吧，上啊！

11.2.43 助词ဟယ်

1. 对晚辈或关系亲密的人讲话时放在句尾，与ဟာ၊ကွယ် 相同。例如：

မသွားပါနဲ့ဟယ်။

不要去了嘛！

ဒီလိုပြောကောင်းသလားဟယ်။

怎么能这么说呢！

2. 对晚辈或关系密切的人讲话强调主语时用。例如：

သူလည်းဟယ်ကြိုးစားပေသားပဲ။

他呀，也在努力呢！

ငါလည်းဟယ်သနားတာပဲ။

我呀，真是够可怜的！

11.2.44 助词 အေ့

相互关系密切的女性之间讲话时用于句尾，含有“嘛”、“呀”

的意思。例如：

ဘယ်တူမလဲအေ့။

怎么会相同嘛！

မလုပ်နဲ့အေ့။

别这么干呀！

11.2.45 助词 အေ

相互熟悉的女性之间讲话时用的语气词，比 အေ့ 语气缓和。例如：

လာစမ်းပါဦးအေ။

你来一下嘛！

思考与练习

1．什么叫助词？

2．用适当的助词填空。

၁။ကျွန်ုပ်တို့ကျောင်းသည်နွေရာသီ၌တစ်လ __________ ပိတ်သည်။

၂။ကလေးများကိုငှက်ပျောသီးတစ်ယောက်တစ်လုံး ________ ဝေပေးသည်။

၃။ဤတောင်သည်ပေသုံးထောင် __________ မြင့်သည်။

၄။သူသည်ထမင်းကိုမစားဘဲဟင်းကို __________ စားပစ်လိုက်သည်။

၅။ညီအစ်မသုံးယောက်၌သူ __________ အတော်ဆုံးဟုသူများကပြောသည်။

၆။လူကို ______________ ခေါ်ပါသည်၊ငွေကိုတော့မချေးဝံ့ပါ။

၇။ဆရာကြီးဦးဘကိုတစ်မြို့လုံးက __________ လေးစားချစ်ခင်ကြသည်။

၈။သူမပြန်ခင်ငါ့ကို ______________ လာပြီးနှုတ်ဆက်သွားသေးသည်။

3．下列句子中划线部分是哪一类助词？

၁။ရှမ်းပြည်နယ်ကိုရောက်ခဲ့၏။ကချင်ပြည်နယ်ကိုကားမရောက်ဖူးချေ။

၂။စာသင်ခန်းတွင်လူတစ်ယောက်မှမရှိ၊အပြင်မှာကားလူများသည်။

၃။နက်ဖြန်မှာကျွန်တော်လာကိုလာမယ်။စိတ်သာချပါ။

၄။ဦးဘအေးသည်အလုပ်မှလုက်ပစ်ခြင်းခံရသဖြင့်သူ့ခမျာအကျပ်တွေ့ရတော့သည်။

၅။လာမဲ့အပတ်မှာအားကစားပြိုင်ပွဲကိုကျင်းပမယ်ဆို။

၆။ဆရာမလာတော့သူးတဲ့၊ကိုယ့်ဘာသာစာကျက်ပါတဲ့။

၇။ကျောင်းသို့ရောက်လာသည့်အခါတွင် မောင်ချမ်းသာကိုတွေ့သည်၊ မောင်ဘဖြိုးကိုတော့မတွေ့ချေ။

4．用下列助词造句并说出它们的作用。

သာ၊ချည်း၊တောင်၊များ၊တဲ့၊ကိုး၊နှယ်၊ကလဲ

第 12 章 感叹词

(အာမေဍိတ်)

人们在说话时会带有各种情绪和感情。在表达这些情绪和感情时，自然地会发出各种声音。感叹词就是表示由此而发出的各种声音的词。缅甸语为 စိတ်၌ရုတ်တရက်ဖြစ်ပေါ်ခံစားချက်ကိုထုတ်ဖော်မြည်တမ်းပြောဆိုသောအသံကိုအာမေဍိတ်ဟုခေါ်သည်。例如：

အမယ်လေး၊ကယ်ကြပါဦး။

哎呀！救命啊！

ဟော၊ဆရာလာပြီ။

啊！老师来了。

ဗျို့၊မောင်မြင့်၊ဒီကိုခဏလာပါ။

喂！貌敏，到这儿来一下！

上面句子中的 အမတ်လေး၊ဟော၊ဗျို့ 是分别表示痛苦、提醒和呼唤的感叹词。

12.1 感叹词的意义和用法

缅甸语中的感叹词数量多，意义复杂，现就其常用的感叹词介绍如下：

12.1.1 感叹词 ကဲ

引起对方注意，一般在说话快结束时用。例如：

ကဲ၊သွားတိုက်ပါဦးမယ်။

好了，我走了。

ကဲ၊တော်ပါတော့။

好了，别说了。

12.1.2 感叹词ကိုင်း

与ကဲ 相同。例如：

ကိုင်း၊သွားကြစို့။

好了，咱们走吧！

12.1.3 感叹词တယ်

表示愤怒或威胁时用。例如：

တယ်၊ငါဆဲလိုက်ရ။

哼！小心我骂你！

တယ်၊ပါးကြီးရိုက်လိုက်မယ်။

哼！小心我揍你耳光。

12.1.4 感叹词ဒီမယ်

招呼或提醒对方时用。例如：

ဒီမယ်၊မင်းဘယ်ကလာတာလဲ။

喂！你从哪儿来的？

ဒီမယ်၊ကျုပ်ပြောတာသဘောတူသလား။

喂！我说的你同意吧？

12.1.5 感叹词ဒီမှာ

与ဒီမယ် 相同。例如：

ဒီမှာ၊ဘယ်သွားမလို့လဲ။

喂！去哪儿？

12.1.6 感叹词 ဗျို့

男性招呼人时用，可以用于句首，也可以用于句尾。例如：

ဗျို့၊ဆရာကြီး။

喂，老师！

ဒီပစ္စည်းရပြီဗျို့။

这个东西得到了！

12.1.7 感叹词 လားလား

1. 惊呼时用。例如：

လားလား၊မြွေကြီးတစ်ကောင်ပဲ။

哎哟！是一条大蛇！

2. 表示生气时用，与 တယ်လေ 相同。例如：

လားလားဟယ်၊သတ်ပစ်ကရော့မယ်။

哼！宰了你！

12.1.8 感叹词 ထွီ၊ဖွီ

表示鄙视的语气。例如：

ထွီ၊ရွံစရာကောင်းလိုက်တာ။

呸！真叫人恶心。

ဖွီ၊ထွက်သွား။

呸！滚蛋！

12.1.9 感叹词 သယ်

表示愤怒。威胁时用，与 တယ် 相同。例如：

သယ်၊ငါ့အင်္ကျီကိုနင်နဲ့တန်တယ်လို့ထင်သလား။

哼！你认为你配穿我的衣服吗？

သယ်၊ဒီကောင်သိပ်ဆိုးတာပဲ။

哼！这小子真坏。

12.1.10 感叹词ဟ

1. 表示惊讶的语气。例如：

ဟ၊ဘယ်လိုဖြစ်တာတုန်း။

咦！怎么回事？

2. 对晚辈讲话时用于句尾，表示提醒的语气。例如：

ဒီလိုမလုပ်ရဘူးဟ။

不能这么干啊！

12.1.11 感叹词ဟလို

是借用英语 Hell0 来的。例如：

ဟလို၊ဦးတင်အောင်လား။

喂！是吴丁昂吗？

12.1.12 感叹词ဟလူ

对同辈或亲密者招呼时用。例如：

ဟလူ၊လာပါကွ။

喂！老兄，来吧！

12.1.13 感叹词ဟာ

表示惊讶、不耐烦或不同意时用。例如：

ဟာ၊ဆူလိုက်တာ။

哎！真吵！

ဟာ၊ဒါတော့မလိုချင်ဘူး။

哎！这倒不需要。

ဆွဲကွာ၊ကြိတ်ဆွဲ၊ဟာ၊မဖြစ်ဘူး။

拉呀！使劲！哎！不行！

12.1.14 感叹词 ဟေ့

表示提醒、呼唤或告诉对方的语气。例如：

ဟေ့၊ဘူငယ်ချင်း၊ဘယ်ကလာသလဲ။

嗨！朋友，你从哪儿来的？

ဟေ့၊သယ်သူလဲ။

嗨！谁？

ဒီလိုမလုပ်ရဘူးဟေ့။

喂！不准这么干。

ဟေ့ကိုတင်ထွန်း၊မြန်မြန်သွားဟေ့၊နို့မဟုတ်ရင်နောက်ကျလိမ့်မယ်။

喂！哥丁吞，快走，不然要迟到的！

12.1.15 感叹词 ဟော

1．表示惊讶的语气。例如：

ဟော၊မင်းထီပေါက်သတဲ့လား။

咦！说是你中了彩啦？

ဟော၊ဟုတ်လား။

咦！是吗？

2．长辈应答晚辈或同辈之间应答时用。例如：

သား။အဖေ။

儿子：爸爸！

အဖေ။ဟေ။

爸爸：唉！

12.1.16 感叹词ဟဲ့

表示斥责、威吓的意思。例如：

ဟဲ့၊နွား။

嗨！这头牛！

ဟဲ့၊တင်ဝေ၊ဘာငေးနေတာလဲ။

嗨！丁伟，你发什么呆？

12.1.17 感叹词ဟင်

表示惊奇或探询的意思。例如：

ဟင်၊ဘာဖြစ်လို့သူမလာသလဲ။

嗯？为什么他不来？

ဟင်၊မင်းတောင်မသိဘူးလား။

嗯？连你都不知道？

သူမြို့ထဲကိုသွားပြီလား၊ဟင်။

他去城里了？嗯？

12.1.18 感叹词ဟင့်အင်၊ဟင့်အင်း

表示不同意的意思。例如：

က။ရုပ်ရှင်ကြည့်ကြစို့။

甲：看电影去！

ခ။ဟင့်အင်(ဟင့်အင်း)။

乙：不！

12.1.19 感叹词ဟင်း

表示申斥的意思。例如：

ဟင်း၊သတိထား။

哼！小心点！

12.1.20 感叹词ဟော

表示惊奇的意思。例如：

ဟော၊ငါးကြီးတစ်ကောင်။

嗨！一条大鱼！

ဟော၊ကြည့်စမ်း၊လာပြီ။

嗨！看！来了！

12.1.21 感叹词ဟယ်

1．表示不满、斥责、鄙视的意思。例如：

ဟယ်၊လူယုတ်။

哼！这个卑鄙的小人。

2．表示惊奇的意思。例如：

ဟယ်၊ငါ့စာအုပ်ကော။

咦！我的书呢？

3．表示无可奈何的意思，例如：

ဟယ်၊ဘယ်တတ်နိုင်မလဲ။

哎！有什么办法呢？

12.1.22 感叹词အမယ်လေး

表示害怕、痛苦的意思。例如：

အမယ်လေး၊နာလိုက်တာ။

哎哟！痛死我了！

အမယ်လေး၊ဘုရား–ဘုရား။

哎哟！天啊！

အမယ်လေးလေးလေး ....။

哎哟！哟！哟！……

12.1.23 感叹词အလို

表示惊讶的意思。例如：

အလို၊တယ်ဟုတ်ပါလား။

哟！真行啊！

12.1.24 感叹词အား

表示惊愕、痛苦的意思。例如：

အား၊ငရုတ်သီးစပ်လိုက်တာ။

哎呀！辣椒真辣啊！

12.1.25 感叹词အေး

长辈对晚辈或平辈之间讲话时表示同意的意思。例如：

အေး၊အဲဒီအတိုင်းပဲဘုပ်ပါ။

嗯！就照这么办吧！

အေး၊သူအခုပဲလာလိမ့်မယ်။

嗯！他马上就来。

12.1.26 感叹词 အဲ

表示同意的意思。例如：

အဲ၊ဟုတ်ပြီ။

是的，对了。

12.1.27 感叹词 အို

1. 表示呼唤的意思。例如：

အို၊အချင်းယောကျ်ား၊သင်ဘယ်အရပ်သို့သွားမည်နည်း။

喂！你倒哪儿去？

2. 表示不同意的意思。例如：

အို၊မသွားဘူး၊ညကြီးသန်းခေါင်နဲ့။

嗳，不去，深更半夜的。

3. 表示同情的意思。例如：

အို၊ဖြစ်ရလေတယ်။

唉，怎么会落得这么个下场！

12.1.28 感叹词 အင်း

1. 长辈对晚辈或平辈之间表示同意和应答的意思。例如：

အင်း၊ဒီအတိုင်းပဲဖတ်ပါ။

嗯，就这样读吧！

က။သူဟာမောင်မောင်စိန်လား။

甲：他叫貌貌盛吗？

ခ။အင်း

乙：嗯。

2. 表示叹气的声音。例如：

အင်း၊သူတို့လည်းဒုက္ခပဲ။

唉！他们也够受的了。

12.1.29 感叹词 အောင်မာ၊အောင်မယ်

表示惊讶、愤怒、厌恶、不服气等意思。例如：

အောင်မာ၊တယ်လူပါးဝပါလား။

哼！真滑头。

အောင်မာ၊မင်းပဲရှိတယ်လို့အောက်မေ့နေသလား။

哼！你认为就你有吗？

အောင်မယ်၊လက်ထဲမှာလည်းစာအုပ်ကြီးတွေနဲ့ပါလား။

嘿！手里还拿着大本大本的书呐！

အောင်မယ်၊မင်းကငါ့ကိုအံတုလို့။

哼！你要跟我较量呀！

12.1.30 感叹词 အောင်မယ်လေး

表示惊讶、痛苦的意思。例如：

အောင်မယ်လေး၊တယ်ကြီးပါလား။

好家伙，这么大啊！

အောင်မယ်လေး၊နာလိုက်တာ။

哎哟！真痛呀！

12.1.31 感叹词 ဪ

表示惊讶、明白、醒悟的意思。例如：

ဪ၊ဟုတ်လား။

噢！是吗？

ဪ၊ခင်ဗျားလည်းလာသကိုး။

噢！原来你也来了！

ဪ၊ဒီလိုကိုး။

噢！原来是这样。

12.1.32 感叹词 အာပါး

表示惊讶的意思。例如：

အာပါး၊ဒီလိုလား။

哎呀！是这样吗？

အာပါး၊တယ်လှပါလား။

哎呀！真美呀！

12.1.33 感叹词 ကျွတ်-ကျွတ်

表示惋惜时嘴里发出的声音。例如：

ကျွတ်-ကျွတ်၊ဒီကလေးသနားစရာကြီးပဲ။

啧！啧！这孩子真可怜。

12.1.34 感叹词 တောက်

表示愤怒时打响舌的声音。例如：

တောက်၊ဒီကောင်၊လုပ်ပြန်ပြီ။

哼！这家伙，又来了！

12.1.35 感叹词 တကတဲ

表示不满的意思。例如：

တကတဲ၊ဒီရာသီဥတုကလဲပူလိုက်တာ။

咳！这天，真热死人！

12.1.36 感叹词ဟား-ဟား

表示高兴的意思。例如：

ဟား-ဟား၊ဝမ်းသာလိုက်တာ။

哈哈！真高兴呀！

12.1.37 感叹词 သာဓု

表示称赞的意思。例如：

သာဓု၊သာဓု။

善哉！善哉！

12.2 感叹词的特性和作用

12.2.1 感叹词是用来表示说话时产生的情绪，一般独立于句子结构之外。但在意义上与句子有关联，句子往往说明这种情绪产生的原因和性质。例如：

တယ်၊ငါဆဲလိုက်ရ။

哼！小心我骂你！

သြော်၊မင်းပြောတာသူပဲကိုး။

噢！你说的原来就是他呀！

12.2.2 感叹词有时也可以充当句子成分。例如：

သူအင်းမလုပ်အဲမလုပ်ဖြစ်နေတယ်။

他不哼不哈的。

12.2.3 缅甸语中的感叹词很不容易确切地翻译成汉语，同一个感叹词在不同的场合表示的情绪不完全相同，用汉语表达时也就不同，有时甚至找不到确切的词来翻译，必须根据语言环境找出近似的词来翻译。例如：ဟယ် 一词，既可以表示不满、惊奇，也可以表示无可奈何的意思，在翻译时，就要根据上下语言环境找出适当的词来翻译。

12.2.4 缅甸语中的某些感叹词往往具有兼类性，特别是与某些语气助词在语义上很难区别，只能从其在句子中的作用来加以区分。

思考与练习

1．什么叫感叹词？

2．用适当的感叹词填空。

၁။ ______________________၊သနားပါလား။

၂။ ______________________၊တကယ်လား။

၃။ ______________________၊ကောင်းကွ။

၄။ ______________________၊တော်ကြတော့။

၅။ ______________________၊ဒါကြောင့်ကိုး။

3．指出下列句子中的感叹词各表示什么意思？

၁။ဟယ်၊အဝေးကြီးနေရာကလာတဲ့လူဟာမောင်မောင်ကိုး။

၂။ဟာ၊မသွားဘူးကွာ။

၃။အမယ်လေး၊ကယ်ကြပါဦး။

၄။အလို၊ဘာအသံပါလိမ့်။

4. 将下列句子补充完整。

၁။အား၊ ______________________________။

၂။ဟာ၊ ______________________________။

၃။ဟော၊ ______________________________။

၄။တယ်၊ ______________________________။

၅။ ______________________________၊သူသေရှာပြီကိုး။

၆။ ______________________________၊သလိထား၊သတိထား။

၇။လိုက် ______________၊လိုက် ______________။

၈။ ______________________________ဟုတ်ရဲ့လား။

၉။ ______________________________ဟိုမှာတွေ့ပြီ။

第 13 章 单句

(ဝါကျရိုး)

13.1 句子和句子成分

13.1.1 句子

句子是由词和词组按照一定的语法规则构成的、能够表达一个完整意思的语言单位。缅甸语为 ဆိုလိုသည့်အဓိပ္ပာယ်ရောက်အောင်စနစ်တကျစီစဉ်ထားသောပုဒ်ပေါင်းကိုဝါကျဟုခေါ်သည်။。每个句子都有一定的语调，说话时，句子和句子之间都有一个较大的停顿。句子按其结构可分为单句和复句两大类。按其使用的目的可分为陈述句、疑问句、否定句、祈使句和感叹句。一般说来，一个句子包含两大部分，即主语部分和谓语部分，主语部分是句子的陈述的对象或动作的发出者，谓语部分是对主语加以陈述或说明的。缅甸语的句子是主语在前，谓语在后，宾语、状语等其它句子成分均放在谓语之前。句子中的每个成分后面一般都有一个成分助词作标志。例如：

မောင်မောင်သည်သတင်းစာကိုဖတ်နေသည်။

貌貌正在看报。

မေမေကမောင်မောင်ကိုခေါ်၏။

妈妈叫貌貌。

上面句子中的“မောင်မောင်၊မေမေ”后面的“သည်”是主语成分助词；“ဖတ်၊ခေါ်”后面的“သည်၊၏”是谓语成分助词，表示句子

的结束和时态；“ကို”表示它前面的名词是宾语；“။”是句号。

缅甸语的句子有长有短，一个词也可构成一个句子。例如：

လာ။

过来！

မီး။

着火了！

မြွေ။

蛇！

上面句子中的“လာ၊မီး၊မြွေ”在词典中都是词，但出现在这些场合时，就不是词了，而是句子。不过，缅甸语中的句子一般都比较复杂，往往有多个成分构成的。例如：

မောင်မောင်သည်စာအုပ်ကိုဆရာအားပေးလိုက်သည်။

貌貌把书给了老师。

上面这个句子中包括有主语、直接宾语、间接宾语和谓语。

အမေသည်မောင်မောင်ကိုကျောင်းမှခေါ်လာသည်။

妈妈把貌貌从学校叫来。

上面这个句子中包括有主语、宾语、起点状语和谓语。

13.1.2 句子成分

句子中的词和词之间有一定的结构关系，依照不同的结构关系，可以把句子分成不同的组成成分。缅甸语的句子成分一般分为七种，这七种成分是：

ကတ္တားပုဒ်	主语

ကြိယာပုဒ်	谓语
ကံပုဒ်	宾语
ကြိယာဝိသေသနပုဒ်	状语
နာမဝိသေသနပုဒ်	定语
အဖြည့်ကတ္တား	主语补语
အဖြည့်ကံ	宾语补语

13.2 主语

13.2.1 什么是主语

主语是句子的主要成分之一，表示句子行为的主体，是谓语表述的对象。例如：

မောင်ဘကလာသည်။

貌巴来了。

ဤအိမ်သည်ကြီး၏။

这栋房子大。

ကျွန်တော်တို့သတင်းစာဖတ်နေကြသည်။

我们在看报。

上面句子中 的 မောင်ဘ၊ဤအိမ်၊ကျွန်တော်တို့ 分别是各个句子的主语，是谓语 လာသည်၊ကြီးသည်၊ဖတ်နေကြသည် 分别表述的对象。

13.2.2 主语的构成

充当主语的词主要有以下几种：

1. 名词。例如：

ကလေးတို့ကဘောလုံးကစားနေကြသည်။

孩子们在踢足球。

မောင်ကျော်မြင့်သည်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။

貌觉敏是一个大学生。

2. 代词。例如：

ရှင်မန္တလေးမြို့ကိုသွားမလား။

你要去曼德勒吗？

သူတို့နက်ဖြန်လာကြမည်။

他们明天来。

မင်းစာကိုကောင်းကောင်းကြိုးစားရမယ်။

你要努力学习呀！

3. 数量词。例如：

၃၆သည်၂၁ထက်မည်မျှများသနည်း။

三十六比二十一多多少？

၃နာရီရှိပြီ။

三点钟了。

4. 名词词组。例如：

မောင်မောင်နှင့်မောင်ဘတို့သည်ကြက်တောင်ရိုက်နေကြသည်။

貌貌和貌巴在打羽毛球。

စာအုပ်နဲ့အဘိဓာန်တို့ဟာစားပွဲပေါ်မှာရှိပါတယ်။

书和词典在桌子上。

5. 动名词。例如：

အလုပ်အကိုင်သည်သူ့အဖို့လွန်စွာအရေးကြီးသည်။

工作对他非常重要。

အသွားအလာသိပ်လွယ်ကူလှပါတယ်။

来往极为方便。

6. 名化了的主谓结构词组和宾动词组等。例如：

သူရေးသည်မှာမှန်ပေသည်။

他写的对。

စာဖတ်ခြင်းသည်ကျွန်တော်အလွက်အကျိုးရှိသည်။

读书对我有益。

အားကစားလေ့ကျင့်ခြင်းသည်ကျန်းမာရေးအတွက်အလွန်အကျိုးရှိသည်။

体育锻炼对健康非常有好处。

13.2.3 主语成分助词的省略

主语成分助词在下列情况往往被省略。

1. 一个句子中只有主语和谓语两种成分时，主语成分助词常被省略。例如：

ကျွန်တော်စားမည်။

我要吃。

မိုးရွာသည်။

下雨。

လေကိုက်နေတယ်။

在刮风。

2. 句子中的宾语和状语等成分前移，主语紧靠在谓语前面时，主语成分助词常被省略。例如：

မိဘတို့အားအိမ်မှုကိစ္စများကိုသူကူလုပ်တတ်သည်။

他常帮助父母做家务。

သောကြာနေ့မှာရန်ကုန်မြို့သို့ကျွန်တော်တို့သွားကြမည်။

我们星期五去仰光。

3. 在句子中，特别是在口语体中，为了使语言简练，又不会产生意思混淆时，主语成分助词常被省略。例如：

ဦးကျော်မြင့်ထမင်းချက်နေသည်။

吴觉敏在做饭。

ကျွန်တော်တောင်ကြီးမြို့ကိုသွားမယ်။

我要去东枝市。

စာရေးမယ်၊စာရေးမယ်လို့သူပြောတယ်၊ဒါပေမဲ့ခုထက်ထိမရေးဖြစ်ကူး။

他说要写信要写信，但至今也没写成。

13.3 谓语

13.3.1 什么是谓语

谓语是陈述主语的行为、性质、状况的成分。缅甸语中的谓语在句子的最后面。例如：

ကုန်သည်တို့ကကုန်များကိုရောင်းနေကြသည်။

商人在卖货。

ဤအိမ်၌လူအများကြီးရှိသည်။

这幢房子里有许多人。

ဆားငန်သည်။

盐咸。

လေယာဉ်ပျံဆင်းကျလာသည်။

飞机降落了。

上面句子中的谓语 ရောင်းသည်၊ဆင်းကျလာသည် 分别说明主语 ကုန်သည် 和 လေယာဉ်ပျံ 的行为；ရှိသည် 是说明主语 လူ 的状况；ငန်သည် 是说明主语 ဆား 的性质。

13.3.2 谓语的构成

构成谓语的词有以下几种：

1．动词。例如：

သူကပြန်လာသည်။

他回来了。

ဆရာကကျွန်တော်တို့အားမြန်မာဘာသာကိုသင်ပြသည်။

老师教我们缅甸语。

အတန်း(၃)ကျောင်းသူကျောင်းသားတို့ကကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်နေကြသည်။

三班的同学在锻炼身体。

2．形容词。例如：

ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးသည်အလွန်သပ္ပာယ်လှသည်။

瑞德宫大金塔非常宏伟壮观。

ကြက်ဟင်းခါးသီး၏အရသာခါးသည်။

苦瓜的味苦。

ဒီစားပွဲကောင်းတယ်၊ဟိုစားပွဲညံ့တယ်။

这张桌子好，那张桌子差。

3. 主谓结构词组。例如：

မီးခိုးခေါင်တိုင်တို့သည်မီးခိုးထွက်ကုန်၏။

烟囱都在冒烟。

မောင်ဘသည်သတ္တိကောင်းသည်။

貌巴胆量大。

ဖေဖေစိတ်ပြေသွားပြီ၊မနက်ကတိုစိတ်မဆိုးတော့ဘူး။

爸爸已经平静下来了，不像早晨那样生气了。

4. 宾动结构词组。例如：

ကျွန်တော်တို့ကညနေရေကူးကြမယ်။

我们下午要去游泳。

မောင်ထွန်းကြည်ကစာရေးနေသည်။

貌吞枝在写信。

5. 状谓结构词组。例如：

မောင်ဘသည်ည၉နာရီတွင်အိပ်ရာဝင်၍နံနက်၆နာရီတွင်အိပ်ရာထသည်။

貌巴晚上九点睡觉，早上六点起床。

13.4 宾语

13.4.1 什么是宾语

在句子中，表示动作涉及的对象叫宾语。缅甸语句子中的宾语在谓语的前面，有时紧靠谓语，有时为了强调宾语而提前，远离谓语。例如：

ငါရွာပြန်တဲ့နေ့မှာနင်တို့ငါ့ကိုလှည်းနဲ့လာကြိုရမယ်နော်။

我回村那天，你们一定要用牛车来接我呀！

စက်ရုံကအလုပ်သမားတို့သည်ကုန်ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်ရေးကိုတက်ကြွစွာကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေကြသည်။

工厂的工人在积极奋斗增加生产。

上面句子中 ငါ့ကို 是谓语 ကြိုသည် 涉及的对象，是句子的宾语。ကုန်ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်ရေးကို 是谓语 ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သည် 涉及的对象，也是宾语。

13.4.2 宾语的构成

宾语一般是由下列词构成的。

1. 名词或名词词组。例如：

မြင့်မြင့်ဦးကဝတ္ထုစာအုပ်ကိုစာကြည့်တိုက်မှငှားလာသည်။

玛敏敏吾从图书馆借来了小说。

ကျွန်တော့်ညီလေးကမြန်မာသီချင်းတိုဆိုတတ်တယ်။

我弟弟会唱缅甸歌。

မောင်မောင်သည်သူ့အမေကိုထမင်းခူးပေး၏။

貌貌给他妈妈盛饭。

မခင်မြင့်ကဟင်းနှင့်အမဲသားတွေကိုဈေးမှဝယ်ခဲ့သည်။

玛琴敏从市场卖来了菜和牛肉。

2．数量词。例如：

ခြောက်ကိုသုံးနှင့်စားလျှင်နှစ်ဖြစ်သည်။

六除以三是二。

လေးချိုးတစ်ချိုးကိုပေးလိုက်သည်။

给了四分之一。

3．代词。例如：

ကျွန်တော်တို့အတန်းမှူးကခင်ဗျားကိုလာခေါ်တယ်။

我们班长来叫你。

ဘယ်သူ့ကိုပေးမလဲ။

给谁？

4．名化了的动词、形容词、主谓结构词组或宾动结构词组等。例如：

လူတိုင်းအလှကိုကြိုက်သည်။

人人爱美。

သူစာရေးနေသည်ကိုဆရာသိပါသည်။

老师知道他在写信。

ကိုထွန်းခင်ရုပ်ရှင်သွားကြည့်သည်ကိုလူတိုင်းကသိ၏။

每个人都知道哥吞钦去看电影了。

13.4.3 宾语成分助词的省略

宾语成分助词在下列情况下常被省略：

1、在一个只有主语、宾语和谓语的简单单句中，省略了宾语成分助词而不会引起句子产生歧义时，宾语成分助词常被省略。

例如：

ကလေးထမင်းစားချင်တယ်။

孩子想吃饭。

အဖေအလုပ်လုပ်သည်။

爸爸做工。

ကျွန်တော်သတင်းစာဖတ်နေတယ်။

我在看报。

如果省略了宾语成分助词会引起句子产生歧义时，宾语成分助词就不能省略。例如：

မောင်မောင်ကိုဆရာခေါ်သွားလိုက်သည်။

老师把貌貌叫走了。

上面这个句子如果 မောင်မောင် 后面没有宾语成分助词 ကို，就分不清是貌貌把老师叫走了还是老师把貌貌叫走了。因此，宾语成分助词不能省略。

2. 在一个句子中，如果宾语是由一个词或一个简单的词组充当并且紧靠在谓语前面时，宾语成分助词往往被省略。例如：

သူသည်ဇွန်းဖြင့်ဟင်းချိုခပ်သောက်သည်။

他用勺子舀汤喝。

ရွာသားများသည်သင်္ကြန်ရက်များ၌အချင်းချင်းရေပက်ကြသည်။

村民们在泼水节期间相互泼水。

3. 在有直接宾语和间接宾语的句子中，可以把间接宾语成分助词အား用ကို代替，把直接宾语成分助词省略后紧靠在谓语前面。

例如：

တပ်ခွဲမှူးကတပ်သားကိုဘနိုင်ကိုသေနတ်တစ်ချောင်းပေးလိုက်သည်။

连长把一支枪给了战士哥巴凯。

လှမေကငါ့ကိုမောင်ဘအကြောင်းမေးတယ်။

拉梅向我问貌巴的事。

13.5 状语

13.5.1 什么是状语

状语是用来修饰或限制谓语的句子成分，在句子中表示时间、地点、程度、原因、目的、结果、方式等。例如：

သူမနေ့ကရန်ကုန်မြို့ကိုရောက်လာတယ်။

他昨天来到仰光。

ဤကမ္ဘာတွင်မြန်မာနိုင်ငံ၌ကျွန်းသစ်ပေါ၏။

在这个世界上，缅甸的柚木多。

ရုတ်တရက်မိုးရွာ၏။

突然下起了雨。

上面句子中的 မနေ့က၊ဤကမ္ဘာတွင်၊မြန်မာနိုင်ငံ၌၊ရုတ်တရက် 是句子的状语，分别修饰、限制谓语 ရောက်လာတယ်၊ပေါ၏၊ရွာ၏ 。

13.5.2 状语的构成

状语一般由下列词构成的：

1. 副词状语。例如：

ဒီပန်းမျိုးဟာသိပ်လှတာပဲ။

这种花真美。

သင်ခန်းစာကိုမည်ကဲ့သို့ကျက်သင့်သနည်း။

应该怎样复习课文。

နက်ဖြန်စောစောလာပါလို့ဆရာကကျွန်တော်ကိုပြောလိုက်တယ်။

老师对我说：明天早早来。

သူထမင်းကိုမြိန်ရှက်စွာစားနေသည်။

他津津有味地吃着饭

2. 由名词、代词、名词词组等与状语成分助词 တွင်၊မှာ၊သို့၊မှ၊အရ၊ အတိုင်း၊ဖြင့်၊ကြောင့် 等构成状语。例如：

ပုဂံမြို့တွင်စေတီပုထိုးပေါ်များလှ၏။

蒲甘佛塔多极了。

ရန်ကုန်မြို့မှမန္တလေးမြို့သို့မော်တော်ကားဖြင့်သွားသည်။

乘汽车由仰光去马打牙市。

ဦးစိုးမြင့်ကအစိုးရစေလွှတ်ချက်အရနိုင်ငံခြားများသို့သွားရောက်လေ့လာခဲ့သည်။

吴梭敏受政府派遣去国外考察。

လာမည့်နှစ်မှာကျွန်တော်တို့ကျောင်းအောင်တော့မယ်။

明年我们要毕业。

13.5.3 状语的种类

状语从其意义上看，有多种多样，一般可以分为：时间状语、地点状语、性状状语、程度状语、原因状语、目的状语、结果状

语、方式状语、起点和趋向状语、依据状语、比如和对比状语。

1．时间状语。例如：

သူအလျင်တုန်းကဒီနေရာကိုရောက်ဖူးတယ်။

他以前曾到过这个地方。

ဆရာဦးခင်မောင်ကြီးကမကြာမီရောက်လာလိမ့်မည်။

吴钦貌枝老师不久会到。

ထိုအချိန်၌ကျွန်ုပ်သည်အိမ်တွင်မရှိချေ။

那时我不在家。

2．地点状语。例如：

သူဈေးအနားမှာနေသည်။

他住在市场附近。

ဆရာကကျွန်တော်တို့အားအတန်းထဲ၌မြန်မာသီချင်းကိုသင်နေသည်။

老师在班上教我们缅甸歌。

ညီမလေးကလွယ်အိတ်ကိုစားပွဲပေါ်မှာတင်လိုက်သည်။

妹妹把书包放在桌子上。

3．方式状语。例如：

ကျောင်းသို့ကျွန်တော်တို့ခြေလျင်နှင့်သွားကြပါသည်။

我们步行去学校。

သူတို့အကျႌဖြူနှင့်လာကြသည်။

他们穿着白衣服来的。

4．性状状语。例如：

မောင်ဘအားလက်ဆောင်ပစ္စည်းကိုပေးသည်ကစေတနာထက်သန်စွာနှင့်

ပေးလိုက်သည်။

客人热情地把礼品送给貌巴。

ကိုထွန်းခင်ကစာတစ်စောင်ကိုကျွန်တော်ထံသို့အပူတပြင်းပို့လာသည်။

哥吞钦把一封信急切地送到我这里。

5．程度状语。例如：

ဤသူငယ်မလေးသည်အင်မတန်စကားပြောတတ်သည်။

这个小姑娘非常会说话。

သူ့သတင်းကိုစိုးစဉ်းမျှမကြားရပါ။

一点也没听到他的消息。

6．原因状语。例如：

သူ့ကြောင့်ကျွန်တော်ကျောင်းတက်နောက်ကျသည်။

因为他我上学迟到。

လူဆိုးကြောင့်လူကောင်းပျက်တတ်ပါသည်။

好人因为坏人而堕落。

7．目的状语。例如：

ဒီထမင်းဟာသူ့အတွက်ချန်ထားတာပါ။

这饭是给他留的。

သံနှင့်သံမဏိလုပ်ငန်းတိုးတက်ထွန်းကားရေးအတွက်သတ္တုကျိုစက်ကိရိယာများကိုလိုအပ်ပါသည်။

为发展钢铁事业需要冶炼设备。

8．结果状语。例如：

သူ့တို့တွေအောင်ရှာပါ။

请你找到他。

ဒါဒီအလုပ်ကိုပြီးအောင်လုပ်ပါ့မယ်။

我定要把这项工作干完。

9．起点状语和趋向状语。例如：

မောင်ဘသည်ကျောင်းမှပြန်လာသည်။

貌巴从学校回来。

အမေကဈေးသို့သွားဝယ်သည်။

妈妈去市场买菜。

ကျောင်းပိတ်ရက်များတွင်ကျွန်တော်ကကျောင်းမှအိမ်သို့ပြန်လာသည်။

放假期间，我从学校回到家。

10．依据状语。例如：

ညွှန်ကြားရေးမှူး၏ညွှန်ကြားချက်အကိုင်းလုပ်မှာပေါ့။

当然要依照局长的指示办啦！

ပန်းများသည်ရာသီအလျောက်ဖူးပွင့်ကြသည်။

花按季节开放。

ဒီမိုကရေစီနည်းအရအမဲခွဲ၍ဆုံးဖြတ်ပြီးပါပြီ။

按民主方式投票表决过了。

11．比如和对比状语。例如：

သူသီချင်းဆိုသကဲ့သို့ငါလည်းဆိုတတ်ပါသည်။

我也像他一样会唱歌。

မန္တလေးမြို့သည်ရန်ကုန်မြို့လောက်မကြီးသူး။

曼德勒市没有仰光市大。

13.5.4 状语的位置

缅甸语中的状语一般是在谓语的前面。但是，在不引起句子产生歧义的前提下，为了强调状语，也可以把它放在主语、宾语的前面。

1. 在有起点状语或趋向状语的句子里，起点状语或趋向状语可以提前。主语去掉成分助词后紧靠在谓语前面。例如：

မနေ့ကစတိုးဆိုင်ကိုငါရောက်ခဲ့တယ်။

昨天我去了百货商店。

ရန်ကုန်မြို့မှကျွန်တော်ပြန်လာသည်။

我从仰光回来。

2. 起点状语和趋向状语在同一个句子中出现时，一般是起点状语在前，趋向状语在后。但是，也可以把趋向状语放在前面。例如：

စာမေးပွဲဖြေပြီးသည်နှင့်ကျောင်းသားများသည်မိဘထံသို့ကျောင်းမှအသီးသီးပြန်သွားကြလေသည်။

考试一结束，学生们从学校回到父母那里。

ဖေဖေကမောင်ကျော်ဝင်းကိုအိမ်သို့အပြင်မှခေါ်လာသည်။

爸爸从外面把貌巴叫回家。

3. 在有地点状语或时间状语的句子中，地点状语或时间状语可以放在主语前面。例如：

စာသင်ခန်းတွင်ကျွန်တော်သီချင်းဆိုသည်။

我在教室里唱歌。

တပေါင်းလ၌သစ်ရွက်များကြွေကျလေသည်။

树叶在缅历十二月凋落。

4. 时间状语和地点状语在同一个句子中出现时，一般是时间状语在前，地点状语在后。例如：

ဘုရားသခင်သည်ယခုအခါသာဝတ္ထိပြည်ဇေတဝန်ကျောင်း၌ကိန်းအောင်းစံနေတော်မူသည်။

佛陀现在住在达乌提国祇洹精舍。

နေ့လည်တွင်ကျောင်းသားများကကစားကွင်း၌ဘောလုံးကစားကြသည်။

学生们中午在运动场上踢足球。

5. 在有原因状语或目的状语的句子里，原因状语或目的状语可以放在主语前面。例如：

ငါ့ကြောင့်မင်းဆင်းရဲတယ်။

你因我而受穷。

သူ့အတွက်ကျွန်တော်လာသည်။

我为他而来。

6. 在有方式状语的句子里，方式状语和谓语之间可以置入其它句子成分。例如：

သူကပညာအစွမ်းဖြင့်အခက်အခဲကိုကိုက်ဖျက်ကိုက်လေသည်။

你用知识战胜了困难。

မင်းငယ်ကျော်စွာသည်သေနတ်၃၀၀မြင်း၁၀၀လူ၅၀၀နှင့်ဟံသာဝတီအစပ်ကျေးရွာများကိုဖျက်ဆီးသိမ်းယူရသည်။

艾觉苏瓦王用 300 支枪，100 匹马，500 人把罕达瓦底附近

的村落占领。

13.6 定语

13.6.1 什么是定语

定语是用来修饰或限制主语、宾语、主语补语、宾语补语等的成分。例如：

ထိုရေကန်အနီးမှာစာသင်ကျောင်းတစ်ခုရှိသည်။

那湖的旁边有一所学校。

ရန်ကုန်မြို့သည်စည်ကားသောမြို့ကြီးဖြစ်သည်။

仰光是个繁华的大城市。

မောင်သောင်းလွင်သည်ထူးချွန်သည့်ကျောင်းသားဖြစ်သည်။

貌当伦是个优秀的学生。

လိမ္မာသောကလေးကိုလူတိုင်းချစ်ခင်ကြသည်။

人人都喜欢乖孩子。

သူ့သားသည်ကုန်ကူးနေသည်။

他的儿子在做买卖。

上面句子中的ထို၊စည်ကား၊ထူးချွန်၊လိမ္မာ၊သူ့ 是分别修饰或限制ရေကန်၊မြို့ကြီး၊ကျောင်းသား၊ကလေး၊သား的，是定语。

13.6.2 定语的构成

1. 由动词、形容词、动词词组、形容词词组构成的定语。例如：

ညစ်နွမ်းသောအဝတ်　　　　褴褛的衣服

ထွေးရှုပ်သောဦးဆံ	蓬乱的头发
လုပ်နေသည့်အလုပ်	正在做的工作
အလွန်လှပသောပန်း	非常漂亮的花
ဖတ်ပြီးသည့်စာအုပ်	看完的书

2. 由名词、名词词组构成的定语。例如：

အစိုးရအမိန့်	政府命令
ပြည်သူ့ပန်းခြံ	人民公园
မဟာဗန္ဓုလလမ်း	摩诃班杜拉大街
ကမ္ဘာအေးစေတီ	和平塔
ဘဏ်ချက်လက်မှတ်	银行支票
ပါတီအတွင်းရေးမှူး	党委书记
နိုင်ငံတော်ကောင်စီ	国务委员会
မဟာမိတ်နိုင်ငံများတပ်	盟国军队

3. 由动名词构成的定语。例如：

အငှားယဉ်	出租车
ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးပွဲ	和平谈判
ကျန်းမာရေးစရိတ်	保健费
သောက်ရန်ရေ	喝的水
ဆိုဖွယ်အပြစ်	可指责的缺点
ချစ်စရာကလေး	可爱的孩子

4. 由数量词构成的定语。例如：

ကုန်သည်တစ်ယောက်	一个商人

တိုက်အိမ်နှစ်လုံး　　两栋楼

နှစ်ဆူသောဘုရား　　两座佛塔

အပါးလေးဆယ်သောဘုန်းကြီး　　四十位和尚

5. 由代词构成的定语。例如：

သူ့အိပ်ခန်း　　他的寝室

မင်းဥစ္စာ　　你的东西

ဒီစာအုပ်　　这本书

ဘာကိစ္စ　　什么事情

ဘယ်သူ့ခဲတံ　　谁的铅笔

13.6.3 定语与中心语的位置

1. 形容词定语与中心语的位置

形容词充当定语时，一般是在其后面加成分助词 သော 放在中心语的前面，口语体中用 တဲ့。例如：

လှပသောပန်း　　美丽的花

သစ်လွင်သောအင်္ကျီ　　新的衣服

ရဲရင့်သောစစ်သား　　勇敢的战士

某些形容词特别是单音节的形容词充当定语时可以放在中心语的后面。例如：

လူဆိုး　　坏人、坏蛋

လူကောင်း　　好人

စက္ကူဖြူ　　白纸

ကျောင်းသားအချို့　　一些学生

2．动词定语与中心语的位置

动词充当定语时，一般是在其后面加成分助词 သည့်၊မည့် 后，放在中心语前面，口语体中用 တဲ့၊မဲ့。例如：

သောက်သည့်ရေ	喝的水
ဖတ်မည့်မဂ္ဂဇင်း	要看的杂志
လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်	去年
လာမဲ့လ	下个月

3．名词定语与中心语的位置

由名词构成的定语放在中心语前面。例如：

ဘဏ်မန်နေဂျာ	银行经理
မော်တော်ကားစက်ရုံ	汽车工厂
စာအုပ်စင်	书架

如果名词定语是表示领属关系时，在定语与中心语之间加上 ၏，口语体中用ရဲ့。例如：

ဆရာ၏စာအုပ်	老师的书
ညီမရဲ့အင်္ကျီ	妹妹的衣服
ဖေဖေ၏လက်ပတ်နာရီ	爸爸的手表
မောင်ဘ၏လွယ်အိတ်	貌巴的挎包

表示领属关系时，如果名词定语的最后一个音节是低平调，可以读成高降调，并省略成分助词၏၊ရဲ့。例如：

ဆရာ့စာအုပ်	老师的书
ဖေဖေ့လုံချည်	爸爸的筒裙

当地点名词充当定语时，定语在中心语前面，并在两者之间加上助词 က。例如：

စက်ရုံကအလုပ်သမား	工厂的工人
နိုင်ငံခြားဘာသာတက္ကသိုလ်ကကျောင်းသားများ	外语大学的学生

注：在报刊上，书面语体中常用助词 မှ 代替 က。但一些语言学家认为不符合语法规则。

4．由数量词构成的定语

一般是定语在中心语的后面。例如：

ဝန်ကြီးတစ်ဦး	一位部长
နွား၃ကောင်	三头牛
လူ၁၅ယောက်	十五个人

数量词后面加上 သော 后放在中心语前面，用于书面语体。例如：

ရှစ်ယောက်သောကျောင်းသား	八名学生
ဆယ်ပါးသောဘုန်းကြီး	十位僧侣

5．由代词构成的定语

人称代词、指示代词、疑问代词充当定语时，放在中心语的前面。例如：

ငါ၏စာအုပ်	我的书
ရှင်ရဲ့အဘိဓာန်	你的词典
ကျွန်တော်တို့ဖေဖေ	我们的爸爸

ဤရုပ်မြင်သံကြားစက် 这部电视机

ဘာပစ္စည်း 什么东西

人称代词充当定语时，如果最后一个音节是低平调时可以变成高降调并省略助词ရဲ့。例如：

ငါ့စာအုပ် 我的书

သူ့ကုလားထိုင် 他的椅子

6. 名词加助词နှင့်(နဲ့)构成的定语放在中心语的前面。例如：

အကျီအပြာနှင့်လူ 穿着蓝衣服的人

စက်ဘီးနဲ့လူ 骑着自行车的人

ဓားနှင့်လူဆိုး 带着刀的坏蛋

13.7 主语补语

13.7.1 主语补语及其构成

在句子中对主语加以补充说明的成分叫主语补语。主语补语一般由名词、代词、数量词充当。例如：

ဦးလှမောင်သည်ကျောင်းဆရာဖြစ်သည်။

吴拉貌是教师。

ကျွန်တော်တို့အတန်းပိုင်ဆရာဟာသူပဲဖြစ်တယ်။

我们的班主任老师就是他。

မခင်ခင်လေးသည်၅ပေကျော်ကျော်မြင့်သည်။

玛琴琴蕾身高5英尺多。

上面句子的 ကျောင်းဆရာ၊သူ၊၅ပေကျော်ကျော် 分别对主语 ဦး လှ မောင်၊အတန်းပိုင်ဆရာ၊မခင်ခင်လေး 加以补充和说明的。如果没有这些成分，就不能表达一个完整的意思。句子就不能成立。因此，上面的句子不能说成 ဦးလှမောင်သည်ဖြစ်သည်၊ကျွန်တော်တို့အတန်းပိုင်ဆရာဟာဖြစ်သည် 等。မခင်ခင်လေးသည်မြင့်သည် 虽然可以表达一个意思，但不能表达一个更大的意思。

13.7.2 带有主语补语句子的谓语构成及其语序

1. 带有主语补语句子的谓语一般由下列词充当。

(1)表示判断和存在的动词 ဖြစ်၊ဟုတ်၊ရှိ 等。例如：

မခင်မြင့်သည်လူရည်ချွန်ကျောင်းသူတစ်ဦးဖြစ်သည်။

玛琴敏是一位优等生。

သူသည်ကျောင်းဆရာမဟုတ်လား။

他不是老师。

ဒီတိုက်အိမ်အမြင့်၆၅ပေရှိသည်။

(2)表示重量的动词形容词 စီး၊လေး 等。例如：

ဒီသေတ္တာဟာ၂၃ပိဿာစီးသည်။

这只箱子重 23 缅斤。

(3)表示容量的动词 ဆံ့၊ဝင် 等。例如：

ဤပုံးသည်ဆီ၂ကာလံဆံ့နိုင်သည်။

这只桶能装两加伦油。

(4)表示长、高、深、宽的形容词 ကျယ်၊မြင့်၊နက်၊ဝေး 等。例如：

ဒီရေတွင်းသည်လူတစ်ရပ်လောက်နက်သည်။

这眼井有一人深。

ဒီတောင်ဟာမီတာ၅၀၀၀မြင့်တယ်။

这座山高 5000 米。

2．带有主语补语句子的语序

带有主语补语句子的语序是：主语+主语补语+谓语。例如：

ဦးလှသည်ဆရာဝန်ဖြစ်သည်။

吴拉是医生。

မောင်ဘအရပ်၆ပေမြင့်သည်။

貌巴身高 6 英尺。

ဤဆန်အိတ်သည်ပေါင်၆၀၀လေးသည်။

这只米袋子重 600 磅。

အရှည်ပမာဏကား၂မိုင်ရှိသည်။

长度有 2 英里。

ရေတွင်းသည်၁၅တောင်နက်၏။

井深 15 肘尺。

အခန်းသည်ပေ၂၀ကျယ်သည်။

房间宽 20 英尺。

ဤကြိုးခွေသည်၃၈ပေရှည်သည်။

这卷绳子 38 英尺长。

13.8 宾语补语

13.8.1 宾语补语及其构成

在句子中，对宾语加以补充说明的成分叫宾语补语。宾语补语一般由名词充当。例如：

ပညာရေးဝန်ကြီးသည်ဦးမောင်မောင်ကြီးကိုပါမောက္ခချုပ်အဖြစ်ခန့်လိုက်သည်။

教育部长任命吴貌貌枝为教务长。

上面句子中的ပါမောက္ခချုပ် 是用来说明宾语ဦးမောင်မောင်ကြီး的，是宾语补语。这个句子中如果没有宾语补语，只说成ပညာရေးဝန်ကြီးသည်ဦးမောင်မောင်ကိုခန့်သည် 的话，就不能表达一个完整的意思。

13.8.2 带有宾语补语句子的语序

带有宾语补语句子的语序是：主语+宾语+宾语补语+谓语。宾语补语后面可以加အဖြစ်၊လို့၊ဟု 等。例如：

ညွှန်ကြားရေးမှူးကဦးထွန်းတင်ကိုမန်နေဂျာအဖြစ်ခန့်၏။

处长任命吴吞丁为经理。

သူတို့ကပင်လယ်ရေကိုဆားချက်သည်။

他们把海水煮盐。

ဦးထူးအောင်သည်သူ့သားများကိုရှင်ပြုပေး၏။

吴图昂给他的儿子们剃度为僧。

ပန်းထိမ်ဆရာကရွှေကိုလက်ကောက်လုပ်သည်။

首饰匠把金子做手镯。

လူထုကတင့်ဆွေကိုစစ်ဆရာဝန်ဟုထင်၏။

群众认为丁水是个军医。

အတန်းပိုင်ဆရာကမောင်ဘခိုင်ကိုအတန်းမှူးအဖြစ်ခန့်လိုက်တယ်။

班主任老师任命貌巴凯为班长。

13.9 复杂的单句

前面已介绍了单句的句子成分及其在句子中的位置，这些句子都比较简单。但是，在实际说话或写文章时，不仅使用简单的单句，而且常使用一些复杂的单句。复杂的单句一般是指包含的句子成分数量多或某些成分复杂化两种。单句成分复杂化是单句成分的扩展形式，它能更准确、更精密、更细致地表达要说的内容。

13.9.1 由多种句子成分构成的单句

句子中除了主语和谓语之外，还出现了多个句子成分。例如：

တရားသူကြီးသည်ခိုးမှုကိုတရားရုံး၌နံနက်ပိုင်းကစစ်ဆေးသည်။

法官上午在法院审理盗窃案。

မောင်ဘသည်မန္တလေးမြို့မှရန်ကုန်မြို့သို့မီးရထားဖြင့်ညနေကပြန်လာသည်။

貌巴下午乘火车从曼德勒回到仰光。

ကျွန်တော်တို့သည်ကျောင်းပိတ်ရက်များတွင်ရွာအနားရှိချောင်းကလေးထဲ၌နေ့တိုင်းမပြတ်ရေကူးကြသည်။

在放假的日子里，我们每天都在村旁的小河中游泳。

上面这些句子中，第一个句子由主语、宾语、地点状语、时间状语和谓语构成的；第二个句子是由主语、起点状语、趋向状语、工具状语、时间状语和谓语构成的；第三个句子是由主语、时间状语、地点状语、副词状语和谓语构成的。每个句子中的成分数量都比较多，相对也就比较复杂。

13.9.2 句子成分复杂的单句

1．主语复杂的单句

(1)一个单句中有几个并列的主语或是在几个主语中任意选择其中之一。在这种句子中，充当主语的词、词组有时用နှင့်၊လည်းကောင်း၊ဖြစ်စေ 之类的连词加以连接。例如：

မေဒေးရောက်တိုင်းအလုပ်သမားတို့ကလည်းကောင်း၊ကျောင်းသူကျောင်းသားတို့ကလည်းကောင်း၊ရုံးသူရုံးသားတို့ကလည်းကောင်းအသွင်အမျိုးမျိုးနှင့်အထိမ်းအမှတ်ပြုကြပါသည်။

每到“五·一”节，工人、学生、机关工作人员都以各种形式举行纪念活动。

မောင်မောင်ဖြစ်စေ၊မောင်ဘဖြစ်စေရန်ကုန်မြို့သို့သွားရမည်။

貌貌或貌巴两个人必须有一人去仰光。

ယနေ့တရားစီရင်ချက်ချမှတ်ရာသို့တရားခံများ၏မိသားစုများ၊ ဆွေ မျိုးမိတ်သင်္ဂဟများ၊ဥပဒေသင်တန်းသားများ၊ကျောင်းသားကျောင်း သူ များ၊စိတ်ပါဝင်စားသူများ၊တရားခံများ၏အကျိုးဆောင်များ၊ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံခြားစာနယ်ဇင်းများမှပုဂ္ဂိုလ်များလာရောက်လေ့လာနားထောင်ကြသည်။

来参加旁听、采访今天宣判会的有：被告的亲属、法律学

习班的学员、学生、关心此事的人、被告的律师以及国内外报刊杂志的人士。

(2)主语部分的中心词带有复杂的修饰成分或主语是由主调结构、宾动结构词组充当的句子。例如：

မန်ပလောင်ဌာနချုပ်ကိုသိမ်းပိုက်ပြီးနောက်ယနေ့အထိအရှေ့မြောက်တိုင်းစစ်ဌာနချုပ်အတွင်းဖမ်းဆီးရမိသောသောင်းကျန်းသူတောခိုကာကွယ်ရေးတပ်သားများမှာ(၁၁၉)ယောက်ရှိသည်။

从占领曼婆牢总部到今天，在东北军区内抓获的转入地下的（果敢）自卫队成员有 119 人。

ရှမ်းပြည်နယ်သောင်းကျန်းသူအဖွဲ့ပေါင်းစုံဥက္ကဋ္ဌလော်စစ်ဟန်သည် မိုင်းမော၏အရှေ့တောင်ဘက်၃မိုင်အကွာထိုင်းနယ်စပ်ကိုဖြတ်ကျော်ထွက်ပြေးသွားသည်။

撣邦反政府组织联合会主席罗兴汉从蒙卯以东 3 英里处穿过边界逃亡泰国。

(3)同谓语充当主语。例如：

မေဒေး(ဝါ)မေလတစ်ရက်နေ့သည်တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိအလုပ်သမားများ၏နေ့ထူးနေ့မြက်ဖြစ်သည်။

“枚得”即五月一日是全世界工人的节日。

ရန်ကုန်(ဝါ)ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၏မြို့တော်သည်ရှုခင်းသာယာလှပသောမြို့ဖြစ်သည်။

仰光——缅甸联邦首都是一座风景美丽的城市。

မောင်လွင်ခေါ်ငဘသည်သိန်းကုန်ကူးခြင်းကြောင့်အဖမ်းခံရလေသည်။

貌伦（又名额巴）因为贩卖鸦片被捕。

2．宾语部分复杂的单句

⑴一个句子中有几个并列的宾语，或是在几个宾语中任意选择其中之一。在这种句子中，充当宾语的词或词组常用连词加以连接。例如：

ဆရာကိုသော်လည်းကောင်း၊ကျောင်းသားကိုသော်လည်းကောင်းခင်ဗျားတို့မေးနိုင်ပါသည်။

你们去问老师或问学生都可以。

တရုတ်ပြည်လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်သည်ဂျပန်တပ်မတော်၏(၆၄)ရာနိုင်နှုန်းကိုလည်းကောင်း၊ရုပ်သေးတရုတ်စစ်တပ်(၉၅)ရာနိုင်နှုန်းကိုလည်းကောင်းရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ပေသည်။

中国人民解放军抗击百分之六十四的日军和百分之九十五的伪军。

⑵宾语部分的中心词带有复杂的修饰成分。例如：

ကျားစဉ်းလဲဟာတလွဲတပြားကျက်စားနေကြတဲ့နွားတွေကိုတစ်ကောင်ပြီးတစ်ကောင်ကိုက်သတ်စားပစ်ပါတော့တယ်။

狡猾的老虎就把四散觅食的牛一个一个地吃掉了。

သင်္ကြန်ရက်အတွင်း၌အရပ်ဒေသအလျောက်စုပေါင်းအလှူများကိုတပျော်တပါးကျင်းပကြသည်။

泼水节期间，按照地区欢欢乐乐地举行集体布施活动。

⑶宾语部分是一个由主谓词组或宾动词组充当的句子。这种词组一般使用 သည်(တာ)၊မည်(မှာ)၊ခြင်း等加以名化。例如：

ရွက်သင်္ဘောတစ်စင်းသီဟိုကမ်းရိုးတန်း၌လမ်းသွားသည်ကိုကျွန်တော်
တို့မြင်ကြသည်။

我们见到一只帆船在锡兰海岸航行。

မောင်ခွေးကတော်လှန်ရေးရဲဘော်တွေနဲ့မိမိလျှို့ဝှက်စွာဆက်သွယ်သည်
ကိုဂျပန်အကိုတော်ရိတို့မသိရှိမရိပ်မိစေအောင်ကြိုးစားနေရသည်။

貌奎努力不使日本走狗察觉自己与革命同志有秘密联系。

3．状语部分复杂的单句

(1)表示时间、地点、方式、程度、目的、原因等状语在一个句子中同时出现两种以上。例如：

ယင်းပြပွဲသို့စာရေးသူတို့ကထိုမြို့တွင်နေထိုင်စဉ်အတွင်းသုံးနှစ်သုံးကြိမ်
ကိုင်ကိုင်သွားရောက်ကူညီခဲ့ပါသည်။

作者在那座城市住了三年，曾三次去了那个展览会帮忙。

ရန်ကုန်တိုင်းအတွင်းမှုခင်းကျဆင်းရေးအတွက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်ကကြိုး
ပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

有关当局正在努力减少仰光省的案发率。

(2)在一个句子中有几个并列的状语。例如：

မြန်မာပြည်တွင်ကျွန်တော်တို့ရောက်ရှိသည့်နေရာတိုင်းမှာပင်စာသင် ခန်း
များမှာငှင်း၊ပြည်သူတို့၏ကြားမှာငှင်း၊လူထုအစည်းအဝေးမှာငှင်း၊ အမျိုး
သားနေ့ကျင်းပရာမှာငှင်း၊ဆေးရုံများရှေးဟောင်းတန်ဆောင်းကျောင်းကန်
ထုရားများတို့ကြည့်ရှုရာမှာငှင်း၊နေရာတကာတိုင်းမှာပင်မြန်မာ မိတ်ဆွေ
များကြိုဆိုဝိုင်းပက်လာကြသည်။

我们在到达缅甸的每一处地方、在教室里、在庆祝国庆节

的日子里、在群众集会里、在人民群众间，在参观医院和古老的寺院佛塔时，在每一处地方都受到缅甸朋友们的（热情）包围。

(3)状语是一个复杂的词组。例如：

တရုတ်ပြည်သူ့လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်သည်စည်းကမ်းကြီးသုံးရပ်နှင့်သတိပြုရန်အချက်ရှစ်ချက်ကိုတသွေမတိမ်းလိုက်နာကျင့် သုံး ခြင်းကြောင့်ပြည်သူလူထု၏အဘက်ဘက်သောအားပေးကူညီမှုကိုအစဉ်ခံရလေသည်။

中国人民解放军由于严格执行三大纪律八项注意，所以一直受到人民群众各方面的支持和帮助。

在这一章里，列举了一些常见的复杂单句。但是，在实际语言运用中，往往在一个句子里会有两种或三种以上的情况出现，只要对每个复杂的句子成分逐一进行分析，就不难理解掌握。

思考与练习

1．举例说明什么叫句子？缅甸语句子成分有哪几种？

2．指出下列句子中的句子成分是由哪些词构成的。

၁။မြင်ခြံမြို့အိမ်ကန်ကျေးရွာကကျောင်းဆရာဦးတင့်ရွှေဟာလယ်လုပ်သားကြီးဦးဘိုးလုံး၊သားမောင်လှဖေတို့နဲ့ကျောင်းပိတ်ရက်အချိန်မှာဘုရားဖူးသွားကြတယ်။

၂။လာမည့်တနင်္ဂနွေနေ့တွင်ဆရာဦးကျော်မင်းတောင်ကြီးမြို့မှပြန်လာမည်

ကိုခင်ဖျားတို့သိသလော။

၃။(၁၉)ရာစုနှစ်ဆန်းလောက်မှာကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးကအလုပ်ရှင်တွေက အမြတ်အစွန်းပိုရရေးအတွက်အလုပ်သမားတို့ကိုတစ်နေ့(၁၆)နာရီက(၂၀) နာရီအထိအလုပ်လုပ်ခိုင်းကြတယ်။

၄။ပြီးခဲ့ကဲ့နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်များမှာကျွန်မတို့မိသားစုဟာတောင် ကြီးကရန်ကုန်ကိုမော်တော်ကားနဲ့သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့ကြသည်။

၅။အနော်ရထာမင်း၊ကျန်စစ်သားမင်းတို့ဦးစီးခဲ့သောပုဂံပြည်တွင်ပုဂံပြည် သားတို့သည်နှလုံးရည်၊လက်ရုံးရည်တို့နှင့်ပြည့်စုံသည်။

၆။ကျန်စစ်သားသည်သူ၏ခမည်းတော်အနော်ရထာမင်းလက်ထက်ကပင် သူရသတ္တိပြည့်စုံသောစစ်ခေါင်းဆောင်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်သည်။

၇။ထိုစစ်သူကြီးများထဲတွင်မြန်မာအမျိုးသားတိုင်းသိကြသောစစ်သူကြီး တစ်ဦးမှာမဟာဗန္ဓုလဖြစ်သည်။

3．举出三种省略主语成分助词和宾语成分助词的句子。

4．举例说明状语有哪几种？

5．举例说明定语与中心语的位置。

6．举例说明复杂的单句一般有哪几种？

第 14 章 单句的类型

(ဝါကျရိုးအမျိုးအစားများ)

具体的句子是无限的，句子的类型是有限的。掌握句子的基本类型，不仅有助于对句子进行分析理解，而且还能提高语言的运用能力。单句从不同的角度可以分为若干类型，从句子的结构来看，可以分为主谓句和非主谓句；从句子的作用和语气来看，可以分为陈述句、疑问句、祈使句、感叹句和否定句等等。

14.1 主谓句

14.1.1 动词谓语句

句子中有主语和谓语，谓语是由动词充当的。例如：

ကျွန်တော်သည်ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတစ်ယောက်ဖြစ်ပါသည်။

我是一名人民公务员。

လယ်သမားများကလယ်ထွန်နေကြသည်။

农民在耕田。

မြန်မာလူမျိုးသည်ဗုဒ္ဓဘာသာကိုကြည်ညိုကိုးကွယ်လေသည်။

缅甸人信仰佛教。

မီးရထားခုတ်မောင်းနေသည်။

火车在行驶。

14.1.2 形容词谓语句

句子中有主语和谓语，谓语是由形容词充当的。例如：

ဤလူ၏ဗလကောင်းသည်၊အရပ်အမောင်းလည်းကောင်းသည်။

这个人的体格健壮，身材高大。

မိုးကသည်းထန်သည်။

雨下得大。

ပါးပြင်နီမြန်းသည်။

脸红扑扑的。

14.2 非主谓句

14.2.1 无主句

无主句是一个句子中只有谓语而没有主语的句子。无主句不是某种形式上的省略句。例如：

ရုပ်ရှင်ရုံထဲမှာဆေးလိပ်မသောက်ရ။

电影院里不准抽烟！

မီးကိုသတိထား။

注意防火！

တံတွေးကိုအရမ်းမထွေးရ။

不准随地吐谈！

14.2.2 独词句

独词句是只有一个词的句子。例如：

မြေ။

蛇！

ဟင်အင်း။

不。

မီး။

火（着火啦）！

14.3 陈述句

14.3.1 陈述句

陈述句(ထုတ်ဖော်ဝါကျ)是用来述说一件事情或是回答一个问题的句子。在句子结构上，陈述句是以၏၊သည်(တယ်)၊မည်(မယ်)၊လတ္တံ့၊ပြီ等结尾的句子。例如：

တပ်မတော်သားများသည်နိုင်ငံတော်အတွက်အသက်ကိုပေးလှူကြလေသည်။

军人为国家献出了生命。

မန္တလေးမြို့၌မြို့ရိုးနှင့်ကျုံးရှိသည်။

曼德勒城有城墙和护城河。

ကျွန်တော်လယ်သမားတစ်ယောက်ဖြစ်လေသည်။

我是个农民。

သူကနက်ဖြန်မှာပီကင်းမြို့သို့သွားမည်။

他明天要去北京。

ဤကဲ့သို့လုပ်သည်မှာမှန်ပေသည်။

这样做是对的。

ဤတောင်သည်အလွန်မြင့်သည်။

这座山非常高。

以 ကြောင်း 结尾的陈述句一般用于新闻报道中，表示报告的意思。这种句子也可以作为名词词组充当句子的主语、宾语等。例如：

မွန်းလွဲတစ်နာရီမှာသင်တန်းဆင်းပွဲအခမ်းအနားပြီးဆုံးသွားပြီဖြစ်ကြောင်း။

中午一点，训练班结业典礼结束。

အဆွေတော်သမတကြီးရောက်လာသည့်အတွက်လှိုက်လှဲစွာကြိုဆိုကြောင်းဖော်ပြလိုပါသည်။

对总统阁下的到来表示热烈欢迎。

ဤစစ်သားတွေနယ်နိမိတ်ကိုဖြတ်ကျော်သွားကြပါကြောင်းထင်ရှားပါသည်။

很明显，这些士兵越过了边界。

缅甸语中还有一种特殊形式的陈述句，其形式是在谓语成分助词 မည် ပြီး 后面加上 ဖြစ်တယ်。这种形式的句子表达的语气更为肯定。例如：

ဤအကြောင်းကိုရှေ့အခန်းတွင်အပြည့်အစုံရေးပြီးဖြစ်သည်။

这件事在前一章里已经写完整了。

အခြားအကြောင်းအရာများကိုနောက်အခန်းတွင်အကျယ်ရေးမည်ဖြစ်သည်။

其他内容将在下一章中展开来写。

14.3.2 句子的时态

缅甸语句子的基本语序是主语+宾语+谓语，谓语成分助词除了表示一个句子的结束和语调外，还有表示时态(ကာလ)的作用。一般说来，缅甸语有三种基本时态，这三种时态是：

现在时态　　　　　　　　　　ပစ္စုပ္ပန်ကာလ

过去时态　　　　　　　　　　အတိတ်ကာလ

将来时态　　　　　　　　　　အနာဂတ်ကာလ

除了谓语成分助词表示时态之外，缅甸语中的一些助动词和时间状语也有表示时态的作用。因此，这些助动词和时间状语与谓语成分助词配合使用后，也就构成了更为详细的时态。

1. 现在时态

现在时态又可以分为一般现在时态、现在进行时态和现在完成时态。

(1)一般现在时态

表示一般现在时态的句子使用သည်၊၏结尾，口语体中用တယ်来表示。例如：

ယနေ့ရာသီဥတုပူအိုက်တယ်။

今天天气闷热。

မောင်သန်းလွင်သည်သတင်းစာဖတ်၏။

貌丹伦看报。

မောင်လှလွန်းကရေကူးတယ်။

貌拉吞游泳。

(2)现在进行时态

表示现在进行时态的句子一般使用 နေတယ် 结尾，书面语体中用 နေသည် (၏)၊ဆဲဖြစ်သည်(၏)၊ဆဲရှိသည်(၏)၊လျက်ရှိသည် (၏)၊လျယ်နေသည်(၏)等结尾。例如：

မမြအေးကစာကျက်နေသည်။

玛苗爱在复习功课。

သူတို့သည်တက္ကသိုလ်ကျောင်းမှာမြန်မာဘာသာသင်နေဆဲဖြစ်သည်။

他们正在大学学习缅甸语。

ကျွန်တော်သတင်းစာဖတ်လျက်ရှိသည်။

我正看着报。

မောင်ဖိုးနဲ့ကျားကြီးငြင်းခုံနေဆဲအချိန်မှာမုဆိုးတစ်ယောက်ရောက်လာလေသည်။

貌波正在与大老虎争论时来了一个猎人。

(3)现在完成时

表示现在完成时的句子一般使用 ပြီ၊ပြီး၊ပြီ 等结尾。例如：

ရုပ်ရှင်စပြီ၊စကားမပြောနဲ့တော့။

电影开始了。不要讲话了！

အတန်းပိုင်ဆရာကစာသင်ခန်းသို့ဝင်လာပြီ။

班主任老师进教室了。

အခုစာမေးပွဲဖြေပြီးပြီ။

现在考试结束。

2. 过去时态

过去时态分为一般过去时态、过去进行时态和过去完成时态。

(1)一般过去时态

表示一般过去时态的句子一般使用 သည်၏ 结尾，口语体中使用 တယ် 等结尾。一般过去时态和一般现在时态的谓语成分助词相同，要判断一个句子是哪种时态，必须根据语言环境或根据句子中的时间状语来确定。例如：

ဝန်ကြီးဦးဘဝင်းဟာမနေ့ညကရန်ကုန်မြို့ကိုပြန်လာတယ်။

吴巴温部长昨天晚上回到仰光。

လွန်လေပြီးသောအခါ ပုဂံပြည်တွင်ကျန်စစ်သားမင်းသည်မင်းပြု၏။ထိုမင်း၌ရာဇကုမာရ်မည်သောမိဖုရားတစ်ပါးရှိ၏။ထိုမိဖုရား၌ရာဇကုမာရ်မည်သောသားတစ်ယောက်ရှိ၏။ထိုမင်းသည်ကျွန်သုံးရွာကိုထိုမိဖုရားအားပေးသနားတော်မူ၏။

从前，蒲甘国的江喜陀当了国王，他有一个叫雅则古玛尔的王后，这个王后有一个叫雅则古玛尔的儿子，国王赐给王后 3 个村庄的奴隶。

上面两个句子中，因为有了时间状语，很容易知道是表示过去时的句子。

(2)过去进行时态

在表示现在进行时态的句子中，加上过去时间状语后，即成为过去进行时态的句子。例如：

ယမန်နေ့ကမအေးဖျားနေသည်။

昨天玛爱正病着。

လွန်ခဲ့သည့်လကသူရန်ကုန်တွင်အလုပ်လုပ်နေသည်။

上个月他正在仰光市工作。

以 နေသည် 结束的句子可以表示现在进行时态，也可以表示过去进行时态，如果要判断是什么时态的句子，必须根据语言环境或时间状语才能确定。

(3)过去完成时态

表示过去完成时态的句子一般使用 နှင့်ပြီ၊နှင့်သည်(နှင့်တယ်)၊ဖူးသည်(ဖူးတယ်)၊ဖူး၏၊ခဲ့သည်၊ခဲ့၏(ခဲ့တယ်)等结尾。例如：

ကျွန်တော်ရောက်သော်သူသွားနှင့်ပြီ။

我到达时，他先走了。

မမြင့်ဦးကရန်ကုန်မြို့သို့ရောက်ဖူးသည်။

玛敏吴曾经到过仰光。

ပဘာဝတီသည်လည်းမင်းကြီးနှင့်အတူသလွန်ထက်တွင်နေနှင့်သည်။

巴跋瓦迪和国王一起先坐在龙床上了。

မောင်လှသည်မနေ့ကရွှေတိဂုံသို့သွားခဲ့သည်။

貌拉昨天到过瑞德宫大金塔。

လေ့ကျင့်ခန်းကိုမနေ့ကလုပ်ပြီးပြီ။

作业昨天就做完了。

3. 将来时态

将来时态分为一般将来时态、将来进行时态和将来完成时态。

(1)一般将来时态

表示一般将来时态的句子使用 မည်(မယ်)၊လိမ့်မည်(လိမ့်မယ်)၊မှာ၊အံ့၊လတ္တံ့ 等结尾。例如：

 အမေတို့ကမန္တလေးမြို့သို့သွားကြမည်။

妈妈他们要去曼德勒。

မလှစာမေးပွဲအောင်လိမ့်မည်။

玛拉考试将会及格。

နတ်ဘုံဗိမာန်ကိုမချွတ်မြင်ရလတ္တံ့။

一定会看到天堂。

ရွှေမိုးသုံးကြိမ်ရွာလိမ့်အံ့။

将会降三次喜雨。

ကျွန်တော်ကတော့တက္ကသိုလ်ဆယ်တက်မှာပဲ။

我要继续上大学。

(2)将来进行时态

表示将来进行时态的句子使用 နေမည်(နေမယ်)结尾。例如：

ခင်ဗျားကိုစောင့်နေမယ်၊ဆယ်ဆက်လာပါနော်။

我将等着你，你可一定来呀！

(3)将来完成时态

表示将来完成时态的句子使用 ပြီးလိမ့်မည်(ပြီးယ်မ့်မယ်)၊နှင့်မည်(နှင့်မယ်)၊ခဲ့မည်(ခဲ့မယ်)结尾。例如：

ကျွန်တော်ကရန်ကုန်မြို့ကိုရောက်မယ်ဆိုရင်မြို့ဆင်ခြေဖုံးမှာနေနှင့်မယ်။

我到仰光的话，要先住在市郊。

ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေကစာရေးပြီးလိမ့်မည်။

我的朋友将写完信。

14.4 疑问句

疑问句（မေးခွန်းဝါကျ）是用来提出问题表示疑问的句子，缅甸语中的疑问句是以表示疑问的助词结尾的。疑问句分为一般疑问句、特殊疑问句和反诘句。

14.4.1 一般疑问句

一般疑问句是指不带疑问词的疑问句。不带疑问词的疑问句是以 လော(口语体中用 လား)结尾的疑问句，含有“……吗”的意思。例如：

1. 以 လား 结尾的疑问句的构成

(1)在以 တယ် 结尾的陈述句中，将 တယ် 改为 သလား。例如：

ကိုဘဝင်းကစာမေးပွဲအောင်တယ်။

哥巴温考试及格。

ကိုဘဝင်းကစာမေးပွဲအောင်သလား။

哥巴温考试及格了吗？

သူကျောင်းတက်တယ်။

他上学。

သူကျောင်းတက်သလား။

他上学了吗？

မြို့သူမြို့သားတို့ကပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးကိုလုပ်နေကြသည်။

市民们在打扫环境卫生。

မြို့သူမြို့သားတို့ကပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးကိုလုပ်နေကြသလား။

市民们在打扫环境卫生吗？

(2)在以 မယ် 结尾的陈述句中，将 မယ် 改为 မလား。例如：

မောင်မောင်နက်ဖြန်မှာလာမယ်။

貌貌明天来。

မောင်မောင်နက်ဖြန်မှာလာမလား။

貌貌明天来吗？

အတန်း၃ကဘောလုံးပြိုင်ပွဲကျင်းပမယ်။

三班要举行足球比赛。

အတန်း၃ကဘောလုံးပြိုင်ပွဲကျင်းပမလား။

三班要举行足球比赛吗？

ကိုဘခင်ကတရုတ်ပြည်ကိုလာရောက်လည်ပတ်မယ်။

哥巴钦要来中国旅游。

ကိုဘခင်ကတရုတ်ပြည်ကိုလာရောက်လည်ပတ်မလား။

哥巴钦要来中国旅游吗？

(3)在以 ပြီ 结尾的陈述句中，将 ပြီ 后面加上 လား。例如：

အခုကျောင်းတက်ပြီ။

现在上课了。

အခုကျောင်းတက်ပြီလား။

现在上课了吗？

လေယာဉ်ပျံလာပြီ။

飞机来了。

လေယာဉ်ပျံလာပြီလား။

飞机来了吗？

အခုဆယ်နာရီထိုးပြီ။

现在十点钟了。

အခုဆယ်နာရီထိုးပြီလား။

现在十点钟了吗？

(4)在以ဘူး结尾的否定句中，在ဘူး的后面加上လား。例如：

သူတို့ရုပ်ရှင်မကြည့်ချင်ဘူး။

他们不想看电影。

သူတို့ရုပ်ရှင်မကြည့်ချင်ဘူးလား။

他们不想看电影吗？

ဒါစာကြည့်တိုက်မဟုတ်ဘူး။

这不是图书馆。

ဒါစာကြည့်တိုက်မဟုတ်ဘူးလား။

这不是图书馆吗？

ကိုမြတင်ကစတိုးဆိုင်ကိုစာရေးကိရိယာသွားမဝယ်ဘူး။

哥苗丁不去百货商店买文具。

ကိုမြတင်ကစတိုးဆိုင်ကိုစာရေးကိရိယာသွားမဝယ်ဘူးလား။

哥苗丁不去百货商店买文具吗？

(5)在以判断动词 ဖြစ် 做谓语的陈述句中，可以把 ဖြစ် 和谓语成分助词 တယ် 改为ဟုတ်သလား，说话时常常省略为ဟုတ်သ.例如：

ဒါစာအုပ်ဖြစ်တယ်။

这是书。

ဒါစာအုပ်(ဟုတ်သ)လား။

这是书吗？

ဒီလူဟာကျောင်းဆရာဖြစ်တယ်။

这个人是教师。

ဒီလူဟာကျောင်းဆရာ(ဟုတ်သ)လား။

这个人是教师吗？

ဒီစာအုပ်ဟာမောင်ဘရဲ့စာအုပ်ဖြစ်တယ်။

这本书是貌巴的书。

ဒီစာအုပ်ဟာမောင်ဘရဲ့စာအုပ်(ဟုတ်သ)လား။

这本书是貌巴的书吗？

2. 以 လော 结尾的疑问句的构成

(1)在以 သည် 结尾的疑问句中，将 သည် 改为 သလော。例如：

ဒေါ်ဝင်းမြင့်သည်တရုတ်ပြည်တွင်တရုတ်ဘာသာကိုသင်နေသည်။

杜温敏正在中国学习汉语。

ဒေါ်ဝင်းမြင့်သည်တရုတ်ပြည်တွင်တရုတ်ဘာသာကိုသင်နေသလော။

杜温敏正在中国学习汉语吗？

ဤအကြောင်းကိုသူတို့ကသိပါသည်။

他们知道这件事情。

ဤအကြောင်းကိုလူတို့ကသိပါသလော။

他们知道这件事情吗？

(2)在以 အံ့၊မည်၊ပြီ၊၏ 结尾的陈述句中，在 အံ့၊မည်၊ပြီ၊၏ 后面加上 လော。例如：

သူတို့ထမင်းစားကြပြီ။

他们吃饭了。

သူတို့ထမင်းစားကြပြီလော။

他们吃饭了吗？

အဖေတို့ညနေရောက်ကြမည်။

爸爸他们下午到。

အဖေတို့ညနေရောက်ကြမည်လော။

爸爸他们下午到吗？

သူကဦးခင်မောင်ကြည်၏အကြောင်းကိုသိ၏။

他知道吴钦貌枝的情况。

သူကဦးခင်မောင်ကြည်၏အကြောင်းကိုသိ၏လော။

他知道吴钦貌枝的情况吗？

ငါတို့လည်းဤကဲ့သို့လုပ်ရအံ့။

我们也要这样做。

ငါတို့လည်းဤကဲ့သို့လုပ်ရအံ့လော။

我们也要这样做吗？

注：有些以 လား၊လော 结尾的句子不是疑问句，而是祈使句。例如：

စားကြည့်ပါလား။

吃吃看嘛！

ထိုဘက်ကိုကြည့်ပါလော။

向那边看嘛！

3. 在陈述句和否定句后面加上 ဆို 变成疑问句，含有“听说……，是吗”的意思。例如：

မင်းတို့မသိဘူးဆို။

听说你们不知道，是吗？

သူကျောင်းမတက်တော့ဘူးဆို။

听说他不上学了，是吗？

ဆရာနက်ဖြန်ပီကင်းမြို့ကပြန်လာမယ်ဆို။

听说老师明天要从北京回来，是吗？

4. 以 စ 结尾的疑问句的构成

以 စ 结尾的疑问句是在谓语动词后面直接加上 စ。例如：

ကျန်းမာပါစ။

身体好吗？

ကြားကြရပါစ။

都听到了吗？

14. 4. 2 特殊疑问句

特殊疑问句是指用疑问词代替句子中未知部分的疑问句。这种句子是以 နည်း 结尾的，口语体中以 လဲ 结尾。含有“……呢”的意思。

1. 以 လဲ 结尾的疑问句的构成

(1)在以 တယ်၊မယ်၊ပြီ 结尾的陈述句中，将 တယ်၊မယ်၊ပြီ 分别改为

သလဲ၊မလဲ၊ပြီလဲ，并且把要提问的部分用适当的疑问词代替。例如：

ကျောင်းအုပ်ကြီးမနေ့ကပြန်လာတယ်။

校长昨天回来的。

ကျောင်းအုပ်ကြီးဘယ်တုန်းကပြန်လာသလဲ။

校长什么时候回来的？

နယ်ဖြန်ကျောင်းဖွင့်မယ်။

明天开学。

ဘယ်တော့ကျောင်းဖွင့်မလဲ။

什么时候开学？

အခုငါးနာရီထိုးပြီ။

现在五点了。

အခုဘယ်နှစ်နာရီထိုးပြီလဲ။

现在打几点了？

(2)在以ဘူး结尾的否定句中，把ဘူး改为သလဲ，并且把要提问的部分用适当的疑问词代替。例如：

ကိစ္စရှိလို့ဦးထွန်းခင်ဒီကနေ့မှာမလာနိုင်ဘူး။

吴吞钦因为有事情，今天不能来了。

ဘာဖြစ်လို့ဦးထွန်းခင်ဒီကနေ့မှာမလာနိုင်သလဲ။

吴吞钦为什么今天不能来？

ကျွန်တော်တို့အတန်းကကျောင်းသူကျောင်းသားတို့ကညနေထွင်ရုပ်ရှင်မကြည့်ထွး။

我们班的同学下午不看电影。

ဘယ်သူတို့ကညနေတွင်ရုပ်ရှင်မကြည့်သလဲ။

什么人下午不看电影？

(3)以 သလဲ 结尾的疑问句的省略

以 ဖြစ်သလဲ 结尾的疑问句可以省略 ဖြစ်သ 。例如：

ဒါဘာ(ဖြစ်သ)လဲ။

这是什么？

ဒီလူဟာဘယ်သူ(ဖြစ်သ)လဲ။

这个人是谁？

在带疑问词 ဘယ်က၊ဘယ်ကို၊ဘယ်မှာ၊ဘယ်လို(ဘယ့်နှယ်)的疑问句中，有时可以省略谓语动词及 သ 或 မ 。例如：

ဘယ်က(လာသ)လဲ။

从哪儿来的？

ဘယ်ကို(သွားမ)လဲ။

到哪儿去？

မင်းဘယ့်နှယ်(နေသ)လဲ။

你感觉怎么样？

ဘယ်မှာ(ရှိသ)လဲ။

在哪儿？

2. 以 နည်း 结尾的疑问句的构成

把陈述句中要提问的部分用适当的疑问词代替。把句尾的 သည်၊မည်၊ပြီ၊လတ္တံ့၊အံ့ 分别改为 သနည်း၊မည်နည်း၊ပြီနည်း၊လတ္တံ့နည်း၊အံ့နည်း，用于书面语体。例如：

မည်သူစာမေးပွဲအောင်သနည်း။

谁考试及格了？

အမေတို့မည်သည့်နေရာတွင်တည်းခိုကြမည်နည်း။

妈妈他们要住在什么地方？

ဘယ်နှစ်နာရီတိုပြီနည်း။

打几点了？

မည်ကဲ့သို့လုပ်လတ္တံ့နည်း။

要怎么样做？

သမုဒ္ဒရာမှာမည်သို့ဖြစ်လိမ့်အံ့နည်း။

大海会怎么样？

3. 以 တုံး 结尾的疑问句的构成

把陈述句中要提问的部分用适当疑问词代替，把句尾的 တယ်၊မယ် 分别改为 သတုံး၊မတုံး，用于口语体。例如：

ခင်ဗျားဘာလုပ်နေသတုံး။

你在干什么？

သူကဘာပြောလိုက်သတုံး။

他说了些什么？

မောင်ဘတို့ကဘယ်ထမင်းဆိုင်မှာစားမတုံး။

貌巴他们要在哪个饭店吃饭？

4. 以 ကော 结尾的疑问句的构成

这类疑问句是表示进一步询问的意思 。例如：

သူတို့အားလုံးစာသင်ခန်းကိုသွားကြပြီ၊မောင်ကျော်အောင်ကော။

他们全都去教室了，貌觉昂呢？

ဒီလူတွေအလုပ်သမားချည်းပဲ၊ဟိုလူတွေကော။

这些人都是工人，那些人呢？

ကျောင်းသားတို့အတွက်စာအုပ်ယူလာပြီ၊ဆရာအတွက်ကော။

给学生的书拿来了，给老师的书呢？

14.4.3 反诘句

1. 有一种疑问句是问话人明明已经知道是或不是了，但为了更加肯定自己的看法而使用疑问句的形式。这种句子在缅甸语中是在肯定句的后面加上 မဟုတ်လား 或ဟုတ်လား 来表示的。句子后面加上 မဟုတ်လား 是表示说话人认为“几乎是肯定的”意思，句子后而加上ဟုတ်လား 是表示说话人仅仅是怀疑。例如：

ငါ့စာအုပ်ကိုမင်းလူသွားတက်ဟုတ်လား။

是你把我的书拿去的吗？（说话人仅仅是怀疑）

ငါ့စာအုပ်ကိုမင်းယူသွားတတ်မဟုတ်လား။

不是你把我的书拿去吗？（说话人表示几乎肯定是对方拿去的）

ကြောင်အိမ်ထဲကမုန့်ကိုမင်းစားလိုက်တယ်မဟုတ်လား။

不是你把橱柜里的点心吃掉的吗？

ဦးမြကိုတွေ့ခဲ့တယ်မဟုတ်လား။

你不是遇见了吴苗的吗？

ပိုက်ဆံကောရခဲ့ရဲ့မဟုတ်လား။

钱呢？不是拿到了吗？

သူလာမယ်မဟုတ်လား။

他不是要来吗？

မင်းစာမေးပွဲမအောင်ဘူးဟုတ်လား။

你考试不及格吧？

စာအုပ်မရဘူးဟုတ်လား။

你没拿到书吧？

သူမလာဘူးဟုတ်လား။

他不来吧？

对于这类疑问句，在回答时不能简单地使用“是”或“不是”来回答，而要在回答“是”或“不是”以后，还要进一步说明。例如：

မင်းငါ့စာအုပ်ကိုယူသွားတယ်ဟုတ်လား။

是你把我的书拿去吗？

မဟုတ်ဘူး၊ငါဘူသွားတာမဟုတ်ဘူး။

不是，不是我拿去的。

ဟုတ်ပါတယ်၊ငါယူသွားတာပါ။

是的，是我拿去的。

2. 有时为了对某事物或看法表示肯定，不用陈述句而用疑问句。这种疑问句不需要对方进行回答。

(1)在动词后面加上ဘဲရှိ(ဖြစ်၊နေ)နိုင်ပါ့မလား表示反问。例如：

သူဒီလိုမလုပ်ဘဲဖြစ်နိုင်ပါ့မလား။

他不这样干能行吗？

အဲဒီအခြေအနေအောက်မှာကျွန်တော်တို့မပြောဘဲရှိနိုင်ပါမလား။

在这种情况下，我们能不说吗？

ကျောင်းဖွင့်ပြီ၊သူမလာဘဲနေနိုင်ပါ့မလား။

开学了，他能不来吗？

(2)在动词后面加上ရိုးလား表示反问。例如：

သူမဟုတ်ရင်အခြားသူဟုတ်နိုင်ရိုးလား။

不是他难道会是别人吗？

ကျောင်းနေဘက်အားလုံးသွေးသွားလှူရင်သူနေနိုင်ရိုးလား။

同学们都去献血，难道他能坐得住吗？

(3)使用疑问词表示反问，这种反问句的语气更为强烈。例如：

ဒီစာရေးကိရိယာမျိုးမကောင်းဘူးဆိုရင်ဘယ်အမျိုးကောင်းမလဲ။

这种文具不好的话，那种（文具）好呢？

အဘယ်မှာလျှင်ဆရာကိုဤကဲ့သို့မေးနိုင်မည်နည်း။

怎么能这样问老师呢？

14. 4. 4 猜想疑问句

这种疑问句用 ပါလိမ့် 表示自己不明白，自言自语地自问。例如：

ညသန်းခေါင်ကျော်အချိန်မှာတံခါးကိုရုတ်တရက်ခေါက်တိုက်တော့ဘယ်သူပါလိမ့်လို့ငါစဉ်းစားတယ်။

半夜了，突然有人敲门，我想会是谁呢？

နက်ဖြန်ဟာတနင်္ဂနွေနေ့ဖြစ်တယ်၊ငါဘာလုပ်ရပါလိမ့်။

明天是星期天，我干什么呢？

14.4.5 选择疑问句

这种疑问句是以“....လား ...လား ...”的形式出现的，表示对一个事物有几种看法，不能肯定是哪一种，把几种看法都提出来，要求对方选择一种来回答。例如：

ဘောလုံးကစားမလား၊စားပွဲတင်တင်းနစ်ကိုကစားမလား။

踢足球还是打乒乓球？

ဒီပစ္စည်းကိုဘယ်သူဖျက်တာလဲ၊မောင်ဘလား၊မောင်ထွန်းကြည်လား။

这个东西是谁破坏的？是貌巴还是貌吞枝？

14.5 否定句

缅甸语的否定句(မဟုတ်ဝါကျ)有其独特的形式，本节中介绍一些主要的否定句和一些否定词组的形式和特点。

14.5.1 一般否定句

缅甸语的否定句是在陈述句中充当谓语的动词或形容词前面加上否定副词 မ，并将谓语成分助词改为 ချေ၊ပေ၊ပါ၊ဘူး၊ပေါင် 等。如果句子中的谓语是由主谓结构词组或宾动结构词组充当时，否定副词 မ 必须放在主谓结构词组和宾动结构词组中的动词或形容词的前面。

1. မ .... ဘူး

表示否定的语气，含有“不……”、“没……”的意思。例如：

မောင်မောင်ကျောင်းကိုမသွားဘူး။

貌貌不去学校。

မလှကမြို့ထဲကိုဘတ်စကားနဲ့မသွားဘူး။

玛拉不乘公共汽车进城。

2. မ …. ပေါင်

与 မ …. ဘူး 的意思相同，ပေါင် 是 ပါဘူး 的连声读法，现代缅甸语中多为女性使用。例如：

ကျွန်မမသိပေါင်။

我不知道。

ကလေးတွေပြန်မရောက်သေးပေါင်။

孩子们还没回来。

3. မ …. ချေ

表示否定的语气，语气比较强，用于书面语体，含有“不……”、“没有……”的意思。例如：

ဤသစ်ပင်ယခုမလဲသေးချေ။

这棵树现在还没有倒。

မောင်မောင်ကိုမည်သည့်နေရာတွင်မှရှာမတွေ့ချေ။

哪里也找不见貌貌。

4. မ …. ပေ

表示肯定的语气，语气比 မ …. ချေ 缓和，用于书面语体。例如：

ကိုထွန်းအောင်ကလေ့ကျင့်ခန်းကိုမလုပ်သေးပေ။

哥吞昂还没有做作业。

ယခုအထိသက်ဆိုင်ရာဌာနသို့သတင်းမပို့ပေ။

现在为止没有给有关方面送消息。

5. မ .... ပါ

表示否定的语气，语气缓和。例如：

ဆရာခုရောက်မလာသေးပါ။

老师现在还没来。

ကိုဘထွန်းဟာလူဆိုးမဟုတ်ပါ။

哥巴吞不是坏人。

6. မ .... ဖူး

表示否定的语气，含有“从来不……”、“从没……”的意思。例如：

ငါဒီအလုပ်ကိုမလုပ်ဖူး။

我从没干过这个工作。

ဦးဘကြမ်းကရန်ကုန်မြို့ကိုမရောက်ဖူး။

吴巴江从没去过仰光。

7. မ .... ဖူးလုး

表示否定的语气，含有“未曾……”的意思。例如：

သည်အရူးမကိုတစ်ခါမှကြားလည်းမကြားဖူးဘူး၊မြင်လည်းမမြင်ဖူးဘူး။

这个疯女人我一次也未曾听说过，也未曾见过。

ဤစကားမျိုးကိုငါမပြောဖူးလုး။

我未曾说过这种话。

14.5.2 不带否定句尾助词的否定句

缅甸语中，有时在一个否定句里只有否定副词 မ，句尾没有否定助词，这样的否定句多用于书面语体中的叙述部分。例如：

သူတော်ကောင်းဥစ္စာကိုရေမှာပစ်လည်းမနစ်၊မီးမှာပစ်လည်းမခြစ်။

好人的东西扔到水里不会沉，扔到火里不会损伤。

သူလည်းနားမထောင်၊ငါလည်းနားမထောင်။

他也不听，我也不听。

ဤစကားမျိုးကိုမဆိုတန်ရာ။

不该说这种话。

သူစား၍မပြီးသေး။

他还没吃完。

14.5.3 否定副词 မ 放在助动词前面

在否定句中，有时为了强调一些助动词的语气，否定副词 မ 不放在动词的前面，而放在助动词的前面。例如：

ငိုမနေနဲ့။

不要哭了！

စာအုပ်ကိုကျွန်တော်ယူမသွားပါ။

我没有把书拿走。

မေးတော်မမူချေ။

没有问。

နိုင်ငံတော်အခြေအနေကောင်းမလာသေးချေ။

国家形势尚未好起来。

14.5.4 先肯定后否定的句子

在一个将来时态的陈述句后面加上မဟုတ်ဘူး。这种句子比一般否定句的语气强。例如：

အရွေးမခံရသောကဗျာများကိုပြန်ပို့လိမ့်မည်မဟုတ်ချေ။

没被入选的诗歌是不会退回的。

ညနေ၄နာရီတွင်ဆရာကိုတွေ့မှာမဟုတ်ဘူး။

下午四点钟是不会见到老师的。

သတ်မှတ်ရက်လွန်မှရောက်လာသောမေးခွန်းကိုဖြေကြားမည်မဟုတ်ပါ။

超过规定时间送来的问题是不会给予解答的。

14.5.5 用疑问句的形式表示否定语气的句子

用疑问句的形式表示否定语气的句子比一般否定句的语气更强。例如：

ဘယ်သိမလဲ။(မသိသောအဓိပ္ပာယ်)

哪里知道？

ဘာတတ်နိုင်ဦးမှာလဲ။(မတတ်နိုင်သောအဓိပ္ပာယ်)

还有什么办法？

ဘယ်သူကျွေးလို့စားရမှာလဲ။(ဘယ်သူမှမကျွေးကို့မစားရတဲ့အဓိပ္ပာယ်)

谁也没给吃，哪里吃了？

14.5.6 双音节动词的否定形式

对一些双音节动词进行否定时，为了加强语气，可以在动词的每个音节前面加上否定副词မ。例如：

မောင်မောင်ဟိုဘက်ကိုမကြည့်မရှုချေ။

貌貌没有向那边看。

မင်းကြီးကမှူးမတ်တို့ကိုမရှုတ်မချပေ။

国王没有斥责大臣们。

14.5.7 用于分句或句子成分的一些否定形式

1. 用于句子成分的一些否定形式。例如：

သူလာမည်မလာမည်ကိုငါမည်ကဲ့သို့သိနိုင်မည်နည်း။

我哪里会知道他要不要来？

မိမိထင်မြင်ချက်ကိုမကွတ်မထောက်ပြောပါသည်။

毫无保留地谈出自己的意见。

သူစကားပြောတိုင်းမယုတ်မလွန်ဖြစ်တတ်ပါသည်။

他一说话总是恰如其分。

ကျောင်းသားတို့ကမနားကမ်းယုပ်သည်။

学生们不停地干。

ကျွန်တော်တို့အားလုံးဇွဲမလျှော့တမ်းကြိုးစားပါသည်။

我们大家都在不懈地努力。

2. 用于分句的否定形式。例如：

ငါသည်မသွားဘဲမနေနိုင်ပေ။

我不能不去。

သူ့ကိုမမျှော်လင့်ဘဲတွေ့ရသည်။

不期碰见他。

ဝေသန္တရာသည်မြို့တွင်းသို့မဝင်မူ၍မြို့ပြင်တံခါးဝ၌တစ်ဆောင်သော

ဇရပ်တွင်ဝင်နားလေ၏။

维丹达亚没有进城，到城门外的一座亭子去休息。

မင်းငါ့ကိုပြောမှမပြောဘဲ၊ငါဘယ်လိုကူညီရမှာလဲ။

你也没跟我说，我怎么帮你？

ကိုလှဟာအရက်ကိုလျှော့မှမလျှော့ဘဲအသက်ငယ်လေးနဲ့သေမှာပေါ့။

哥拉喝酒一点也不减，当然年纪轻轻地就死了呗。

မလုပ်ချင်ဘဲနှင့်အတင်းလုပ်ခိုင်းသည်။

他明明不想干，硬要他干。

သူမသွားမီတစ်ခါတွေ့ဦးမည်။

在他没走之前再见他一面。

သူမလာခင်ငါသွားနှင့်မယ်။

他没来之前我先走。

ငါမလာမချင်းတံခါးမပိတ်နဲ့။

我不回来就不要关门。

14.6 祈使句

祈使句是表示要求或希望别人做某件事，以及表示请求、祝愿、诅咒等。缅甸语的祈使句是用谓语成分助词的变化来表达的。祈使句中有许多是省略句，其中大多是省略主语。

14.6.1 表示命令、差使的祈使句

1. 不带谓语成分助词的命令句。这种句子表示的语气强。例如：

မောင်သန်းအောင်၊လာခဲ့။

貌丹吞昂，过来！

ဟေ့၊ရပ်လိုက်။

喂，站住！

ထွက်သွား။

滚！

2. 以ရမယ်(ရမည်)结尾的命令句。含有“必须……”的意思。例如：

မင်းဟိုဘက်ကိုသွားရမည်။

你必须去那边。

ခင်ဗျားနက်ဖြန်မနက်၁၀နာရီတိတိမှာဒီကိုလာရမက်။

明天上午 10 点你必须到这儿来。

3. 以 စမ်း结尾的命令句。表示叫人做某事，စမ်း的后面可以加上ပါ 等语气词，语气比只用 စမ်း缓和。例如：

ဒီစာအုပ်ကိုပေးစမ်း။

把这本书给我！

ပထမမေးခွန်းကိုဖြေစမ်းပါ။

回答第一个问题！

မေးစမ်းပါဦး။

问吧！

4. 以 ပါ 结尾的命令句。语气缓和客气。例如：

ထိုင်ပါ။

请坐！

ဒီစာအုပ်ကိုယူသွားပါ။

请你把这本书拿走！

နည်းနည်းစားကြည့်ပါ။

请吃一点看看！

5. 以 စေ၊စေတော့ 结尾的命令句。စေ 含有“使……”、“让……”的意思；စေတော့ 含有 “就叫……吧”、“就让……吧” 的意思。例如：

ကလေးတို့အိပ်ချင်အိပ်ပါစေ။

孩子们想睡就叫他们睡吧！

သွားစေတော့။

让他去吧！

ကဲ၊ရှိပါစေတော့။

咳，算了吧！

နေပါစေတော့။

他愿意怎么就怎么吧！

ကန့်လန့်ကာတင်စေ၊ဇာတ်စင်ပေါ်မှာစားပွဲကြီးထားစေ၊စားပွဲပေါ်မှဖုန်းခေါင်းလောင်းသံမြည်စေ။

起幕，舞台上放一张大桌子，桌子上的电话铃声响着。（用于剧本中设置场景的说明）

6. 以 တော့ 结尾的命令句。表示同意、允许，含有 “……吧” 的意思。例如：

သွားတော့၊သွားတော့။

去吧！去吧！

အိပ်တော့။

睡吧！

7. 以 လေ 结尾的命令句。表示敦促别人做什么。例如：

စားလို့သမျှစားပါလေ။

想吃多少就吃呀！

သွားလေ။

走呀！

8. 以 ချေ 结尾的命令句。与 လေ 结尾的命令句意思相同，但语气较重。例如：

မောင်သန်း၊ရေသွားခပ်ချေ။

貌丹，打水去！

ပျောက်ကွယ်သွားတဲ့ကုလားအုပ်ကိုမြန်မြန်သွားရှာချေ။

快找丢失的骆驼去吧！

9. 以 ပေရော့ 结尾的命令句。与 ပေတော့ 的意思相同。例如：

သွားပေရော့။

就去吧！

စားပေရော့။

吃吧！

10. 用否定句形式表示的命令句

(1) မ .... နဲ့(မ .... နှင့်)

表示禁止、劝阻，含有“不要……”、“别……”的意思，

例如：

အစည်းအဝေးကျင်းပတဲ့အခါစကားမပြောနဲ့။

开会时不要说话！

လမ်းပေါ်တွင်အမှိုက်မပစ်နှင့်။

别把垃圾扔在路上！

(2) မ .... ရ

表示禁止，含有“不准……”、“不许……”、“不得……”的意思。例如：

ဆေးလိပ်မသောက်ရ။

禁止吸烟！

မျောက်များကိုမစရ။

不准挑逗猴子！

တံတွေးအရမ်းမထွေးရ။

不准乱吐痰！

(3) မ .... နဲ့တော့

表示禁止，含有“别再……”的意思。例如：

မသွားနဲ့တော့။

别再去了！

မစားနဲ့တော့။

别再吃了！

(4) မ .... နဲ့ဦး

表示禁止，含有“先别……”的意思。例如：

အလျင်မလိုနဲ့ဦး။

你先别着急！

မသွားနဲ့ဦး။

你先别去！

(5) မ …. စေနဲ့

表示禁止，含有“别让……”、“别叫……”的意思。例如：

ကလေးတို့ကိုမကစားစေနဲ့။

别叫孩子们玩！

သူတို့အားသီချင်းကိုမဆိုစေနှင့်။

别让他们唱歌！

(6) မ …. စေနဲ့တော့

表示禁止，含有“别再让……”、“别再叫……”的意思。例如：

သူတို့ကိုမလာစေနဲ့တော့။

别再让他们来了！

မောင်ဘအားလာမကြည့်စေနှင့်တော့။

别再叫貌巴来看了！

14.6.2 表示祈求、请求、征求意见等的祈使句

1. 以 ပါရစေ 结尾的祈使句。表示祈求，含有“请允许……”的意思。例如：

ကျွန်တော်တို့ပြန်သွားပါရစေ။

请允许我们回去吧。

ညောင်လှမြို့ကိုတိုက်ပါရစေ။

请允许我攻打娘拉。

有时为了加强语气，在句尾加上 တော့。例如：

ဤမျှသာပြောပါရစေတော့။

就让我说这些吧！

2. 以 ပါလား 结尾的祈使句。表示征求别人的意见，含有“……好吗”、“……吧”的意思。例如：

လက်ဘက်ရည်ချိုချိုတစ်ခွက်သောက်ပါလား။

喝一杯甜茶好吗？

ကောင်းကောင်းအနားယူပါလား။

好好休息一下吧？

3. 以 ပါရစေလား 结尾的祈使句比以 ပါရစေ 结尾的祈使句语气更为客气。例如：

ခင်ဗျားနာမည်ကိုသိပါရစေလား။

请告诉我你的名字行吗？

ကျွန်တော်ရုပ်ရှင်သွားကြည့်ပါရစေလား။

请允许我去看电影好吗？

14.6.3 表示祝愿、诅咒、立誓等的祈使句

1. 以 ပါစေ 结尾的祈使句。表示祝愿、诅咒的语气。例如：

ကျန်းမာချမ်းသာကြပါစေ။

祝你健康愉快！

တရုတ်မြန်မာချစ်ကြည်ရေးအဓွန့်ရှည်ပါစေ။

祝中缅两国友谊万古长青！

ကျားကိုက်သေပါစေ။

叫老虎咬死他！

ပိုးထိသေပါစေ။

叫毒蛇咬死他！

也可以使用否定形式。例如：

ဘေးမရန်မသင့်ပါစေနှင့်။

祝愿他无灾无难！

အလကားအဖိုမကုန်ပါစေနှင့်။

别让其白浪费了！

2. 以 စေသတည်း结尾的祈使句。表示祝愿、诅咒、立誓的语气。例如：

လိုအင်ဆန္ဒပြည့်ဝပါစေသတည်း။

愿你的要求得到满足！

အောင်မြင်ကြပါစေသတည်း။

祝大家成功！

3. 以 စေသား结尾的祈使句。表示祝愿、诅咒、立誓的语气。例如：

ဤမှန်သောသစ္စာစကားကြောင့်ဘေးရန်ဟူသမျှကင်းပါစေသား။

愿真诚的誓言能消除你的一切灾难！

မဟုတ်မမှန်ပြောပါကကျိမ်းစူးပါစေသား။

如果说假话叫我遭报应！

4. 以 စေသော၊စေသောဝ် 结尾的祈使句。表示祝愿、诅咒、立誓的语气。例如：

စာမေးပွဲအောင်ကြပါစေသော(စေသောဝ်)။

祝大家考试都及格！

မျက်ကွယ်တွင်ချောစား၍ကျင့်မိသည်မှန်လျှင်ခွေးကိုက်စေသော(စေသောဝ်)။

如果真的在背后说了坏话，叫他遭狗咬！

14.6.4 表示号召或约请别人一起做某件事的祈使句

1. 以 လော့ 结尾的祈使句。表示号召的语气。例如：

ထလော့၊အငတ်ဘေးရောက်သူတို့တတွေ၊ထလော့၊ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းကကြေးကျွန်တွေ။

起来饥寒交迫的人们！起来全世界的奴隶！

ဓာတ်အားတို့ချွေချွေတာတာသုံးကြပါလော့။

节约用电！

2. 以 စို့၊ရအောင် 结尾的祈使句。表示约请别人一起做某件事的祈使句。例如：

ပွဲကိုသွားကြည့်ကြစို့။

咱们看戏去吧！

ဘောလုံးကစားကြစို့။

踢足球去吧！

အများအမုန်းကိုမခံကြစို့.နဲ့တော့။

别再让大伙恨我们吧！

ကြက်တောင်ရိုက်ကြရအောင်။

我们打羽毛球去吧！

တိရစ္ဆာန်ရုံကိုသွားလည်ကြရအောင်။

咱们去动物园玩吧！

14.7 感叹句

感叹句是表示惊、喜、悲、叹等强烈感情色彩的句子。缅甸语中的感叹句有以下几种：

14.7.1 用感叹词构成的感叹句。例如：

အား။

哎呀！（表示惊愕、痛苦）

အမယ်လေး။

哎哟（妈呀）！（表示惊异、痛苦）

အို။

唉！（表示不同意或同情）

ဟော။

咳！（表示惊叹或提醒）

14.7.2 用名词、动词、动词加语气词或名词加语气词构成的感叹句。例如：

သူခိုး–သူခိုး။

抓小偷啊！

မီး–မီး။

着火啦！

ကြည့်–ကြည့်။

看！

လိုက်ဟ။

追呀！

ဘုရား–ဘုရား။

老天爷呀（天哪）！

ကျော်ဆွေကွ။

觉水，真棒啊！

14.7.3 用感叹句尾助词构成的感叹句。例如：

ကောင်းလှပါကလား။

太好啦！

ခင်ဗျားပါလား။

是你呀！

ကောင်းစွ။

好啊！

သင်၏သားကားထူးခြားဘိလေစွ။

你的儿子真出众啊！

ပင်ပန်းစွတကား။

多么累啊！

သာယာစွာသောကာလသည်လည်းအဟုတ်လျှင်နည်းစွတကား။

美好的时刻确实太少了啊！

ကောင်းလှပါတကား။

真好啊！

ရှာ၍မရခဲ့တကား။

找不到呀！

ဖြစ်မှဖြစ်ရလေခြင်း။

怎么落到这个地步！

တယ်ဟုတ်ပါလား။

真行啊！

သြော်၊ဒါကြောင့်ကိုး။

噢，原来是这个原因啊！

ဟင်း၊တစ်နေ့နေ့သိမှာပေါ့ကွာ။

哼，总有一天你会知道我的厉害的！

ဟေး၊နုကသိပ်လှတာပဲ။

嘿，努，你太漂亮啦！

အလို၊တယ်ကြီးကျယ်တဲ့အဆောက်အဦပါကလား။

哟，真是一座宏大的建筑啊！

思考与练习

1. 举例说明什么是主谓句？什么是非主谓句？各分哪几种？

2. 什么是陈述句？举例说明缅甸语句子有哪几种时态？

3. 举例说明如何将陈述句变为疑问句。

4. 举例说明否定句有哪几种？

5. 用 မ …. ဘူး၊မ …. ပေါင်၊မ …. ချေ(ပေ၊ပါ)၊မ …. စဘူး၊မ …. ဖူးဘူး造句。

6. 举例说明祈使句有哪几种？各有哪些表达形式？

7. 举例说明感叹句有哪几种形式？

8. 从作用和语气上指出下列句子属于哪一种？

   ၁။ပန်းနယ်မွှေး၍စမ်းနယ်အေးမြပါစေ။

   ၂။ကြိုးစားကဘုရားပင်ဖြစ်နိုင်သည်။

   ၃။ဈေးကအမေဘာဝယ်လာသလဲ။

   ၄။ဆေးလိပ်မသောက်ရ။

   ၅။ရှေ့မှာလမ်းပြင်နေသည်။

   ၆။မည်သူကပြောသနည်း။

   ၇။ငါ့ကိုမုန်းသွားပြီလား။

   ၈။သွေးစည်းညီညွတ်ကြလော့။

   ၉။သူပြောတတ်သလိုပြောပါစေ။

   ၁၀။လှိုက်လှဲစွာကြိုဆိုပါ၏။

   ၁၁။စာကိုမှန်မှန်ကြိုးစားပါ။

   ၁၂။နေထွက်ပြီ။

   ၁၃။မိမိကောင်းအောင်ကြိုးစားမည်။

   ၁၄။ကိုယ်ချင်းစာတရားထားပါ။

   ၁၅။ကံကိုယုံ၍ဆူးပုံမနင်းနှင့်။

၁၆။ချောင်းကိုပစ်၍မြစ်ကိုရှာ၊ရေသာများ၍ငါးမတွေ့။

၁၇။တံခါးပိတ်လိုတ်စမ်း။

၁၈။ ညျှနေရာ၌ကြော်ငြာမကပ်ရ။

၁၉။အခန်းထဲမှာတယ်သူမျှမရှိဘူး။

၂၀။အမယ်လေးဗျ၊နာလိုတ်တာ။

၂၁။မောင်ကျော်မြင့်ပါလား။

၂၂။ကောင်းလေစွ၊ကောင်းလေစွ။

၂၃။တယ်မြန်ပါလား။

第 15 章 复句

(ဝါကျပေါင်း)

15.1 复句及其特点

15.1.1 什么是复句

两个或两个以上意义上密切相关、结构上互不包含的单句用连接词连接起来组成的句子叫复句。例如：

မြင်းသည်ခြေနာ၍မပြေးနိုင်ချေ။

马蹄子痛，所以不能奔跑。

မောင်မောင်ဖျားသောကြောင့်ကျောင်းမတက်နိုင်ပါ။

貌貌病了，所以不能去上学。

上面两个句子中，第一个句子是由 မြင်းသည်ခြေနာသည် 和(မြင်းသည်)မပြေးနိုင်ချေ 两个分句用连词 ၍ 连接组成的复句；第二个句子是由 မောင်မောင်ဖျားသည် 和(မောင်မောင်)ကျောင်းမတက်နိုင်ပါ 两个分句用连词 သောကြောင့် 连接组成的复句。这两个复句中的分句在意义上有密切联系，在结构上互相不是对方的句子成分，像这样的句子称为复句。

如果一个句子包含在另一个句子中，并且充当了这个句子的成分，这个句子就不是复句，而是单句。例如：

မောင်မောင်ဖျားသည်ကိုကျွန်တော်သိပါသည်။

我知道貌貌病了。

上面这个句子中的 မောင်မောင်ဖျားသည် 是 ကျွန်တော်သိသည် 的对

象，是宾语。因此，是一个单句。

15.1.2 复句的特点

1. 每个复句中至少要包含两个分句。每个分句可以是主谓形式，也可以是非主谓形式，但每个分句中必须有谓语。例如：မြင်းသည်ခြေနာ၍မပြေးနိုင်ချေ 这个句子是由两个分句构成的，第一个分句是主谓句，မြင်း是主语，ခြေနာသည် 是谓语，第二个分句中省略了主语 မြင်း，只有谓语 မပြေးနိုင်ချေ 了。

2. 复句中的各个分句在结构上互相不能包含，一个分句不是另一个分句的句子成分，在结构上有相对的独立性。但是，在单句中，具备主谓关系的语言单位是能够充当句子的成分的。例如：

မောင်မောင်ပြန်လာသည်ကိုကျွန်တော်တွေ့ကိုက်သည်။

我看见貌貌回来了。

မောင်မောင်ပြန်လာသောကြောင့်ကျွန်တော်တွေ့လိုက်သည်။

貌貌回来了，所以我看见了他。

上面两个句子在形式上很相似，句子中都有 မောင်မောင်ပြန်လာသည်。但第一个句子中的 မောင်မောင်ပြန်လာသည် 是 တွေ့သည် 的宾语。第二个句子中的 မောင်မောင်ပြန်လာသောကြောင့် 是表示原因的分句，后一个分句中的 တွေ့သည် 的宾语是 သူ，被省略。

3. 从结构上看，复句中一般都使用关联词语把分句按一定关系组合起来。如果连词放在第一个分句末尾时，要把谓语成分助词去掉。例如：

မိုးသေးလိုကကွယ်ရန်ရှားသားကိုင်းအလှည့်ကျကင်းစောင့်ကြသည်။

为防止火灾，每个村民轮流站岗。

သူထမင်းစားပြီးနောက်ကျွန်တော့်ဆီကိုလာတယ်။

他吃完饭后到我这儿来的。

在诗歌、成语等的句子中，为了使语言简练，常省略连词。例如：

ချက်ဆိုနားခွက်ကမီးတောက်

心有灵犀一点通。

4. 缅甸语复句中的关联词语比较复杂。有时一个关联词语表示几种意思。如 ၍ 这个词，它可以表示因果关系，还可以表示顺承关系，表示动作的先后发生。有时几个关联词语又表示同一种关系，如 ၍၊သောကြောင့်၊ကို့ကြောင့် 等，都是表示因果关系。有的关联词语放在第一个分句的末尾，有的关联词语放在第二个分句的句首，而意思相同，如 သောကြောင့် 可以放在第一个分句的末尾，也可以用 ကို့ကြောင့် 或 ဤသို့ဖြစ်သောကြောင့် 放在第二个分句的句首，都是表示因果关系。

15.2 复句的类型

复句中的各分句之间，在意义上有各种关系，按照它们之间的关系，可以把复句分为下面几种。

15.2.1 并列复句

复句中的各个分句之间所表示的是平行关系，常用的关联词

语有：လျက်၊ကာ၊၍၊ပြီး၊လည်း၊ရင်း၊လည်း等。例如：

တောသူလုံမေတို့သည်ရေအိုးကိုယ်စီရွက်လျက်ရွာလယ်ရေကန်မှပြန်လာကြသည်။

乡下少女们头上各自顶着水罐，从村中的水塘回来。

ဖိုးသာအောင်သည်သီချင်းတကြော်ကြော်ဆိုကာကောက်စိုက်နေသည်။

波达昂大声唱着歌在插秧。

သူသည်အရပ်လည်းကောင်းသည်၊အပြေးလည်းမြန်သည်။

他的个子又高跑得又快。

ကျွန်တော်မြန်မာဘာသာသင်တယ်၊သူလည်းမြန်မာဘာသာသင်တယ်။

我学习缅甸语，他也学习缅甸语。

အဘယ်ကြောင့်ငိုလည်းငို၊ရယ်လည်းရယ်သနည်း။

为什么又是哭又是笑呢？

လှမေသီချင်းဆိုရင်းကသည်။

拉梅边唱边跳。

15.2.2 顺承复句

复句中的几个分句一个接一个地说出连续发生的动作或相关的情况。常用的关联词语有 ပြီး၊ကာ၊၍၊ပြီးနောက်၊ပြီးသည့်နောက်(ပြီးတဲ့နောက်)၊ပြီးတော့၊ပြီးသော်၊ပြီးလျှင်၊သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက်(တာနဲ့တစ်ပြိုင်နက်)၊ၿငင်းနောက်၊ထို့နောက်(ဒီနောက်)等。例如：

ပေါလစနကမင်းသည်မြို့ကိုသိမ်းယူပြီးလျှင်မိတ္ထိလာပြည်၌ထီးနန်းစိုးစံလေ၏။

波勒子纳卡王占领密铁拉城后即位。

လူဆိုးများကိုရဲတို့ကဖမ်းဆီးကာရဲစခန်းသို့ခေါ်ဆောင်သွားလေသည်။

警察把坏人抓住带回警察局。

နေသည်အရှေ့ဘက်မှထွက်၍အနောက်ဘက်သို့ဝင်သည်။

太阳从东方升起，落向西方。

ဤသို့နှုတ်ခွန်းဆက်သပြီးနောက်မောင်မောင်စိုးသည်အိမ်မှဆင်း၍သွားသည်။

貌貌梭这样打了招呼后就离开了家。

မီးရထားပေါ်ပေါက်လာပြီးသည့်နောက်စရိတ်အနည်းငယ်မျှနှင့်သွားလာနိုင်ကြသည်။

有了火车后，就能用很少的费用旅行了。

ထမင်းစားပြီးတော့ဟင်းချိုသောက်မယ်။

吃完饭喝汤。

ကျောင်းဆင်းသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက်သူကစာသင်ခန်းမှပြေးထွက်သွားလေသည်။

他一下课就从教室跑出去了。

ဆုံးဖြတ်ချက်ချတာနဲ့တစ်ပြိုင်နက်ပြတ်ပြတ်သားသားလုပ်ရမယ်။

一经决定就要坚决地干。

15.2.3 选择复句

复句的各分句分别说出几件事情，这几件事情不能同时并存，需要从中选择。常用的关联词语有 သို့မဟုတ်(ဒါမှမဟုတ်)၊သို့တည်းမဟုတ်၊ထိုသို့မဟုတ် 等。例如：

အကျွန်ုပ်သို့၏သားငယ်သမီးငယ်သို့သည်သေကုန်သလော၊သို့မဟုတ်

ဆိတ်ညံသောတောအရပ်၌အကျွန်ုပ်တို့၏သားငယ်သမီး ငယ်တို့ ကို ခြင်္သေ့သစ်ကျားသားရဲတို့စားလေကုန်သလော။

我的儿女们都死了吗？还是在僻静的森林中被狼虫虎豹吃了？

တနင်္ဂနွေနေ့၌မုန့်ဟင်းခါးစားမယ်၊သို့တည်းမဟုတ်အုန်းနို့ခေါက်ဆွဲစားမယ်။

星期天吃鱼汤米线或者是吃椰汁面条。

ရွှေထီးနန်းတော်ကိုသော်လည်းပေးအပ်မည်လော၊စစ်ပွဲသော်လည်းပြိုင်ဆိုင်မည်လော။

你是交出皇宫宝座还是用战争一比高下？

ကျောင်းပိတ်ရက်များမှာအင်းလေးကန်သို့သွားလည်မည်၊တိုသို့မဟုတ်မော်လမြိုင်မြို့သို့သွားလည်မည်။

放假时到英莱湖玩，或者是到毛淡棉玩。

15.2.4 递进复句

复句中的各分句在语义上有轻重之别，后面分句的意思比前面分句的意思更进一层。常用的关联词语有ရုံမက၊ရုံသာမက၊ရုံမျှမက၊ရုံတင်မက၊ထိုမျှမက 等。例如：

ပစ္စည်းသိမ်းအပြစ်ဒဏ်ပေါ်ခံရုံမကငင်းဝန်ကြီးသားဦးတိုးလှိုင်တို့သတ်ရန်ရှာကြသေးသည်။

不仅没收财产和治罪，还要把那个部长的儿子吴波莱找到杀了。

ဤရုပ်ရှင်ကားဘုန်းတန်ခိုးကြီးမားရုံသာမကငါ့စိတ်အကြိုက်လည်းသိနိုင်

ပေသည်။

这位和尚不仅威望高，还能知道我的心思。

တပင်ရွှေထီးနှင့်ကစားဖက်နှိုဖက်ဖြစ်ရုံမျှမကလွန်စွာရင်းနှီးခင်ကြသည်။

他不仅与莽瑞体是同一个奶娘喂大和一起长大的伙伴，还与莽瑞体极为亲密。

မောင်အေးလွင်ဈေးကဟင်းသီးဟင်းရွက်တွေကိုဝယ်လာသည်၊ထိုမျှမက အမဲသားကိုလည်းဝယ်လာသေးသည်။

貌爱伦不仅从市场买来了蔬菜，还买来了牛肉。

15.2.5 转折复句

复句中的分句意思不是顺着说下去的，而是后一个分句的意思与前一个分句的意思相对或是相反。常用的关联词语有 သို့သော်လည်း(ဒါပေမဲ့၊ဒါပေတဲ့၊နို့ပေမဲ့)၊သို့သော်၊သို့သော်ငြားလည်း၊သို့ရာတွင်၊သို့ဖြစ်ငြားသော်လည်း等。这些关联词语的位置是在第二分句的句首。还有一些关联词语意义与其相同，但放在第一个分句的句尾，主要关联词语有：သော်လည်း(ပေမဲ့၊ပေတဲ့၊ပေမင့်)၊ငြားသော်လည်း၊လင့်ကစား၊等。例如：

ဒီစက်သီးဟာလှတော့လှပါတယ်၊ဒါပေမဲ့မခိုင်ဘူး။

这辆自行车倒是漂亮，但是不结实。

လူဆိုသည်မှာသေရမည်ချည်းဖြစ်သည်၊သို့သော်သေရသော အဓိပ္ပာယ်ချင်းမလူဘူး။

人总是要死的，但死的意义不同。

မောင်ဘသည်အလွန်ကြိုးစားသည်၊သို့သော်လည်းနည်းမမှန်၍အောင်မြင်

မှုမရချေ။

貌巴非常努力，但方法不对，没有收效。

ဖားသည်လူတို့အတွက်အကျိုးရှိသောသတ္တဝါဖြစ်သည်၊ သို့ဖြစ် သော်လည်းတစ်ခါတလေလူ၏ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကိုမခံရချေ။

青蛙虽然对人类有益，但有时却得不到人类的保护。

စက်မှုလုပ်ငန်းတစ်နေ့တခြားတိုးတက်လာသည်၊သို့ရာတွင်ပတ်ဝန်းကျင်ကာကွယ်ရေးပြဿနာများရှိပါသေးသည်။

工业日益发展，但仍存在环境保护问题。

သူမောပေမဲ့၊အနားမယူဘဲလုပ်မြဲလုပ်နေသည်။

他虽然很累，但不休息，仍在干。

အကယ်၍အမျက်ရှိခြားသော်လည်းသူတပါးကိုမဆဲပေရာ။

虽然发怒，但不该骂人。

အသင်းသားအသင်းသူအားလုံးရောက်လာကြပြီ၊သို့ရာတွင်အသင်းဥက္ကဋ္ဌကတော့မရောက်သေးပေ။

会员们全都到了，但会长还没到。

15.2.6 因果复句

复句中的前一个分句说出原因或依据，后一个分句说出结果与结论。常用的关联词语有 သောကြောင့်(တဲ့အတွက်၊တဲ့အတွက်ကြောင့်)၊ သည့်အတွက်၊ရကား၊၍၊သဖြင့် 等。与其意义相同但放在第二分句句首的关联词语有 ထို့ကြောင့်(ဒါကြောင့်၊ဒါကြောင့်မို့)၊သို့ကြောင့်၊ထို့ဖြစ်သောကြောင့်၊ဤသို့ဖြစ်သောကြောင့် 等。例如：

ညအချိန်တွင်သူတို့ကိစ္စရှိသောကြောင့်မလာနိုင်တော့ချေ။

晚上他们有事，所以不能来了。

သူသည်ကျောင်းနေဖက်တိုင်းကိုအစွမ်းကုန်ကူညီလေ့ရှိရကားအားလုံးက ပင်သူ့အပေါ်ကြည်ညိုကြသည်။

他对每个同学都尽力帮助，所以大家都敬重他。

မောင်ဘနှင့်မောင်သန်းတို့သည်အမြင်ချင်းမတူသဖြင့်အချေအတင်ဆွေး နွေးနေကြသည်။

貌巴和貌丹因观点不同而在争论。

ဒီကနေ့မနက်ပိုင်းမှာကျွန်တော်အတန်းတက်စရာရှိတက်၊ဒါကြောင့်စာ ကြည့်တိုက်ကိုမသွားနိုင်သူး။

今天上午我有课，所有不能去图书馆了。

မိုးရွာနေသည်၊သို့ဖြစ်သောကြောင့်ထီးဆောင်းပြီးကျောင်းတက်ရတယ်။

正在下雨，所以打着伞去上学。

ပြည်မှငါ့ကိုနှင်ထုက်လိုက်၏၊ထိုသို့ဖြစ်သောကြောင့်ဝက်ပါတောင်သို့ငါ သွားအံ့သတည်း။

把我从国内赶出来了，所以我要去温客巴山。

15.2.7 条件复句

复句中的第一个分句提出一种条件，第二个分句说明在满足这种条件后产生的结果。常用的关联词语有 လျှင်(ရင်)၊မှ၊က၊မှ၊သော် 等。例如：

ခရီးရှည်သွားလျှင်အနားအနေနည်းမှရောက်လွယ်သည်။

走远路，只有少歇息才容易到达。

သူမသွားရင်မဖြစ်ကူးလား။

他不去不行吗？

မင်းတို့နာလိုမှကပြောအုံ့။

你们要想听的话，我就讲。

စေ့ငှာရှာဖွေမှကတွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။

仔细找能找见。

ဒီအလုပ်ကိုလုပ်ပြီးမှဟိုအလုပ်ကိုလုပ်မယ်။

干完这件事情才干那件事情。

ခေါင်းကိုက်သော်ဤဆေးကိုမှီဝဲပါ။

头痛的话服这种药。

15.2.8 目的复句

复句中的后一个分句表示一种行为或活动，前一个分句表示这种行为或活动的目的。常用的关联词语有ရန်(မို့)၊ရန်အတွက်(မို့)၊ရန်အလို့ငှာ၊အံ့သောငှါ၊စိမ့်သောငှာ 等。例如：

ဘာသာပြန်လုပ်ဖို့နိုင်ငံခြားဘာသာသင်တာပါ။

为了当翻译而学外语。

အခက်အခဲကိုကျော်နင်းဖို့အတွက်ငါတို့ကြိုးစားရမယ်။

我们要努力克服困难。

ဧည့်သည်တော်များကိုလှိုက်လှဲစွာကြိုဆိုရန်ပြင်ဆင်နေကြပါသည်။

为了欢迎贵宾，正在做准备工作。

သင်တို့ဘယ်သူကိုပူဇော်ရန်အလို့ငှာပန်းကုံးပါသနည်း။

你们穿花串敬献给谁？

နတ်တို့သည်တရားကိုနာအံ့သောငှာရောက်လာလှန်သတည်း။

神仙们为了听（佛祖）讲经布道都来了。

ပြောစေခိုင်းသောငှာနည်းအမျိုးမျိုးတိုက်တွန်းလိုက်သည်။

用各种办法让他讲话。

15.2.9 比如和依据复句

复句中的两个分句所表示的事情或行为相一致或相适应。常用的关联词语有 သကဲ့သို့(သကဲ့)၊သည့်အတိုင်း၊သည့်နည်းတူ၊သည့်အလျောက်၊သည့်အလား၊သည့်နှယ်၊သည့်ပမာ 等。例如：

ဆရာမှာလိုက်သည့်အတိုင်းပြောကြပါသည်။

大家按老师嘱咐的说。

မိမိအသက်ကိုချစ်သကဲ့သို့အမိတိုင်းပြည်ကိုချစ်သည်။

像爱自己的生命一样爱祖国。

ရာသီဥတုတစ်နေ့တခြားပူနွေးလာသည့်အလျောက်ပန်းများဖူးပွင့်လာကြသည်။

随着天气一天天暖和起来，花都开放了。

လူငယ်လူရွယ်များသည်အရှေ့ကနေမင်းထွက်သည့်အလားအညွန့်တလူလူနှင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသည်။

青年人如旭日东升，蒸蒸日上。

တရားခံစစ်ဆေးသည့်နှယ်စစ်စစ်ပေါက်ပေါက်မေး၏။

如同审问犯人一样刨根究底地问。

15.2.10 取代复句

复句中的后一个分句所表示的事情、行为代替前一个分句所表示的事情、行为。常用的关联词语有 မှဲ့အတူလူ(မည့်အတူ

တူ)၊ မဲ့အစား (မည့်အစား)等。例如：

ပဲခူးမြို့ကိုမီးရထားနဲ့သွားရမဲ့အစားဘတ်စကားနဲ့သွားရင်ပိုမြန်တယ်။

与其乘坐火车去勃固，不如乘坐公共汽车去更快。

တစ်ယောက်တည်းစာဖတ်မည့်အစားအရျင်းချင်းစကားပြောလေ့ကျင့်လျှင်အကျိုးပိုရှိမည်ဟုကျွန်တော်ထင်သည်။

我想一个人看书，不如集体练习会话会更有收获。

နားနားနေနေလုပ်မည့်အတူတူကျွန်တော်တို့စောစောပြီးအောင်ကုန်းလုပ်လျှင်ကောင်းမည်။

磨磨蹭蹭地干，我们还不如加油干早早完成的好。

思考与练习

1. 举例说明什么是复句？
2. 举例说明复句有哪些特点？
3. 指出下列复句是什么复句。

၁။မောင်မောင်သည်ကြိုးစားသည့်အတွက်ဂုဏ်ထူးရ၏။

၂။ဦးလှသည်နေမကောင်းသည်နှင့်အိပ်နေလေ၏။

၃။သူတို့ရောက်လျှင်ရောက်ချင်းငါ့ဆီကိုဖုန်းဆက်ပါ။

၄။မောင်ဘသည်ကြိုးစားပါလျှက်နှင့်ဂုဏ်ထူးတစ်ဘာသာမှမရချေ။

၅။သင်တို့သည်အတိတ်ကံမကောင်းလင့်ကစားဝီရိယရှိလျှင်အကျိုးခံစားကြရမည်။

၆။အကယ်၍သင်စွဲရှိမူကားအောင်မြင်လတ္တံ့။

၇။မြန်မာနိုင်ငံသူနိုင်ငံသားများကြီးစားလျှင်မြန်မာနိုင်ငံတိုးတက်သာယာလာမည်။

၈။မြန်မာလူငယ်များအားမြန်မာစာမှန်မှန်ရေးနိုင်စိမ့်သောငှာကျွန်ုပ်သည်ဤနည်းသစ်မြန်မာသဒ္ဒါ တိုရေးသားပါသည်။

၉။အမှုဆောင်တွေဟာညီလာခံကျင်းပရန်အစည်းအဝေးထိုင်နေသည်။

၁၀။သိုင်းဆရာကြီးကပြသည့်နည်းတွေတပည့်များလိုက်ကကြ၏။

၁၁။မိုးကောင်းကင်သည်ပြိုကျတော့မည့်အလားအုံ့မှိုင်းနေ၏။

၁၂။ကုန်ထုတ်စွမ်းအားတိုးတက်သည်နှင့်အမျှအကျိုးခံစားခွင့်ပိုမိုရရှိစေမည်။

၁၃။ကလေးများသည်လွက်အိတ်ကိုလွယ်လျက်ကျောင်းမှပြန်လာကြ၏။

၁၄။မမြင့်သည်ထမင်းစားရင်းဝတ္ထုဖတ်နေသည်။

၁၅။အချို့အလုပ်သမားများသည်အလုပ်ဆင်းချိန် ရောက်သော်လည်းအလုပ်လုပ်နေကြသေးသည်။

၁၆။ဤစာရေးဆရာသည်ဝတ္ထုတိုအများကြီးရေးသားခဲ့သည်။ထို့ပြင်မကဗျာကိုလည်းအများကြီးရေးသားခဲ့သည်။

第 16 章 句子分析

(ဝါကျခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း)

16.1 句子分析的目的和方法

句子分析是我们学习缅甸语的一种重要手段。通过对句子结构的分析，会使我们更准确地理解缅甸语。有很多句子，特别是一些长而复杂的句子，如果对它的语法结构了解的话，就很容易读懂。因此，学会分析句子，对提高阅读能力很重要。此外，对句子结构的概念清楚，也会帮助我们更好地运用语言，避免在结构上犯错误，从而更好地掌握缅语的规律。

从前几章中，我们知道缅语句子有一个显著的特点，就是在句子的各个成分后面一般都带有一个表示句子成分的助词，这就为我们在分析句子时，提供了方便条件。不过，缅语成分助词一词多义的情况比较多，因此，在分析句子结构时，还应当从语义上去理解这些成分助词的具体作用，才能对句子进行正确地分析。

分析句子要适可而止。我们分析句子的目的主要是为了掌握句子的结构，正确地理解和使用语言，只要达到这个目的就行了，过细地分析是不必要的。

分析句子时，一般来说可以分四步进行。第一步：判断句子是属于哪种类型，是陈述句、否定句还是疑问句等；第二步：从结构上判断句子是单句还是复句；第三步：如果是单句，就从中找出句子的各个成分。如果是复句，首先判断是什么复句，再划

分出复句中的分句，找出各个分句 的句子成分；第四步：如果需要，再对句子中的复杂成分进一步分析。

分析句子时采用的具体形式有多种多样，如：划线法、图解法等等。分析句子时可以根据自己的喜好采用任何一种形式，只要用起来方便，能达到目的就可以了。

16.2 句子分析

例一

သူသည်နေ့လယ်စာကိုကျောင်း၌စားသည်။

第一步：从结构和语义上看，该句子是陈述句。

第二步：从句子结构上看，该句子是单句。

第三步：分析句子成分。首先找出主语和谓语，再找出其它成分。

1. 主语	သူသည်
2. 谓语	စားသည်
3. 宾语	နေ့လယ်စာကို
4. 状语	ကျောင်း၌（地点）

例二

မောင်သန်းထွန်းရေကူးနေသည်ကိုကျွန်တော်မသိချေ။

第一步：从结构和语义上看，该句子是否定句。

第二步：从句子结构上看，该句子是单句。

第三步：分析句子成分。首先找出主语和谓语，再找出其它成分。

1. 主语　　　　ကျွန်တော်

2. 谓语　　　　မသိချေ

3、宾语　　　　မောင်သန်းထွန်းရေကူးနေသည်ကို

第四步：宾语 မောင်သန်းထွန်းရေကူးနေသည် 是一个句子。

1. 主语　　　　မောင်သန်းထွန်း

2. 谓语　　　　ရေကူးနေသည်

例三

ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပွဲကျင်းပရေးကော်မရှင်သည်ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း၊မြို့နယ်၊ရပ်ကွက်နှင့်ကျေးရွာအုပ်စုကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲအားလုပ်ငန်းများအချိန်မီပြီးစီးအောင်ဆောင်ရွက်ရေးအတွက်လုပ်ငန်းစီမံချက်များကိုစနစ်တကျအချိန်မီရေးဆွဲပေးပို့ခဲ့သည်။

第一步：从结构和语义上看，该句子是陈述句。

第二步：从句子结构上看，该句子是单句。

第三步：分析句子成分。首先找出主语和谓语，再找出其它成分。

1. 主语　　　　ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပွဲကျင်းပရေးကော်မရှင်သည်

2. 谓语　　　　ရေးဆွဲပေးပို့ခဲ့သည်

3. 间接宾语　　ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း၊မြို့နယ်၊ရပ်ကွက်နှင့်ကျေးရွာအုပ်စုကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲအား

4. 直接宾语　　　လုပ်ငန်းစိမံချက်များကို

5. 目的状语　　　လုပ်ငန်းများအချိန်မီပြီးစီးအောင်ဆောင်ရွက်ရေးအတွက်

6. 副词状语　　　စနစ်တကျ

第四步：对主语、间接宾语和目的状语进一步分析。

1. 主语　　　ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပွဲကျင်းပရေးကော်မရှင်သည်

(1)定语　　　ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပွဲကျင်းပရေး

(2)主语中心语　　　ကော်မရှင်

2. 间接宾语　　　ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း၊မြို့နယ်၊ရပ်ကွက်နှင့်ကျေးရွာအုပ်စုကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲအား

(1)定语　　　ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း၊မြို့နယ်၊ရပ်ကွက်နှင့်ကျေးရွာအုပ်စု

(2)宾语中心语　　　ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲ

3. 目的状语　　　လုပ်ငန်းများအချိန်မီပြီးစီးအောင်ဆောင်ရွက်ရေးအတွက်

(1)谓语　　　ဆောင်ရွက်ရေး

(2)宾语　　　လုပ်ငန်းများ

(3)状语　　　အချိန်မီပြီးစီးအောင်

例四

တိုင်းရင်းသားအားလုံးစည်းလုံးညီညွတ်မှတိုင်းပြည်တိုးတက်နိုင်မည်။

第一步：从结构和语义上看，该句子是陈述句。

第二步：从句子结构上看，该句子是用条件连词 မှ 连接的复句。

第三步：分析句子成分。

第一分句：

တိုင်းရင်းသားအားလုံးစည်းလုံးညီညွတ်မှ

1. 主语　　　　　　တိုင်းရင်းသားအားလုံး

(1)主语中心语　　တိုင်းရင်းသား

(2)后附定语　　　အားလုံး

2. 谓语　　　　　　စည်းလုံးညီညွတ်

第二分句：　　　　တိုင်းပြည်တိုးတက်နိုင်မည်။

1. 主语　　　　　　တိုင်းပြည်

2. 谓语　　　　　　တိုးတက်နိုင်မည်

例五

ကလေးတို့ကျန်းမာစေရန်အတွက်သင့်တင့်မျှတသောအစားအစာကိုကျွေးရမည်။

第一步：从结构和语义上看，该句子是陈述句。

第二步：从句子结构上看，该句子是用目的连词ရန်အတွက် 连接的复句。

第三步：分析句子成分。

第一分句：

ကလေးကိုကျန်းမာစေရန်အတွက်

1. 主语　　　　　　无主句

2. 谓语　　　　　　ကျန်းမာစေ

3. 宾语　　　　　　ကလေးကို

第二分句:

သင့်တင့်မျှတသောအစားအစာကိုရွေးရမည်။

1. 主语　　　　　　主语省略

2. 谓语　　　　　　ရွေးရမည်

3. 宾语　　　　　　သင့်တင့်မျှတသောအစားအစာကို

(1)定语　　　　　　သင့်တင့်မျှတသော

(2)宾语中心语　　　အစားအစာကို

思考与练习

1、分析下列句子。

၁။သူတော်စင်တို့သည်တိတ်ဆိတ်အေးချမ်းသောအရပ်ကို နှစ်သက်ကြကုန်၏။

၂။ဦးလှသည်ကိစ္စတစ်ခုကြောင့်ရန်ကုန်မြို့မှမန္တလေးမြို့သို့ အမြန်ရထားဖြင့်ယမန်နေ့ကရုတ်တရက်သွားသည်။

၃။သူတို့သည်ဘောလုံးကွင်းအကိလမ်းလျှောက်ကြသည်။

၄။ရွာသားများသည်ချောင်းမှလယ်ကွင်းအကိ ရေသွင်းမြောင်းကိုကူးကြလေသည်။

၅။တောင်တတ်သမားများသည်အေးမြသော နံနက်ခင်း၌မြင့်မား သောတောင်ကိပ်သို့ပျော်ရွှင်စွာတတ်ကြသည်။

၆။သူသည်ရန်ကုန်မြို့မှပဲခူးမြို့သို့ကားဖြင့်နံနက်ကသွားရှုညနေ၌ပြန်လာ လေသည်။

၇။တောတောင်ပတ်ဝန်းကျင်သာယာလှသောနွေဦးရာသီ၌လေရူးကလေး များဝန်းဝှေ့တိုက်ခတ်လာသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက်ရွက်ဟောင်းများကြွေကာ ရွှတ်သစ်ရွက်ညွန့်ပုရစ်ဖူးကလေးများအစီအရီထွက်ပေါ်လာကြသည်။

၈။ဘောလုံးသည်မောင်ချစ်ညီရှေ့ သို့ကျလာသည်နှင့်တစ်ပြိုင် နက်သူ သည်ဘောလုံးကိုဂိုးပေါက်ဆီသို့တစ်ရှိန်တိုးသယ်သွားကာဂိုးစေရီ ယာအ တွင်းသို့ရောက်လျှင်ဂိုးပေါက်ထဲသို့တစ်အားကုန်ကန်သွင်းတိုက်ရာတည့် တည့်မတ်မတ်ဝင်သွားသည်။

၉။ပေ(၂၀)မြင့်သောပန်းသီးပင်များစိုက်ပျိုးရန်တောင်တန်းတစ်ခုကိုသက် ဆိုင်ရာကရှာဖွေနေသည်။

2. 将前面单句和复句两章中的例句进行句子分析。

第 17 章 标点符号

(ပုဒ်ဖြတ်ပုဒ်ရပ်သင်္ကေတများ)

标点符号是书面语言不可缺少的工具，是书面语言的重要组成部分。

书面语言不象讲话那样，能表示出停顿、语调、表情等，又不可能用专门文字加以说明。于是人们就创造了标点符号，用它作为文字精确记录语言的工具。由此可见，标点符号是很重要的。我们要重视标点符号，学会正确使用各种标点符号，以便提高书面语言的表达能力。

缅甸语的标点符号在数量上发展缓慢。从碑文及贡榜王朝以前的文献资料可以看出，直到 19 世纪中期以前，只有逗号和句号两种，在使用规则上也一直不固定。19 世纪后期，才从英文中吸收了某些标点符号加以缅甸化改造，数量上多了起来，使用规则也相应固定下来。

17.1 常用的标点符号

符 号	名 称	符 号	名 称
၊	ပုဒ်သေး	။	ပုဒ်မ
(　)	ဝိုက်ကွင်း	＿＿＿	အောက်မျဉ်း
-	မျဉ်းတို	/	မျဉ်းစောင်း
——	မျဉ်းရှည်	…	စာချန်မှတ်
။ ။	ပုဒ်မကြီး	“ ”	မျက်တောင်ဖွင့်မျက်တောင်ပိတ်

除了上面常用的一些标点符号外，有些书报中还出现逗号、引导线号、惊叹号等，这些符号在普通书报中是不常见到的，这里就不作介绍。

17.2 标点符号的用法

17.2.1 句号（။ ပုဒ်မ）

1. 用于句子后面，表示句子的结束。缅甸语中，不管是陈述句、疑问句还是感叹句，只要是一句话结束，都用句号。例如：

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသည်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများစုဝေးနေထိုင်ကြသောနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။

缅甸联邦是一个多民族集居的国家。

ဤဆရာသည်မည်သည့်နေရာမှရောက်လာသနည်း။

这位老师是从哪里来的？

တယ်ကောင်းပါလား။

真好啊！

2. 在文章段落中的序号后面使用。例如：

၁။အက္ခရာ၊

၂။သဒ္ဒါ၊

၃။ဝေါဟာရ။

1. 字母，

2. 语法，

3. 词汇。

3. 在竖列条、项时，最后一条、项的后面使用。例如：

သူတို့သင်ယူသည့်ဘာသာရပ်မှာအောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်——

(က)သင်္ချာ၊

(ခ)ရူပဗေဒ၊

(ဂ)အင်္ဂလိပ်ဘာသာ။

他们学习的科目如下：

(1)数学，

(2)物理，

(3) 英语。

4. 在列表时，下一行的内容与上一 行相同的话，可以用其代替。例如：

အမှတ်စဉ်	နာမည်	ရာထူး
၁	ဦးထွန်းအောင်	မန်နေဂျာ
၂	ဦးတင်အေး	ဒုမန်နေဂျာ
၃	ဒေါ်မြနိုင်	။

顺序号	姓名	职务
1	吴吞昂	经理
2	吴丁艾	副经理
3	杜苗凯	同上

အနက်အဓိပ္ပာယ်အရကြိယာ(၃)မျိုး--

(က)ပြုခြင်းပြကြိယာ　　သာဓက　　ရေး၊ဖတ်၊စား

(ခ)ဖြစ်ခြင်းပြကြိယာ ။ ဖြစ်

(ဂ)ရှိခြင်းပြကြိယာ ။ ရှိတည်

从意义上动词分为三种：

(1)行为动词 例子 写、读、吃

(2)判断动词 同上 是

(3)存在动词 同上 有、存在

17.2.2 逗号(၊ ပုဒ်သေး၊ပုဒ်ကလေး)

1. 一个句子中有几个相同的词、词组时在其之间加逗号。例如：

ကျွဲ၊နွား၊သိုး၊ဆိတ်၊သမင်၊ဆင်တို့သည်အသီးအနှံ၊အရွက်၊သစ်ဥတို့ကိုသာစားသည်။

水牛、黄牛、绵羊、山羊、鹿、象只吃庄稼的果穗、叶子、块茎。

သစ်ထုတ်လုပ်ငန်းတွင်သဘာဝပေါက်ပင်များမပျက်စီးစေရန် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း၊သစ်တောများကိုသိပ္ပံနည်းဖြင့်ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်း၊စနစ်တကျချဲ့ထွင်စိုက်ပျိုးခြင်းစသောလုပ်ငန်းများကိုဆောင်ရွက်ရသည်။

在伐木业中，必须保护野生植物不被破坏，使用科学方法造林，有计划地扩大栽种树木面积。

2. 在年、月、日、时、分、秒或星期等依顺序排列时，在其中间加逗号。例如：

၁၉၄၈ခုနှစ်၊ဇန်နဝါရီလ၊၄ရက်နေ့၊တနင်္ဂနွေနေ့

1948 年 1 月 4 日星期日

နံနက်၅နာရီ၊မိနစ်၂၀

早上 5 点 20 分

3. 用于地址之间。例如：

အမှတ်၇၂၊ရေတာရှည်လမ်း၊ဗဟန်း၊ရန်ကုန်မြို့

仰光市巴罕区耶达欣路 72 号

4. 用于姓名、职务和单位之间。例如：

ဦးချစ်ခင်၊ဥက္ကဋ္ဌ၊ရပ်ကွက်ပြည်သူ့ကောင်စီ။

居委会主席吴漆貌

5. 用于连词 ဖြစ်စေ၊လည်းကောင်း 等的后面或 သို့မဟုတ် 前面。例如：

ဖခင်ကဖြစ်စေ၊မိခင်ကဖြစ်စေ၊အုပ်ထိန်းသူတစ်ဦးဦးကဖြစ်စေလက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။

父亲、母亲或某个监护人必须签字。

သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်၊သို့မဟုတ်တိုင်းကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်ဖွဲ့စည်းရမည်။

必须由有关方面的邦或省的代表组成。

6. 一个主语连续发出几个动作时，除了最后一个动词谓语外，前面的几个动词谓语后面加逗号。例如：

တပို့တွဲလအခါတွင်မြန်မာနိုင်ငံအရပ်ရပ်ရှိတိုင်းရင်းသားတို့သည်ကောက်ညှင်းထမနဲထိုး၍လှူကြ၊တန်းကြ၊ကျွေးကြ၊မွေ့ကြရိုးဖြစ်ပါသည်။

缅甸人在缅历十一月各地一向是做糯米糕布施和请人吃。

7. 在法律等的条款中，如果一条中包括若干项时，除了最后

一项外，其它每一项后面加逗号。例如：

နိုင်ငံသားတိုင်းသည်အောက်ပါတာဝန်ထမ်းဆောင်ရမည်——

၁။စစ်ပညာသင်ကြားရမည်၊

၂။နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးအတွက်စစ်မှုထမ်းရမည်။

每个公民必须依照法律履行下列义务：

1. 学习军事知识，

2. 服兵役保卫祖国。

17.2.3 圆括号（( ) ဝိုက်ကွင်း）

1. 用数字表示货币时，如果要在后面用文字加以说明，说明的文字放在圆括号内。例如：

၁၉၈၂ိ၅၀ပါး(တစ်ထောင့်ကိုးရာ့ရှစ်ဆယ့်နှစ်ကျပ်ပြားငါးဆယ်)

1982 缅元 50 缅分

2. 在书名后面如果要标出出版社、作者时，出版社、作者放在括号内。例如：

မြန်မာစွယ်စုံကျမ်း(စာပေဗိမာန်)

缅甸百科全书（文学宫出版社）

မြန်မာရာဇဝင်(မောင်တင်အောင်)

缅甸史（貌丁昂著）

3. 缅甸人只有名字没有姓，因而同名的人多。为了区别同名的人，缅甸人往往在名字后面加上父母名、学位、职务、出生地等等加以说明，这些说明的文字放在括号内。例如：

မောင်တင်အောင်(အဘဦးအုန်းဖေ၊အမေဒေါ်ခင်သန်း)

貌丁昂（父：吴翁佩，母：杜琴丹）

ဦးသန်းထွန်းအောင်(တောင်ကြီးတက္ကသိုလ်မြန်မာစာတွဲဖက်ပါမောက္ခ)

吴丹吞昂（东枝大学缅文副教授）

ဒေါ်ခင်ပြုံး(သာယာဝတီ)

杜琴冰（达雅瓦底人）

4. 使用数字或字母标写序号时放在括号内。例如：

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏မြေမျက်နှာပြင်ကိုအကြမ်းအားဖြင့်သုံးပိုင်းပိုင်း

ခြားနိုင်သည်—

(က)အနောက်ဘက်တောင်တန်းဒေသ၊

(ခ)အလယ်ပိုင်းမြစ်ဝှမ်းဒေသ၊

(ဂ)အရှေ့ဘက်ကုန်းပြင်မြင့်ဒေသကိုဖြစ်သည်။

缅甸联邦的地形大致可以分为三部分，这三部分是：

(1)西部山地，

(2)中部河谷平原，

(3)东部高原。

5. 使用 အတွဲ၊အမှတ်၊အပိုဒ်၊သင်ခန်းစာ 等加数字表示序号时，数字放在括号内。例如：

ဘာသာရပ်အားလုံးတွင်အဆင့်(၄)ရသူများသာလျှောက်ထားနိုင်သည်။

在所有的科目中获得四级的人才能申请。

အမှတ်(၄)အထက်တန်းကျောင်း

第四高级中学

သင်ခန်းစာ(၁၁)

第十一课

17.2.4 下划线号（______ အောက်မျဉ်း）

1. 在文章中用于需要引起读者特别注意的文字下面。例如：

ဤဝါကျ၌များသည်အရေအတွက်တစ်ခုထက်ပိုကြောင်းကိုပြသည်။

在这个句子中，“多”表示一个以上的数量。

နာမ်၏အစားသုံးသောပုဒ်ကိုနာမ်စားဟုခေါ်သည်။

代替名词的词叫代词。

ဝိဘတ်

ဝိဘတ်

ဝိဘတ်သည်နာမ်၊နာမ်စားတို့၏နောက်၌တည်၍၎င်းတို့သည်ကတ္တားဖြစ်သည်၊ကံဖြစ်သည်စသည်ကိုလည်းကောင်း၊ကြိယာ၏နောက်၌တည်၍၎င်းကြိယာ၏ကာလနှင့်အမျိုးအစားကိုလည်းကောင်းဝေဖန်ပိုင်းခြားပြသည်။

成分助词

成分助词

成分助词的作用是位于名词、代词后面，表示这些词是主语或宾语等，或者是位于动词后面表示动词的时态或句子类型。

2. 用于 မှတ်ချက်၊မှတ်ရန် 的下面。例如：

မှတ်ချက်။ ။အချို့ပုံနှိပ်တိုက်ကြီးကစာနှင့်ဂဏန်းအကြားဘာမျှမထည့်ဘဲ အနည်းငယ်ခြား၍သုံးကြသည်။

注：有的出版社在文字和数字之间什么也不加，只离开一点距离。

17.2.5 短线号（- မျဉ်းတို）

1. 表示从某页到某页、从某时到某时的数字之间使用。例如：

စာမျက်နှာ၁၅၂-၁၆၄ကိုရှုပါ

请看 152-164 页。

ကုန်းဘောင်ခေတ်(၁၇၅၂-၁၈၇၈)

贡榜王朝（1752-1878 年）

2. 在两个相关词语之间使用。例如：

ရန်ကုန်-မန္တလေးအမြန်ရထား

仰光——曼德勒快车

အင်္ဂလိပ်-မြန်မာအဘိဓာန်

英缅词典

အင်္ဂလိပ်-မြန်မာစစ်ပွဲ

英缅战争

3. 只用数字表示年、月、日时，在其之间使用。例如：

၁၂-၉-၉၈　　　　98 年 9 月 12 日

17.2.6 长线号（—— မျဉ်းရှည်）

1. 在做习题填空时使用。例如：

အောက်ပါကွက်လပ်၌ဆီလျော်သောကြိယာကိုဖြည့်ပါ။

၁။ဆရာကမြန်မာဘာသာကို______________သည်။

၂။သံချေးသည်သံကို______________သည်။

用适当的动词填空。

1. 老师____________缅语。

2. 铁锈________________铁。

2. 先总说再分说时，在总说之后使用。例如：

လူတို့နေ့စဉ်စားသုံးသည့်အစားအစာထဲတွင်အာဟာရဓာတ်(၆)မျိုးပါရှိသည်။ယင်းတို့မှာ--

၁။အသားဓာတ်(ပရိုတိန်း)၊

၂။အဆီဓာတ်၊

၃။ကစီဓာတ်(ကာဘိုဟိုက်ဒြိတ်)၊

၄။ဗီတာမင်၊

၅။သတ္တုဓာတ်၊

၆။ရေတို့ဖြစ်သည်။

人们每天吃的食物中含有六种营养成分，它们是：

1. 蛋白质，

2. 脂肪，

3. 碳水化合物，

4. 维生素，

5. 矿物质

6. 水。

3. 在“例如”之后使用。例如：

ဥပမာ—　　　　　　　　　例如：

17.2.7 斜线号（/ မျဉ်းစောင်း）

1. 以数字表示货币的元与分之间使用。例如：

ငွေ၁၉၈ိ/၃၄ပြား

198 缅元 34 缅分

ငွေပေါင်း၁၆°/၅၀ါး

共计 16 缅元 50 缅分

2. 当用 သို့မဟုတ် 连接两个名词或词组时，可以使用斜线号代替 သို့မဟုတ်。例如：

ကျား/မ	男/女
ဦး/ဒေါ် ... ထံသို့	发往吴/杜……处
သက်ရှိ/ကွယ်လွန်	在世/去世

3. 在文件、命令、公告、布告等的编号时使用。例如：

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ

အမိန့်ကြော်ငြာစာ

အမှတ်၁/၂၀၀၁

缅甸联邦政府通告

第 1/2001 号

4. 书写分数号时使用。例如：

၄/၅	五分之四
၃/၈	八分之三

17.2.8 删节号（.... စာချန်မှတ်）

表示以下省略。缅文中的删节号有的使用三个点，有的使用四个点。例如：

မိုးသားရှောင်၊မလောင်ခင်တား .... ဟူသောဆောင်ပုဒ်မှာလူတိုင်းသိရသောစကားဖြစ်သည်။

避免火灾，防患于未然……的口号是人人都应该知道的。

17.2.9 双句号（။ ။ ပုဒ်မကြီး）

缅文中的双句号之间要间隔一个字符的距离。

1. 在机关文件的主题词后面使用。例如：

အကြောင်းအရာ။ ။ ဝန်ထမ်းများအတွက်လခတိုးပေးခြင်း

主题词　　　公务员增加工资

2. 在 မှတ်ချက်၊မှတ်ရန်၊ရည်ညွှန်းချက် 等后面使用。例如：

ရည်ညွှန်းချက်။ ။မြန်မာသဒ္ဒါနှင့်စာစီစာကုံး၊ ၂၁၃။

引证：《缅语语法与作文》第 213 页

မှတ်ရန်။ ။အထက်ပါအသံအမျိုးမျိုးအနက်(ခ)ပိုဒ်ဖြစ်သောသံတို–သံရှည်
(ဃ)ပိုဒ်ဖြစ်သောတက်သံ–သက်သံ–နိမ့်သံတို့သည်ကဗျာကာ
ရန်သင်ကြားရာ၌အရေးအကြီးဆုံးအသံဖြစ်ကြလေသည်။

注：上述各种声调中，第二部分中的短音、长音，第四部分中的低平调、高平调、高降调是学习诗歌韵律最为重要的。

17.2.10 引号（“ ” မျက်တောင်ဖွင့်မျက်တောင်ပိတ်）

文章中，在引用某著作、文章或某人讲的话时使用，也有使用单引号的。例如：

“လာမည့်ရာစုနှစ်မှာသိပ္ပံအတတ်ပညာများဤရာစုနှစ်ထက်အဆပေါင်းများစွာတိုးတက်လာလိမ့်မည်” ဟုသူကအခိုင်အမာယုံကြည်ပါသည်။

他确信：“在下个世纪，科学技术将会比本世纪有不知多少倍的发展。”

“ညမှာစောစောအိပ်၊မနက်စောစောထ” ဟုအမေကအိမ်မှမထွက်ခင်ပြောသည်။

妈妈在离开家之前说：“晚上早早睡，早上早早起！”

‘မြန်မာစာ’ဟူသောဂျာနယ်သည်ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မြန်မာစာဌာနကထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်သည်။

“缅文”杂志是仰光大学缅文系出版发行的。

思考与练习

1. 标点符号的作用是什么？
2. 缅文中常用的标点符号有哪些？
3. 举例说明缅文中标点符号的用法。
4. 为下列句子加上适当的标点符号。

၁။စာစီစာကုံးဖြေဆိုရာတွင်သတိထားရမည့်အချက်မှာခေါင်းစဉ် နှင့်ဆီလျော်မှုရှိရန်ဖြစ်ပါသည်ခေါင်းစဉ်နှင့်တလွဲစီဖြေထားသည့်အဖြေသည်စာမျက်နှာမည်မျှပင်များစေကာမူအမှတ်ရရန်အထွန်ခဲယဉ်းပေလိမ့်မည်တစ်ဖန်နိဒါန်းစာကိုယ်နိဂုံးဟူသောစာစီစာကုံးအင်္ဂါသုံးရပ်နှင့် ညီညွတ် ရန်ခေါင်းစဉ်နှင့်ကိုက်ညီသောအချက်အလက်များပါဝင်ရန်အချက်အ လက်များတစ်ခုနှင့်တစ်ခုချိတ်ဆက်မိနေစေရန်အရေးအသားရှင်းလင်း ပြေပြစ်စေရန်စကားအသုံးအနှုန်းဆီလျော်မှုရှိစေရန်သတ်ပုံသတ်ညွှန်းမှန်ကန်စေရန်လက်ရေးလက်သားပီသရှင်းလင်းစေရန်ဆိုသည့်အချက်များကို သတိပြုကြစေလိုပါသည်

၂။ အနက်အဓိပ္ပာယ်အရကြိယာဝိသေသန(၅)မျိုးမှာ

(၁)အချိန်ပြကြိယာဝိသေသန	သာဓက	ယနေ့နက်ဖြန်
(၂)အမှုအရာပြကြိယာဝိသေသန		တရိုတသေ
(၃)အခြေအနေပြကြိယာဝိသေသန		မုချဖရိုဖရဲ
(၄)ပမာဏပြကြိယာဝိသေသန		အကုန်လုံး၀
(၅)အမေးကြိယာဝိသေသန		မည်သို့မည်မျှ

၃။အချုပ်အားဖြင့်နွေဦးကာလမြူထသောအခါတျာချင်းတွင်ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာသည်ထန်းသမားနှင့်မိသားစုထန်းလုပ်ငန်းခွင်ဝင်ပုံတောလိုက်ပုံချက်ပြုတ်ပုံစားသောက်ပုံတို့တိုအကွက်စေ့အောင်သရုပ်ဖော်ရေးဖွဲ့နိုင်ပါသည်

၄။ဦးယာမှာရာသီအလှနှင့်ရာသီသဘာဝတို့ကိုပီပြင်စွာဖွဲ့ပြနိုင်သည့်စာဆိုဖြစ်သည်တို့ကြောင့် "တပေါင်းညှာကျင်" အဲချင်းတွင်ရွက်ဟောင်းတို့ကြွေ၍ပုရစ်ဖူးရွက်သစ်တို့ဝေလာပုံတောမြိုင်ထဲ၌ကျေးငှက်ကလေးတို့ထွန်ကျူးနေပုံသရဖီရနံ့များ မွှေးပျံ့ကြိုင်လှိုင်နေပုံ မြစ်ချောင်းကမ်းယံတစ်လျှောက်တွင်ငါးတို့ကူးခပ်လှုပ်ရှားနေပုံတောမီးများလောင်နေပုံစသည့်နွေဦး၏သဘာဝအလှနှင့်သာမောဖွယ်မြင်ကွင်းများကိုရုပ်မြင်သံကြားအဖွဲ့တို့မြင့်မြင်ယောင်ကြားယောင်လာအောင်ဖွဲ့ပြထားသည်တို့တွေ့ရပါသည်။

附录 I 语法术语

ကာရိုက်ကြိယာ	及物动词
ကာရန်	声韵、韵律
ကာလ	时态、式
ကံပုဒ်	宾语
ကံဝိဘတ်	宾语成分助词
ကံအဖြည့်ပုဒ်၊အဖြည့်ကံ	宾语补语
ကတ္တားပုဒ်	主语
ကတ္တားဝိဘတ်	主语成分助词
ကတ္တားအဖြည့်ပုဒ်၊အဖြည့်ကတ္တား	主语补语
ကန့်သတ်ချက်ပြသမ္ဗန္ဓ	条件连词
ကိန်း	数
ကြားနာသူနာမ်စား	对称代词、第二人称代词
ကြိယာ	动词
ကြိယာထောက်	助动词
ကြိယာနာမ်	动名词
ကြိယာပုဒ်	谓语
ကြိယာဝိဘတ်	谓语成分助词
ကြိယာဝိသေသန	副词
ကြိယာဝိသေသနပုဒ်	状语
ခွဲထုတ်ရာပြပုဒ်	表示在某某中的成分助词

ငြင်းပယ်ဝါကျ၊မဟုတ်ဝါကျ	否定句
စကားအထားအသို	词序
စာချန်မှတ်	删节号
စိတ္တဇနာမ်	抽象名词
ဆိုက်ရောက်ရာပြပုဒ်	表示到某地的状语
ဆန့်ကျင်ပြသမ္ဗန္ဓ	转折连词
တစ်ခုကိန်း၊ဧကဝုစ်ကိန်း	单数
တစ်ခုပြီးတစ်ခုပြသမ္ဗန္ဓ	顺承连词
တစ်ဦးဆိုင်နာမ်၊ဧကဝစနာမ်	专有名词
ထုတ်ဖော်ဝါကျ	陈述句
ထွက်ခွာရာပြပုဒ်	表示出发地的状语
ဒွိလိင်	通性
နပုလ္လိင်	中性
နာမဝိသေသန	形容词
နာမဝိသေသနပုဒ်	定语
နာမဝိသေသနဝိဘတ်	定语成分助词
နေရာဆက်တိုက်ပြပုဒ်	表示一直到某地的状语
နေရာပြပုဒ်	地点状语
နောက်ဆက်	后缀
နာမ်	名词
နာမ်စား	代词
နိမ့်သံ	高降调

နှစ်ကြိမ်ထပ်ကြိယာဝိသေသန	重叠法构成的副词
ပကတိကံ	直接宾语
ပမာဏပြကြိယာဝိသေသန	范围副词
ပင်ကိုကြိယာ	单纯动词
ပင်ကိုနာမဝိသေသန	单纯形容词
ပင်ကိုနာမ်	单纯名词
ပေါင်းစည်းပြသမ္ဗန္ဓ	并列连词
ပေါင်းစပ်ကြိယာ	合成动词
ပေါင်းစပ်နာမဝိသေသန	合成形容词
ပေါင်းစပ်နာမ်	合成名词
ပုလ္လိင်	阳性
ပစ္စည်း	助词
ပစ္စုပ္ပန်ကာလ	现在时态
ပုဂ္ဂလနာမ်စား	人称代词
ပုဒ်စု	词组
ပုဒ်ဖြတ်ပုဒ်ရပ်သင်္ကေတ	标点符号
ပုဒ်မ	句号
ပုဒ်မကြီး	双句号
ပုဒ်သေး	逗号
ပြုခြင်းပြကြိယာ	行为动词
ပြောသူနာမ်စား	自称代词、第一人称代词
ဖြစ်ခြင်းပြကြိယာ	系动词、判断动词

ဖွဲ့စည်းနာမ်	转化名词
ဘာသာစကား	语言
ဘာသာဗေဒ	语言学
မေးခွန်းဝါကျ	疑问句
မေးစားစကားလုံး	外来词
မျိုးပြပစ္စည်း	量词
မျက်တောင်ဖွင့်မျက်တောင်ပိတ်	引号
မျဉ်းတို	长隔号
မျဉ်းရှည်	横线号
ရှိခြင်းပြကြိယာ	存在动词
ရှေ့ဆက်	前缀
ရှေးရှုရာပြပုဒ်	表示到某地的状语
ရှေးရှုရာပြဝိဘတ်	表示到某地的成分助词
ရွေးချယ်ပြသမ္ဗန္ဓ	选择连词
ဝိကတိကံ၊လက်ခံပုဒ်	间接宾语
လိင်	性
ဝါကျ	句子
ဝါကျကဏ္ဍ	句子成分
ဝါကျခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း	句子分析
ဝါကျရိုး	单句
ဝါကျပေါင်း	复句
ဝါကျဗေဒ	句法

ဝါစင်္ဂ 词类

ဝိဘတ် 成分助词

ဝိသေသန 修饰语

ဝိသေသျ 被修饰语、中心语

ဝိသဇ္ဇနီသံ 高平调

ဝေါဟာရဗေဒ 词汇学

ဝေါဟာရအနက်(အဓိပ္ပာယ်) 词义、语义

ဝိုက်ကွင်း 圆括号

ဝဏ္ဏ 音节、字母

သာဓက 例子

သာမန်အဆင့် 一般级

သာလွန်အဆင့် 比较级

သီးခြားစကားလုံး 独立词素

သံနေသံထား 语调

သံပြေ 低平调

သံပြတ် 短促调

သက်သံ 高降调

သဒ္ဒါ 语法

သုဒ္ဓကြိယာ 不及物动词

သမ္ဗန္ဓ 连词

အကူစကားလုံး 辅助词素

အကျိုးမျှော်ပြသမ္ဗန္ဓ 目的连词

အကြောင်းပြပုဒ်	原因状语
အကြောင်းပြသမ္ဗန္ဓ	因果连词
အချိန်ပြကြိယာဝိသေသန	时间副词
အခြေအနေပြကြိယာဝိသေသန	状况副词
အချိန်ပြပုဒ်	时间状语
အစုပြနာမ်	集体名词
အစီအစဉ်	次序、序列
အဆင့်	级
အညွှန်းနာမ်စား	指示代词
အတိတ်ကာလ	过去时态
အပြောခံသူနာမ်စား	他称代词、第三人称代词
အမူအရာကြိယာဝိသေသန	行为副词
အမေးနာမ်စား	疑问代词
အမေးပြကြိယာဝိသေသန	疑问副词
အများကိန်း၊ဗဟုဝုစ်ကိန်း	复数
အများဆိုင်နာမ်	普通名词
အလယ်ဆက်	中缀
အာမေဍိတ်	感叹词
အာမေဍိတ်ဝါကျ	感叹句
အသာလွန်ဆုံးအဆင့်	最高级
အောက်မျဉ်း	下划线
ဣတ္ထိလိင်	阴性

附录Ⅱ 语法词语索引

参 考 文 献

[1] ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမြန်မာစာအဖွဲ့၊ မြန်မာ သဒ္ဒါ အတွဲ၁–၃၊ရန်ကုန်မြို့၊စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၈၅ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ

[2] ဦးသောင်လွင်၊ နည်းသစ်မြန်မာသဒ္ဒါနှင့်စာစီစာကုံး၊ ရန်ကုန်မြို့၊သာသနာရေးဦးစီးဌာနပုံနှိပ်တိုက်၊၁၉၇၈၊၅

[3] ဦးဖေအောင်တင်၊မြန်မာသဒ္ဒါ၊ ရန်ကုန်မြို့၊ သုခမ္မဝတီပုံနှိပ်တိုက်၊၁၉၅၄၊၅

[4] ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံပညာရေးဝန်ကြီးဌာနမြန်မာစာအဖွဲ့၊ မြန်မာအဘိဓာန်အကျဉ်းချုပ်အတွဲ၁–၅၊စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်၊၁၉၇၈၊၉

[5] ဦးဖေမောင်တင်၊အလယ်တန်းမြန်မာသဒ္ဒါ၊ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၅ခုနှစ်၊ဇူလိုင်လ

[6] ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံပညာရေးဝန်ကြီးဌာန မြန်မာစာအဖွဲ့၊မြန်မာစာ လုံးပေါင်းသတ်ပုံကျမ်းနှင့်ခွဲထား၊ရန်ကုန်မြို့၊ စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနပုံနှိပ်ထုတ်စေသည်၊၁၉၉၆ခုနှစ်၊အောက်တိုဘာလ

[7] လှသမိန်၊ပါဠိ–မန်မာအဘိဓာန်၊ရန်ကုန်မြို့၊ဗမာ့ရှေ့ဆောင်ပုံနှိပ်တိုက်၊၁၉၆၅

[8] 北京大学东方语言文学系缅甸语教研室，《缅汉词典》，商务印书馆，1990。

[9] 高名凯、石安石，《语言学概论》，中华书局，1963.6。

[10] 河北师范学院，《语文知识词典》，河北人民出版社，1984.6。

[11] 缅甸华侨欢迎周总理筹备委员会，《在新高峰上的中缅友谊录》，仰光新缅甸印务馆，1961.6。

［Ｇｅｎｅｒａｌ Ｉｎｆｏｒｍａｔｉｏｎ］
书名＝实用缅甸语语法
作者＝
页数＝４４４
ＳＳ号＝０
出版日期＝
Ｖｓｓ号＝６０９０７４３２